

Извјештај о провођењу Општих избора 2022. године

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

ИЗВЈЕШТАЈ
О ПРОВОЂЕЊУ
ОПШТИХ ИЗБОРА 2022. ГОДИНЕ

Сарајево, 2023. године

© Централна изборна комисија Босне и Херцеговине 2023.

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине дозвољава репродуцирање овог материјала уз навођење власника ауторских права и у неизмијењеном садржају. Захтјеви у вези с ауторским правима се могу послати Централној изборној комисији Босне и Херцеговине путем имејла: kontakt@izbori.ba или на адресу Данијела Озме 7, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина.

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине

Данијела Озме бр. 7, 71000 Сарајево
Босна и Херцеговина

Тел. +387 (0) 33 251 300

Факс: +387 (0) 33 251 329

Имејл: kontakt@izbori.ba

Интернет адреса: www.izbori.ba

Твитер: @IZBORI_BA

Инстаграм: izbori_ba

<https://www.youtube.com/c/IZBORIBIH>

Фејзбук: Централна изборна комисија Босне и Херцеговине

Изрази писани у једном роду односе се без дискриминације на оба пола.

САДРЖАЈ

УВОД	1
САЖЕТАК	3
ПРОВОЂЕЊЕ НЕПОСРЕДНИХ ИЗБОРА	11
1. Измјене и допуне Изборног закона БиХ.....	11
2. Нормативна дјелатност.....	11
3. Објава Општинских избора 2022. године.....	12
4. Активности уписа бирача у Централни бирачки списак.....	12
5. Координација рада изборних комисија основних изборних јединица у Босни и Херцеговини и центара за бирачки списак.....	23
6. Овјера политичких субјеката за учешће на Општинским изборима 2022. године.....	31
7. Обука и едукација изборне администрације.....	34
8. Едукација за политичке субјекте.....	44
9. Информисање бирача, едукативна и мотивациона кампања.....	45
10. Сигурносни аспекти Општинских избора 2022. године.....	50
11. Рад Главног центра за бројање.....	54
12. Посматрачи изборног процеса.....	71
13. Анализа именованја бирачких одбора.....	74
14. Дан одржавања Општинских избора 02. 10. 2022. године.....	78
15. Бирачка мјеста и одзив бирача.....	79
16. Неважећи гласачки листићи.....	79
17. Извјештај супервизора Централне изборне комисије БиХ.....	83
18. Потврђени резултати Општинских избора 2022. године.....	86
19. Имплементација резултата Општинских избора 2022. године.....	86
20. Достављање образаца Изјава о имовинском стању.....	87
21. Поврат таксе за овјеру учешћа на Општинским изборима 2022. године.....	88
ПРОВОЂЕЊЕ ПОСРЕДНИХ ИЗБОРА	91
1. Посредни избори за законодавне органе власти.....	91
ЗАШТИТА ИЗБОРНОГ ПРАВА	97
ФИНАНСИЈСКЕ И ЛОГИСТИЧКО-ОПЕРАТИВНЕ АКТИВНОСТИ	111
1. Проблеми у припреми и организацији избора узроковани кашњењем у усвајању буџета за провођење Општинских избора 2022. године.....	111
2. Јавне набавке за Опште изборе 2022. године.....	114
3. Додатно запошљавање за потребе организације и провођења Општинских избора 2022. године.....	115

4. Трошкови Општих избора 2022. године	116
ИНФОРМАТИЧКО-ТЕХНИЧКА ПОДРШКА	119
ФИНАНСИРАЊЕ ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ	125
1. Постизборни финансијски извјештај.....	125
1.2. Извори финансирања политичких странака	129
П Р И Л О З И.....	132
Прилог 1. Дозвољени и остварени трошкови изборне кампање - Општи избори 2022. године.....	132
Прилог 2. Дозвољени и остварени трошкови изборне кампање - Општи избори 2022. године по политичким странкама.....	133
Прилог 2.1. Дозвољени и остварени трошкови изборне кампање - Општи избори 2022. године – независни кандидати	142
Прилог 3: Структура трошкова изборне кампање по политичким странкама	143
Прилог 4. Структура извора финансирања политичких странака	155
ЗАКЉУЧАК.....	157
Попис нормативних аката донесених за Опште изборе 2022. године.....	158

ПОПИС ТАБЕЛА

Табела 1. Бирачи уписани у Централни бирачки списак по категоријама на дан 18.08.2022. године	13
Табела 2. Број поднесених пријава путем апликације е –Избори	15
Табела 3.. Преглед уписаних бирача за гласање изван БиХ у ДКП БиХ	18
Табела 4.Преглед пријављених, овјерених и одбијених политичких странака и независних кандидата за Опште изборе 2022. године	32
Табела 5. Преглед кандидата према полу.....	33
Табела 6. Преглед кандидатских листи и броја кандидата за компензационе мандате према органима власти.....	34
Табела 7. Обуке по регионалним центрима и подаци о полазницима обука.....	35
Табела 8. Преглед обука - Одређивање бирачког мјеста и кривична и прекршајна одговорност	36
Табела 9. Преглед обуке „Процедуре рада на дан избора и начин извјештавања Централне изборне комисије БиХ	37
Табела 10. Преглед одржаних обука у иностранству	49
Табела 11. Преглед пријављених догађаја/инцидента	54
Табела 12. Преглед примљених гласачких пакета у Главном центру за бројање	56
Табела 13. Преглед верификације и обраде изборног материјала у Главном центру за бројање	56
Табела 14. . Преглед пошиљки путем поште које не испуњавају услове	57
Табела 15. Преглед верификованих комплета/комбинација гласачких листића упућених на бројање у Главном центру за бројање.....	57
Табела 16. Број бирачких мјеста на којима су вршена поновна бројања према нивоима власти	58
Табела 17. Преглед контролног бројања гласачких листића са редовних бирачких мјеста у Главном центру за бројање – ниво 600	59
Табела 18. Преглед структуре неискориштених гласачких листића	61
Табела 19. Преглед бирачких мјеста на којима није извршена контрола неискориштених гласачких листића за ниво 600	62
Табела 20. Преглед структуре неважећих гласачких листића за ниво 600.....	64
Табела 21. Бирачка мјеста на којима је евидентиран одзив бирача преко 70% - ниво 600	64
Табела 22. Фалсификовани гласачки листићи – ниво 600	68
Табела 23. Преглед недостајућих образаца Бројног стања (БС) и ЗАРБО.....	69
Табела 24. Укупни број кориштења ПДЛ обрасца за ниво 600	69
Табела 25. Преглед кориштења ПДЛ образаца	69
Табела 26. Преглед акредитованих посматрача од стране ЦИК-а БиХ	71
Табела 27. Одзив бирача на Општим изборима 2022. године према полу.....	79
Табела 28. Преглед важећих и неважећих гласачких листића према нивоима власти - Општи избори 2022.....	80
Табела 29. Упоредни преглед неважећих гласачких листића према изборним утркама – Општи избори 2014 - 2022. године.....	82

Табела 30. Изабрани званичници према нивоима власти	86
Табела 31. Преглед броја одбијених мандата након Општих избора 2022. године	87
Табела 32. Преглед овјерених кандидатских листи и кандидата за Вијеће народа Републике Српске ..91	
Табела 33. Преглед овјерених кандидатских листи и кандидата за Дом народа Парламента Федерације БиХ	92
Табела 34. Запослени на одређено вријеме	116
Табела 35. Структура трошкова изборне кампање	127

ПОПИС ГРАФИКОНА

Графикон 1. Неважећи - неозначени гласачки листићи према нивоима власти (%)	81
Графикон 2. Неважећи гласачки листићи по осталим критеријумима према нивоима власти (%)	81
Графикон 3. Приказ поднесених финансијских извјештаја политичких странака	126
Графикон 4. Приказ поднесених финансијских извјештаја независних кандидата	126
Графикон 5. Приказ структуре трошкова изборне кампање политичких странака	127
Графикон 6. Приказ трошкова изборне кампање у периоду 2006–2022. године	128
Графикон 7. Тренд трошкова изборне кампање у периоду 2006–2022. године	129
Графикон 8. Приказ извора финансирања политичких странака	130
Графикон 9. Однос прихода и дугова политичких странака	130

ПОПИС СЛИКА

Слика 1. Портал е-Избори	15
Слика 2. Публикација „Извјештај о раду изборних комисија основних изборних јединица у Босни и Херцеговини – Опћи избори 2022. године“	24
Слика 3. Публикација “Извјештај главне контроле изборних резултата – Опћи избори 2022“	27
Слика 4. Обука контролора изборних резултата	39
Слика 5. Мобилна апликација „еБирачкиОдбор“	39
Слика 6. Приручник за рад бирачких одбора у Босни и Херцеговини – Општи избори 2022	40
Слика 7. Практикум за изборне комисије основних изборних јединица у БиХ (измијењено и допуњено издање)	40
Слика 8. Приручник за изборне посматраче – Општи избори 2022	41
Слика 9. Приручник за рад контролора изборних резултата	41
Слика 10. Приручник о раду Главног центра за бројање	42
Слика 11. Приручник за рад бирачког одбора на бирачком мјесту у дипломатско-конзуларном представништву БиХ	42
Слика 12. Водич за политичке странке о финансирању и финансијском извјештавању	43
Слика 13. Видео упутство за попуњавање електронског обрасца за пријаву за гласање изван БиХ	46

Слика 14. ZOOM едукација о начину електронског подношења пријава бирача за гласање изван БиХ путем портала „e-Избори“	47
Слика 15. Видео материјали за обуку	48
Слика 16. Публикација „Извјештај о раду Главног центра за бројање - Опћи избори 2022. године”	70
Слика 17. Публикација “Бирачки одбори: ко, како, зашто – Опћи избори 2022. године“.....	77
Слика 18. Публикација “Анализа неважећих гласачких листића – Опћи избори 2022.- директни избори“.....	83
Слика 19. Публикација “Рјешавање изборних спорова, судска пракса – Опћи избори у БиХ 2022. године”	110
Слика 20. Лог еса антиспам.....	120
Слика 21. Нова интернет страница www.izbori.ba	121
Слика 22. Број прегледа интернет странице ЦИК БиХ у 2022. години	121
Слика 23. Илустрације.....	123

УВОД

1. Изборним законом Босне и Херцеговине, члан 2.9 став (1) тачка 16¹ утврђено је да Централна изборна комисија Босне и Херцеговине подноси годишњи извјештај Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине о провођењу избора у Босни и Херцеговини, провођењу Изборног закона Босне и Херцеговине и иницира измјене тог закона.
2. Осим Изборног закона БиХ, у надлежности Централне изборне комисије БиХ је и провођење дијела Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине², којим је Централна изборна комисија БиХ надлежна да оцјењује, на основу достављених информација и података из службене евиденције, да ли кандидат за предједавајућег, министра и замјеника министра у Савјету министара БиХ испуњава услове за именоване, као и провођење Закона о финансирању политичких странака³.
3. Овај извјештај обухвата најзначајније активности које се односе на провођење Општих избора 2022. године у Босни и Херцеговини.
4. Извјештај садржи седам цјелина: провођење непосредних избора, провођење посредних избора, заштита изборног права, финансијско и логистичко-оперативне активности, информатичко-техничка подршка, финансирање изборне кампање и закључак.
5. Централна изборна комисија БиХ је на 55. сједници, одржаној 03.08.2023. године, размотрила и утврдила текст овога извјештаја који се подноси Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

¹ “Службени гласник БиХ“, број 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22 и 67/22

² “Службени гласник БиХ“, број 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 и 24/08

³ “Службени гласник БиХ“, број 95/12 и 41/16

САЖЕТАК

6. У 2022. години Централна изборна комисија БиХ се примарно фокусира на припрему и провођење Општих избора.
7. Централна изборна комисија БиХ је на 17. сједници одржаној 04. 05. 2022. године донијела Одлуку о расписивању и одржавању Општих избора у Босни и Херцеговини 2022. године и Упутство о роковима и редослиједу изборних активности за Опште изборе 2022. године који ће се одржати у недјељу 02. октобра 2022. године.
8. Општи избори су расписани за: Предсједништво Босне и Херцеговине, Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине; Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Народну скупштину Републике Српске, предсједника и потпредсједнике Републике Српске и 10 кантоналних скупштина у Федерацији Босне и Херцеговине.
9. У 2022. години Одлукама Високог представника за Босну и Херцеговину Изборни закон БиХ је три пута измијењен и допуњен. Прва измјена и допуна Изборног закона БиХ се односила на трајно рјешавање питања финансирања избора у ситуацији када је на снази привремено финансирање Институција Босне и Херцеговине. Друга измјена и допуна Изборног закона БиХ од 27. 07. 2022. године се односила на јачање интегритета изборног процеса и побољшања управљања изборним процесом на транспарентан начин. Овим измјенама и допунама Централној изборној комисији БиХ дата су средства за ефикасно санкционисање у случајевима кршења изборних правила као и за рјешавање случајева изборне преваре. Одредбама Члана 6.7 Изборног закона БиХ проширена су овлаштења Централне изборне комисија БиХ у погледу изборне администрације, укључујући и центре за пребројавање и Централна изборна комисија БиХ је добила овлаштења да изборној администрацији издаје налоге за отклањање утврђених неправилности и изрицање санкција.
Трећом измјеном и допуном Изборног закона БиХ измијењено је поглавље 9А Изборног закона БиХ, везано за избор предсједника и два потпредсједника Федерације БиХ, као и чланови 10.10, 10.12, 10.13 и 10.16 Изборног закона БиХ. Број делегата у Дому народа Федерације БиХ повећан је на 80, а из кантоналних скупштина се бира по 23 делегата из бошњачког, хрватског и српског народа и 11 делегата из реда Осталих.
10. Најозбиљнији изазов са којим смо се суочили био је неблаговремено осигурање буџета за припрему и провођење избора. Према Изборном закону БиХ одлука о расписивању и одржавању избора мора се донијети најкасније 150 дана прије дана одржавања избора осим ако одредбама Поглавља 14 овог Закона није другачије одређено, а средства за провођење избора морају бити осигурана у року од 15 дана од дана доношења Одлуке о расписивању и одржавању избора. Централна изборна комисија БиХ је уложила огроман напор да се осигурају финансијска средства за одржавање избора иако то није обавеза ове независне институције. Сви захтјеви и образложења која су упућивана релевантим институцијама Босне и Херцеговине нису резултирала благовременим и довољним средствима за организацију и провођење свих изборних операција све док у јуну 2022. године Високи представник за Босну и Херцеговину није донио Одлуку о одобравању расподјеле средстава на име покрића расхода везаних за Опште изборе у Босни и Херцеговини 2022. године, Одлуку којом се доноси Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине и Одлуку којом се доноси Закон о измјенама и допунама Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине. Овим

одлукама је аутоматски и континуирано ријешено питање финансирања свих наредних избора у Босни и Херцеговини у ситуацији када је на снази привремено финансирање.

11. Неке од новина у изборном процесу 2022. године укључивале су: електронски систем пријављивања бирача за гласање изван Босне и Херцеговине путем портала „е-Избори“. Портал е-Избори такође садржи и електронску апликацију за подношење кандидатских листа (е-кандидати) и апликацију за подношење захтјева за акредитовање посматрача изборног процеса (е-посматрачи). Позитивни ефекти дигитализације овог сегмента изборног процеса су евидентни, смањен је број вишеструких пријава, лажних пријава у име других лица, више пријава са једне адресе итд. а што је био и један од циљева успоставе портала е-Избори. Надаље, уз подршку Владе Велике Британије израђено је 6.090 сигурносних еколошких штамбиља, за свако бирачко мјесто. Сигурносним штамбиљом се утврђивала аутентичност и сигурносна исправност гласачког листића. Свим члановима бирачких одбора и свим заинтересованим особама доступна је била и мобилна апликација „е-БирачкиОдбор“ из Google Play store (продавнице) у којој су обрађене све радње које бирачки одбор треба провести „Дан уочи избора“ и радње на „Дан избора“. Развијен је и Вибер бот „Избори у БиХ 2022“ за младе бираче који могу на тој платформи поставити питање и сазнати одговоре везано за изборни процес.

Захваљујући донаторској подршци израђено је и публиковано укупно 11 видео спотова намијењених тијелима за провођење избора, бирачима и посматрачима; штампано је шест приручника за рад изборне администрације, изборних посматрача и за политичке субјекте. Припремљено је 14 подкаст-а „Општи избори 2022“. На Дан избора по први пут био је активан ТВ канал Централне изборне комисије БиХ „Општи избори 2022“ путем којег су емитоване све активности Централне изборне комисије БиХ. Сви медији су имали одобрење за кориштење свих садржаја објављених на овом ТВ каналу који је позициониран на веб страници и Youtube каналу Централне изборне комисије БиХ.

Надаље, подзаконским актима су прецизиране одредбе које се односе на помоћ другог лица. Гласачка кабина/параван је окренут према бирачком одбору и посматрачима како би се спријечила могућност сликања или замјене гласачких листића. Бирачки материјал је ноћ прије избори био закључан и осигуран од стране полиције на бирачком мјесту до отварања бирачког мјеста, јавност је имала на увид списак чланова бирачког одбора са назнаком политичког субјекта који их је номиновао.

12. Укупан број бирача на Изводу из Централног бирачког списка на дан 18. 08. 2022. године је био 3.368.666 бирача од чега је 3.277.490 бирача уписано за гласање на редовним бирачким мјестима; 15.086 бирача са статусом расељене особе који гласају лично у општини пребивалишта из 1991. године; 6.124 бирача са статусом расељене особе који гласају у одсуству; 63.264 бирача који гласају путем поште и 6.702 бирача који гласају у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ.
13. За учешће на Општим изборима 2022. године овјерено је 145 политичких субјеката (90 политичких странака, 17 независних кандидата и 38 коалиција). Међутим, на гласачком листићу се нашло укупно 127 политичких субјеката (72 политичке странке, 38 коалиција и 17 независних кандидата) јер се 8 странака појавило на изборима само у оквиру коалиције, а 10 политичких странака није имало овјерене кандидатске листе.
14. Овјерено је и на гласачким листићима су се налазила имена укупно 7.258 кандидата (3.058 жене или 42% и 4.200 мушкараца или 58%).

15. За Опште изборе 2022. године одређено је 5.903 бирачка мјеста (5.418 редовна, 7 за гласање у одсуству/за гласање лично, 21 бирачко мјесто у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ у иностранству и 105 за гласање непотврђеним гласачким листићем; 352 мобилна тима.
16. За Опште изборе 2022. године све изборне комисије су биле попуњене и бројале су укупно 571 члана од чега је било 294 (51,49%) мушкарца и 277 (48,51%) жена чиме је испоштован члан 2.14 став (1) Изборног закона БиХ.
17. Изборни процес на дан избора 02. 10. 2023. године су надгледали: 2 супервизора Централне изборне комисија БиХ, један главни супервизор, 13 регионалних и 86 локалних супервизора који су именовани од стране Централне изборне комисије БиХ.
18. С обзиром на то да на редовном бирачком мјесту 007Б051 "Хозићи" на дан избора 02. 10. 2022. године изборе није било могуће одржати у складу са одредбама Изборног закона БиХ и Правилника о провођењу избора у Босни и Херцеговини Централна изборна комисија БиХ је 03. 10. 2022. године на 56. сједници донијела Одлуку о одгађању и расписивању избора за бирачко мјесто 007Б051 "Хозићи". Одгођени избори одржани су у недјељу 09. октобра 2022. године.
19. Због неизвршавања законских обавеза бирачких одбора са скоро 16% редовних бирачких мјеста, Централна изборна комисија БиХ је била спријечена да јавности у Босни и Херцеговини у року од 24 сата након затварања бирачких мјеста презентује изборне резултате са скоро 1.000 редовних бирачких мјеста за поједине органе власти за које су избори проведени. Због њиховог нерада велики је терет пао на општинске/градске изборне комисије у БиХ. У складу са члан 5.27 Изборног закона БиХ након што од бирачких одбора добије сву документацију и материјале за изборе, општинска изборна комисија утврђује обједињене збирне резултате гласања проведеног на територији те општине за органе на свим нивоима власти за које су проведени избори и о томе саставља записник, који се подноси Централној изборној комисији БиХ у року од 24 сата након затварања бирачких мјеста. Правилником о провођењу избора је прописано уколико општинска/градска изборна комисија није у могућности правилно утврдити резултате за поједина бирачка мјеста и ниво власти да подноси захтјев Централној изборној комисији БиХ за отварање врећа и бројање гласова. Али је рок да се и та активност оконча трећег дана од избора до 19 сати. И тај рок није испоштован јер је било и превише бирачких мјеста за које није било могуће утврдити изборне резултате.
20. Иако је Централна изборна комисија БиХ посебан значај дала едукацији чланова органа за провођење избора, посебно бирачких одбора и припремила штампани и видео материјал за њихову обуку, бирачки одбори су погрешно паковали изборни материјал, погрешно попуњавали обрасце у којима нпр. кандидат има више гласова од његове политичке странке, или укупан број важећих гласачких листића није исти као укупан број важећих гласова које су укупно освојили политички субјекти и друге математичке нелогичности.
21. На Општим изборима одржаним 02. 10. 2022. године гласало је 1.729.215 бирача од чега је 859.912 (49,73%) жена и 869.303 (50,27%) мушкараца.
22. У области сигурности изборног процеса Централна изборна комисија БиХ је правовремено обавијестила сва релевантна министарства унутрашњих послова и сигурносне агенције да је расписала Опште изборе 2022. године, након чега је

Министарство безбједности БиХ донијело Одлуку о именовању Радне групе за праћење реализације задатака из надлежности институција и полицијских агенција у Босни и Херцеговини везаних за провођење Општих избора у БиХ 2022. године, а директор Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ донио је Одлуку о формирању Оперативног штаба акције „Општи избори 2022“. До 24:00 сата на дан одржавања избора, Оперативни штаб акције “Општи избори 2022“ са сједиштем у Дирекцији за координацију полицијских тијела БиХ запримио је укупно 61 пријаву о инцидентима који се могу довести у везу са нарушавањем гласања на бирачким мјестима, и то: 31 у Федерацији БиХ, 25 у Републици Српској и 5 у Брчко дистрикту БиХ. Од укупно пријављених инцидената 16 је квалифицирано као нарушавање јавног реда и мира, 7 као кривична дјела која се доводе у везу са нарушавањем изборног процеса, а остало су инциденти који још увијек нису правно квалифицирани.

Даље, јавни медијски напади на институцију, физичке пријетње члановима Централне изборне комисије БиХ, дезинформације и малициозне вијести које су имале за циљ збуњивање јавности, дискредитацију институције и чланова Централне изборне комисија БиХ представљале су додатни елемент притиска на службена лица у обављању службене дужности.

23. Централна изборна комисија БиХ је акредитирала 3.720 посматрача: 2.648 посматрача испред 11 удружења грађана, 938 међународних посматрача из 44 организације и 134 посматрача испред 22 политичка субјекта.
24. Главни центар за бројање је био смјештен у објекту “ЗОИ 84“ д. о. о. ОЦ “Зетра“ у Сарајеву, и у његовом је раду, осим запосленика Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, у различитим фазама, учествовала су 474 вањска сарадника распоређена у три смјене.
25. За надгледање рада Главног центра за бројање акредитовано је 1.055 посматрача (136 посматрача политичких субјеката, 40 посматрача удружења грађана и 879 посматрача међународних организација и институција). Главни центар за бројање није примио нити један приговор на свој рад.
26. У Главном центру за бројање пребројано је укупно 60.975 гласачких пакета сљедећих категорија: 41.338 гласачких пакета бирача који су гласали путем поште, 4.377 гласачких пакета бирача који су гласали у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ, 2.163 гласачка пакета бирача који су гласали у одсутности, 761 гласачки пакет бирача који су гласали непотврђеним гласачким листићем и 12.336 гласачких пакета бирача који су гласали путем мобилног тима.
27. У Главном центру за бројање вршено је поновно бројање гласачких листића за 2.608 бирачких мјеста по различитим нивоима власти. До утврђивања резултата избора, а на основу седам (7) наредби Централне изборне комисије БиХ извршено је контролно бројање и правилно утврђивање резултата избора на 2.458 бирачких мјеста, а након утврђивања резултата избора, на основу шест (6) наредби Централне изборне комисије БиХ извршено је поновно бројање на 150 бирачких мјеста.
28. Приликом контролног бројања на 2.239 редовних бирачких мјеста, по наредби Централне изборне комисија БиХ за ниво 600 - Предсједник и потпредсједници Републике Српске у Главном центру за бројање пронађено је 35 фалсификованих гласачких листића на два бирачка мјеста у општини Братунац и једном бирачком мјесту у општини Шековићи, а на једном бирачком мјесту у општини Сребреница на свим

гласачким листићима за једног кандидата утврђено је непостојање сигурносног елемента, потпис члана бирачког одбора задуженог за издавање гласачких листића, због чега су ови гласачки листићи проглашени неважећим. Централна изборна комисија БиХ је доставила пријаву Тужилаштву БиХ против Н.Н. лица због сумње да је учињено кривично дјело које се односи на изборни процес на бирачким мјестима у овим општинама.

29. Укупан број обрађених гласачких листића за Опште изборе 2022. године износи 6.914.784 од чега је важећих 6.429.415 гласачких листића или 93%, а неважећих гласачких листића је 485.369 или 7%. Неважећих неозначених (празних) гласачких листића је било 264.782 или 3,8%, а неважећих гласачких листића према осталим критеријумима је било 220.587. или 3,2%. Према нивоима власти највећи укупни проценат неважећих гласачких листића евидентиран је за Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ (8,38%), затим слиједе Представнички дом Парламента Федерације БиХ (7,58%); Предсједништво БиХ (6,65%), скупштине кантона (6,59%); Предсједник и потпредсједници Републике Српске (5,75%), а најмањи проценат је евидентиран за изборну утрку за Народну скупштину Републике Српске (5,52%).
30. Дана 02. 11. 2022. године на 80. сједници Централна изборна комисија БиХ је донијела Одлуку о потврђивању резултата Општих избора у Босни и Херцеговини 2022. године.
31. Укупно је изабрано 518 званичника од чега 142 жене (27,41%) и 376 мушкараца (72,59%). У Предсједништво БиХ изабрана је једна жена и два мушкараца. У Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ изабрана су 42 представника од чега 7 жене (16,67%) и 35 мушкараца (83,33%). У Представнички дом Парламента Федерације БиХ изабрано је 98 представника од чега 27 жене (27,55%) и 71 мушкарац (72,45%). На позиције предсједник и два потпредсједника РС изабрана су три мушкараца. У Народну скупштину РС изабрана су 83 посланика од чега 16 жене (19,28%) и 67 мушкараца (80,72%). У кантоналне скупштине изабрано је 289 заступника од чега 91 жена (31,49%) и 198 мушкараца (68,51%).
32. Према старосној структури већина изабраних званичника је старија од 30 година. Од укупно 37 изабраних званичника који су млађи од 30 година старости 15 је жена. Укупно 481 званичник имају више од 30 година, од чега је 127 жена и 354 мушкарца.
33. У периоду изборних активности, учесници изборног процеса подносили су приговоре и жалбе које се односе на: одлуке Централне изборне комисије БиХ о давању/недавању сагласности на именовање чланова изборне комисије; одлуке о овјери или одбијању овјере пријаве политичких субјеката, одлуку о утврђивању права кориштења назива политичке странке у изборне сврхе; одлуке о овјери или одбијању овјере кандидатских листа; одлуке о одбијању уписа у извод из Централног бирачког списка за гласање изван Босне и Херцеговине; повреде члана 16.14 став (3) Изборног закона БиХ; повреде изборног права у периоду изборне кампање политичких субјеката, кршење изборне шутње, повреде бирачког права на дан избора, одлуке о злоупотреби јавних средстава и ресурса; одлуке о кршењу члана 7.3 став (2) Изборног закона БиХ - Лажно представљање; одлуке у вези кршења члана 7.3 став (1) тачка 7) Изборног закона БиХ - Говор мржње; кршење изборне шутње; повреде бирачког права на дан избора; жалбе на првостепене одлуке изборних комисија; захтјеве изборних комисија за отварање врећа са гласачким материјалом, захтјев за оцјену законитости и жалба на Наредбу о поновном контролном бројању за ниво предсједник и потпредсједници Републике Српске; одлуке у вези са захтјевом за поновно бројање гласачких листића; жалбе на Одлуку о утврђивању и објављивању резултата Општих избора у Босни и Херцеговини

2022. године; захтјеви за поништење и понављање избора; поступци потврђивања резултата Општинских избора у БиХ 2022. године; одлуке у вези са додјелом и престанком мандата; повреде члана 15.8 став (1) и (2) Изборног закона БиХ; итд.

34. У фази изборног процеса који се односио на провођење Општинских избора 2022. године, од расписивања избора до окончања посредних избора, укупно су изјављене 424 жалбе Апелационом одјељењу Суда БиХ, од којих је Суд БиХ 406 жалби (95,8%) одбио или одбацио, 16 жалби (3,8%) је уважио и вратио на поновни поступак, а 2 жалбе (0,4%) је дјелимично уважио из чега се види висок проценат потврђених одлука Централне изборне комисије БиХ од стране Апелационог одјељења Суда БиХ. Неколико жалби које је Апелационо одјељење Суда БиХ уважило односе се на предметну област лажно представљање и кориштење јавних средстава и ресурса који су уведени измјенама и допунама Изборног закона БиХ донесеним од стране Високог представника за Босну и Херцеговину у јулу 2022. године и тек сада се успоставља нова пракса у изборном систему.

На Рјешења Суда Босне и Херцеговине уложене су четири (4) Апелације Уставном суду Босне и Херцеговине.

35. Укупно 4 пријаве су поднесене против Централне изборне комисије БиХ, против поједних чланова или су поднесене против Н.Н. лица због изборних неправилности у вези са Општинским изборима 2022. године. На захтјев тужилаштва за доставу информација, изјашњења и доказа Централна изборна комисија БиХ је по свим поднесеним пријавама, доставила тражену документацију и информације. У тренутку писања овог извјештаја нису запримљене повратне информације о статусу поднесених пријава.
36. Након конституисања законодавних и предсједничких тијела изабраних непосредно 02. 10. 2022. године, у складу са уставним и законским роковима организован је и реализован изборни процес посредних избора за слједећа тијела: Дом народа Парламентарне скупштине БиХ, Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Вијеће народа Републике Српске и предсједника и потпредсједнике Федерације Босне и Херцеговине, што је укупно 126 посредно изабраних носилаца мандата.
37. Централној изборној комисији БиХ постизборни финансијски извјештај су поднијеле 84 политичке странке или 93,33% од укупног броја политичких странака које су учествовале на изборима⁴. Финансијски извјештај није поднијело 6 политичких странака или 6,67%. У року прописаном Изборним законом Босне и Херцеговине, извјештај је поднијело 80% политичких странака, док је 13,33% политичких странака извјештај поднијело са закашњењем од три до 18 дана.
38. Од укупно 17 независних кандидата који су учествовали на изборима, постизборни финансијски извјештај поднијело је 16 кандидата, док извјештај није поднио један кандидат.
39. Политичке странке које су Централној изборној комисији БиХ поднијеле постизборни финансијски извјештај исказале су трошкове изборне кампање у износу од 11,422,813.91 КМ. Од 16 независних кандидата који су поднијели постизборни

⁴ Подаци од 20. 01. 2023. године.

финансијски извјештај само два кандидата су исказали трошкове изборне кампање у укупном износу од 1,902.80 КМ.

40. Укупни трошкови Општих избора 2022. године су износили 11.093.759,00 КМ са програма посебних намјена, док су неке од активности на припреми избора 2022. године финансиране из привременог финансирања и донација. Од наведеног износа највећи дио се односи на исплату накнада члановима бирачких одбора 4.312.973,11 КМ у нето износу односно 6.024.904,36 КМ у бруто износу, укључујући порезе и доприносе на нето накнаде.
41. На име поврата таксе за Опште изборе 2022. године, у извјештајном периоду, политичким субјектима враћено је укупно 1.459.000КМ од чега 1.441.000КМ политичким странкама и 18.000КМ независним кандидатима.
42. Изборни процес у Босни и Херцеговини је надгледала Изборна посматрачка Мисија ОЕБС/ ОДИХР која је у Завршном извјештају оцијенила да *“ Централна изборна комисија (ЦИК) провела је изборе ефикасно, транспарентно и у законским роковима, упркос кашњењима узрокованим касном исплатом потребних средстава и великим недостатком људских ресурса. Комисије на вишим нивоима, посебно ЦИК, уживале су повјерење већине заинтересованих страна... Позитивно је то да је ЦИК успоставила нову интернетску платформу за подношења пријава за гласање изван БиХ, која је поједноставила тај процес и смањила могућност за лажну регистрацију и људску погрешку. ЦИК је одржавала редовне сједнице које су биле отворене за јавност и преношене путем интернета, доприносећи тако транспарентности. Већина одлука донесена је једногласно и на вријеме објављена на веб страници ЦИК-а, осим оних које се односе на рјешавање приговора и жалби. ЦИК је поступила на колегијалан начин и информисала јавност о својим активностима...”*⁵
43. У циљу повећања транспарентности рада Централне изборне комисије БиХ и инфомисања јавности о предузетим активностима приликом организације и провођења Општих избора 2022. године припремљена је едиција „Изборно право у пракси – Опћи избори 2022. године“ која обухвата сљедеће публикације: “Анализа неважећих гласачких листића – Опћи избори 2022.” – директни избори, “Рјешавање изборних спорова, судска пракса – Опћи избори у БиХ 2022.“, “Извјештај Главне контроле изборних резултата – Опћи избори 2022. године“, “Извјештај о раду Главног центра за бројање – Опћи избори 2022. године“, “Извјештај о раду изборних комисија основних изборних јединица у БиХ – Опћи избори 2022. године“ и “Бирачки одбори: ко, како, зашто – Опћи избори 2022. године“. Ова едиција ће свим заинтересованим странама омогућити да се потпуно, правилно и објективно информишу о раду Централне изборне комисије БиХ, те донесу властите закључке о изборном процесу у БиХ на основу чињеница и конкретних показатеља. Све публикације су доступне на веб страници www.izbori.ba.

⁵ Завршни извјештај Изборне посматрачке мисије ОДИХР, Општи избори, 2. октобар 2022. године, стр. 2 и 10.

ПРОВОЂЕЊЕ НЕПОСРЕДНИХ ИЗБОРА

1. Измјене и допуна Изборног закона БиХ

44. У 2022. години Изборни закон БиХ је измијењен и допуњен три пута одлукама Високог представника за Босну и Херцеговину.
45. Прва измјена и допуна Изборног закона БиХ се десила у јуну 2022. године. Високи представник за Босну и Херцеговину Кристиан Шмит (Christian Schmidt) је 07. 06. 2022. године, донио Одлуку о одобравању расподјеле средстава на име покрића расхода везаних за Опште изборе у Босни и Херцеговини 2022. године број: 02/22 од 07. 06. 2022. године, Одлуку којом се доноси Закон о измјенама допунама Изборног закона БиХ број 03/22 од 07. 06. 2022. године и Одлуку којом се доноси Закон о измјенама и допунама Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине, број 04/22 од 07. 06. 2022. године. На тај начин је системски ријешено питање финансирања избора у Босни и Херцеговини у ситуацији када је на снази привремено финансирање.⁶
46. Друга измјена и допуна Изборног закона БиХ се десила у јулу 2022. године. Одлуком Високог представника у БиХ донесен је Закон о измјенама и допунама Изборног закона БиХ ⁷, а измјенама и допунама Закона дате су дефиниције за: електронски медији, онлајн медији, штампани медији, друштвене мреже, говор мржње и злоупотреба јавних средстава и ресурса, а измијењене су и допуњене одредбе које се односе на злоупотребе законског права на учешће у раду бирачког одбора фиктивним представљањем, злоупотребе јавних средстава и говора мржње. Измијењене су и допуњене одредбе о санкцијама које може изрећи Централна изборна комисија БиХ из члана 6.7 и 19.8 и 19.9 Изборног закона БиХ.
47. Трећа измјена и допуна Изборног закона БиХ десила се на дан одржавања Општих избора 02. 10. 2022. године, након затварања бирчких мјеста. Одлуком Високог представника донесен је Закон о измјенама и допунама Изборног закона БиХ којим је измијењено поглавље 9А Изборног закона БиХ, везано за избор предсједника и два потпредсједника Федерације БиХ, као и чланови 10.10, 10.12, 10.13 и 10.16 Изборног закона БиХ. Број делегата у Дому народа Федерације БиХ повећан је на 80, а из кантоналних скупштина се бира по 23 делегата из бошњачког, хрватског и српског народа и 11 делегата из реда Осталих.⁸

2. Нормативна дјелатност

48. Припрема и усвајање нормативних аката, као континуирани задатак Централне изборне комисије БиХ, огледа се у изради подзаконских аката донесених на основу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ. Проактивним дјеловањем и уз консултације и прибављање експертних мишљење ОЕБС/ОДИХР Централна изборна комисија БиХ је настојала унаприједити подзаконске акте уважавајући

⁶ „Службени гласник БиХ“, број 38 од 10.6.2022. године

⁷ „Службени гласник БиХ“, број 51/22

⁸ „Службени гласник БиХ“, број 67/22

препоруке посматрачких мисија ОЕБС/ОДИХР за унапрјеђење изборног процеса. Попис нормативних аката везаних за припрему и одржавање Општинских избора 2022. године које је Централна изборна комисија БиХ усвојила у 2022. години дат је на крају овога извјештаја под насловом *Попис нормативних аката донесених за Опште изборе 2022. године*.

3. Објава Општинских избора 2022. године

49. Централна изборна комисија БиХ је на 17. сједници одржаној 04. 05. 2022. године донијела Одлуку о расписивању и одржавању Општинских избора у Босни и Херцеговини 2022. године и Упутство о роковима и редослиједу изборних активности за Опште изборе 2022. године који ће се одржати у недјељу 02. октобра 2022. године.⁹

4. Активности уписа бирача у Централни бирачки списак

4.1. Ажурирање Централног бирачког списка

50. Поступак вођења Централног бирачког списка и уписа бирача у исти прописан је поглављем 3. Изборног закона БиХ - Бирачки списак, Правилником о употреби и изради извода из Централног бирачког списка¹⁰ и Упутством о поступку слања, примања, обраде, архивирања и заштите електронских пријава и докумената држављана Босне и Херцеговине за гласање изван БиХ електронским путем¹¹. Централни бирачки списак је евиденција о држављанима БиХ који имају бирачко право у складу с Изборним законом БиХ и формира се, води и користи за потребе организације и провођења избора у складу са законом, за провођење референдума, за провођење опозива изабраног функционера и изборе органа локалне самоуправе у складу са законом.
51. Одлуком о закључивању Централног бирачког списка са стањем на дан 03. 05. 2022. године у 24:00 сата, односно на дан прије расписивања Општинских избора 2022. године (у складу с чланом 4.2 Изборног закона БиХ) утврђено је да је укупан број бирача у Босни и Херцеговини уписаних у Централни бирачки списак **3.371.487**, те је појединачно утврђен и број бирача по изборним јединицама за органе власти за које се проводе избори. У укупан број није укључено и 14.377 бирача из Брчко дистрикта БиХ који немају одређену ентитетску бирачку опцију, а коју су могли одредити до 19. 07. 2022. године како би били евидентирани у изводима из Централног бирачког списка за предстојеће изборе.
52. Даље, Одлуком о закључивању и потврђивању извода из Централног бирачког списка за Опште изборе 2022. године и објављивању броја бирача за сваку изборну јединицу, на основу члана 3.6 став (2) тачка е) од 25. 08. 2022. године, закључен је Централни бирачки списак који ће се користити за Опште изборе 2022. године са стањем на дан 18. 08. 2022. године у 24:00 сата, те је утврђен укупан број бирача уписаних у изводе из Централног бирачког списка **3.368.666**, као и појединачан број бирача према

⁹ „Службени гласник БиХ“ број 27/22

¹⁰ *Ibid.*

¹¹ *Ibid.*

изборним јединицама за органе власти за које се проводе избори, а иста је објављена и на интернет страници Централне изборне комисије БиХ.

53. Преглед броја бирача уписаних у Централни бирачки списак по категоријама на дан 18. 08. 2022. године у 24:00 сата је сљедећи: 3.277.490 бирача који гласају на редовном бирачком мјесту; 15.086 бирача са статусом расељеног лица који гласају лично у општини пребивалишта из 1991. године; 6.124 бирача са статусом расељеног лица који гласају у одсуству; 63.264 бирача који гласају путем поште и 6.702 бирача који гласају у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ. Наведени подаци кориштени су за израду извода из Централног бирачког списка по бирачким мјестима, а који су се користили на дан одржавања Општих избора 02. 10. 2022. године.

Табела 1. Бирачи уписани у Централни бирачки списак по категоријама на дан 18. 08. 2022. године

Р/Б	Категорија	Број бирача
1.	Бирачи који своје бирачко право остварују на редовним бирачким мјестима (редовни бирачи)	3.277.490
2.	Бирачи који гласају лично у општини пребивалишта из 1991. године	15.086
3.	Бирачи који гласају у одсуству из општине у којој имају боравиште	6.124
4.	Бирачи регистровани за гласање путем поште	63.264
5.	Бирачи који гласају у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ у иностранству (ДКП БиХ)	6.702
7.	УКУПНО	3.368.666

4.2. Упис бирача у Централни бирачки списак који своје бирачко право остварују на редовним бирачким мјестима (редовни бирачи)

54. Упис бирача који гласају на редовном бирачком мјесту врши се системом „пасивне регистрације“, односно све особе којима се изда важећа лична карта државе БиХ аутоматски су уписане у Централни бирачки списак. На основу одредби члана 3.5 Изборног закона БиХ, надлежни орган који води регистар грађана доставља податаке за ажурирање Централног бирачког списка у складу са Законом о централној евиденцији и размјени података.
55. За потребе преузимања података у оквиру пројекта „Пасивна регистрација бирача у БиХ“ развијен је апликативни дио софтвера, чија је основна сврха да олакша поступак преноса података, одређивање бирачких мјеста и израду извода из коначног бирачког списка.
56. Потребно је нагласити да се стање Централног бирачког списка и број бирача, те сви остали неопходни подаци, утврђују на основу података који се, у складу са Јединственом методологијом и програмом обраде и вођења евиденција Централног бирачког списка, односно актом којим је утврђена сарадња Централне изборне комисије БиХ и Агенције за идентификационе документе, евиденцију и размјену

података БиХ, преузимају сваког првог понедјељка у мјесецу или у зависности од потребе.

57. За потребе провођења Општих избора 2022. године извршено је ажурирање података Централног бирачког списка у четири (4) термина (који су на основу Изборног закона БиХ утврђени Правилником), како слиједи:

Први пресјек извршен је на дан прије расписивања избора 03. 05. 2022. године, са стањем у 24,00 сата и кориштен је за израду Привремених извода из Централног бирачког списка и провјеру пребивалишта кандидата у складу са чланом 4.2 став (1) тачка 1. Изборног закона БиХ;

Други пресјек извршен је на дан 19. 07. 2022. године и кориштен је у сврху одређивања бирачких мјеста и прављења спецификација за штампање гласачких листића (75 дана прије дана одржавања избора);

Трећи пресјек извршен је на дан 18. 08. 2022. године и кориштен је за израду Извода из коначног бирачког списка који је дистрибуисан на бирачка мјеста (45 дана прије дана избора);

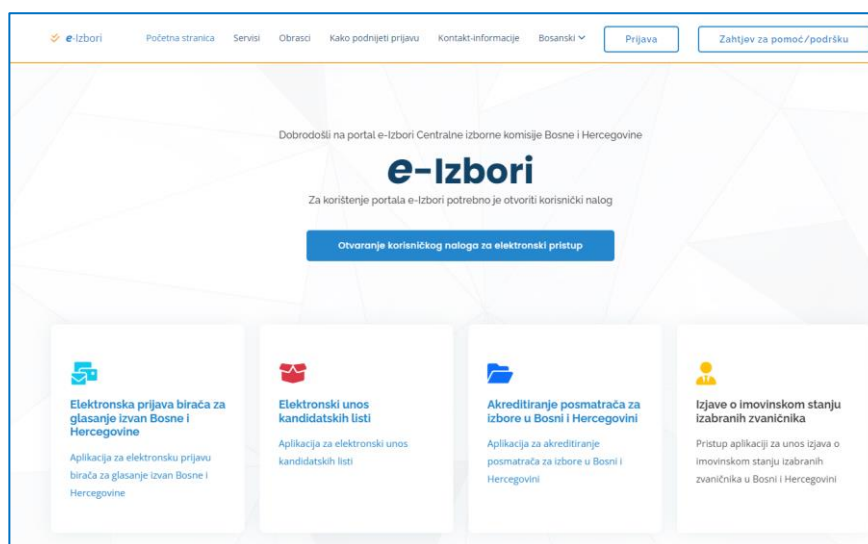
Четврти пресјек извршен је на дан 02. 10. 2022. године, односно на дан избора, с циљем утврђивања бирачког права гласача који су гласали непотврђеним гласачким листићима.

4.3. Упис избјеглих особа и особа које привремено бораве у иностранству у Централни бирачки списак

58. Упис избјеглих особа и особа које привремено бораве у иностранству у Централни бирачки списак, односно у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ врши се системом активне регистрације и исти је за Опште изборе 2022. године почео са даном расписивања избора и трајао је до 19. 07. 2022. године.

59. Централна изборна комисија БиХ је за Опште изборе 2022. године развила онлајн портал **е-Избори**, чија је једна од функционалности нови апликативни систем за пријаву бирача за гласање изван БиХ. Сервис омогућује подношење захтјева за приступ, попуњавање свих неопходних података и слање захтјева за упис бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ електронским путем Централној изборној комисији БиХ, а био је доступан за подношење пријава на званичној интернет страници Централне изборне комисије БиХ од дана расписивања избора до истека крајњег рока за подношење пријава. Нова платформа која омогућује онлајн кориштење сервиса Централне изборне комисије БиХ је развијена у сарадњи с међународним партнерима, а омогућује унапређење изборног процеса, лакши процес регистрације и кориштење модерних технологија, унапређење комуникације с бирачима и спречавање злоупотреба изборног процеса.

Портал, односно апликативни систем за подношење пријава бирача изван БиХ садржи информативни садржај за бираче, те поред детаљног техничког упутства, и редослијед корака и упутства бирачу приликом сваког корака, а који омогућују појединачну пријаву бирача за гласање изван Босне и Херцеговине путем поште или дипломатско–конзуларног представништва Босне и Херцеговине.

Слика 1. Портал е-Избори

60. До 19. 07. 2022. године, односно до крајњег рока за подношење пријава, порталу **е-Избори** приступило је и налог отворило укупно 90.790 корисника. Од овог броја, унос и достављање докумената завршило је 80.621 бирача и исти су обрађени, те по обради обавијештени у случају недостатака у пријави.

Табела 2. Број поднесених пријава путем апликације е –Избори

Р/бр.	Статус пријаве	Број
1.	Унос података није завршен и није прослијеђена пријава	10.169
2.	Обрађена пријава	80.621
	Укупно	90.790

61. За све бираче који нису завршили унос пријаве и прослиједили исту путем портала е-Избори дана 12. 07. 2022. године достављено је обавјештење путем имејла да доврше унос података и слање пријаве најкасније до 19. 07. 2022. године како би иста била обрађена. Након наведеног процеса утврђено је да укупно 10.169 бирача нису завршили унос пријаве и прослиједили исту путем портала е-Избори.
62. Од 80.621 обрађених пријава, услове за упис у Централни бирачки списак за гласање изван БиХ испунило је 69.872 бирача, док је 10.749 бирача имало недостатак у пријави и нису испунили услове.
63. Током обраде пријава вршене су следеће провјере: да ли је приложен важећи и комплетан доказ о идентитету; да ли је приложен важећи и комплетан доказ о тачној адреси боравка изван БиХ; да ли је достављен образац пријаве, да ли је потписан и да ли је идентичан приложеном потпису на идентификационом документу. Провјере је вршио обрађивач предмета.
64. По окончању обраде пријава, извршена је још једна контролна провјера свих пријава које не задовољавају услове.
65. На основу наведеног, Централна изборна комисија БиХ је дана 04. 08. 2022. године донијела Одлуку о утврђивању и објави броја бирача уписаних у извод из Централног

бирачког списка за гласање изван БиХ за Опште изборе 2022. године којом је утврђено да ће се на изводу из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за Опште изборе 2022. године наћи укупно 69.872 бирача.

66. Централна изборна комисија БиХ је дана 04. 08. 2022. године донијела и Одлуку којом се одбија упис у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за Опште изборе 2022. године за 10.749 подносилаца пријава, јер нису испуњени услови прописани чланом 3.15 став (1), (2) и (3) Изборног закона БиХ. Саставни дио напријед наведене одлуке је списак одбијених бирача, који је објављен на интернет страници и сматра се да је објавом достављен подносиоцима пријаве, у смислу евентуалног подношења жалбе.
67. Даље, путем портала е-Избори подношени су и захтјев за упис у Централни бирачки списак. У овом сегменту процеса путем портала приступило је 7.345 особа. Од овог броја 867 су били дупли уноси, а 4.183 особа није завршило унос односно нису завршили подношење пријаве нити након обавјештења о потреби допуне поднеска. Укупно је обрађено 2.295 захтјева, од чега је услове за упис у Централни бирачки списак испунило 1.309 бирача, а услове није испунило 986 особа.
68. Током обраде пријава вршене су сљедеће провјере: да ли је достављен важећи и комплетан доказ о идентитету, да ли је достављен доказ о држављанству БиХ, да ли је достављен доказ о пребивалишту БиХ/односно, на основу достављених података вршена је провјера Пописа становништва 1991. године и да ли је достављен и потписан образац захтјева пријаве за упис избјеглог лица у Централни бирачки списак (ЗПУ).
69. Даље, током обраде пријава уочено је да се знатан дио захтјева не односи на упис у Централни бирачки списак, односно да је у питању грешка подносиоца приликом уноса личних података, а који је већ уписан у Централни бирачки списак. О истом су подносиоци обавијештени путем имејла.
70. На основу наведеног, Централна изборна комисија БиХ је дана 04. 08. 2022. године донијела Одлуку о упису у Централни бирачки списак и извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за Опште изборе 2022. године којом је уписано укупно 1.309 избјеглих особа. Даље, Централна изборна комисија БиХ је дана 04. 08. 2022. године донијела и Одлуку којом је одбијено укупно 986 подносилаца пријава, јер нису испуњени услови прописани чланом 3.15 став (1), (2) и (3) Изборног закона БиХ. Саставни дио напријед наведене одлуке је списак одбијених подносилаца пријава.
71. По истеку рока за жалбе на напријед наведене одлуке, поступањем по запримљеним жалбама, те накнадном провјером и ажурирањем података са базом података Централног бирачког списка достављеној из ИДДЕЕА-е (IDDEEA), Одлуком о закључивању и потврђивању извода из Централног бирачког списка за Опште изборе 2022. године и објављивању броја бирача за сваку изборну јединицу од 25. 08. 2022. године, закључен је Централни бирачки списак који ће се користити за Опште изборе 2022. године са стањем на дан 18. 08.2018. године у 24:00 сата. Коначан број бирача који су уписани за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ је био 6.702, а 63.264 бирача је уписано за гласање путем поште.

Ефекти увођења портала е-Избори

72. По питању примјене апликације за електронско подношење пријава за упис у извод из Централног бирачког списка у оквиру портала е-Избори која је први пут кориштена за Опште изборе 2022. године, може се констатовати да је иста испунила очекивања у процесу дигитализације изборних активности.
73. Предности наведене апликације су вишеструке, како за процес подношења пријава од стране бирача, тако и за процес обраде истих од стране Централне изборне комисије БиХ. Наведеном апликацијом убрзан је начин обраде пријаве, побољшано је извјештавање и праћење процеса, олакшан је начин комуникације бирач - Централна изборна комисија БиХ, те је претрага и архивирање предмета дигитализовано. Примјеном су уочени и одређени недостаци, односно потреба за штампањем и потписивањем пријавног обрасца те учитавање/пренос (upload) истог поновно након потписивања; потребно је одређено информатичко предзнање за кориштење апликације; провјера потписа у пријавном обрасцу још увијек је овисна о субјективној процјени оператера; апликација није прилагођена за мобилне телефоне. У наредном периоду потребно је наставити активности на доради наведеног софтвера.
74. Путем система Cloud Computing Services- Amazon Web Services (AWS) за аутоматско слање имејла и обавјештавање током процеса пријаве и обраде пријава, односно до 03. 08. 2022. године упућено је 272.348 имејлова.

Инфо-линија за упис у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ

75. У процесу пријаве за упис у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ успостављене су дежурне инфо-линије у сврху помоћи и пружања неопходних информација бирачима како изван БиХ, тако и у земљи. У периоду од 04. 05 - 04. 08. 2022. године за примљено је укупно 2.552 телефонска позива, одговорено је на 8.508 имејл порука; примљено је 1.525 пријава путем факс апарата од којих је 104 захтјева за упис у Централни бирачки списак; 164 су већ обрађене путем портала е-Избори, те 28 захтјева достављених након истека рока 19. 07. 2022. године.

4.4. Злоупотреба бирачког права

76. У периоду обраде пристиглих пријава путем апликације е-Избори за Опште изборе 2022. године, уочено је да су у неким случајевима као доказ о тачној адреси изван БиХ достављена увјерења која би својим садржајем и појединим елементима на исправи могла упућивати на евентуалну злоупотребу (потпис службеног лица, текст, отисак печата и сл.). Највећи број наведених увјерења се односи на пријаве за гласање изван БиХ, за гласање у Републици Србији и Републици Хрватској. Подносиоци наведених пријава су обавијештени путем имејла да њихова пријава не испуњава услове, односно да њихов доказ о боравишту у иностранству није исправан, те им је остављен рок да исправе недостатке у пријави. Пријава о наведеном и документација је достављена надлежном тужилаштву.

4.5. Упис бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ у иностранству

77. На основу члана 1.5 Изборног закона БиХ којим је прописано да држављани БиХ који привремено живе у иностранству имају право гласати лично доласком на

одговарајуће бирачко мјесто у БиХ или у дипломатско-конзуларном представништву БиХ у иностранству или поштом, Централна изборна комисија БиХ је на приједлог Министарства иностраних послова БиХ на сједници 04. 05. 2022. године донијела Одлуку о дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине у којима се планира организовање гласања за Опште изборе 2022. године. Бирачи у предвиђеним државама су се приликом пријаве за гласање изван БиХ могли изјаснити о начину гласања, лично на бирачком мјесту за гласање у ДКП БиХ или поштом.

78. Подзаконским актима Централне изборне комисије БиХ је предвиђено одређивање бирачког мјеста за лично гласање у ДКП-у БиХ ако је за гласање на истом пријављено најмање 50 бирача, односно, изузетно, и уколико за то постоје оправдани разлози, Централна изборна комисија БиХ може донијети одлуку о гласању у ДКП-у БиХ и са мањим бројем пријављених бирача, при чему ће се цијенити финансијски аспект и техничке могућности неопходне за одређивање бирачког мјеста у сваком ДКП-у БиХ.
79. По окончању процеса пријаве бирача за гласање изван БиХ, као и након завршене процедуре провјере испуњавања организационо - техничких услова за организовање гласања на бирачком мјесту у ДКП БиХ, Централна изборна комисија БиХ је дана 08. 08. и 25. 08. 2022. године донијела Одлуку о одређивању бирачких мјеста за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине.¹² У складу с наведеним, на Општим изборима 2022. године, за држављане Босне и Херцеговине који привремено живе у иностранству и имају бирачко право, организовано је гласање у сљедећим дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине:

Табела 3.. Преглед уписаних бирача за гласање изван БиХ у ДКП БиХ

Р.бр.	Назив земље	Назив ДКП БиХ	Укупан број бирача
1.	Савезна Република Њемачка	Амбасада БиХ у Берлину	304
2.		Генерални конзулат БиХ у Штутгарту	327
3.		Генерални конзулат БиХ у Минхену	1011
4.		Генерални конзулат БиХ у Франкфурту	485
5.	Република Аустрија	Амбасада БиХ у Бечу	571
6.		Почасни конзулат у Грацу	298
7.		Почасни конзулат у Салзбургу	43
8.	Сједињене Америчке Државе	Генерални конзулат БиХ у Чикагу	205
9.		Амбасада БиХ у Вашингтону	45
10.	Краљевина Шведска	Амбасада БиХ у Стокхолму	787
11.	Краљевина Белгија	Амбасада БиХ у Бриселу за Белгију и Луксембург	656
12.	Швајцарска конфедерација	Амбасада БиХ у Берну	529
13.	Краљевина Норвешка	Амбасада БиХ у Ослу	350
14.	Краљевина Данска	Амбасада БиХ у Копенхагену	317
15.	Уједињено Краљевство Велике Британије и Сјеверне Ирске	Амбасада БиХ у Лондону за Велику Британију и Ирску	80

¹² Акт број 05-1-02-2-1361-1/22 од 08.08.2022. године и 05-1-02-2-1361-3/22 од 25.08.2022. године

Р.бр.	Назив земље	Назив ДКП БиХ	Укупан број бирача
16.	Краљевина Низоземска	Амбасада БиХ у Хагу	297
17.	Држава Катар	Амбасада БиХ у Дохи	52
18.	Република Србија	Амбасада БиХ у Београду	101
19.	Република Словенија	Амбасада БиХ у Љубљани	102
20.	Република Хрватска	Амбасада БиХ у Загребу	41
21.	Чешка Република	Амбасада БиХ у Прагу за Чешку и Словачку	101
	УКУПНО		6.702

80. Свим бирачима који су се изјаснили за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ, а исто није проведено, према одредбама Изборног закона БиХ, гласачки материјал је благовремено достављен на адресе које су грађани навели у својим пријавама, како би им било омогућено гласање путем поште и да би тиме остварили своје бирачко право.

4.6. Ажурирање података Централног бирачког списка за расељена лица

81. У складу са чланом 1.1 став (1) тачка 9 Изборног закона БиХ под расељеним лицима се подразумевају држављани БиХ чији је статус расељеног лица утврдио надлежни орган управе за питања расељених лица у складу са законом. Држављанин БиХ који има бирачко право и који има статус расељене особе уписује се у Централни бирачки списак за основну изборну јединицу на основу изражене бирачке опције у складу са одредбама члана 20.8 Изборног закона БиХ. Расељена лица која имају бирачко право имала су могућност да се, попуњавањем обрасца ПБО-1 до 19. 07. 2022. године, изјасне да ли желе да гласају лично у општини пребивалишта из 1991. године или у одсуству у општини у којој имају боравиште.
82. Начин одређивања или промјене бирачке опције дефинисан је чланом 3.9 став (4) Изборног закона БиХ, те чланом 4. Правилника о употреби и изради Централног бирачког списка. У складу с наведеним, Министарство за људска права и избјеглице БиХ, на захтјев Централне изборне комисије БиХ, доставља податке о промјенама у евиденцијама расељених лица, укључујући и исправке непотпуних података (словне грешке у имену или презимену, грешке у јединственом матичном броју (ЈМБ) и слично, у електронској форми и испису, квартално у неизборној години, а у изборној години једном мјесечно до рока одређеног у ставу (3) овог члана за промјену бирачке опције расељеног лица.
83. Централна изборна комисија БиХ је упутила захтјев Министарству за људска права и избјеглице БиХ 25. 01. 2022. године за доставу података о расељеним особама. С обзиром на то да на исти није одговорено, Централна изборна комисија БиХ је 17. 03. 2022. године упутила ургенцију за доставу података. Министарство за људска права и избјеглице БиХ је 04. 04. 2022. године доставило ЦД са подацима за 91.223 особа, и то: 32.003 особа из Федерације БиХ, 59.155 особа из Републике Српске и 65 особа из Брчко дистрикта БиХ. Анализом достављених података, утврђено је да су подаци за 15.883 особе непотпуни (јединствени матични бројеви особа неисправни, што се

огледа у њиховој непотпуности, те чињеници да одређен број ЈМБ садржи само нуле, неки су погрешно унесени, док за одређен број особа ЈМБ није уопште унесен).

84. У вези са наведеним, Централна изборна комисија БиХ је 29. 04. 2022. године упутила захтјев за провјеру и допуну достављених података за 15.883 особе. С обзиром на то да на захтјев није одговорено, Централна изборна комисија БиХ је 06. 07. 2022. године упутила поновни захтјев за провјеру и допуну података, у којем је поред осталог затражена и провјера претходно достављених података за општину Илијаш у којој је 2020. године било 596 расељених особа, а у 2022. години нису достављени подаци, као и у општини Илица у којој је 2020. године број расељених особа био 676, док је у 2022. години наведени број 1.272 особа.
Даље, провјером претходно достављених података утврђено је да за 23 општине/града нису достављени подаци за расељене особе, те је затражена достава података о расељеним особама за исте или ако у наведеним општинама нема расељених особа, да нас обавијесте о истом.
85. На захтјев је одговорено 12. 07. 2022. године, али је достављен само ЦД са подацима за 65 особа из Брчко дистрикта БиХ који су непотпуни и раније већ достављени. У образложењу је наведено да ће остале податке доставити по добијању података од стране надлежних ентитетских органа.
86. У периоду провођења изборних активности за промјену бирачке опције расељених особа, поред редовне асистенције и пружања техничке помоћи, треба нагласити и сљедеће:
- а) С обзиром на неажуриране податке достављене од стране Министарства за људска права и избјеглице БиХ, били смо приморани да отклањамо недостатке на начин да су подаци за особе које се у Централном бирачком списку воде као редовни бирачи, а приложили су доказ о статусу расељене особе, достављани ИДДЕЕА-и са захтјевом за промјену статуса са “редован бирач” на “расељена особа”, како би њихов захтјев могао да се унесе и обради кроз апликацију за Пасивну регистрацију бирача. У складу с наведеним, промијењен је статус са “редован бирач” на “расељена особа” за укупно 182 особе у три општине/града (по једна особа у Живиницама и Горажду, те 180 особа у Мостару).
 - б) Након уноса и обраде захтјева за промјену бирачке опције, одређени број особа се нашао међу бирачима без одређеног бирачког мјеста, односно бирачима без придруженог бирачког мјеста. С обзиром на то да овакве бираче редовном процедуром додјеле бирача на одговарајуће бирачко мјесто није могуће придружити бирачком мјесту, подаци су усклађени у сарадњи с ИДДЕЕА-ом. Укупно су се 94 особе, којима је промијењена бирачка опција, нашле међу “непридруженим” бирачима. Ради се о техничком проблему који у наредном периоду треба ријешити у сарадњи с ИДДЕЕА-ом.

На захтјев надлежног координатора од 18. 07. 2022. године, подаци о броју примљених, обрађених и необрађених захтјева за промјену бирачке опције расељених особа, достављени су из 140 основних изборних јединица. Из три основне изборне јединице, ни након телефонског позива, није достављена тражена информација, и то: Груде, Рудо и Неум. Увидом у достављене податке, утврђено је да је примљено 292 захтјева за промјену бирачке опције расељених особа, у 36 основних изборних јединица. Обрађено је 290 и необрађено два захтјева - необрађени захтјеви су због грешке у апликацији за Пасивну регистрацију бирача. У општинама/градовима

донесене су одлуке о промјени назива насељених мјеста или улица након чега су МУП-ови поништавали старе називе. Тако се у апликацији за Пасивну регистрацију бирача у пољима „насељено мјесто“ или „улица“, појединим бирачима појављује порука „нема података“. За те бираче се не може извршити промјена бирачке опције, јер приликом уноса захтјева апликација пријављује грешку и обавјештава да је „погрешна шифра мјеста“.

Уз велико ангажовање запосленика центара за бирачки списак и техничку подршку ИДДЕЕА-е, а уз координацију надлежног координатора за рад са центрима за бирачки списак, ова активност је успјешно проведена.

4.7. Ажурирање података о умрлим особама

87. Чланом 2.9 став (1) тачка 4. Изборног закона БиХ прописано је да је Централна изборна комисија БиХ одговорна за тачност, ажурност и укупни интегритет Централног бирачког списка за територију Босне и Херцеговине. Одговорности и обавезе надлежних органа у вођењу службених евиденција на основу којих се води и ажурира Централни бирачки списак утврђене су чланом 3.5 Изборног закона БиХ. Даље, чланом 3.6 став (2) Изборног закона БиХ прописано је да Централна изборна комисија БиХ у вођењу Централног бирачког списка обавјештава надлежне органе о уоченим недостацима и предузима одговарајуће мјере и радње ради отклањања неправилности и успостављања тачности и ажурности Централног бирачког списка. Од провођења Локалних избора 2016. године, у складу с наведеним, Централна изборна комисија БиХ континуирано доставља обавјештења надлежним органима, између осталог, свим начелницима и градоначелницима у БиХ, Јавном регистру Брчко дистрикта БиХ, свим матичним уредима и центрима за бирачки списак, путем изборних комисија основних изборних јединица у БиХ, којим их подсјећа на обавезу континуираног подузимања мјера из своје надлежности у циљу ажурности евиденција Централног бирачког списка, како би се имена умрлих особа брисала из евиденције Централног бирачког списка.
88. Процедура ажурирања података о умрлим особама и уклањање из евиденције Централног бирачког списка врши се по службеној дужности, пријавом чињенице смрти у матичном уреду и службеном доставом података према надлежним органима. Наведени подаци се редовно ажурирају у стању Централног бирачког списка, а Централна изборна комисија БиХ мјесечно добија пресјек Централног бирачког списка од ИДДЕЕА-е са свим ажурираним подацима.
89. Такође, Централна изборна комисија БиХ је чланом 23. Правилника о употреби и изради извода из Централног бирачког списка прописала да ће Централна изборна комисија БиХ за све бираче за које центар за бирачки списак у сарадњи с надлежним матичним уредом утврди да се њихова имена налазе на закљученом изводу из Централног бирачког списка, а провјерама је утврђено да се ради о умрлој особи, за коју је надлежни матични уред издао извод из Матичне књиге (МК) умрлих, у рубрици за потпис гласача из члана 15. став (1) тачка г) овог Правилника ставити ознаку „*“.
90. У периоду од 2016. године је на основу подсјећања и обавјештења Централне изборне комисије БиХ и ангажманом изборних комисија и центара за бирачки списак, у сарадњи с матичним уредима свих општина, извршено означавање умрлих особа у евиденцији Централног бирачког списка (особе које су умрле и за које је матични уред

издао извод из Матичне књиге умрлих, али се најчешће због неслагања података у матичном уреду и службеним евиденцијама полицијске управе не могу службено уклонити из евиденције; ове особе означене су у рубрици за потпис бирача на закљученим изводима из Централног бирачког списка ознаком “*”). Од 8.892 особе које су током овог континуираног процеса означене, активностима свих надлежних органа највећи дио особа је уклоњен из евиденције Централног бирачког списка, а на изводима за Опште изборе 2022. је евидентирано 776 особа са овом ознаком. (За Локалне изборе 2020. године број означених особа је био 578).

4.8. Редовне активности на вођењу Централног бирачког списка

91. У оквиру редовних активности у току 2022. године, вршена је достава пресека Централног бирачког списка од стране Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ (ИДДЕЕА). Одјел за информационо-комуникационе технологије (ИКТ) вршио је генерисање бирачког списка достављених података као и доставу извјештаја и статистичких података о броју уписаних бирача у Централни бирачки списак.
92. По основу правоснажних судских рјешења о одузимању односно враћању пословне способности, вршено је редовно ажурирање предметних података у релевантној бази података. У 2022. години Централној изборној комисији БиХ су достављена укупно 602 рјешења везана за пословну способност, те су подаци обрађени. Провјером у нашим евиденцијама утврђено је да Основни судови из Републике Српске (Бања Лука, Дервента, Добој, Градишка, Мркоњић Град, Модрича, Прњавор, Соколац, Сребреница, Требиње, Вишеград, Власеница и Зворник) и општински судови из Федерације БиХ (Сарајево, Зеница, Високо, Велика Кладуша, Широки Бријег, Лукавац, Ливно, Коњиц, Кисељак, Какањ и Градачац) не достављају благовремено правоснажна судска рјешења о одузимању/враћању пословне способности. О истом је обавијештен и Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине, након чега су сви судови доставили правоснажна рјешења осим Основног суда у Сарајеву који и поред ургенција, није доставио ниједно правоснажно рјешење од 15 .06. 2016. године што представља проблем у погледу ажурирања Централног бирачког списка.
93. Редовне активности обухватају и евидентирање података на основу рјешења о испису из држављанства БиХ који се редовно достављају од стране Министарства цивилних послова БиХ, Сектора за држављанства, потом издавање Увјерења особама да се налазе уписани у Централни бирачки списак, те усмена и писана кореспонденција са странкама. У 2022. години достављено је укупно 2.605 рјешења о испису и промјенама у рјешењима о држављанству БиХ, те су провјерени подаци о истим у Централном бирачком списку.
94. У складу са надлежношћу о вођењу Централног бирачког списка, а у вези са одредбом члана 1.7 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ је на основу података достављених од надлежних органа о лицима која се налазе на издржавању казне затвора или су издржали казну затвора због озбиљних повреда хуманитарног права коју је изрекао Суд Босне и Херцеговине, суд Републике Српске или суд Федерације Босне и Херцеговине и суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине или које се нису повиновале наредби да се појаве пред Судом Босне и Херцеговине, судом Републике Српске или судом Федерације Босне и Херцеговине и судом Брчко дистрикта БиХ у извјештајном периоду, донијела укупно 43 одлуке, од тога 18 одлука којим је утврђено да лице неће бити уписано у Централни бирачки списак док се

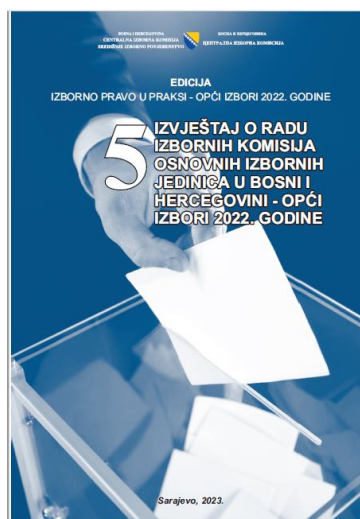
налази на издржавању казне затвора и 25 одлука којим је утврђено да се лице уписује у Централни бирачки списак, а чије име је претходно брисано из списка, у складу са одредбом члана 1.7 Изборног закона БиХ, због истека издржавања казне затвора изречене због повреда хуманитарног права.

95. У оквиру редовних активности издата су укупно три (3) увјерења, по личном захтјеву, о стању уписа у Централни бирачки списак у сврху регулисања социјално-статусних питања.

5. Координација рада изборних комисија основних изборних јединица у Босни и Херцеговини и центара за бирачки списак

96. Послови координације рада са изборним комисијама односе се на вођење евиденције чланова изборних комисија; учествовање у програмима едукације и обуке чланова изборних комисија; информисање чланова изборних комисија о свим релевантним информацијама и одлукама Централне изборне комисије БиХ; одржавање сталне комуникације са изборним комисијама у својој зони одговорности; учествовање у контроли поступка именовања чланова бирачких одбора и мобилних тимова; давање техничких упутстава особљу које ради у центрима за бирачки списак; послови контроле достављених изборних резултата у Главном центру за бројање; учествовање у контроли израде и дистрибуције извода из Централног бирачког списка; послови праћења примљеног изборног материјала.
97. Редовна активност по питању координације рада изборних комисија представља и вођење евиденције чланова општинских/градских изборних комисија које, у складу са одредбама Поглавља 2 Изборног закона БиХ и Упутством о утврђивању квалификација, броја и именовању чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини, именују скупштине општина/општинска вијећа. Наведена активност укључује праћење рокова трајања мандата чланова општинских/градских изборних комисија, прикупљање документације и припрему материјала за давање сагласности на именовање и разрјешење чланова општинских/градских изборних комисија коју, у складу са чланом 2.12 Изборног закона БиХ, даје Централна изборна комисија БиХ.
98. У вези са наведеним, у 2022. години припремљено је укупно 131 именовање (19 председника, 65 чланова, 9 замјенских председника и 38 замјенских чланова) за сједнице Централне изборне комисије БиХ и Колегије Централне изборне комисије БиХ и то:
- разрјешење и именовање чланова изборних комисија (извјештаји и приједлози рјешења) у предметима 42 изборне комисије,
 - информације, извјештаји и анализе које се односе на стање попуњености изборних комисија, осигурање финансијских средстава за Опште изборе 2022. године, анализу извјештаја о раду изборних комисија у 2021. години, анализу о начину именовања председника и чланова бирачких одбора, као и њихових замјеника, за Опште изборе 2022. године, те о разлозима одустајања истих из чланства бирачких одбора непосредно пред изборни дан, као и начину попуњавања бирачких одбора, одлуку о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини и др.

99. У поступку разрјешења и именовања редовно је праћен истек мандата члановима изборне комисије и упућено десетак ургенција за разрјешење чланова општинских изборних комисија којим је истекао мандат и замјенских чланова и ургенција за именовање недостајућих чланова изборних комисија.
100. Централној изборној комисији БиХ је достављено 16 информација о стању попуњености изборних комисија, са конкретним приједлозима како би се разрјешења и именовања вршила ефикасно, јер је услиједило доношење Одлуке о расписивању и одржавању Општих избора 2022. године.
101. Даље, вршена су ажурирања података о именованим и разрјешеним члановима изборних комисија путем апликације „Евиденција чланова изборних комисија“, као и контакт података именованих чланова.
102. Припремљен је извјештај о именовању бирачких одбора са посебним освртом на одустајање именованих чланова бирачких одбора као и осталим референтним анализама по питању именовања бирачких одбора, као и годишњи извјештај о раду изборних комисија.
103. У оквиру едиције „Изборно право у пракси – Опћи избори 2022. године“ објављена је публикација „Извјештај о раду изборних комисија основних изборних јединица у Босни и Херцеговини – Опћи избори 2022. године“ која је доступна у електронском формату на веб страници www.izbori.ba¹³. Публикација садржи информације и потребне статистичке податке о изборима које су доставиле изборне комисије основних изборних јединица у БиХ и односе се на провођење њихових активности утврђених чланом 2.13. Изборног закона БиХ и подзаконским актима које доноси Централна изборна комисија БиХ.

Слика 2. Публикација „Извјештај о раду изборних комисија основних изборних јединица у Босни и Херцеговини – Опћи избори 2022. године“

¹³ Petrović, V., Laković, M. (2023) „Izvještaj o radu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022. godine“. Sarajevo: Centralna izborna komisija BiH. <https://www.izbori.ba/?Lang=3&CategoryId=928&Tag=515>

104. У складу са Одлуком о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини¹⁴ и Одлуком број: 05-1-02-2-661-8/21 од 14. 04. 2022. године, све изборне комисије броје укупно 571 члана.
105. На дан 22. 09. 2022. године именован је 571 члан изборних комисија и све изборне комисије су биле попуњене члановима и замјенским члановима од чега је 143 предсједника ОИК/ГИК и 428 чланова ОИК/ГИК. Према полној структури од укупно 571 члана ОИК/ГИК 294 (51,49%) су били мушкарци и 277 (48,51%) жене, чиме је испоштован члан 2.14 став (1) Изборног закона БиХ.

Координација рада и кореспонденција са изборним комисијама

106. Послови координације рада са изборним комисијама подразумевају сталну комуникацију путем телефона и путем имејла са изборним комисијама у циљу давања појашњења о примјени подзаконских аката као и доставе података и информација о свим техничким питањима у току изборног процеса (наредбе Централне изборне комисије БиХ, проведбени акти, оперативни документи као што су Планови за доставу и поврат изборног материјала и друго); заступање извјештаја о раду изборних комисија и других релевантних података важних за текуће активности. Такође, обављала се усмена и писана кореспонденција са представницима политичких субјеката о примјени подзаконских аката којим се регулише технички дио изборног процеса.
107. Извршена је припрема и достава документације изборним комисијама која је неопходна за поступак додјеле позиција политичких субјеката у бирачким одборима (листа политичких субјеката који имају право учешћа у додјели позиција за све потребне комбинације за додјелу). Припремљени су материјали за ручну додјелу бирача бирачком мјесту по захтјеву изборних комисија.

Тестирање апликација

108. Извршено је тестирање ЈИИС апликације „Унос и обрада изборних резултата“ у оквиру поступака „тестни дру гуп“ и „дру гуп“ који се одликују као финална припрема ове апликације за кориштење на дан избора од стране изборних комисија и особља Централне изборне комисије БиХ. Такође, вршено је предлагање рјешења за израду/надградњу апликације Консолидација централног бирачког списка као и њено касније тестирање и употребу.

Дан избора

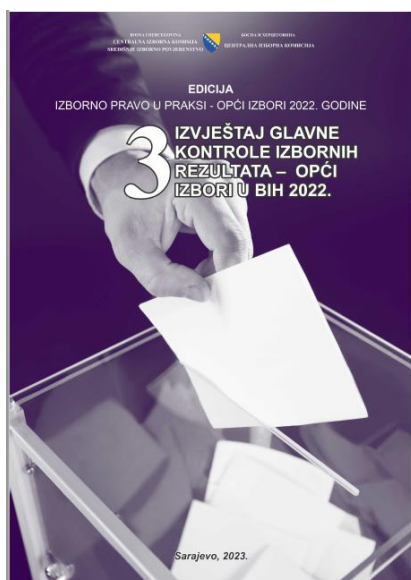
109. На дан избора, координатори за рад са изборним комисијама су одговарали на бројна питања изборних комисија, политичких субјеката и грађана постављених путем телефона или путем имејла. Такође су били ангажовани као супервизори Централне изборне комисије БиХ у реализацији пројекта надгледања рада изборних комисија, а који је проведен у складу са Инструкцијом о примјени члана 2.9 став (1) тачка 1. Изборног закона БиХ којом је уређен поступак координисања и надгледања Општинских избора у БиХ, који су одржани 02. 10. 2022. године, од стране супервизора акредитованих и овлаштених од Централне изборне комисије БиХ.

¹⁴ „Службени гласник БиХ“, бр. 17/18, 56/19, 21/20, 1/22, 8/22 и 16/22

Контрола изборних резултата

110. Координатори за рад са изборним комисијама су као контролори за унос и обраду изборних резултата Централне изборне комисије БиХ своје активности започели одржавањем тестних избора (dry run) 26. и 27. 09. 2022. године, приликом чега је обављено финално и свеобухватно тестирање Апликације за унос и обраду изборних резултата, а у чему је учествовало особље и контролори изборних резултата основне изборне јединице у БиХ.
111. Након одржавања Општих избора 2022. године, контролори за унос и обраду изборних резултата Централне изборне комисије БиХ радили су на отклањању валидацијских грешака које су се читавале у уносу резултата гласања у Апликацију за унос и обраду изборних резултата, и исправном утврђивању тестова тачности, а које су пропустили да ријеше, односно, утврде контролори изборних резултата основне изборне јединице у БиХ. Даље, вршили су унос резултата гласања за изборне комисије које нису имале приступ интернету, а самим тим и Апликацији за унос и обраду изборних резултата. Такође, путем телефона и путем електронске поште, пружали су стручну и техничку подршку контролорима изборних резултата основне изборне јединице у БиХ.
112. Након поновних бројања у Главном центру за бројање, контролори за унос и обраду изборних резултата Централне изборне комисије БиХ вршили су корекцију резултата гласања путем Апликације за унос и обраду изборних резултата, у складу са ново утврђеним резултатима као и рјешавање валидацијских грешака које су се том приликом појављивале.
113. Контролори за унос и обраду изборних резултата Централне изборне комисије БиХ своје активности су обављали како у сједишту Централне изборне комисије БиХ тако и на даљину приступајући Апликацији за унос и обраду изборних резултата, чиме је осигурана потпуна ажурност у обављању потребних активности, а у сарадњи са главним контролором за унос и обраду изборних резултата Централне изборне комисије БиХ.
114. Како би свим заинтересованим особама и широј јавности учинила доступним тачне информације о активностима, Централна изборна комисија БиХ је, у оквиру Едиције “Изборно право у пракси – Опћи избори 2022.” припремила публикацију “Извјештај о раду Главне контроле изборних резултата – Опћи избори у БиХ 2022. “ која је доступна у електронској форми на веб страници www.izbori.ba .¹⁵

¹⁵ Kapor, V., Laković, M., Petrović, V., Vičević, M., Trifković, T. (2023) *Izvještaj glavne kontrole izbornih rezultata – Opći izbori 2022*. Sarajevo: Centralna izborna komisija BiH. <https://www.izbori.ba/?Lang=3&CategoryId=928&Tag=515>

Слика 3. Публикација “Извјештај главне контроле изборних резултата – Опћи избори у БиХ 2022.”

Координација рада центара за бирачки списак

Анализа стања у центрима за бирачки списак

115. Одредбама члана 3.8 Изборног закона БиХ и Поглавља 3. Правилника о употреби и изради извода из Централног бирачког списка¹⁶, прописана је обавеза надлежног општинског органа да успостави Центар за бирачки списак на начин да доноси акт о успостављању Центра за бирачки списак у којем утврђује: његову унутрашњу организацију и систематизацију, начин руковођења, овлаштења, одговорност за рад Центра за бирачки списак и његових запослених и остала питања битна за рад овог Центра.

Централна изборна комисија БиХ је још 2018. године затражила од свих начелника/градоначелника у БиХ да доставе акт о успостављању Центра за бирачки списак. До тренутка писања овог извјештаја, тражени акт није достављен из 43 основне изборне јединице (ОИЈ) у БиХ: Билећа, Босански Петровац, Братунац, Бугојно, Бужим, Челић, Добретићи, Доњи Жабар, Фојница, Гацко, Горњи Вакуф – Ускопље, Бијељина, Добој, Зеница, Груде, Илијаш, Источна Илица, Источни Мостар, Источно Ново Сарајево, Котор Варош, Купрес (РС), Лакташи, Љубушки, Лукавац, Неум, Нови Град, Нови Град Сарајево, Ново Сарајево, Олово, Осмаци, Пелагићево, Сански Мост, Сребреник, Стари Град Сарајево, Столац, Теочак, Томиславград, Трново ФБиХ, Вареш, Велика Кладуша, Витез, Власеница и Живинице.

Актом од 15. 03. 2023. године још једном је затражено од напријед наведених ОИЈ да доставе акт о успостављању Центра.

116. Одредбама члана 3.8. став (5) Изборног закона БиХ и чланом 6 Правилника о употреби и изради извода из Централног бирачког списка, прописано је да Центар за бирачки списак треба да буде доступан бирачима и видно означен, те опремљен, поред осталог, и једним рачунаром који ће се користити за потребе центра,

¹⁶ “Службени гласник БиХ”, број 27/22

телефонском линијом са директним излазом, интернет конекцијом и апликацијом за вођење Централног бирачког списка.

Према расположивим информацијама по питању простора, у 122 ОИЈ Центар за бирачки списак има адекватан простор, док у 22 ОИЈ Центар нема адекватан простор (Крупа на Уни, Доњи Жабар, Дрвар, Језеро, Теслић, Осмаци, Травник, Олово, Ливно, Витез, Фојница, Нови Град Сарајево, Невесиње, Фоча (ФБиХ), Ново Горажде, Љубушки, Читлук, Столац, Љубиње, Равно и Мостар).

По питању опреме, у 107 ОИЈ Центар располаже адекватном опремом, док у 36 ОИЈ Центар нема адекватну опрему или је иста застарјела (Бихаћ, Босанска Крупа, Крупа на Уни, Доњи Жабар, Босански Петровац, Станари, Угљевик, Дрвар, Рибник, Котор Варош, Босанско Грахово, Травник, Шековићи, Ливно, Купрес, Купрес (РС), Горњи Вакуф – Ускопље, Нови Травник, Витез, Бусовача, Фојница, Крешево, Нови Град Сарајево, Фоча (ФБиХ), Ново Горажде, Чајниче, Рудо, Љубушки, Столац, Берковићи, Билећа, Равно, Требиње, Усора, Мостар и Брчко дистрикт БиХ).

117. Одредбама члана 3.8. став (2) Изборног закона БиХ прописано је да надлежни општински орган обучава особље Центра за бирачки списак, у сарадњи са ОИК/ГИК.

118. Према подацима из марта 2023. године, у 143 ОИЈ у БиХ је ангажовано 212 особа за рад у центру за бирачки списак, од чега је у 82 ОИЈ радно мјесто Центра систематизовано (ангажовано 118 лица) и 61 ОИЈ посао Центра за бирачки списак обављају лица ангажована рјешењем, уговором, одлуком, волонтерски, на одређено вријеме и сл. (ангажовано 94 лица - Босанска Крупа, Бужим, Крупа на Уни, Нови Град, Козарска Дубица, Оцак, Вукосавље, Домањевац – Шамац, Модрича, Градачац, Пелагићево, Петровац, Челинац, Добој, Петрово, Дрвар, Источни Дрвар, Мркоњић Град, Језеро, Завидовићи, Калесија, Гламоч, Травник, Шековићи, Власеница, Братунац, Сребреница, Ливно, Купрес, Купрес (РС), Бугојно, Горњи Вакуф – Ускопље, Витез, Бусовача, Илијаш, Хан Пијесак, Томиславград, Јабланица, Коњиц, Нови Град Сарајево, Источни Стари Град, Пале, Вишеград, Посушје, Груде, Широки Бријег, Источни Мостар, Гацко, Фоча (ФБиХ), Рудо, Читлук, Чапљина, Неум, Столац, Берковићи, Љубиње, Билећа, Равно, Усора, Костајница и Мостар.

У неким случајевима послове Центра за бирачки списак обављају чланови ОИК, нпр. у ОИЈ Купрес РС и Равно.

119. Један од изазова је што врло често долази до промјене запосленика Центра за бирачки списак, о чему Централна изборна комисија БиХ не буде обавијештена све док не почну изборне активности или се запосленици Центра за бирачки списак позову на обуку.

120. Централна изборна комисија БиХ је актом од 15. 03. 2023. године затражила од ОИК/ГИК да изврше контролу рада Центра за бирачки списак и о томе обавијесте Централну изборну комисију БиХ до 22. 03. 2023. године, на достављеном обрасцу.

121. Наведена одредба Изборног закона БиХ о обукама особља Центра за бирачки списак, у великом броју случајева, се не проводи на терену. Обуку Централне изборне комисије БиХ организује и проводи надлежни координатор и истом је обухваћен практични рад на апликацијама које се користе у раду Центра. На наведену обуку нови запосленици долазе потпуно неприпремљени у смислу познавања прописа, процедура и сл.

У циљу што квалитетније обуке 2022. године, координатор за рад са центрима за бирачки списак је припремила кратки водич за полазнике обуке, који је одобрен од стране Централне изборне комисије БиХ. Свим полазницима обуке водич је достављен уз позив за обуку и уручен у тврдој копији на самој обуци.

Обуку у организацији Централне изборне комисија БиХ није прошло 20 запосленика Центра за бирачки списак из 17 ОИЈ, и то: Бијељина, Станари, Грачаница, Сребреник, Тузла, Јајце, Језеро, Осмаци, Вареш, Шековићи, Ливно, Купрес, Бугојно, Фојница, Хан Пијесак, Источни Стари Град и Мостар.

Активности са Центрима за бирачки списак у 2022. години

122. У току 2022. године послови координације центара за бирачки списак односили су се на праћење рада и ажурирање података везаних за центре (евиденција о достављеним седмичним извјештајима, евиденција запосленика, стање у Центрима, итд.). Вршена је стална комуникација путем телефона и путем имејла са центрима (провјера веза, достављање спискова непридружених особа, достава података и информација, итд.).
123. Даље, вршена је анализа, праћење и пружање техничке помоћи запосленицима Центра приликом извршавања прописаних надлежности, односно рада на апликацијама:
- Пружање техничке помоћи запосленицима центра за бирачки списак приликом провјере додјела у апликацији за **Пасивну регистрацију бирача**, придруживање непридружених бирача одговарајућем бирачком мјесту, потребној процедури за пријаву/одјаву корисника апликација, могућности промјене лозинке за имејл, начин провјере и евиденције умрлих лица и поступање запосленика центра за бирачки списак, анализа бирачких мјеста, достава на терен упутстава за поступање по питању прекобројних бирачких мјеста и непридружених бирача, помоћ приликом уређивања бирачких мјеста у Апликацији за Пасивну регистрацију бирача (поништење раније додјеле, отварање нових бирачких мјеста, придруживање улица и кућних бројева на одговарајућа бирачка мјеста, анализа кућних бројева у циљу равномјерне додјеле бирача бирачком мјесту), итд.;
 - Приликом процеса одређивања бирачких мјеста, вршена је анализа бирачких мјеста (нелогичне додјеле, прекобројна бирачка мјеста, анализа кућних бројева на прекобројним бирачким мјестима, итд.). О извршеној анализи обавијештени су запосленици Центра и чланови надлежне изборне комисије, пружана је техничка помоћ приликом равномјерне додјеле бирачких мјеста, отварања нових бирачких мјеста итд. По окончању ових активности вршено је прикупљање података о локацијама бирачких мјеста.
124. **Ажурирање података:** вршена је одјава/пријава запосленика центра за бирачки списак - у извјештајном периоду пријављено је 63, а одјављено 64 корисника апликације за Пасивну регистрацију бирача у Основној изборној јединици (ОИЈ) у БиХ; промјена лозинке за приступ ОИК-мејлу у једној основној изборној јединици.
125. У извјештајном периоду примљено је 2.814 седмичних извјештаја центара за бирачки списак из ОИЈ у БиХ; размијењено је око 10.000 имејлова и 1.200 телефонских разговора.

Састанци са општинским/градским изборним комисијама (ОИК/ГИК)

126. Дана 08. 03. 2022. године др Суад Арнаутовић, тадашњи члан Централне изборне комисије БиХ боравио је у радној посјети Изборној комисији Брчко дистрикта БиХ. Теме разговора су биле приједлози и сугестије за измјене и допуне подзаконских прописа из надлежности Централне изборне комисије БиХ за Опште изборе 2022. године имајући у виду да бирачи Брчко дистрикта БиХ на општим изборима своје бирачко право остварују сходно ентитетском држављанству. Разговарано је и о јавном огласу за попуну кандидата за резервне листе за попуну бирачких одбора као и о организацији пилот пројекта подржаног од Делегације Европске уније у БиХ, а који се односи на идентификацију и аутентификацију бирача кориштењем биометријских података и биометријског читача отиска прста. Током састанка у Брчко дистрикту БиХ разматране су и могућности брзог трансфера изборних резултата са бирачког мјеста до Централне изборне комисије БиХ.

Радна посјета Изборној комисији Брчко Дистрикта БиХ

127. Чланови Централне изборне комисије БиХ др Ирена Хаџиабдић, Вања Бјелица-Прутина и Јован Калаба су дана 10. 08. 2022. године у Бањој Луци одржали радни састанак са члановима Градске изборне комисије Бања Лука и представницима Градске управе Града Бања Лука. Повод састанка у Бањој Луци је било благовремено рјешавање евентуалних проблема у раду Градске изборне комисије Бања Лука и какву подршку очекује од органа власти Града Бања Лука.

Радни састанак са члановима Градске изборне комисије Бања Лука и представницима Градске управе Града Бања Лука

6. Овјера политичких субјеката за учешће на Општим изборима 2022. године

128. У складу са Поглављем 4. Овјера и кандидовање за изборе, и члана 2.9 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ овјерава политичке субјекте за учешће на свим нивоима непосредних избора у Босни и Херцеговини, те потврђује и овјерава кандидатске листе.

6.1. Овјера политичких субјеката и кандидатских листи

129. У складу са чланом 2.9 и Поглављем 4. Изборног закона БиХ - Овјера и кандидовање за изборе, Централна изборна комисија БиХ овјерава политичке субјекте за учешће на свим нивоима непосредних избора у Босни и Херцеговини, те потврђује и овјерава кандидатске листе.

130. На основу наведеног законског оквира, процес овјере политичких субјеката и кандидатских листи одвијао се у три (3) међусобно условљене временске активности:

6.1.1. Овјера пријава политичких странака и независних кандидата

131. Обрасце за пријаву за учешће на Општим изборима 2022. године преузеле су укупно 92 политичке странке и 27 независних кандидата.

132. У складу с одредбама Поглавља 4. Изборног закона БиХ, Правилника о пријави и условима за овјеру политичких субјеката за учешће на Општим изборима 2022. године и члана 2. став (1) тачка 2. Упутства о роковима и редослиједу изборних активности за Опште изборе 2022. године који ће се одржати у недјељу, 2. октобра 2022. године, рок за подношење пријава политичких странака и независних кандидата за учешће на изборима истекао је 20. 05. 2022. године у 16 часова.

133. Централној изборној комисији БиХ поднесена је укупно 91 пријава политичких странака¹⁷ и 18 пријава независних кандидата¹⁸ за учешће на Општим изборима 2022. године.

¹⁷ Предмет провјере поднесених пријава политичких странака: Да ли је политичка странка регистрована код надлежног органа у складу са чланом 4.3 Изборног закона БиХ; Да ли је потписана изјава председника политичке странке да ће се политичка странка у својим активностима придржавати Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини и Устава Босне и Херцеговине у складу са чланом 1.6 1.13. Изборног закона БиХ; Да ли су приложени потписи подршке бирача у складу са чланом 4.4 Изборног закона БиХ; Да ли је достављен Финансијски извјештај који обухвата период три (3) мјесеца прије подношења пријаве у складу са чланом 15.1 Изборног закона БиХ; Да ли је достављен доказ о уплаћеном новчаном износу таксе за овјеру у складу са чланом 4. став (1) Правилника о пријави и условима за овјеру политичких субјеката за учешће на Општим изборима 2022. године; Да ли је достављена овјерена изјава да нема неизмирених обавеза по основу правоснажних и извршних одлука о изреченим новчаним казнама које је изрекла Централна изборна комисија БиХ, осим у случају да се плаћање казне врши у ратама, у складу са Одлуком Централне изборне комисије БиХ и да ли је достављен број рачуна за финансирање изборне кампање.

¹⁸ Предмет провјере поднесених пријава независних кандидата: Да ли су приложени потписи подршке бирача у складу са чланом 4.4 Изборног закона БиХ; Изјава прописана чланом 1.6 и 1.13 Изборног закона БиХ; Доказ о уплаћеном новчаном износу таксе за овјеру у складу с чланом 4.16 Изборног закона БиХ; Финансијски извјештај који обухвата период од три (3) мјесеца прије подношења пријаве, у складу с чланом 15.1 Изборног закона БиХ; Кандидатска листа и овјерена изјава о прихватању кандидатуре (члан 4.19 став (4) Изборног закона БиХ). Овјерена изјава да нема неизмирених обавеза по основу правоснажних и извршних одлука о изреченим новчаним казнама које је изрекла Централна изборна комисија БиХ, осим у случају да се плаћање казне врши у ратама, у складу са Одлуком Централне изборне комисије БиХ и Број рачуна за финансирање изборне кампање.

Табела 4. Преглед пријављених, овјерених и одбијених политичких странака и независних кандидата за Опште изборе 2022. године

Р/Б	Политички субјекти	Пријављено	Овјерено	Одбијено	Одбијени политички субјекти
1.	Политичке странке	91	90	1	Босанска народна странка Б.Н.С.-В.Н.Д. - Политичка странка није поступила по обавјештењу и одлуци Централне изборне комисије БиХ, односно, није доставила довољан број валидних потписа подршке и нови назив који ће користити у изборне сврхе
2.	Независни кандидати	18	17	1	Махир Жишко – није достављен довољан број потписа подршке утврђен у члану 4.4 став (5) Изборног закона БиХ.

6.1.2. Овјера пријава коалиција и листи независних кандидата

134. У складу с чланом 4.12 Изборног закона БиХ, до истека утврђеног рока за подношење пријаве за овјеру коалиција, поднесено је укупно 38 пријава за овјеру коалиција. Пријава за овјеру листи независних кандидата није било. Овјерено је свих 38 коалиција за учешће на Општим изборима 2022. године, након што је поступајући по обавјештењу Централне изборне комисије БиХ 6 коалиција отклонило недостатке и неправилности у пријавама.¹⁹

6.1.3. Овјера и потврђивање кандидатских листи и кандидата за учешће на изборима

135. У складу с одредбама члана 4.21 Изборног закона БиХ и члана 2. став (2) Упутства о роковима и редослиједу изборних активности, рок за подношење кандидатских листи политичких странака и коалиција истекао је 04. 07. 2022. године. До истека утврђеног рока, Централној изборној комисији БиХ, укупно 110 политичких субјеката поднијело је кандидатске листе за учешће на Општим изборима 2022. године и то укупно 828 кандидатских листи са укупно 7.291 кандидатом.

136. Од укупно 78 кандидатских листи које су имале недостатке или неправилности, 71 кандидатска листа у потпуности је испунила услове за овјеру након отклањања недостатака и неправилности на листама, једна (1) кандидатска листа дјелимично је испунила услове за овјеру, а 6 кандидатских листи није испунило услове за овјеру.²⁰

¹⁹ Предмет провјере пријава за овјеру коалиција: да ли су све политичке странке чланице коалиције овјерене за органе власти за које је коалиција поднијела пријаву за овјеру; да ли је назив коалиције идентичан називу неке од овјерених политичких странака, или је толико сличан да може збунити бираче или га довести у заблуду; да ли је предсједник сваке политичке странке потписао образац сагласности за чланство у коалицији и да ли је поднесен акт о одређивању овлаштеног представника коалиције потписан од стране предсједника свих политичких странака чланица коалиције и да ли су достављени подаци о сједишту коалиције.

²⁰ Предмет провјере кандидатских листи и кандидата: да ли је број кандидата на кандидатској листи у складу са чланом 4.19 став (2) Изборног закона БиХ; да ли је кандидатска листа сачињена у складу са чланом 4.19 став

137. Од укупног броја поднесених кандидатских листи и кандидата политичких странака и коалиција, Централна изборна комисија БиХ за Опште изборе 2022. године овјерила је укупно 822 кандидатске листе са укупно 7.258 кандидата, како слиједи:

Табела 5. Преглед кандидата према полу

Орган власти	Мушкарци	Мушкарци %	Жене	Жене %	Укупно
Предсједништво Босне и Херцеговине	8	80.00%	2	20.00%	10
Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине	455	60.50%	297	39.49%	752
Предсједник и потпредсједници Републике Српске	29	93.54%	2	6.45%	31
Народна скупштина Републике Српске	817	57.17%	612	42.82%	1.429
Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине	697	56.66%	533	43.33%	1.230
Скупштине кантона у Федерацији Босне и Херцеговине	2.194	57.64%	1.612	42.35%	3.806
Укупно:	4.200	57.86%	3.058	42.13%	7.258

6.2. Кандидатске листе за додјелу компензационих мандата

138. У складу са одредбама члана 4.24 став (1) Изборног закона БиХ и Упутства о роковима и редослиједу изборних активности за Опште изборе 2022. године, до истека предвиђеног рока, 48 овјерених политичких странака/коалиција - поднијеле су Централној изборној комисији БиХ 73 кандидатске листе за додјелу компензационих мандата за Опште изборе 2022. године са укупно 880 кандидата.
139. У поступку провјера поднесених кандидатских листи утврђено је да 69 кандидатских листи испуњава услове за овјеру, док 4 кандидатске листе не испуњавају услове за овјеру због нарушене полне структуре, односно распореда кандидата мање заступљеног пола на кандидатским листама.²¹

(3) Изборног закона БиХ, који се односи на заступљеност полова; да ли је кандидат уписан у Централни бирачки списак као бирач у општини унутар изборне јединице за одређени ниво власти, најкасније до дана расписивања избора; да ли се име неког од кандидата налази на двије кандидатске листе, или, да ли се име некога од независних кандидата појављује и на кандидатској листи политичке странке или коалиције; да ли су поднесене овјерене изјаве о прихватању кандидатуре од свих предложених кандидата и изјаве кандидата да немају сметњи за кандидовање прописане чланом 1.6, 1.7, 1.7а, 1.8 и 1.10 став (1) тачка 5. Изборног закона БиХ.

²¹ Предмет провјере кандидатских листи и кандидата: да ли су на кандидатској листи имена кандидата који се већ налазе на овјереним редовним кандидатским листама које је поднијела политичка странка или коалиција за једну или више вишечланих изборних јединица, у складу са чланом 4.24 став (2) Изборног закона БиХ; да ли су на кандидатској листи заступљена имена припадника оба пола, у складу са чланом 4.24 став (2) Изборног закона БиХ; да ли су кандидатске листе политичких странака потписали предсједници политичких странака, односно овлаштена лица коалиције.

140. Централна изборна комисија БиХ је у складу са чланом 2.9 став (1) тачка б. Изборног закона БиХ, овјерила наведене 4 кандидатске листе политичких субјеката до броја до којег су испуњени услови за овјеру, а остатак кандидатске листе одбила због нарушене полне структуре, јер нису испуњени услови из члана 4.24. став (2) Изборног закона БиХ.
141. Преглед кандидатских листи и броја кандидата за додјелу компензационих мандата за Опште изборе 2022. године по органима власти је дат у наредној табели.

Табела 6. Преглед кандидатских листи и броја кандидата за компензационе мандате према органима власти

Орган власти	Број поднесених кандидатских листи	Број кандидата на листама
Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине	21	242
Народна скупштина Републике Српске	22	414
Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ из Федерације БиХ	19	137
Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске	11	87

7. Обука и едукација изборне администрације

142. Централна изборна комисија БиХ у складу с чланом 2.2 став (5) Изборног закона БиХ има обавезу и потребу да едукује чланове органа за провођење избора и све учеснике из области избора.
143. Планом и програмом едукације органа за провођење избора за 2022. годину су дефинисане теме, датуми и мјеста одржавања обука органа за провођење избора. Едукације обухваћене Планом и програмом су, "Општи избори 2022.", "Едукација запослених у центрима за бирачки списак", "Процедуре гласања и бројања на дан избора – Општи избори 2022.", "Обука контролора изборних резултата."

7.1. Радионице о подизању свијести о кибернетичкој хигијени за чланове основних изборних јединица у Босни и Херцеговини

144. Поред наведеног, у сарадњи се Међународном фондацијом за изборне системе (IFES/ИФЕС), одржане су радионице о подизању свијести о кибернетичкој хигијени за чланове основних изборних јединица у Босни и Херцеговини. Укупно је одржано 5 дводневних радионица у периоду од 10. до 25. 01. 2022. године. Радионицама су присуствовали чланови из 70 изборних комисија основних изборних јединица, укупно 91 учесник. Радионице су водили, као главни фацитатори и водитељи групног рада службеници Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, а који су претходно похађали вишедневну обуку од стране ИФЕС-овог експерта. Радионица је одржана уз интерактивну методологију учења одраслих, укључујући рад у групама (break out собе) и кориштење неколико онлине алата за обуку као што су Mentimeter, Miro online

flipcharts и Google forms. Учесници су високо цијенили кориштење интерактивних метода обуке током онлајн обуке.

7.2. Тренинг тренера изборних комисија

145. У периоду од 12. 11. 2021 – 20. 02. 2022. године проведен је пројекат „Тренинг тренера изборних комисија“, уз подршку Савјета Европе. Пројекат је подразумијевао обуку 300 чланова изборних комисија, из сваке од 143 изборне комисије најмање по два члана, који по завршеној обуци стичу статус тренера председника бирачких одбора и њихових замјеника. Тако обучени тренери би били оспособљени да за провођење Општих избора 2022. године, у својој основној изборној јединици, обуче председнике бирачких одбора и њихове замјенике. Приликом номинавања чланова изборних комисија за обуку, одређен број изборних комисија није номинавао два кандидата него само једног, док из 6 изборних комисија: Приједор, Соколац, Равно, Томиславград, Гацко и Коњиц, није било пријављених чланова изборних комисија. У току обуке су обрађене сљедеће теме: Међународни стандарди и добра пракса; Прекршајна и кривична одговорност у изборном процесу; Одређивање бирачких мјеста и процедуре именовања чланова бирачких одбора; Надлежности бирачког одбора и руковођење радом на бирачком мјесту; Идентификација, могућност аутентификације бирача и процес гласања на бирачком мјесту; Бројање гласачких листића, утврђивање резултата гласања, процедуре поврата изборног материјала изборној комисији; Методологија едукације чланова бирачких одбора. Теме су презентовали чланови Централне изборне комисије БиХ, Мерце Кастелс (Merce Castels), експерт Савјета Европе, Зекерија Мујкановић главни тужилац Тужилаштва Брчко дистрикта БиХ, те запосленици Централне изборне комисије БиХ. Пројекат се реализовао у 6 регионалних центара. Термини, локације и број обучених тренера су наведени у наредној табели.

*Табела 7. Обуке по регионалним центрима и подаци о полазницима обука
“Тренинг тренера изборних комисија”*

Р.Б	Регионални центар	Термин обуке	Позвано чланова	Обуку прошло
1.	Сарајево	12 - 14. 11. 2021.	53	39
2.	Теслић	17 - 19. 12. 2021.	40	21
3.	Бања Лука	21 - 23. 01. 2022.	60	48
4.	Тузла	28 - 30. 01. 2022.	56	38
5.	Мостар	11- 13. 02. 2022.	54	49
6.	Зеница	18 - 20. 02. 2022.	62	56
7.	Сарајево (додатни термин)	25– 27. 03. 2022.	50	42
		Укупно	375	293

7.3. Обука „Одређивање бирачких мјеста и именовање бирачких одбора“ и „Прекршајна и кривична одговорност у изборном процесу“

146. У периоду од 04 - 15. 07. 2022. одржана је обука чланова општинских и градских изборних комисија. Циљ обуке био је упознавање чланова изборних комисија основних изборних јединица са измјенама изборног законодавства, надлежностима изборних комисија, као и упознавање са прописима из области изборног и кривичног

законодавства. Теме које су обрађене у току обуке су „Одређивање бирачких мјеста и именовање бирачких одбора“ и „Прекршајна и кривична одговорност у изборном процесу“.

Табела 8. Преглед обука - Одређивање бирачког мјеста и кривична и прекршајна одговорност

Р.Б	Регионални центар	Термин обуке	Број присутних чланова ОИК/ГИК
1.	Бихаћ	04. 07. 2022.	54
2.	Бања Лука	05. 07. 2022.	53
3.	Теслић	06. 07. 2022.	52
4.	Тузла	07. – 08. 07. 2022.	105
5.	Мостар	11. – 12. 07. 2022.	85
6.	Сарајево	13. – 15. 07. 2022.	123
		Укупно	472

147. Предавачи на обуци су били чланови Централне изборне комисије, те запосленици Секретаријата Централне изборне комисије БиХ. Чланови Централне изборне комисије БиХ су излагали тему „Прекршајна и кривична одговорност у изборном процесу“ у којој су учешће узели и тужиоци кантоналних тужилаштва из Херцеговачко-неретванског кантона, Западнохерцеговачког кантона, Средњобосанског кантона, Кантона Сарајево, Кантона 10, Окружног тужилаштва из Добоја, те из Брчко дистрикта БиХ. Службеници Секретаријата Централне изборне комисије БиХ су презентовали тему „Одређивање бирачких мјеста и именовање бирачких одбора“.

Обука „Одређивање бирачких мјеста и именовање бирачких одбора“ и „Прекршајна и кривична одговорност у изборном процесу“

7.4. Обука председника изборних комисија основних изборних јединица у Босни и Херцеговини

148. У складу са Планом и програмом едукације чланова органа за провођење избора за 2022. годину 12. маја 2022. године Централна изборна комисија БиХ је у Великој сали Парламентарне скупштине БиХ одржала обуку председника изборних комисија основних изборних јединица у Босни и Херцеговини. Циљ обуке је био стручно усавршавање за провођење Општих избора 2022. године са фокусом на измјене норми у подзаконским актима, промјене појединих процедура и увођење нових процедура.

149. Тематске цјелине које су обрађене на обуци су биле: Правилник о провођењу избора у БиХ, Правилник о употреби и изради извода из Централног бирачког списка, Упутство о врстама, начину и роковима за одређивање бирачких мјеста, Правилник о утврђивању квалификација и поступку именовања бирачких одбора, Упутство о условима и процедурама за акредитовање изборних посматрача у БиХ и Заштита изборног права – Поглавље 6 Изборног закона БиХ.

Обука председника изборних комисија основних изборних јединица у БиХ

7.5. Обука „Процедуре рада на дан избора и начин извјештавања Централне изборне комисије БиХ“

150. У периоду од 29. 08. 2022. до 02. 09. 2022. године, у складу с Планом и програмом обавезне едукације чланова органа за провођење Општих избора у Босни и Херцеговини 2022. године, одржана је обука општинских и градских изборних комисија и Изборне комисије Брчко дистрикта БиХ на тему „Процедуре рада на дан избора и начин извјештавања Централне изборне комисије БиХ“. Предавачи на обуци су били чланови Централне изборне комисије БиХ: Вања Бјелица-Прутина, Жељко Бакалар, Јован Калаба и Ахмет Шантић, те запосленици Секретаријата Централне изборне комисије БиХ: Мустафа Лаковић, Вељко Петровић, Младен Вичевић и Ума Исић.

Обука је реализована регионално, а састојала се од теоријске и практичне обуке о процедурама гласања и бројања гласова, те о начину извјештавања Централне изборне комисије БиХ.

Табела 9. Преглед обуке „Процедуре рада на дан избора и начин извјештавања Централне изборне комисије БиХ“

Р.Б.	Регионални центар	Термин обуке	Број присутних чланова ОИК/ГИК
1.	Бихаћ	29. 08. 2022.	48
2.	Бања Лука	30. 08. 2022.	56
3.	Теслић	31. 08. 2022.	48
4.	Тузла	31. 08 – 02. 09. 2022.	103
5.	Мостар	29 – 30. 08. 2022.	80
6.	Сарајево	31.08 – 02. 09. 2022.	137
		Укупно	472

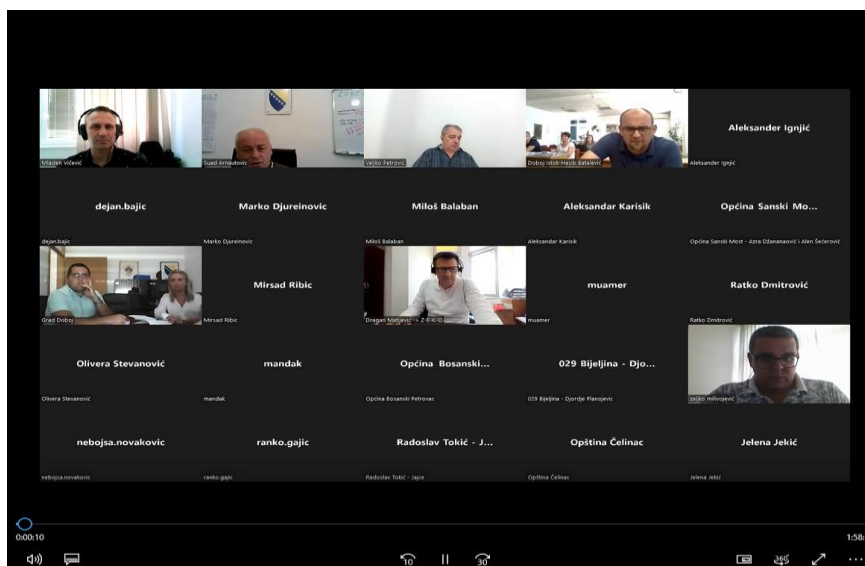
*Обука „Процедуре рада на дан избора и начин извјештавања
Централне изборне комисије БиХ“*

7.6. Обука контролора изборних резултата

151. Обука контролора изборних резултата је проведена у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а БиХ и проведена је у неколико етапа, а прије саме обуке израђени су и потребни подзаконски акти који регулишу наведену област; Инструкција о обуци, тестирању и сертификавању контролора изборних комисија основних изборних јединица²², План и програм обуке контролора, као и Приручник за рад контролора изборних комисија.
152. Први дио обуке је проведен у периоду 05-07. 09. 2022. године путем ZOOM платформе. У наведеном термину, контролори изборних резултата су прошли обуку везану за процедуре уноса и обраде изборних резултата, као и процедуре код рјешавања валидацијских грешака и генерисања захтјева за правилно обједињавање изборних резултата. Обуке су извођене у групама од 37 до 39 учесника у укупно осам сесија. Свака од ових обука је снимљена и један снимак је постављен на Youtube канал Централне изборне комисије БиХ, у случају да је контролорима било потребно подсећање на обрађену материју²³.
153. Други дио обуке је био практичан рад контролора. У периоду од 12-13. 09. 2022. године, контролори су путем апликација за унос изборних резултата требали унијети изборне резултате за два бирачка мјеста, са образаца који су им претходно достављени. Након уноса резултата, контролори су требали валидирати резултате и генерисати захтјеве за правилно обједињавање изборних резултата.
154. Трећи дио обуке је било писмено тестирање, које је проведено регионално у периоду од 19 - 23. 09. 2022. године у Бањој Луци, Тузли, Мостару и Сарајеву. Да би положили тест, контролори су требали тачно одговорити на 7 од 10 питања.
155. Финална фаза ове обуке је било сертификавање контролора изборних резултата и укупан број сертификованих контролора изборних резултата је 279. Обуку су у цјелини провели координатори за рад са ОИК/ГИК и Централни бирачки списак (ЦБС) и координатор за обуку и тренинг.

²² „Службени гласник БиХ“, број 41/22

²³ Снимак доступан на линку <https://www.youtube.com/watch?v=wtGyvr-dNsU>

Слика 4. Обука контролора изборних резултата

7.7. Едукативни материјали

156. У сарадњи са Удружењем изборних службеника у БиХ (УИСБиХ) Централна изборна комисија је развила апликацију „БирачкиОдбор“ која ОИК/ГИК може помоћи приликом обука бирачких одбора. Апликација која је доступна у Play Store (продавници) на мобилним уређајима је намијењена првенствено члановима бирачких одбора, али и свим осталим учесницима у изборном процесу и служи као подсјетник на радње које бирачки одбор треба да проведе на дан уочи избора и на дан избора. Осмишљена је као комбинација видео материјала и приручника за рад бирачких одбора. Апликација је мултимедијална, и у њој се налази званични видео материјал Централне изборне комисије БиХ који је уз кратка појашњења доступан према хронолошким активностима чланова бирачких одбора.

Слика 5.. Мобилна апликација „БирачкиОдбор“

157. Уз финансијску подршку Савјета Европе, штампано је 10.000 примјерака Приручника за рад бирачких одбора у Босни и Херцеговини - Општи избори 2022. године на босанском, хрватском и српском језику. “Приручник за рад бирачких одбора садржи детаљан опис и приказ бирачког одбора на бирачком мјесту, те објашњава улогу, дужности и одговорности предсједника и чланова бирачких одбора и њихових замјеника, посматрача и других учесника изборног процеса, дан уочи избора, на дан избора и ноћ након избора.”²⁴ Приручник се користио за обуку бирачких одбора.

²⁴ Приручник за рад бирачких одбора у Босни и Херцеговини – Општи избори 2022., Централна изборна комисија БиХ, 2022., стр. 5.

Слика 6. Приручник за рад бирачких одбора у Босни и Херцеговини – Општи избори 2022.

158. Практикум за изборне комисије основних изборних јединица у БиХ (измијењено и допуњено издање) је штампан у тиражу од 600 примјерака на језицима у званичној употреби у БиХ уз финансијску подршку Међународне фондације за изборне системе (ИФЕС). „Практикум обрађује поступак избора, именовања и разрјешења изборне комисије основне изборне јединице, па преко надлежности изборне комисије, заштите изборног права, долази до изборног дана и уноса обраде и контроле изборних резултата.“²⁵

Слика 7. Практикум за изборне комисије основних изборних јединица у БиХ (измијењено и допуњено издање)

159. Уз подршку Амбасаде Републике Турске, штампан је Приручник за изборне посматраче – Општи избори 2022. године, у тиражу од 2.000 примјерака на језицима у званичној употреби у Босни и Херцеговини и на енглеском језику. Сврха Приручника је, да заинтересованим изборним посматрачима политичких субјеката, удружењима грађана и представницима међународних посматрача, омогући да се упознају са поступком акредитације, као условом да би приступили и пратили рад органа за провођење избора, те бирачким и другим мјестима чији рад желе посматрати. Даље, Приручник садржи најважније информације о Општим изборима 2022. године и документе, као и упуте за изборне посматраче за њихов рад, приступ информацијама и резултатима избора.²⁶

²⁵ Практикум за изборне комисије основних изборних јединица у БиХ (измијењено и допуњено издање), Централна изборна комисија БиХ, 2022., стр. 5.

²⁶ Приручник за изборне посматраче - Општи избори 2022., Централна изборна комисија БиХ, 2022., стр. 3.

Слика 8. Приручник за изборне посматраче – Општи избори 2022.

160. Уз финансијску подршку Међународне фондације за изборне системе (ИФЕС), штампано је 600 примјерака Приручника за рад контролора изборних резултата на босанском, хрватском и српском језику. Приручник садржи све битне аспекте надлежности и опсега рада контролора изборних резултата, у складу са позитивним законодавством, тј. подзаконским прописима Централне изборне комисије БиХ. У њему су описане и практично приказане функције контролора изборних резултата који чине дио организационе структуре и надлежности органа за провођење избора на локалном ниво (општинске и градске изборне комисије), као и контролора у Главном центру за бројање.

Слика 9. Приручник за рад контролора изборних резултата

161. Уз финансијску подршку Амбасаде Републике Турске, штампано је 2000 примјерака Приручника о раду Главног центра за бројање на босанском, хрватском, српском и енглеском језику. Приручник о раду Главног центра за бројање у Босни и Херцеговини је намијеђен особљу ангажованом у Главном центру за бројање, акредитованим посматрачима политичких субјеката, удружења и међународним посматрачима, те представницима медија, с циљем да на сажет и приступачан начин омогући боље разумијевање сложених процеса који се проводе у различитим фазама рада у Главном центру за бројање, као и ефикаснијег и ефективнијег посматрања изборних активности у Главном центру за бројање²⁷.

²⁷ Приручник о раду Главног центра за бројање, Централна изборна комисија БиХ, 2022., стр. 3.

Слика 10. Приручник о раду Главног центра за бројање

162. Уз подршку Амбасаде Републике Турске, штампано је 300 примјерака Приручника за рад бирачког одбора на бирачком мјесту у дипломатско-конзуларном представништву БиХ који су дистрибуисани у ДКП БиХ гдје је организовано гласање бирача за Опште изборе 2022. године. “Приручник садржи детаљан приказ рада бирачког одбора на бирачком мјесту у дипломатско-конзуларном представништву Босне и Херцеговине, те објашњава улогу, дужности и одговорности предсједника и чланова бирачких одбора, њихових замјеника и посматрача на бирачком мјесту у дипломатско-конзуларном представништву Босне и Херцеговине, са посебним нагласком на утврђивање броја коверата са гласачким листићима и начином паковања изборног материјала.”²⁸

Слика 11. Приручник за рад бирачког одбора на бирачком мјесту у дипломатско-конзуларном представништву БиХ

163. Централна изборна комисија БиХ израдила је „Водич за политичке странке о финансирању и финансијском извјештавању” који је намијењен особама одговорним за вођење пословних књига политичких странака, подношење финансијских извјештаја и које су овлаштене да контактирају са Централном изборном комисијом, БиХ о подношењу финансијских извјештаја.²⁹ Водич о финансирању и финансијском извјештавању политичких странака има за циљ да политичким странкама пружи релевантне информације о дозвољеним и недозвољеним изворима финансирања, начину доношења програма утрошка средстава за остваривање циљева утврђених програмом и статутом, начинима финансирања изборне кампање, начину подношења финансијских извјештаја Централној изборној комисији БиХ и уступању

²⁸ Приручник за рад бирачког одбора на бирачком мјесту у дипломатско-конзуларном представништву БиХ, Централна изборна комисија БиХ, 2022., стр. 5.

²⁹ Гушић, Х., Тошовић, С., Зукић, Д. (2022) Водич за политичке странке о финансирању и финансијском извјештавању. Сарајево: Централна изборна комисија БиХ.

финансијских извјештаја на увид јавности. Водич за политичке странке о финансирању и финансијском извјештавању” израђен је у сарадњи са Удружењем за борбу против корупције „Транспаренси Интернешнал у БиХ“. Приликом промоције Водича, на којој је исти дистрибуисан политичким странкама, одржана је и едукација за политичке странке.

Слика 12. Водич за политичке странке о финансирању и финансијском извјештавању

164. Припремљен је видео материјал „Рад бирачког одбора“ који се користи за обуку чланова бирачких одбора; видео материјал „Права и обавезе посматрача“ који је намијењен посматрачима, као подсјетник на њихова права и обавезе у току посматрања изборног процеса. Припремљен је видео материјал „Најбитнији аспекти изборног процеса“ и упутство за бирача који је слијеп, неписмен, физички неспособан.³⁰

7.8. Обука особља Центра за бирачки списак

165. Од 05-14. 04. 2022. године, извршена је обука запосленика центра за бирачки списак, која је подразумијевала организационо-техничку припрему и провођење обуке. Едукацијом су обухваћени и обрађени сљедећи садржаји: Упознавање са важећим подзаконским актима и обавезама запосленика центра за бирачки списак, те практичан рад на апликацијама које се користе у раду центра за бирачки списак. Апликација за пасивну регистрацију бирача подразумијева обуку из сљедећих тематских области: претрага по регистру бирача; Излиставање статистичких извјештаја; Рад на одређивању бирачких мјеста; Штампаче одлука о одређивању бирачких мјеста; Распоређивање нераспоређених бирача; Унос и обрада захтјева за одређивање бирачке опције расељених лица; Ажурирање Централног бирачког списка и додјела бирачким мјестима (update base). Апликација за консолидацију Централног бирачког списка (ЦБС) подразумијева обуку на тему означавање умрлих на ЦБС (“*”); Формирање мобилних тимова; Потподјела бирачких мјеста. Такође, обрађена је и тема кориштења програма за размјену електронске поште – вебмејл. Едукацији је из 51 општине присуствовало 65 полазника, и то: 55 запосленика Центра (37 позваних и 18 накнадно пријављених), 5 запосленика Центра који су исказали потребу за присуство обуци, и 5 чланова ОИК/ГИК (3 предсједника и 2 члана).

³⁰ Видео материјали доступни на <https://www.izbori.ba/Default.aspx?Lang=3&CategoryID=1247>

8. Едукација за политичке субјекте

Финансирање политичких странака - измјене и допуне подзаконских аката

166. „Финансирање политичких странака - измјене и допуне подзаконских аката“, назив је едукације коју је Централна изборна комисија БиХ путем ZOOM платформе одржала, 15. 03. 2022. године за особе одговорне за вођење пословних књига политичких странака, подношење финансијских извјештаја и које су овлаштене да контактирају са Централном изборном комисијом БиХ.
167. Централна изборна комисија БиХ је у јануару 2022. године усвојила подзаконске акте из области финансирања политичких странака, којим су измијењени обрасци финансијских извјештаја, уређен поступак доношења програма утрошка средстава и његов садржај, те отварање посебног рачуна за финансирање изборне кампање. Такође, Централна изборна комисија БиХ је током контроле и ревизије финансијских извјештаја, које политичке странке подносе у складу са чланом 12. Закона о финансирању политичких странака и њеним подзаконским актима, утврдила да велики број странака приликом израде и подношења финансијских извјештаја прави грешке.
168. Циљ едукације је био да се особама одговорним за вођење пословних књига политичких странака, подношење финансијских извјештаја и које су овлаштене да контактирају са Централном изборном комисијом БиХ омогући стицање, односно проширење знања о роковима, садржају и начину подношења финансијских извјештаја, измјенама и допунама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Правилника о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких странака, начину доношења финансијског плана и програма утрошка средстава политичке странке, те поступку отварања и кориштења посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање.
169. Едукацији је присуствовало 59 особа из 43 политичке странке.

Едукација особа одговорних за вођење пословних књига политичких странака, подношење финансијских извјештаја и које су овлаштене да контактирају са ЦИК-ом БиХ

Едукација представника овјерених политичких субјеката за тренере изборних посматрача и тренере особа које ће бити овлаштене за подношење приговора и жалби

170. Централна изборна комисија БиХ је 08-09. 08. 2022. године, у оквиру припрема за одржавање Општих избора, одржала едукацију представника овјерених политичких субјеката за тренере изборних посматрача и тренере особа које ће бити овлаштене за подношење приговора и жалби.
171. Током едукације детаљно је представљен начин рада чланова бирачких одбора и у том смислу права изборних посматрача, као и исправан начин подношења приговора и жалби, те услови који морају бити испуњени да би се одобрио захтјев за поновно отварање врећа и бројање гласова.
172. Ова дводневна едукација 90 представника овјерених политичких субјеката је била прилика да се представи и нова апликација е-посматрачи, која је креирана у оквиру портала е-Избори. Апликација за регистрацију посматрача је омогућила подношење, провјеру и испис захтјева за акредитацију посматрача укључујући учитавање одговарајуће документације подносилаца захтјева у електронском облику, чување података и електронских докумената у Централној изборној комисији БиХ, те обавјештавање подносилаца захтјева путем портала е-Избори и имејла.

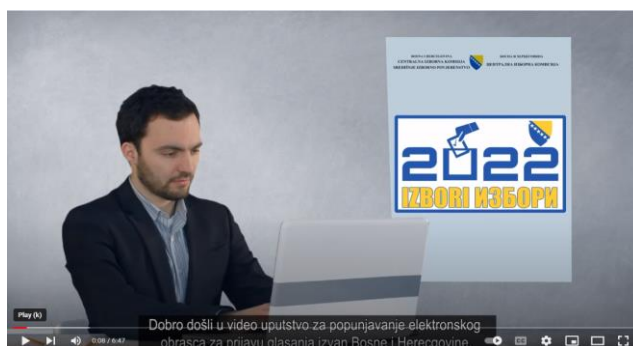

Едукација представника политичких субјеката за тренере изборних посматрача и тренере особа које ће бити овлаштене за подношење приговора и жалби

9. Информисање бирача, едукативна и мотивациона кампања

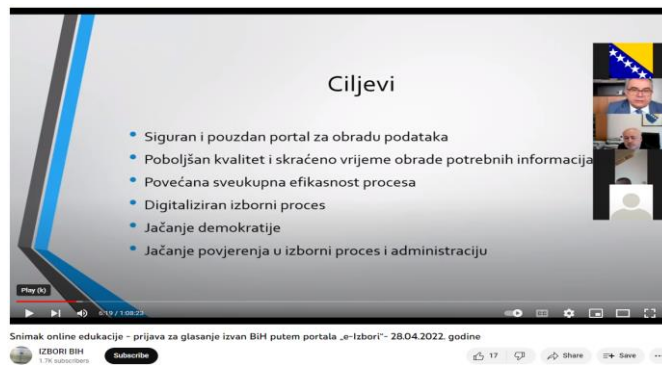
173. Због правовремене информисаности бирача и свих актера у изборном процесу, интернет-страница Централне изборне комисије БиХ је континуирано и правовремено ажурирана. Све информације значајне за изборни процес, одлуке, саопштења, статистике, подзаконски акти и нормативи, едукативно-информативни материјал на тај начин били су на располагању јавности.
174. Централна изборна комисија БиХ је на својој интернет-страници www.izbori.ba креирала засебну страницу намијењену Општим изборима 2022 године у БиХ. На главном изборнику на веб-страници Централне изборне комисије БиХ је постављен линк Општи избори 2022. који кориснику олакшава проналажење свих информација релевантних за Опште изборе 2022. године. Релевантне информације су такође објављиване и на званичном Твитер налогу (@IZBORI_BA), Инстаграм налогу ([izbori_ba](https://www.instagram.com/izbori_ba)), и Фејзбук налогу.

175. Изборним законом БиХ прописано је да Централна изборна комисија БиХ објављује у службеним гласницима и средствима јавног информисања у БиХ и изван ње, информације за бираче, те остале информације неопходне за провођење овог закона.
176. У складу са својом законском обавезом, Централна изборна комисија БиХ континуирано објављује информације од важности за бираче, те информише јавност о свом раду и настојању за унапређење рада институције и изборне праксе у БиХ. Активности везане за информативну кампању Централне изборне комисије БиХ посебно су интензивирани у изборној години и могу се подијелити на три сегмента: а) информативна кампања; б) едукативна кампања и ц) мотивациона кампања.
177. **Информативна и едукативна кампања** односе се на информисање бирача о упису бирача у Централни бирачки списак, а намијењена је прије свега бирачима који имају статус расељене особе и бирачима који живе изван БиХ. Централна изборна комисија БиХ је за Опште изборе 2022. године израдила ТВ-Телоп који се емитовао на свим јавним и приватним ТВ медијима. Бирачи су позвани да се пријаве до 19. 07. 2022. године, односно до крајњег рока за пријаву бирача који гласају изван БиХ или су расељене особе уколико желе да промијене своју бирачку опцију.
178. Даље, у циљу олакшања кориштења апликације за пријаву бирача изван БиХ е-Избори, Централна изборна комисија БиХ је израдила видео-упутство за приступање и пријаву у апликацији е-Избори, које је достављено свим јавним ТВ емитерима на објаву, а доступно је и на веб-страници Централне изборне комисије БиХ, као и снимак онлајн едукације за бираче изван БиХ. Такође, одржани су ZOOM састанци са удружењима грађана који живе изван БиХ, те запосленицима ДКП-а БиХ.

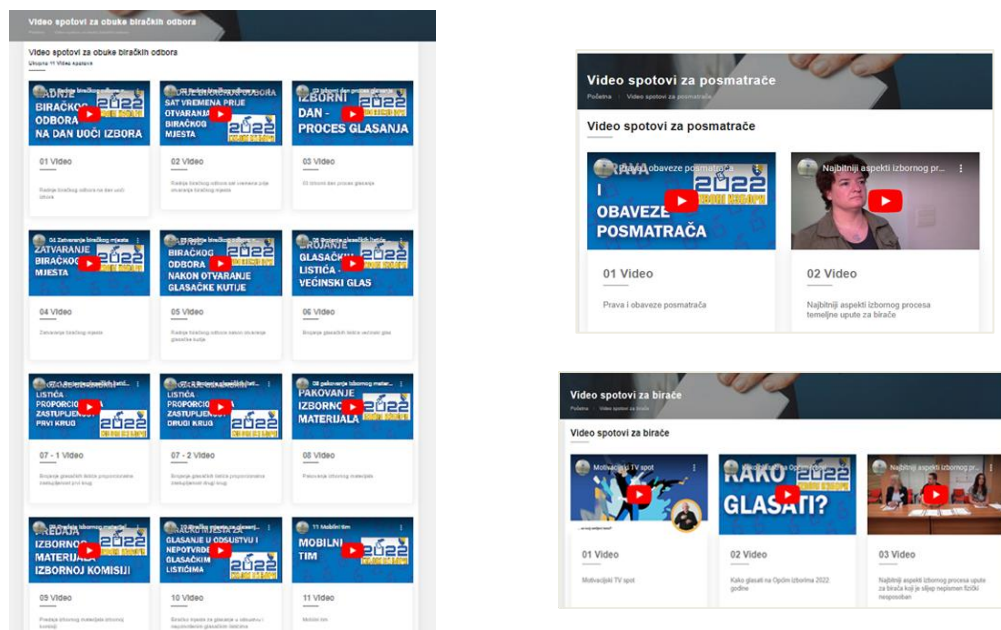
Слика 13. Видео упутство за попуњавање електронског обрасца за пријаву за гласање изван БиХ

179. Дана 28. 04. 2022. године, Централна изборна комисија БиХ је путем ZOOM платформе одржала едукацију о начину електронског подношења пријава бирача за гласање изван Босне и Херцеговине путем портала „**е-Избори**“. Забиљежено је 216 појединачних пријава за праћење едукације. Централна изборна комисија БиХ је путем обавјештења позвала удружења грађана Босне и Херцеговине у иностранству, особља дипломатско-конзуларних представништава БиХ у иностранству, политичке странке и појединце, медије и све друге заинтересоване учеснике изборног процеса, који желе да се упознају са начином подношења пријаве за гласање бирача изван БиХ путем портала „**е-Избори**“ да се пријаве за едукацију. Електронски начин пријављивања бирача за гласање ван БиХ је био у примјени од дана расписивања Општих избора 2022. године.

Слика 14. ZOOM едукација о начину електронског подношења пријава бирача за гласање изван БиХ путем портала „е-Избори“

180. **Едукативна кампања „Како гласати“** је почела 10. 09. 2022. године и проводила се у форми ТВ спотова и радио цинглова, који се емитују на свим јавним и већини приватних медија. Такође, ова кампања проводи се путем објаве принтаних огласа и промотивних летака у дневним новинама са детаљним упутствима како исправно попунити гласачки листић; штампају се и плакати за објаву на бирачким мјестима „Како гласати“ и „Злоупотреба бирачког права“. Циљ је упознати бираче са органима власти за које се проводе избори у Босни и Херцеговини, те о исправном начину попуњавања гласачких листића.
181. Све кампање Централне изборне комисије БиХ реализују се и кроз електронске (ТВ и радио) медије, те принтане медије. Битно је нагласити да је законом утврђена обавеза за јавне електронске медије, да су дужни бесплатно и у потпуности објављивати саопштења и информације Централне изборне комисије БиХ како би бирачи били информисани о свим аспектима изборног процеса. Сви материјали (ТВ спотови, радио цинглови, постери) припремају су на језицима који су у службеној употреби у БиХ. Такође, у свим видео спотовима су засебно снимљене и уграђене идентичне информације, разумљиве особама са оштећеним слухом. ТВ спотови се емитују путем Youtube канала, Инстаграма, Твитера, као и на интернет страници Централне изборне комисије БиХ.
182. Даље, ЦИК БиХ је у сарадњи са ОЕБС-ом и Савјетом Европе припремила видео материјале:
- обуке за рад бирачких одбора (11 видео материјала користи се за обуку чланова бирачких одбора)
 - посматрачи на бирачком мјесту (видео материјал намијењен посматрачима као подсјетник на њихова права и обавезе у току посматрања изборног процеса)
 - најбитнији аспекти изборног процеса - упутство за бирача који је слијеп, неписмен, физички неспособан
 - мотивационе ТВ спотове за младе, жене, особе старије животне доби и особе са инвалидитетом.

Слика 15. Видео материјали за обуку

183. Кампања коју Централна изборна комисија БиХ проводи усмјерена је прије свега на осигурање свих потребних информација за бираче и подсећања на рокове за извршење појединих активности, а како би остварили своје бирачко право.

Едукативна кампања – бирачи изван БиХ

184. Централна изборна комисија Босне и Херцеговине у сарадњи с Министарством вањских послова Босне и Херцеговине успоставила је радну групу за организационо – техничке припреме за реализацију изборног процеса у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ. Наведена радна група је своје активности проводила у смислу едукације бирача као и едукације бирачких одбора.
185. На основу Одлуке о реализацији едукације и информисању бирача изван Босне и Херцеговине, Централна изборна комисија БиХ организовала је и реализовала едукацију и информисање бирача изван БиХ за Опште изборе 2022. године у државама у којима се налази значајан број држављана БиХ, односно избјеглица и особа које привремено бораве изван БиХ.
186. У јуну и јулу 2022. године, шест тимова је посјетило дипломатско-конзуларна представништава БиХ у Европи: Амбасаде БиХ у Љубљани, Берну, Прагу, Берлину, Стразбуру, Ослу, Стокхолму, Копенхагену, Лондону, Бечу, Београду, Загребу, Љубљани, Генерални конзулат БиХ у Штутгарту, Франкфурту, Минхену, Грацу, Милану, Малмеу и Цириху, Почасни конзулат БиХ у Грацу.
187. Централна изборна комисија БиХ је, у складу са Изборним законом БиХ, ове посјете организовала у сарадњи са Министарством вањских послова БиХ. Осим едукације бирача изван БиХ, циљ наведених активности је био и провјера услова за отварање бирачких мјеста у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине, поготово имајући у виду чињеницу да се за ове изборе повећао интерес за гласање у ДКП-има.

188. Током посјета делегације Централне изборне комисије БиХ, бирачи изван БиХ упознати су са роком и процедурама за регистрацију бирача из иностранства, за гласање поштом или у ДКП-има БиХ. По окончању процеса пријаве бирача за гласање изван БиХ, као и након завршене процедуре провјере испуњавања организационо - техничких услова за организовање гласања на бирачком мјесту у ДКП БиХ, Централна изборна комисија БиХ је дана 08. 08. 2022. године, донијела Одлуку о одређивању бирачких мјеста за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине³¹, а 25. 08. 2022. године Одлуку о измјени Одлуке о одређивању бирачких мјеста за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине.³² У складу с наведеним, на Општим изборима 2022. године, за држављане Босне и Херцеговине који привремено живе у иностранству и имају бирачко право, организовано је гласање у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ за које су се стекли прописани услови.

Табела 10. Преглед одржаних обука у иностранству

Држава	Град / ДКП БиХ
Словенија	Амбасада БиХ у Љубљани
Швајцарска	Амбасада БиХ у Берну; Цирих
Чешка	Амбасада БиХ у Прагу
Њемачка	Амбасада БиХ у Берлину; Генерални конзулати БиХ у Штутгарту, Франкфурту и Минхену
Француска	Амбасада БиХ у Стразбуру
Норвешка	Амбасада БиХ у Ослу
Шведска	Амбасада БиХ у Стокхолму; Малмо
Данска	Амбасада БиХ у Копенхагену
Велика Британија	Амбасада БиХ у Лондону; Бирмингхам
Србија	Амбасада БиХ у Београду
Хрватска	Амбасада БиХ у Загребу
Словенија	Амбасада БиХ у Љубљани
Аустрија	Амбасада БиХ у Бечу; Почасни конзулат БиХ у Грацу
Италија	Генерални конзулат БиХ у Милану

*Посјета делегације ЦИК-а БиХ амбасадама и ДКП-а БиХ у иностранству
Едукација чланова бирачких одбора за гласање у ДКП –има БиХ*

³¹ „Службени гласник БиХ“, број 55/22

³² „Службени гласник БиХ“, број 59/22

189. Након што је Централна изборна комисија БиХ донијела Одлуку о одређивању бирачких мјеста за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине у складу с Правилником о утврђивању квалификација и поступку именовања чланова бирачких одбора³³ (у даљњем тексту: Правилник), Министарство иностраних послова БиХ, доставило је Централној изборној комисији БиХ приједлог за чланове бирачких одбора и њихове замјенике у ДКП-има БиХ, водећи рачуна да предложени кандидати испуњавају прописане услове.
190. Даље, у складу с чланом 19. Правилника, Централна изборна комисија БиХ организовала је обуку предсједника и чланова бирачких одбора у ДКП-има БиХ, као и њихових замјеника, о начину гласања и бројању коверти с гласачким листићима. Обука чланова бирачких одбора у ДКП-има БиХ проведена је у периоду од 22. 09. 2022. године до 27. 09. 2022. године.
191. Након проведене обуке, Централна изборна комисија БиХ је извршила провјеру знања и успјешним предсједницима и члановима бирачких одбора и њиховим замјеницима у ДКП-има БиХ додјелила сертификате (162 члана/замјеника члана бирачког одбора из 21 ДКП-а БиХ). Даље, у складу са чланом 27. Правилника о провођењу избора у БиХ, Централна изборна комисија БиХ је извршила примопредају осјетљивог изборног материјала Министарству иностраних послова БиХ, дана 16. 09. 2022. године у 10 сати, за даљу дистрибуцију према ДКП -има БиХ, као и дио неосјетљивог материјала.

10. Сигурносни аспекти Општих избора 2022. године

192. Дана, 14. 04. 2022. године, Централна изборна комисија БиХ је у склопу припремних активности за провођење Општих избора у БиХ, одржала састанак с представницима Министарства сигурности БиХ, Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ, Државне агенције за истраге и заштиту, Обавјештајно-сигурносне агенције БиХ, Министарства унутрашњих послова БиХ, Федералног министарства унутрашњих послова БиХ и Полиције Брчко дистрикта БиХ, на коме су представници упознати с датумом провођења избора, те је договорено да у складу са својим надлежностима Министарство безбједности БиХ формира Радну групу за сигурност Општих избора у БиХ 2022. године. Такође је договорено да агенције за провођење закона у Босни и Херцеговини обаве послове осигурања: сједишта Централне изборне комисије БиХ у периоду од 04. 05. - 31. 12. 2022. године, складишта Централне изборне комисије БиХ у периоду од јула до 31. 12. 2022. године, Главног центра за бројање у периоду 01. 09 - 30. 11. 2022. године, дистрибуције изборног материјала и објеката у основним изборним јединицама (општинама, градовима) гдје ће се налазити бирачка мјеста и у којима ће се чувати бирачки материјал.
193. У складу са чланом 2.1 став (3) Изборног закона БиХ, који прописује да су “сви органи власти на свим нивоима и званичници у Босни и Херцеговини и дипломатско-конзуларним представништвима БиХ обавезни помагати органима надлежним за провођење избора”, Одлуком министра безбједности БиХ од 24. 05. 2022. године, именована је Радна група за праћење реализације задатака из надлежности институција и полицијских агенција у Босни и Херцеговини везаних за провођење Општих избора у БиХ 2022. године³⁴ (у даљем тексту Радна група). Радна група сачињена је од представника Централне изборне комисије БиХ, Министарства

³³ Акт број 05-1-02-2-619-1/22 од 04. 05. 2022. године

³⁴ Одлука број: 12-01-04-7-2558-13/22 од 24. 05. 2022. године

безбједности БиХ, Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ (ДКПТ БиХ), Државне агенције за истраге и заштиту (СИПА), Граничне полиције БиХ, Обавјештајно-сигурносне агенције БиХ, Министарства унутрашњих послова Републике Српске, Федералног министарства унутрашњих послова и Полиције Брчко дистрикта БиХ. Одлуком министра сигурности БиХ од 16. 06. 2022. године, Радна група за праћење реализације задатака из надлежности институција и полицијских агенција у Босни и Херцеговини везаних за провођење Општих избора у БиХ 2022. године, допуњена је још једним чланом, представником Министарства унутрашњих послова Кантона Сарајево.³⁵

194. На састанцима радне групе су били присутни и представници ЕУФОР снага Европске уније у Босни и Херцеговини.
195. Радна група за праћење реализације задатака у провођењу Општих избора у БиХ 2022. године, била је задужена да прати и анализира стање сигурности на подручју БиХ, сугерише неопходне смјернице за поступање агенција за провођење закона у БиХ, предузима благовремене послове координације путем агенција за провођење закона, те остварује континуирану сарадњу са штабовима акције за сигурност Општих избора у БиХ, успостављених од стране ентитетских/кантоналних министарстава унутрашњих послова и Полиције Брчко дистрикта БиХ, а у циљу постизања максималног степена сигурносних услова за неометано одржавање изборног процеса у БиХ 2022. године.
196. Даље, у складу са чланом 2.1 став (3) Изборног закона БиХ, а на иницијативу Централне изборне комисије БиХ и Радне групе за праћење реализације задатака у провођењу Општих избора у БиХ 2022. године, Дирекција за координацију полицијских тијела Министарства безбједности БиХ је дана 10. 08. 2022. године донијела Одлуку о формирању оперативног штаба акције „Општи избори 2022“ (у даљем тексту Оперативни штаб акције)³⁶.
197. Оперативни штаб акције је био задужен за осигурање реализације свих задатака и законитост извршавања свих послова који се односе на сигурност цјелокупног изборног циклуса, што је између осталог подразумевало координацију активности осигурања комплетног изборног процеса, прикупљања и анализе информација које указују на угрожавање сигурности изборног процеса, осигурање транспорта осјетљивог гласачког материјала, координацију активности свих полицијских агенција на осигурању комплетног изборног процеса до проглашења коначних резултата Општих избора у БиХ 2022. године, осигурања сједишта Централне изборне комисије БиХ, физичко осигурање објеката и лица, осигурање складишта и Главног центра за бројање, предузимање свих потребних радњи на одржавању јавног реда и мира и других послова за којима се укаже потреба. Дана, 25. 08. 2022. године је усвојен Оквирни план осигурања изборног процеса за Опште изборе 2022. године.
198. Дана, 17. 06. 2022. године, Централна изборна комисија БиХ је информисала Дирекцију за координацију полицијских тијела БиХ о четири поруке пријетњи како

³⁵ Одлука број: 12-01-04-7-2558-19/22 од 16. 06. 2022. године

³⁶ Оперативни штаб акције „Општи избори 2022.“ су чинили представници Централне изборне комисије БиХ, Дирекције за координацију полицијских тијела; Обавјештајно-сигурносне агенције БиХ; Граничне полиције БиХ; Државне агенције за истраге и заштиту; Федералне управе полиције; Полиције Брчко дистрикта БиХ и кантоналних министарстава унутрашњих послова. Министарство унутрашњих послова Републике Српске није именовало представника у Оперативном штабу акције “Општи избори 2022”. Сву сарадњу остварило је преко представника Министарства унутрашњих послова Републике Српске у Радној групи за праћење реализације задатака из надлежности институција и полицијских тијела у Босни и Херцеговини у провођењу Општих избора 2022. године.

је зграда минирана, са молбом утврђивања начина организације неометаног рада ове институције убудуће. Лажне дојаве су достављене Централној изборној комисији БиХ путем е-маила са непознате адресе, а имале су за циљ онемогућавање и отежавање реализације утврђених изборних активности, односно угрожавање припрема изборног процеса у цјелини. Дирекција за координацију полицијских тијела БиХ је предузела мјере из своје надлежности, како би Централна изборна комисија БиХ могла неометано наставити са својим радом. Полицијски службеници Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ су од 04. 05. 2022. до 31. 12. 2022. године, осигуравали зграду Централне изборне комисије БиХ.

199. Даље, извршен је хакерски напад и на Информационо-документациони центар (ИНДОЦ) који је развијен у оквиру УНДП /UNDP пројекта „Жене на изборима у БиХ“ који се финансирао из средстава шведске СИДА-е (SIDA), због чега је ова веб страница недоступна.
200. Дана 21. 09. 2022. године, руководилац Оперативног штаба акције је путем имејла информисао Централну изборну комисију БиХ како министарства унутрашњих послова Тузланског кантона, Средњобосанског кантона, Зеничко-добојског кантона и Западнохерцеговачког кантона, не могу реализовати осигурање гласачких листића на бирачким мјестима ноћ прије избора, због мањка броја полицијских службеника. У циљу очувања интегритета изборног процеса, Централна изборна комисија БиХ је тражила да се омогући једнообразно поступање на свим бирачким мјестима у Босни и Херцеговини, те да се осигура бирачки материјал у ноћи прије отварања бирачких мјеста, односно да се осигура заштита изборног права провођењем низа сигурносних мјера.³⁷
201. На дан одржавања избора, 02. 10. 2022. године, до 24 сата, Оперативни штаб акције је од стране полицијских тијела у Босни и Херцеговини запримио укупно 61 пријаву о инцидентима који се могу довести у везу с нарушавањем гласања на бирачким мјестима, и то: 31 у Федерацији БиХ, 25 у Републици Српској и 5 у Брчко дистрикту БиХ.
202. Од укупно 61 пријављеног инцидента, 16 је квалификовано као нарушавање јавног реда и мира, 7 као кривична дјела која се доводе у везу с нарушавањем изборног процеса, а 38 су остали инциденти који још увијек нису правно квалификовани. Иако је број пријављених инцидента за 52% мањи у односу на број инцидента регистрованих за Локалне изборе 2020. године³⁸, у 2022. години су политички представници покушали указати на неправилност провођења изборног процеса.
203. Напади на предсједника и чланове Централне изборне комисије БиХ су започели у јавном простору одмах након провођења Општих избора 2022. у Босни и Херцеговини, односно након доношења Наредбе Главном центру за бројање да изврши отварање врећа са гласачким листићима, изврши поновно контролно бројање гласачких листића, обједини и утврди резултате избора са свих 2.239 редовних бирачких мјеста у Републици Српској, укључујући и бирачка мјеста у Брчко дистрикту БиХ са опцијом гласања за Републику Српску, за ниво предсједника и потпредсједнике Републике Српске од 10. 10. 2022. године и Наредбе о исправци Наредбе од 10. 10. 2022. године (од 11. 10. 2022. године). Поменути напади на Централну изборну комисију БиХ су се односили на јавне пријетње предсједнику и члановима Централне изборне комисије БиХ, који су цијело вријеме као службена

³⁷ члан 16. став (4) Правилника о провођењу избора

³⁸ *Извјештај о провођењу Локалних избора 2020. године*, Централна изборна комисија БиХ, стр. 54.

лица, поступали по службеној дужности и у оквиру надлежности прописаних Изборним законом БиХ, а у циљу застрашивања ради спречавања службеног лица за обављање службене дужности.

204. Даље, поводом наведене наредбе Главном центру за бројање, чланица Централне изборне комисије БиХ је била изложена вербалном нападу на конференцији за медије одржаној 10. 10. 2022. године од стране тадашњег члана Предсједништва БиХ и кандидата за Предсједника Републике Српске. У вези с тим, Централна изборна комисија БиХ се дана, 11. 10. 2022. године обратила Дирекцији за координацију полицијских тијела БиХ и Тужилаштву Босне и Херцеговине за процјену угрожености чланице, евентуалне кривичне одговорности, односно на евентуално поступање из њихове надлежности. Такође је упућен захтјев за разматрање и евентуално поступање ка Комисији за остваривање равноправности полова Парламентарне скупштине БиХ и Агенцији за равноправност полова БиХ. Чланица Централне изборне комисије БиХ је дана, 12. 10. 2022. године добила 24 - сатну полицијску заштиту, односно полицијску пратњу.
205. Даље, дана 13. 10. 2022. године Централна изборна комисија БиХ је запримила путем имејла отворено писмо градоначеника Добоја упућено предсједнику Централне изборне комисије БиХ, а насловљено свим медијима у Босни и Херцеговини. У том писму су отворено изнесене неистине и пријетње, односно застрашивања предсједника за обављање послова по службеној дужности, а у циљу онемогућавања законитог рада предсједника и Централне изборне комисије БиХ као институције. С тим у вези, Централна изборна комисија БиХ се дана 13. 10. 2022. године, обратила Дирекцији за координацију полицијских тијела БиХ ради извршења сигурносних процјена угрожености предсједника, као и осталих чланова, угрожености рада ове институције као и Главног центра за бројање, са приједлогом мјера за поступање. Централна изборна комисија БиХ никада није добила резултате сигурносне процјене, као ни приједлоге мјера за поступање. Захтјев за мјеродавно поступање, односно пријава против горе именованог је истог дана достављена и Тужитељству БиХ као и Државној агенцији за истраге и заштиту.
206. Даље, Централна изборна комисија БиХ је на 73. сједници одржаној 27. 10. 2022. године, усвојила извјештаје Главног центра за бројање и контролора за транспорт, руковање и складиштење гласачких листића и осталог изборног материјала, а у вези са поступањем по Наредби Централне изборне комисије БиХ од 10. 10. 2022. године, која се односила на поновно контролно бројање гласачких листића са свих редовних бирачких мјеста за ниво предсједник и потпредсједници Републике Српске. Истог дана, Централна изборна комисија БиХ је донијела Допунску Одлуку о утврђивању и објављивању резултата Општинских избора у Босни и Херцеговини 2022. године³⁹ којом су утврђени резултати избора за предсједника и потпредсједнике Републике Српске. Према утврђеним резултатима, за предсједника Републике Српске је изабран Милорад Додик, а за потпредсједнике Тамил Дураковић и Давор Прањић, што је изазвало бројне нападе на предсједника и чланове Централне изборне комисије БиХ. С тим у вези, дана 31. 10. 2022. године упућен је захтјев према Дирекцији за координацију полицијских тијела БиХ за предузимање активности за израду сигурносне процјене и евентуалне угрожености предсједника и чланова Централне изборне комисије БиХ. Централна изборна комисија БиХ никада није добила повратну информацију.

³⁹ Одлука број 05-1-07-1-2317-22/22 од 27. 10. 2022. године

207. Усвајањем извјештаја Главног центра за бројање и контролора за транспорт, руковање и складиштење гласачких листића и осталог изборног материјала (по горе наведеној Наредби од 10. 10. 2022. године), те усвајањем Допунске Одлуке о утврђивању и објављивању резултата Општих избора у Босни и Херцеговини 2022. године чиме су утврђени резултати избора за предсједника и потпредсједнике Републике Српске, започели су још већи напади у јавном простору на предсједника и чланове Централне изборне комисије БиХ, као и саму институцију од стране медија на територију цијеле Босне и Херцеговине. Динамична јавна комуникација довела је до подизања тензија у друштву у цјелини, те подупирању непријатељског расположења према предсједнику и члановима Централне изборне комисије БиХ, чиме се додатно стварао негативан и непријатељски амбијент. С тим у вези, имајући у виду непредвидљивост медијског утицаја на цјелокупну ситуацију у друштву, те будући развој ситуације, Централна изборна комисија БиХ је дана, 01. 11. 2022. године тражила од Дирекције за координацију полицијских тијела БиХ изразу сигурносне процјене и нивоа угрожености предсједника и чланова Централне изборне комисије БиХ, са приједлогом мјера за поступање. Централна изборна комисија БиХ никада није добила повратни одговор.

Табела 11. Преглед пријављених догађаја/инцидента

	Укупан број пријављених инцидента/догађаја	Нарушавање јавног реда и мира	Кривично дјело	Остали инциденти/ догађаји
Федерација Босне и Херцеговине	31	11	3	17
Република Српска	25	5	4	16
Брчко дистрикт БиХ	5	/	/	5
УКУПНО	61	16	7	38

208. Завршном извјештају ОЕБС/ ОДХИР посматрачке мисије наводи се да је “Дан избора протекао углавном мирно уз неколико инцидента који су нарушавали процес гласања на бирачким мјестима и око њих.”⁴⁰
209. Упркос бројним искушењима и притисцима, може се закључити да је Централна изборна комисија БиХ успјешно провела Опште изборе 2022. године, те у законском року потврдила и објавила коначне изборне резултате.

11. Рад Главног центра за бројање

210. Централна изборна комисија БиХ на 36. сједници одржаној 28. 07. 2022. године донијела је Одлуку о успостављању Главног центра за бројање и именовању директора и замјеника директора Главног центра за бројање за провођење Општих избора у Босни и Херцеговини 2022. године⁴¹

⁴⁰ Завршни извјештај Изборне посматрачке мисије ОДИХР, Општи избори, 2. октобар 2022. године. 2. фебруар 2023 стр. 26.

⁴¹ Акт број 05-1-07-1-1291-1/22

211. Чланом 3. наведене Одлуке, утврђени су послови Главног центра за бројање: а) Пријем и контрола бирачког материјала бирача који гласају путем поште, са бирачких мјеста за гласање у одсуству, непотврђених-ковртираних гласачких листића, мобилног тима и посебног мобилног тима, б) верификација права гласа бирача из тачке а) овог члана, ц) бројање и унос гласова из тачке а) овог члана ; д) поновно бројање по одлуци Централне изборне комисије БиХ и е) други послови утврђени подзаконским актима Централне изборне комисије БиХ.
212. Правилником о организацији рада и утврђивања резултата гласања у Главном центру за бројање за Опште изборе 2022. године (у даљем тескту: Правилник о раду ГЦБ), утврђене су надлежности Главног центра за бројање. Чланом 3. наведеног Правилника, прописано је да Главни центар за бројање врши пријем, припрему, верификацију и пребројавање сљедећих категорија гласачких пакета: бројање гласачких листића и утврђивање резултата гласања непотврђених-ковртираних гласачких листића, гласачких листића за гласање у одсуству, гласачких листића за гласање путем мобилног тима, гласачких листића за гласање поштом, гласачких листића за гласање у дипломатско-конзуларном представништву БиХ и гласачких листића за гласање путем посебног мобилног тима, поновно бројање по налогу Централне изборне комисије БиХ и поступање по одлукама/закључцима Централне изборне комисије БиХ.
213. Организација рада Главног центра за бројање одвијала се у три (3) смјене током свих дана у седмици у периоду од 30. 09. 2022. године, као дан почетка рада Главног центра за бројање, до 16. 11. 2022. године, до када је Главни центар за бројање био смјештен у просторијама спортског центра Зетра. Након тога, управа Главног центра за бројање је своје активности наставила у сједишту Централне изборне комисије БиХ у циљу реализације завршних административних послова. Главни центар за бројање је своје активности завршио дана 30. 11. 2022. године.
214. У току цијелог периода у коме је вршена достава изборног материјала, посебна опрема за контрадиверзиону заштиту и особље Федералног Министарства унутрашњих послова (ФМУП) задужено за рад на овој опреми, били су постављени на улазу у Центар за бројање и вршили су сталну контролу кретања запослених, посјетилаца и цјелокупног материјала и опреме, који излази и улази у Центар за бројање.
215. Дизајнирано је и кориштено више различитих врста контролних образаца за праћење кретања гласачког материјала и контролу квалитета процеса верификације и бројања путем којих су се могли добити и подаци о извршиоцима, датуму и времену реализације одређених активности, чиме су створени предуслови да се све техничке грешке благовремено уоче и отклоне.
216. Уз наведене обрасце кориштен је и посебан рачунарски програм који је омогућавао праћење рада Главног центра за бројање и који је укључивао све важније параметре и податке који су битни за поједине фазе рада. Осим тога, припремљена су упутства и инструкције за рад, који су служили истовремено и као материјал за обуку запослених лица и као информативни садржај који је презентован свим посјетиоцима, представницима медија и посматрачима политичких субјеката који су пратили процес бројања гласова и рад Центра за бројање.

Пријем и контрола изборног материјала

217. Процес пријема и поступања са изборним материјалом у Главном центру за бројање, одвијао се у складу са чланом 7, 8 и 9 Правилника о раду ГЦБ, односно, изборни материјал се налазио у осигураној просторији до тренутка почетка обраде.
218. У периоду од 30. 09 - 22. 10. 2022. године, у Главни центар за бројање примљено је 61.633 гласачка пакета.

Табела 12. Преглед примљених гласачких пакета у Главном центру за бројање

Р/Б	Категорија гласачких пакета	Број врећа/пакета	Број гласачких пакета
1.	Непотврђени-ковертирани гласачки пакети	143	1.181
2.	Гласачки пакети за гласање у одсуству	116	2.163
3.	Гласачки пакети за гласање путем мобилног тима	352	12.336
4.	Гласачки пакети за гласање поштом	137	41.576
5.	Гласачки пакети за гласање у дипломатско-конзуларном представништву БиХ	21	4.377
	УКУПНО		61.633

219. Поред примљеног материјала за бројање од стране складишта ЦИК-а БиХ, преузет је и евидентиран изборни материјал са бирачких мјеста који се односи на: Изводе из Централног бирачког списка, Записнике о раду бирачких одбора (ЗАРБО) и Помоћни обрасци.

Верификација и обрада изборног материјала

220. Поступајући у складу са одредбама Поглавља III-Процедуре и начина бројања гласова у Главном центру за бројање, Одјељак А. Пријем, припрема и верификација материјала Правилника о раду ГЦБ, Главни центар за бројање у поступак испуњавања услова бирачких пакета, а према процедури у члану 10, 11, и 12 Правилника о раду ГЦБ вршио је провјере испуњавања услова пристиглих бирачких пакета за упућивање у наредну фазу рада у Главном центру за бројање.

Табела 13. Преглед верификације и обраде изборног материјала у Главном центру за бројање

Р/Б	Врста	Верификовано	Одбијено у верификацији	Напомена
1.	ДКП	4.377	0	
2.	Мобилни тим	12.336	0	
3.	Непотврђени	761	420	Нису бирачи из категорије непотврђених
4.	Одсуство	2.163	0	
5.	Пошта	41.338	238	Гласали непотврђеним гласачким листићима
	УКУПНО	60.975	658	

221. Сви гласачки пакети који су били у фази Припреме за верификацију према налогу Управе ГЦБ-а, дана 20. 10. 2022. године поновно су прегледани како би се отклониле евентуалне грешке у обради.
222. Након извршених радњи у Главном центру за бројање, утврђено је да сљедећи број бирачких пакета не испуњава услове за упућивање у наредну фазу:

Табела 14. Преглед пошиљки путем поште које не испуњавају услове

Р/Б	Разлог због којег није бројано ⁴²	Број пошиљки
1.	Није достављен доказ о идентитету	965
2.	Неважећи доказ о идентитету	282
3.	Недостаје инструкцијско писмо	249
4.	Без потписа на инструкцијском писму	114
5.	Без отиска штембиља поште или маркице	386
6.	Само сигурносна коверта	1.977
7.	Без сигурносне коверте	88
8.	Пошта из Босне и Херцеговине	211
9.	Гласачки материјал ван сигурносне коверте	62
10.	Празни папири у коверти	25
11.	Неодговарајући доказ о идентитету	3
12.	Различити потпис	4
13.	Више комплета	169
14.	Закашњела пошта	27
	УКУПНО	4.562
	НЕУРУЧЕНА ПОШТА	3.656
	Укупно прије верификације и неуручена	8.218

Бројање гласачких листића и унос гласова

223. Главни центар за бројање, поступајући у складу са одредбама Правилника о раду ГЦБ-а, током рада пребројао је према категорији гласача укупно 60.978 гласачких пакета.⁴³

Табела 15. Преглед верификованих комплета/комбинација гласачких листића упућених на бројање у Главном центру за бројање

Комбинација	Пошта Пребројано	Одсуство Пребројано	Мобилни Пребројано	Непотврђени Пребројано	ДКП Пребројано	Укупно Пребројано
К01	5151	21	356	52	577	6157
К02	583	0	179	26	12	800
К03	701	1	274	8	88	1072
К04	1683	7	621	1	240	2552
К05	2051	5	367	11	253	2687

⁴² У складу са чланом 30. Правилника о организацији рада и утврђивању резултата гласања у Главном центру за бројање за Опште изборе 2022. године, Главни центар за бројање је дана 22. 10. доставио Извјештај о наведеном, Централној изборној комисији БиХ о активностима ГЦБ-а за утврђивање резултата о разлозима због чега одређени листићи нису бројани, на даље поступање.

⁴³ Гласачки пакет у правилу садржи четири (4) гласачка листића осим комбинације К24 из Брчко дистрика БиХ за ФБиХ која садржи три (3) гласачка листића.

Комбинација	Пошта Пребројано	Одсуство Пребројано	Мобилни Пребројано	Непотврђени Пребројано	ДКП Пребројано	Укупно Пребројано
K06	1846	17	530	13	330	2736
K07	510	7	340	1	77	935
K08	268	8	206	2	25	509
K09	4021	40	1234	63	207	5565
K10	2283	80	955	17	251	3586
K11	172	1	295	1	12	481
K12	2282	4	812	8	383	3489
K13	2168	9	709	21	493	3400
K14	1796	25	415	56	62	2354
K15	3346	9	340	33	284	4012
K16	1208	2	317	12	127	1666
K17	2519	24	1239	41	211	4034
K18	1513	11	566	23	87	2200
K19	1123	17	265	27	83	1515
K20	1895	26	502	26	108	2557
K21	2722	1412	377	228	313	5052
K22	187	40	571	14	35	847
K23	766	397	821	72	55	2111
K24	547	0	45	5	64	661
	41.341	2.163	12.336	761	4.377	60.978

Поновна бројања по наредби Централне изборне комисије БиХ

224. До утврђивања резултата избора, Главни центар за бројање је на основу седам (7) наредби Централне изборне комисије БиХ, извршио контролно бројање и правилно утврђивање резултата избора на 2.458 бирачких мјеста (укључујући 2.239 БМ – ниво 600), а након утврђивања резултата избора, на основу шест (6) наредби, вршено је поновно бројање на 150 бирачких мјеста (укључујући и отварање свих врећа за 23 бирачка мјеста у циљу проналаска Извода из ЦБС) што укупно чини 2.608 пребројаних бирачких мјеста за одређене нивое.⁴⁴

Табела 16. Број бирачких мјеста на којима су вршена поновна бројања према нивоима власти

Р/Б	Ниво	Број бирачких мјеста
1.	Предсједништво БиХ	25
2.	Парламентарна скупштина БиХ	67
3.	Парламент ФБиХ	67
4.	Народна скупштина РС	30

⁴⁴ Наредба број: 05-1-07-11-2195-1/22 од 10. 10. 2022. 2.239 БМ (Предсједник и потпредсједници РС - сва бирачка мјеста и Исправка наредбе 11. 10. 2022. године); Наредба број: 05-1-07-11-2195-3/22 од 11. 10. 2022 - 45 бирачких мјеста; Наредба: 05-1-07-11-2195-4/22 од 13. 10. 2022. године - 6 бирачких мјеста; Наредба број: 05-1-07-11-2195-6/22 од 17. 10. 2022 - 123 бирачка мјеста; Наредба број: 05-1-07-11-2195-8/22 од 19. 10. 2022 - 15 бирачких мјеста; Наредба број: 05-1-07-11-2195-10/22 од 20. 10. 2022 - 22 бирачка мјеста; Наредба број: 05-1-07-11-2195-11/22 од 22 .10. 2022 – 8 бирачких мјеста; Наредба број: 05-1-07-11-2195-14/22 од 25. 10. 2022 - 8 бирачких мјеста; Наредба број: 05-1-07-11-2195-17/22 од 26. 10. 2022 - 65 бирачких мјеста; Наредба број: 05-1-07-11-2195-18/22 од 26. 10. 2022 - 27 бирачких мјеста; Наредба број: 05-1-07-11-2195-19/22 од 26. 10. 2022 - једно бирачко мјесто; Наредба број: 05-1-07-11-2195-25/22 од 27. 10. 2022 - 23 бирачка мјеста - отварање свих врећа; Наредба број: 05-1-07-11-2195-28/22 од 28. 10. 2022 - 26 бирачких мјеста;

Р/Б	Ниво	Број бирачких мјеста
5.	Предсједник/потпредсједници РС	2.239
6.	Скупштине кантона	157
7.	Отварање свих врећа	23
	УКУПНО	2.608

Контролно бројање за ниво 600 - Предсједник и потпредсједници Републике Српске

225. На основу Наредбе Централне изборне комисије БиХ број: 05-1-07-11-2195-1/22 од 10. 10. 2022. године, Главни центар за бројање је извршио поновно, контролно бројање гласачких листића са редовних бирачких мјеста за Ниво 600 – Предсједник и потпредсједници Републике Српске.
226. Активности контролног броја су обухватиле: Контролно бројање гласачких листића са редовних бирачких мјеста; Контролно бројање неискориштених листића са редовних бирачких мјеста и Утврђивање структуре неважећих гласачких листића са редовних бирачких мјеста.
227. На основу Наредбе број: 05-1-07-11-2195/22 од 10. 10. 2022. године, контролно бројање је вршено само за **редовна бирачка мјеста**, зато подаци у наредној табели не укључују гласачке листиће бирача који су гласали у одсућности, лично, путем мобилних тимова, потврђених и бирача који су гласали изван Босне и Херцеговине.

Табела 17. Преглед контролног бројања гласачких листића са редовних бирачких мјеста у Главном центру за бројање – ниво 600

Шифра	Назив ОИЈ	Број бирача на редовним бирачким мјестима	Важећи гласачки листићи	Укупно неважећи гласачки листићи	Неважећи празни гласачки листићи	Неважећи гл. листићи по другим критеријима
006	КРУПА НА УНИ	1688	684	76	53	23
007	НОВИ ГРАД	25498	12091	832	440	392
008	КОЗАРСКА ДУБИЦА	22690	10377	646	438	208
009	ПРИЈЕДОР	82297	33034	2092	726	1366
010	ГРАДИШКА	53921	24146	1573	993	580
011	ЛАКТАШИ	32807	19111	1030	612	418
012	СРБАЦ	17403	9679	476	337	139
013	ПРЊАВОР	39207	15267	1043	627	416
014	ДЕРВЕНТА	32214	11780	966	618	348
016	БРОД	17933	6278	434	234	200
018	ВУКОСАВЉЕ	4281	1450	145	97	48
021	ШАМАЦ	15693	6517	522	335	187
023	ДОЊИ ЖАБАР	1725	931	62	45	17
024	МОДРИЧА	27096	11574	873	531	342
026	ПЕЛАГИЋЕВО	4432	1804	99	48	51
028	БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ (ОПЦИЈА РС)	29317	13853	1048	687	361
029	БИЈЕЉИНА	108603	53126	3066	1580	1486
031	ПЕТРОВАЦ	1178	598	42	37	5
033	ОШТРА ЛУКА	4189	1395	130	92	38
034	БАЊА ЛУКА	189075	105458	4863	2462	2401
035	ЧЕЛИНАЦ	15418	8731	506	336	170
038	ДОБОЈ	61983	32369	2350	1243	1107

Шифра	Назив ОИЈ	Број бирача на редовним бирачким мјестима	Важећи гласачки листићи	Укупно неважећи гласачки листићи	Неважећи празни гласачки листићи	Неважећи гл. листићи по другим критеријима
040	СТАНАРИ	7641	3591	357	145	212
045	ПЕТРОВО	6343	2890	341	226	115
054	ЛОПАРЕ	11583	6164	343	213	130
056	УГЉЕВИК	13890	8551	373	153	220
058	ИСТОЧНИ ДРВАР	193	118	13	10	3
061	РИБНИК	6068	3115	308	211	97
064	МРКОЊИЋ ГРАД	17236	8548	739	539	200
066	ЈЕЗЕРО	1082	524	53	40	13
068	КНЕЖЕВО	9038	5063	337	207	130
070	КОТОР ВАРОШ	20854	9081	706	361	345
074	ТЕСЛИЋ	43037	17578	1406	775	631
081	ОСМАЦИ	3628	1580	143	93	50
083	ЗВОРНИК	51866	28273	1589	597	992
088	ШИПОВО	10453	5398	372	273	99
101	ШЕКОВИЋИ	7002	4002	306	205	101
103	ВЛАСЕНИЦА	9265	5090	302	169	133
104	БРАТУНАЦ	17155	8609	578	305	273
105	СРЕБРЕНИЦА	11576	4818	421	187	234
108	КУПРЕС (РС)	315	155	21	17	4
121	СОКОЛАЦ	10332	6849	351	181	170
123	ХАН ПИЈЕСАК	3123	1974	94	46	48
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	13302	9063	427	225	202
138	ИСТОЧНИ СТАРИ ГРАД	1070	758	58	2	56
140	ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	11144	7127	428	240	188
142	ТРНОВО	1162	819	24	12	12
144	ПАЛЕ	19716	11901	868	528	340
146	РОГАТИЦА	8753	5676	271	156	115
147	ВИШЕГРАД	10152	5571	324	191	133
158	ИСТОЧНИ МОСТАР	150	99	2	0	2
161	НЕВЕСИЊЕ	11289	6609	351	213	138
163	КАЛИНОВИК	1661	1210	38	27	11
164	ГАЦКО	8026	5491	147	93	54
166	ФОЧА	16441	9312	497	274	223
168	НОВО ГОРАЖДЕ	1595	798	65	42	23
169	ЧАЈНИЧЕ	3858	2150	168	128	40
170	РУДО	7711	3073	289	155	134
177	БЕРКОВИЋИ	1619	1036	44	31	13
179	ЉУБИЊЕ	3127	1866	114	75	39
180	БИЛЕЋА	9922	6291	378	267	111
182	ТРЕБИЊЕ	30189	17276	942	634	308
184	КОСТАЈНИЦА	4863	2196	194	116	78
185	МИЛИЋИ	7990	4252	366	243	123
УКУПНО		1.224.068	614.798	38.022	21.176	16.846

Контролно бројање неискориштених листића - ниво 600

228. До утврђивања резултата избора, Главни центар за бројање је обрадио 2.175 врећа са неискориштеним материјалом за ниво 600, те је у врећама пребројано неискориштених гласачких листића:

Табела 18. Преглед структуре неискориштених гласачких листића

Шифра	Назив ОИЈ	Број неискориштених листића
006	КРУПА НА УНИ	939
007	НОВИ ГРАД	12271
008	КОЗАРСКА ДУБИЦА	11604
009	ПРИЈЕДОР	47893
010	ГРАДИШКА	28585
011	ЛАКТАШИ	12798
012	СРБАЦ	7374
013	ПРЊАВОР	23143
014	ДЕРВЕНТА	17241
016	БРОД	8733
018	ВУКОСАВЉЕ	2366
021	ШАМАЦ	8977
023	ДОЊИ ЖАБАР	770
024	МОДРИЧА	14873
026	ПЕЛАГИЋЕВО	2664
029	БИЈЕЉИНА	53812
031	ПЕТРОВАЦ	550
033	ОШТРА ЛУКА	2606
034	БАЊА ЛУКА	74716
035	ЧЕЛИНАЦ	6211
038	ДОБОЈ	27614
040	СТАНАРИ	3456
045	ПЕТРОВО	2941
054	ЛОПАРЕ	5440
056	УГЉЕВИК	4643
058	ИСТОЧНИ ДРВАР	79
061	РИБНИК	2744
064	МРКОЊИЋ ГРАД	8115
066	ЈЕЗЕРО	523
068	КНЕЖЕВО	3830
070	КОТОР ВАРОШ	11033
074	ТЕСЛИЋ	22606
081	ОСМАЦИ	1975
083	ЗВОРНИК	21914
088	ШИПОВО	4848
101	ШЕКОВИЋИ	2816
103	ВЛАСЕНИЦА	4163
104	БРАТУНАЦ	7999
105	СРЕБРЕНИЦА	6500
108	КУПРЕС (РС)	139
121	СОКОЛАЦ	3307
123	ХАН ПИЈЕСАК	1126
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	4078
138	ИСТОЧНИ СТАРИ ГРАД	283
140	ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	3729
142	ТРНОВО	397
144	ПАЛЕ	7181

Шифра	Назив ОИЈ	Број неискориштених листића
146	РОГАТИЦА	3071
147	ВИШЕГРАД	4529
158	ИСТОЧНИ МОСТАР	59
161	НЕВЕСИЊЕ	4500
163	КАЛИНОВИК	541
164	ГАЦКО	2521
166	ФОЧА	5950
168	НОВО ГОРАЖДЕ	441
169	ЧАЈНИЧЕ	1640
170	РУДО	3504
177	БЕРКОВИЋИ	590
179	ЉУБИЊЕ	1229
180	БИЛЕЋА	3509
182	ТРЕБИЊЕ	11719
184	КОСТАЈНИЦА	2539
185	МИЛИЋИ	3458
200	БРЧКО ДИСТРИКТ БиХ 028	14382
	УКУПНО	565.787

Табела 19. Преглед бирачких мјеста на којима није извршена контрола неискориштених гласачких листића за Ниво 600

Неискориштени гласачки листићи 600			
Шифра	Назив општине	Код бирачког мјеста	Коментар
007	НОВИ ГРАД	007Б003	Погрешан тип листића (500)
008	КОЗАРСКА ДУБИЦА	008Б028	
009	ПРИЈЕДОР	009Б033	Недостаје коментар
009	ПРИЈЕДОР	009Б110	Недостаје коментар
011	ЛАКТАШИ	011Б011	Недостаје коментар
013	ПРЊАВОР	013Б041	Погрешан тип листића (700)
014	ДЕРВЕНТА	014Б028	Недостаје коментар
016	БРОД	016Б005	Није достављена провидна врећа
016	БРОД	016Б011	Није достављена провидна врећа
018	ВУКОСАВЉЕ	018Б007	Није достављена провидна врећа
024	МОДРИЧА	024Б025	Недостаје коментар
034	БАЊА ЛУКА	034Б012	Погрешан тип листића (300)
034	БАЊА ЛУКА	034Б030	Није достављена провидна врећа
034	БАЊА ЛУКА	034Б035	Погрешан тип листића (500)
034	БАЊА ЛУКА	034Б070	Није достављена провидна врећа
034	БАЊА ЛУКА	034Б076	Погрешан тип листића (500)
034	БАЊА ЛУКА	034Б129	Није достављена провидна врећа
034	БАЊА ЛУКА	034Б134	Није достављена провидна врећа
034	БАЊА ЛУКА	034Б177	Погрешан тип листића (700)
034	БАЊА ЛУКА	034Б181	Није достављена провидна врећа
034	БАЊА ЛУКА	034Б205	Није достављена провидна врећа
034	БАЊА ЛУКА	034Б209	Није достављена провидна врећа

034	БАЊА ЛУКА	034Б216	Погрешан тип листића (700)
034	БАЊА ЛУКА	034Б221	Није достављена провидна врећа
034	БАЊА ЛУКА	034Б232	Погрешан тип листића (500)
034	БАЊА ЛУКА	034Б244	Није достављена провидна врећа
034	БАЊА ЛУКА	034Б247	Није достављена провидна врећа
034	БАЊА ЛУКА	034Б255	Није достављена провидна врећа
035	ЧЕЛИНАЦ	035Б014	Није достављена провидна врећа
038	ДОБОЈ	038Б019	Погрешан тип листића (700)
040	СТАНАРИ	040Б011А	Недостаје коментар
045	ПЕТРОВО	045Б007	Није достављена провидна врећа
056	УГЉЕВИК	056Б010	Није достављена провидна врећа
056	УГЉЕВИК	056Б030	Недостаје коментар
064	МРКОЊИЋ ГРАД	064Б003	Погрешан тип листића (500)
068	КНЕЖЕВО	068Б017	Није достављена провидна врећа
070	КОТОР ВАРОШ	070Б010Б	Није достављена провидна врећа
074	ТЕСЛИЋ	074Б012	Недостаје коментар
074	ТЕСЛИЋ	074Б024	Није достављена провидна врећа
074	ТЕСЛИЋ	074Б040	Није достављена провидна врећа
074	ТЕСЛИЋ	074Б042	Недостаје коментар
074	ТЕСЛИЋ	074Б046	Није достављена провидна врећа
083	ЗВОРНИК	083Б039А	Погрешан тип листића (700 и 500)
083	ЗВОРНИК	083Б039Б	Погрешан тип листића (500)
083	ЗВОРНИК	083Б049	Погрешан тип листића (500)
104	БРАТУНАЦ	104Б022	Недостаје коментар
108	КУПРЕС (РС)	108Б001	Недостаје коментар
144	ПАЛЕ	144Б011	Није достављена провидна врећа
161	НЕВЕСИЊЕ	161Б015	Погрешан тип листића (700)
166	ФОЧА	166Б021	У провидној врећи таллу обрасци
166	ФОЧА	166Б024	Погрешан тип листића (700 и 500)
166	ФОЧА	166Б030Б	Није достављена провидна врећа
168	НОВО ГОРАЖДЕ	168Б004	Погрешан тип листића (500)
169	ЧАЈНИЧЕ	169Б011	Погрешан тип листића (700)
170	РУДО	170Б006	Погрешан тип листића (500)
170	РУДО	170Б012	
170	РУДО	170Б017	Није достављена провидна врећа
182	ТРЕБИЊЕ	182Б006	Погрешан тип листића (300)
182	ТРЕБИЊЕ	182Б010	Није достављена провидна врећа
182	ТРЕБИЊЕ	182Б038	Није достављена провидна врећа
184	КОСТАЈНИЦА	184Б010	Није достављена провидна врећа
200	БРЧКО ДИСТРИКТ БиХ 028	200Ц051Р	Недостаје коментар
200	БРЧКО ДИСТРИКТ БиХ 028	200Ц057Р	Није достављена провидна врећа
200	БРЧКО ДИСТРИКТ БиХ 028	200Ц059Р	Недостаје коментар

Структура неважећих гласачких листића – ниво 600

229. Анализом неважећих гласачких листића, утврђено је да су у врећама које су обрађене, пронађена **38.022** неважећа гласачка листића.

Табела 20. Преглед структуре неважећих гласачких листића за ниво 600

УКУПНО	Неважећи неозначени (празни) гл. листићи	Неважећи гл. листићи прекрижени са поруком	Неважећи гл. листићи са два или више кандидата	Остали неважећи гл. листићи
38.022	21.176	4.632	9.380	2.834

Табела 21. . Бирачка мјеста на којима је евидентиран одзив бирача преко 70% - ниво 600

Шифра	Назив ОИЈ	Шифра БМ	ОДЗИВ
138	ИСТОЧНИ СТАРИ ГРАД	138Б004	95.45%
083	ЗВОРНИК	083Б074	91.73%
180	БИЛЕЋА	180Б011	88.54%
121	СОКОЛАЦ	121Б014	87.62%
083	ЗВОРНИК	083Б068	86.69%
161	НЕВЕСИЊЕ	161Б029	86.67%
038	ДОБОЈ	038Б068	86.58%
083	ЗВОРНИК	083Б049	85.65%
083	ЗВОРНИК	083Б054	85.65%
056	УГЉЕВИК	056Б015	84.73%
083	ЗВОРНИК	083Б072	84.26%
179	ЉУБИЊЕ	179Б006	84.21%
028	БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ (ОПЦИЈА РС)	200Ц039Р	84.00%
164	ГАЦКО	164Б014	83.93%
083	ЗВОРНИК	083Б071	83.30%
083	ЗВОРНИК	083Б053	82.75%
083	ЗВОРНИК	083Б070	81.93%
009	ПРИЈЕДОР	009Б031	81.67%
138	ИСТОЧНИ СТАРИ ГРАД	138Б001	81.22%
184	КОСТАЈНИЦА	184Б002	80.93%
056	УГЉЕВИК	056Б024	80.00%
038	ДОБОЈ	038Б067	80.00%
164	ГАЦКО	164Б017	80.00%
083	ЗВОРНИК	083Б028	79.88%
163	КАЛИНОВИК	163Б012	79.69%
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б017	79.03%
028	БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ (ОПЦИЈА РС)	200Ц065Р	79.01%
038	ДОБОЈ	038Б077	78.64%
056	УГЉЕВИК	056Б013	78.46%
012	СРБАЦ	012Б026	78.33%
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б016	78.25%
101	ШЕКОВИЋИ	101Б010	77.99%
163	КАЛИНОВИК	163Б003	77.84%
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б011	77.81%
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б020	77.71%
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б013	77.12%
164	ГАЦКО	164Б019	77.11%
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б024	76.94%

Шифра	Назив ОИЈ	Шифра БМ	ОДЗИВ
029	БИЈЕЉИНА	029Б093	76.92%
009	ПРИЈЕДОР	009Б059	76.80%
054	ЛОПАРЕ	054Б002	76.77%
011	ЛАКТАШИ	011Б010	76.70%
009	ПРИЈЕДОР	009Б037	76.66%
144	ПАЛЕ	144Б036	76.49%
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б004	76.45%
103	ВЛАСЕНИЦА	103Б014	76.43%
083	ЗВОРНИК	083Б047	76.23%
163	КАЛИНОВИК	163Б002	76.19%
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б023	76.12%
164	ГАЦКО	164Б004	75.98%
163	КАЛИНОВИК	163Б001	75.94%
179	ЉУБИЊЕ	179Б014	75.93%
163	КАЛИНОВИК	163Б010	75.93%
121	СОКОЛАЦ	121Б010	75.91%
083	ЗВОРНИК	083Б025	75.79%
054	ЛОПАРЕ	054Б009	75.68%
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б022	75.63%
038	ДОБОЈ	038Б071	75.61%
164	ГАЦКО	164Б018	75.53%
103	ВЛАСЕНИЦА	103Б018	75.48%
180	БИЛЕЋА	180Б016	75.25%
180	БИЛЕЋА	180Б025	75.21%
179	ЉУБИЊЕ	179Б009	75.00%
142	ТРНОВО	142Б002	75.00%
180	БИЛЕЋА	180Б014	74.64%
146	РОГАТИЦА	146Б022	74.60%
138	ИСТОЧНИ СТАРИ ГРАД	138Б002	74.30%
180	БИЛЕЋА	180Б024	74.07%
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б021	74.04%
038	ДОБОЈ	038Б080	74.04%
144	ПАЛЕ	144Б031	73.90%
146	РОГАТИЦА	146Б024	73.82%
161	НЕВЕСИЊЕ	161Б028	73.82%
121	СОКОЛАЦ	121Б022	73.73%
121	СОКОЛАЦ	121Б020	73.64%
010	ГРАДИШКА	010Б030	73.56%
038	ДОБОЈ	038Б049	73.56%
121	СОКОЛАЦ	121Б019	73.44%
140	ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	140Б007	73.21%
142	ТРНОВО	142Б001	73.15%
056	УГЉЕВИК	056Б026	73.14%
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б012	73.14%
140	ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	140Б004	72.97%
083	ЗВОРНИК	083Б050	72.87%
011	ЛАКТАШИ	011Б015	72.87%
142	ТРНОВО	142Б003	72.83%
164	ГАЦКО	164Б006	72.71%

Шифра	Назив ОИЈ	Шифра БМ	ОДЗИВ
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б003	72.63%
146	РОГАТИЦА	146Б020	72.56%
121	СОКОЛАЦ	121Б004	72.52%
029	БИЈЕЉИНА	029Б058	72.41%
101	ШЕКОВИЋИ	101Б016	72.39%
146	РОГАТИЦА	146Б015	72.33%
146	РОГАТИЦА	146Б009	72.22%
083	ЗВОРНИК	083Б060	72.16%
038	ДОБОЈ	038Б055	72.09%
068	КНЕЖЕВО	068Б012	72.02%
070	КОТОР ВАРОШ	070Б010А	71.93%
182	ТРЕБИЊЕ	182Б038	71.76%
140	ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	140Б015	71.70%
164	ГАЦКО	164Б009	71.67%
056	УГЉЕВИК	056Б007	71.65%
140	ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	140Б008	71.64%
180	БИЛЕЋА	180Б008	71.60%
163	КАЛИНОВИК	163Б004	71.43%
180	БИЛЕЋА	180Б023	71.41%
121	СОКОЛАЦ	121Б007	71.39%
034	БАЊА ЛУКА	034Б244	71.34%
034	БАЊА ЛУКА	034Б174	71.28%
146	РОГАТИЦА	146Б023	71.26%
144	ПАЛЕ	144Б034	71.20%
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б001	71.12%
121	СОКОЛАЦ	121Б011	71.10%
029	БИЈЕЉИНА	029Б083	71.01%
182	ТРЕБИЊЕ	182Б010	70.99%
140	ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	140Б011	70.94%
034	БАЊА ЛУКА	034Б006	70.94%
038	ДОБОЈ	038Б040Б	70.92%
164	ГАЦКО	164Б005	70.87%
121	СОКОЛАЦ	121Б003	70.87%
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	132Б002	70.84%
146	РОГАТИЦА	146Б016	70.78%
083	ЗВОРНИК	083Б034	70.76%
121	СОКОЛАЦ	121Б009	70.69%
029	БИЈЕЉИНА	029Б149	70.59%
038	ДОБОЈ	038Б085	70.54%
056	УГЉЕВИК	056Б010	70.45%
163	КАЛИНОВИК	163Б008	70.45%
083	ЗВОРНИК	083Б069	70.41%
007	НОВИ ГРАД	007Б038	70.33%
169	ЧАЈНИЧЕ	169Б008	70.30%
182	ТРЕБИЊЕ	182Б026Б	70.21%
061	РИБНИК	061Б015	70.21%
164	ГАЦКО	164Б008	70.19%
140	ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	140Б006	70.19%
123	ХАН ПИЈЕСАК	123Б004	70.15%

Шифра	Назив ОИЈ	Шифра БМ	ОДЗИВ
056	УГЉЕВИК	056Б002	70.14%
144	ПАЛЕ	144Б014А	70.09%
144	ПАЛЕ	144Б030	70.08%
028	БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ (ОПЦИЈА РС)	200Ц096Р	70.05%

Посматрачи рада Главног центра за бројање

230. За праћење рада Главног центра за бројање, Централна изборна комисија БиХ акредитовала је укупно 1.055 посматрача, 136 посматрача политичких субјеката, 40 посматрача удружења грађана и 879 посматрача међународних организација и институција.
231. За рад са посматрачима у ГЦБ-у у свакој радној смјени, били су задужени административни радници за рад са посматрачима који су евидентирали сва питања и евентуалне нејасноће у вези са радним процесом и информисали Управу ГЦБ-а.
232. Овлаштена лица у Центру за бројање, упознала су акредитоване посматраче са процедурама које су провођене у Центру за бројање, почев од пријема изборног материјала, припрема за почетак бројања гласова, уноса података о резултатима гласања и поступцима архивирања изборног материјала. Водитељи тимова за бројање по завршеном поступку бројања гласова одређене категорије, копирани су резултате извршених активности, и припремали писане извјештаје по завршетку радне смјене у Центру за бројање, путем којих су посматрачима рада ГЦБ-а, презентоване информације о реализованим активностима.
233. Посебни поступци упознавања посматрача са радним процесом у Центру за бројање, примјењивани су у процесу поновног бројања гласова по одлукама ЦИК-а БиХ, гдје им је омогућен непосредан увид у сваки гласачки листић. Општа је оцјена, у погледу посматрања рада ГЦБ-а, дата од стране посматрача политичких странака и других акредитованих посматрача, да је овај процес карактерисао добар ниво сарадње, непосредна комуникација и отклањање свих нејасноћа у току самог рада. Сви посматрачи – генерално узевши, имали су позитиван однос према извршењу обавеза и нису забиљежени случајеви ометања процеса рада ГЦБ-а непрописним захтјевима посматрача, нити су посматрачи имали примједбе на рад лица ангажованих у ГЦБ-у, као ни на процедуре које су у раду Центра кориштене.
234. Уз финансијску подршку Амбасаде Републике Турске, по први пут је штампан и Приручник о раду Главног центра за бројање, на језицима у званичној употреби у БиХ и на енглеском језику (видјети дио “Едукативни материјали”).

Приговори

235. Чланом 35. Правилника о организацији рада и утврђивању резултата гласања у Главном центру за бројање за Опште изборе 2022. године, прописано је да акредитовани посматрачи и политичке странке имају право поднијети приговор Главном центру за бројање на обрасцу прописаном Упутством о процедурама за

- рјешавање по приговорима и жалбама поднесеним изборним комисијама,⁴⁵ те да одлуку о приговорима доноси Централна изборна комисија БиХ.
236. Главни центар за бројање за вријеме свога рада, није примио **нити један приговор** на свој рад.

Кривичне пријаве

237. Дана 24. 10. 2022. године, приликом контролног бројања за ниво 600, међу важећим гласачким листићима пронађени су фалсификовани гласачки листићи и то:

Табела 22. . Фалсификовани гласачки листићи – ниво 600

Р/Б	ОИЈ	Бирачко мјесто	Број фалсификованих гл. листића
1	Братунац	104Б025	16
2	Братунац	104Б028	10
3	Шековићи	101Б008	9

238. На бирачком мјесту 105Б019 Сребреница, на свим гласачким листићима за једног кандидата утврђено је непостојање сигурносног елемента, потпис члана бирачког одбора задуженог за издавање гласачких листића, због чега су ови гласачки листићи проглашени неважећим.
239. Централна изборна комисија БиХ је актом број: 05-1-07-5-2322-1/22 од 24. 10. 2022. године, доставила пријаву Тужилаштву БиХ против Н.Н. лица због сумње да је учињено кривично дјело које се односи на изборни процес на бирачким мјестима у општинама Братунац, Шековићи и Сребреница.
240. Тужилаштво БиХ је уз асистенцију Државне агенције за истраге и заштиту, дана 25. 11. 2022. године извршило увиђај у просторијама Главног центра за бројање и изузело документацију за основну изборну јединицу Братунац.

Остале активности у Главном центру за бројање

241. Поред редовних активности утврђених Правилником о раду Главног центра за бројање, особље у Главном центру за бројање је радило на следећим пословима: Уношење података о оствареном бирачком праву редовних бирача за потребе израде статистика из члана 2.9 став (1) тачка 4. а Изборног закона БиХ; контролу кориштења образаца “Помоћ другог лица” (ПДЛ) и скенирање и умножавање Записника о раду бирачког одбора.

Уношење података о оствареном бирачком праву редовних бирача

242. За потребе израде статистичких евиденција разврстаних према полу, старости, утврђених Чланом 2.9 тачка 4.а Изборног закона БиХ, у Главном центру за бројање

⁴⁵ Број 05-1-02-2-624-1/22 од 04. 05. 2022. године

извршен је преглед и евидентирање особа које су оствариле бирачко право према доступним Изводима из Централног бирачког списка.

243. На 140 бирачких мјеста забиљежен је одзив преко 70% за Ниво 600 – предсједник и потпредсједници Републике Српске.
244. Прегледом достављених врећа и изборног материјала нису пронађена четири (4) ОБРАСЦА БС – Бројног стања и ЗАРБО - Записника о раду бирачког одбора.

Табела 23. Преглед недостајућих образаца Бројног стања (БС) и ЗАРБО

Р/Б	ОИЈ	Бирачко мјесто	Напомена
1	ЛАКТАШИ	011Б023Б	Недостају образац БС и ЗАРБО
2	БАЊА ЛУКА	034Б186	Недостају образац БС и ЗАРБО
3	СРЕБРЕНИК	049А021	Недостају образац БС и ЗАРБО
4	НОВИ ТРАВНИК	111А008	Недостају образац БС и ЗАРБО

Контрола коришћења ПДЛ - Помоћ другог лица образац - Ниво 600 - Предсједник и потпредсједници Републике Српске

245. Главни центар за бројање према налогу Централне изборне комисије, извршио је и контролу у којем обиму се користио Образац ПДЛ – Помоћ другог лица за бирачка мјеста на којем се гласало за Предсједника и потпредсједнике Републике Српске.
246. Контролом је утврђено да је према подацима наведеним у ЗАРБО - Записнику о раду бирачког одбора евидентирано кориштење обрасца за 2.239 бирачких мјеста од стране 9.443 бирача.

Табела 24. Укупни број кориштења ПДЛ обрасца за ниво 600

	Број особа које су гласале	Број бирача који су користили ПДЛ образац
Ниво 600 ⁴⁶	1.259.322	9.443 или 0,74 %

247. Највећи број кориштења ПДЛ- Обрасца према процентуалном удјелу у броју изашлих бирача више од 1%, забиљежен је у сљедећим општинама/градовима.

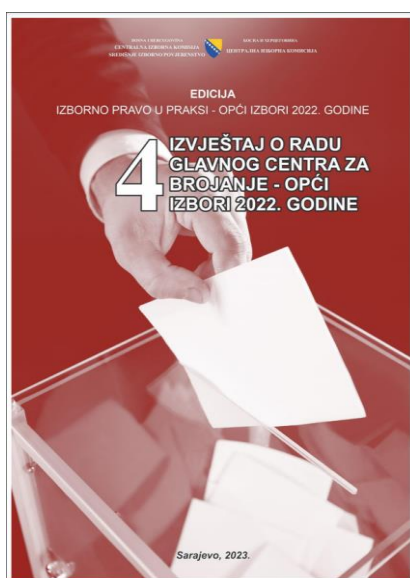
Табела 25. . Преглед кориштења ПДЛ образаца

Шифра	Назив ОИЈ	ПДЛ (Број попуњених потврда)	% од броја изашлих бирача
108	КУПРЕС (РС)	24	7,62
068	КНЕЖЕВО	564	6,25
163	КАЛИНОВИК	70	4,21
040	СТАНАРИ	290	3,80
168	НОВО ГОРАЖДЕ	49	3,09
101	ШЕКОВИЋИ	197	2,81

⁴⁶ Подаци само за ниво 600 - Предсједник и потпредсједници Републике Српске

088	ШИПОВО	284	2,72
142	ТРНОВО	30	2,59
123	ХАН ПИЈЕСАК	67	2,15
061	РИБНИК	117	1,93
018	ВУКОСАВЉЕ	69	1,63
012	СРБАЦ	259	1,49
081	ОСМАЦИ	53	1,46
105	СРЕБРЕНИЦА	165	1,43
064	МРКОЊИЋ ГРАД	244	1,42
074	ТЕСЛИЋ	569	1,33
132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	177	1,33
146	РОГАТИЦА	107	1,23
016	БРОД	198	1,22
104	БРАТУНАЦ	208	1,22
066	ЈЕЗЕРО	13	1,20
070	КОТОР ВАРОШ	238	1,19
103	ВЛАСЕНИЦА	109	1,18
008	КОЗАРСКА ДУБИЦА	253	1,12
164	ГАЦКО	83	1,04

248. У оквиру едиције „Изборно право у пракси – Општи избори у Босни и Херцеговини 2022. године“ која је покренута у циљу потпуног информисања јавности о подузетим активностима приликом организације и провођења Општих избора 2022. године, припремљена је и објављена публикација „Извјештај о раду Главног центра за бројање - Опћи избори 2022. године“ која садржи информације о начину успостављања Главног центра за бројање, припремним активностима, сигурносним аспектима, пријему и контроли материјала, бројању и уносу гласова, поновним и контролним бројањима, кривичним пријавама, транспарентности рада, запажањима Центра, те свим другим пословима и задацима из надлежности центра. Публикација је доступна у електронском издању на веб страници www.izbori.ba ⁴⁷.

Слика 16. Публикација „Извјештај о раду Главног центра за бројање - Опћи избори 2022. године”

⁴⁷ Mišković, G., Kos, E., Agić, A., Simović, B. (2023) *Izveštaj o radu Glavnog centra za brojanje*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine. https://www.izbori.ba/Documents/CIK/Publikacije/2022/izvjestaj_gcb_opci_izbori_2022.pdf

12. Посматрачи изборног процеса

249. У складу са чланом 17.3, 17.4 и 17.5 став (2) Изборног закона БиХ и и Упутством о условима и процедурама за акредитовање изборних посматрача у Босни и Херцеговини⁴⁸, Централна изборна комисија БиХ надлежна је за акредитовање изборних посматрача политичких субјеката који ће посматрати рад Централне изборне комисије БиХ и рад Главног центра за бројање, међународних посматрача и посматрача удружења грађана.
250. У складу са одредбама члана 3., 7. и 9. Упутства о условима и процедурама за акредитовање изборних посматрача у Босни и Херцеговини⁴⁹ за Опште изборе у Босни и Херцеговини, који ће се одржати у недјељу, 02. октобра 2022. године, рок за подношење захтјева за акредитовање међународних посматрача истекао је 01. 10. 2022. године, а рок за подношење захтјева за акредитовање удружења и политичких субјеката истекао је 17. 09. 2022. године у 16 сати.
251. Централној изборној комисији БиХ поднесено је укупно 22 захтјева за акредитовање политичких субјеката за посматрање рада Централне изборне комисије БиХ и Главног центра за бројање, 11 захтјева за акредитовање удружења и 44 захтјева за акредитовање међународних организација.⁵⁰ Централна изборна комисија БиХ акредитовала је укупно 3.720 посматрача.

Табела 26. Преглед акредитованих посматрача од стране ЦИК-а БиХ

Посматрачи удружења		Међународни посматрачи		Посматрачи политичких субјеката	
Број акредитованих удружења	Број акредитованих посматрача испред удружења	Број акредитованих међународних организација	Број акредитованих посматрача испред међународних организација	Број акредитов. политичких субјеката	Број акредитов. посматрача политичких субјеката
11	2.648	44	938	22	134
Укупно акредитованих посматрача					3.720

Семинар за посматраче

252. Семинар за посматраче, одржан је дана 30. 09. 2022. године у Великој сали Парламентарне скупштине БиХ. Сви међународни посматрачи акредитовани за посматрање Општих избора у Босни и Херцеговини у 2022. години, позвани су да узму учешће на семинару. Семинару је присуствовало око 100 представника различитих међународних организација и амбасада у Босни и Херцеговини, између

⁴⁸ "Службени гласник БиХ", број 27/22

⁴⁹ *Ibid.*

⁵⁰ **Предмет провјере предложених међународних посматрача:** Да ли је достављена сва потребна документација и подаци за предложене међународне посматраче, и Да ли је достављен акт који је потписало овлаштено лице у којем се наводе разлози због којих је организација заинтересована да посматра изборни процес у БиХ?

Предмет провјере предложених посматрача политичких субјеката и удружења: Да ли је достављена сва потребна документација и подаци прописани Упутством о условима и процедурама за акредитовање изборних посматрача у Босни и Херцеговини; Да ли је кандидат на предстојећим изборима; Да ли је кандидатура на предстојећим изборима одбијена или је његово име накнадно скинуто с листе кандидата; Да ли је Централна изборна комисија БиХ изрекла санкције забране рада на бирачком мјесту, у Центру за бирачки списак или у изборној комисији?

осталог: Конгрес локалних и регионалних власти Сајета Европе, Међународна фондација за изборне системе (ИФЕС), Парламентарна скупштина Медитерана, Silba initiative for dialogue and democracy, представници Државног изборног уреда Мађарске, Врховног изборног савјета Републике Турске, Изборне комисије Црне Горе, Републичке изборне комисије Србије и Центра за обуку из Грузије, представници Амбасада Републике Хрватске, Краљевине Шпаније, Републике Турске, те многи други.

Семинар за изборне посматраче, Сарајево, 30. 09. 2022. године

Оцјена посматрачке мисије Коалиције “Под лупом”

253. “Узимајући у обзир цијели изборни процес од дана расписивања избора па до потврђивања изборних резултата, Коалиција “Под лупом” је оцијенила Опште изборе 2022. године у БиХ, као дјелимично нерегуларне. Даље, у извјештају Коалиције „Под лупом“, наводи се “да је изборни дан 2. октобра 2022. године на највећем броју бирачких мјеста протекао у складу са Изборним законом БиХ и подзаконским актима. Забиљежено је и да су примјетна побољшања неких сегмената изборног процеса у односу на претходне изборне циклусе, а што је добрим дијелом резултат имплементације 14 препорука Коалиције „Под лупом“ само за ове изборе, тј. низа техничких унапређења у процесу гласања на изборни дан. У односу на раније изборне циклусе, забиљежено је мање случајева злоупотреба помоћи при гласању и породичног гласања”.⁵¹

Међународна посматрачка Мисија ОЕБС/ОДИХР

254. Након позива власти Босне и Херцеговине за посматрање Општих избора 2. октобра 2022. и у складу са својим мандатом, Канцеларија ОЕБС-а за демократске институције и људска права (ОДИХР), успоставила је 24. августа Мисију за посматрање избора (ЕОМ). Мисија се састојала од 18-чланог главног тима са сједиштем у Сарајеву и 24 дугорочна посматрача, који су 31. августа распоређени широм земље. ОДИХР ЕОМ је био присутан у земљи до 20. октобра, како би пратио развој догађаја након изборног дана.

⁵¹ *Финални извјештај о грађанском, нестраначком посматрању Општих избора 2022. у БиХ, Коалиција под лупом, јануар 2023. стр. 4.*

<https://podlupom.org/biblioteka/izvjestaji-o-posmatranju-izbora/finalni-izvjestaj-o-gradanskom-nestranackom-posmatranju-opstih-izbora-2022-godine-u-bih-bosanski/>

255. На дан избора, ОДИХР-овој Мисији за посматрање избора, придружиле су се делегације Парламентарне скупштине ОЕБС-а (OSCE PA), Парламентарне скупштине Савјета Европе (PACE), Европског парламента (EP) и Парламентарне скупштине НАТО-а (NATO PA), како би формирали Међународну мисију за посматрање избора (ИЕОМ/IEOM). ИЕОМ је на дан избора распоредио 482 посматрача из 46 држава чланица ОЕБС-а, укључујући 42 дугорочна и 282 краткорочна посматрача ОДИХР-а, као и 109 посматрача Парламентарне скупштине ОЕБС-а, 23 посматрача PACE-а, 12 посматрача EP-а и 14 посматрача ПС НАТО-а/ PA NATO.
256. По питању родне заступљености од укупног броја посматрача ИЕОМ-а, жене су чиниле 41%. Отварање је посматрано на 190 бирачких мјеста, а гласање на 1.785 бирачких мјеста у цијелој земљи. Пребројавање гласова је посматрано на 168 бирачких мјеста, а табелирање резултата гласања у 103 општинске/градске изборне комисије.
257. У завршном извјештају међународне посматрачке мисије ОДИХР-а је наведено ... „Централна изборна комисија (ЦИК) је спровела изборе ефикасно, транспарентно и у законским роковима, упркос кашњењима узрокованим касном исплатом потребних средстава и великим недостатком људских ресурса. Комисије на вишим нивоима, посебно ЦИК, уживале су повјерење већине заинтересованих страна... Постоји опште повјерење у тачност бирачког списка. Иако је ЦИК улагала сталне напоре да uklони застарјеле уносе из бирачког списка, ипак су ти напори били ометени непостојањем ефикасног механизма за пријаву и брисање података о преминулим грађанима из локалних база података матичних књига. Позитивно је то да је ЦИК успоставила нову интернетску платформу за подношења пријава за гласање изван БиХ, која је поједноставила тај процес и смањила могућност за лажну регистрацију и људску погрешку. ЦИК је одржавала редовне сједнице које су биле отворене за јавност и преношене путем интернета, доприносећи тако транспарентности. Већина одлука донесена је једногласно и на вријеме објављена на интернет страници ЦИК-а, осим оних које се односе на рјешавање приговора и жалби. ЦИК је поступила на колегијалан начин и информисала јавност о својим активностима”⁵²

Посматрачка мисија Конгреса локалних и регионалних власти Савјета Европе

258. Конгрес локалних и регионалних власти Савјета Европе је 24. 03. 2023. године на својој 44. пленарној сједници усвојио извјештај мисије у којој је учествовала делегација од 15 чланова и која је посматрала изборе одржане 2. октобра 2022. године у Босни и Херцеговини. На дан избора, девет тимова с 19 посматрача Конгреса, посјетило је око 125 бирачких мјеста како би посматрали изборне процедуре, од отварања до пребројавања гласачких листића. У извјештају Конгреса је наведено. *„Избори су уопште били мирни и добро организовани те у складу с одговарајућим одредбама на већини посјећених бирачких мјеста, поздрављена су бројна практична побољшања која је провела изборна администрација како би се смањила могућност изборне преваре. Међутим, извјештај Конгреса је идентификовао нека подручја у којима још има простора за напредак, посебно у погледу медија, равноправног учествовања жена у политичком животу кантона и недостатка транспарентности и прегледа над финансирањем кампања и странака. Конгрес је на дан избора препоручио преиспитивање распореда бирачких мјеста, именовање*

⁵² Завршни извјештај Изборне посматрачке мисије ОДИХР, Општи избори, 2. октобар 2022. године, стр. 2 и 10.

*чланова бирачких одбора и предузимање додатних мјера за осигурање тајности гласања. Даље, у извјештају Конгреса, органи власти су позвани да побољшају доступност бирачким мјестима и да преиспитају процедуру за помоћ при гласању. Још једном је поновљена препорука да се избори за кантоналне скупштине организују одвојено од општинских избора, како би се избјегло да регионална питања буду засјеђена државним.*⁵³

13. Анализа именовања бирачких одбора

Законодавни оквир

259. Чланом 2.19 Изборног закона БиХ, прописан је начин именовања, састав, права и обавезе чланова бирачких одбора.
260. Бирачки одбор састоји се од три или пет чланова од којих је један предсједник. Предсједник и чланови бирачког одбора имају замјенике које именује општинска изборна комисија најкасније у року од 30 дана прије дана одржавања избора. Ако општинска изборна комисија не именује чланове бирачког одбора и њихове замјенике у складу са ставом (3) овог члана, чланове бирачког одбора и њихове замјенике именуваће Централна изборна комисија БиХ.
261. Политички субјект у изборној јединици у којој има овјерену кандидатску листу или кандидата за учешће на изборима, у складу с Изборним законом БиХ има право да учествује у поступку додјеле мјеста у бирачким одборима. Након извршене додјеле, а најкасније у року од седам дана, политички субјект који је учествовао у додјели, доставиће општинској изборној комисији имена кандидата за чланове и замјенике чланова бирачког одбора за бирачка мјеста која су добили додјелом. Ако политички субјект не достави имена кандидата за чланове бирачког одбора у року из става (10) овог члана, то ће се сматрати одустајањем од додијељеног мјеста у бирачком одбору, или је број кандидата за чланове бирачког одбора предложених од овјереног политичког субјекта мањи од броја добијених позиција, општинска изборна комисија самостално ће именовати чланове бирачког одбора, водећи рачуна о мултиетничком саставу бирачког одбора, гдје је то могуће.
262. Забрањена је злоупотреба законског права на учешће у раду бирачког одбора фиктивним представљањем како је прописано чланом 7.3 став (2) Изборног закона БиХ.
263. Само један представник једног политичког субјекта може бити у саставу једног бирачког одбора.
264. Кандидати који су именовани за предсједнике и замјенике предсједника бирачких одбора, обавезни су да похађају посебну обуку за рад у бирачком одбору коју организује општинска изборна комисија, а након извршене провјере знања, успјешним предсједницима и њиховим замјеницима додјељују се сертификати.

Именовање чланова бирачких одбора за Опште изборе 2022. године

265. Централна изборна комисија БиХ је, на основу података достављених од изборних комисија основних изборних јединица (изборне комисије), припремила анализу

⁵³ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=0900001680aa5ebb#_Toc127285710

именовања чланова бирачких одбора и њихових замјеника за Опште изборе 2022. године.⁵⁴

266. Према достављеним подацима из ОИК/ГИК на 5.843 бирачка мјеста (редовна бирачка мјеста, бирачка мјеста за гласање у одсуству, бирачка мјеста за гласање непотврђеним гласачким листићима и мобилни тимови), изборне комисије су требале именовати 26.982 члана бирачких одбора и исти број (26.982) њихових замјеника, односно укупно **53.964 особе**. (недостају подаци из општина Горњи Вакуф - Ускопље и Центар Сарајево).
267. До 02. 09. 2022. године, тј. 30 дана прије дана одржавања избора (рока прописаног Изборним законом БиХ), изборне комисије су именовале 26.710 чланова бирачких одбора (не укључујући 272 члана мобилних тимова који се именују 10 дана прије дана одржавања избора) и 22.608 замјеника чланова бирачких одбора, што је мање за 4.102 замјеника чланова бирачких одбора, док се 272 замјеника чланова мобилног тима именују 10 дана прије дана одржавања избора.
268. На приједлог политичких субјеката, изборне комисије су именовале 17.206 чланова бирачких одбора и 11.618 замјеника чланова бирачких одбора. Политички субјекти су доставили 9.776 мање приједлога за чланове бирачких одбора и 15.364 мање приједлога за замјенике чланова бирачких одбора.
269. Изборне комисије су именовале 9.857 чланова бирачких одбора и 10.928 замјеника чланова бирачких одбора, што значи да изборне комисије нису именовале 6.197 замјеника чланова бирачких одбора.
270. На обуку организовану од стране изборних комисија, није се одазвало 2.286 чланова бирачких одбора и 2.793 замјеника чланова бирачких одбора.
271. Након проведене обуке од чланства у бирачким одборима одустало је 1.359 чланова бирачких одбора и 660 замјеника чланова бирачких одбора.
272. На дан Општинских избора 02. 10. 2022. године, на бирачком мјесту се нису одазвала 282 члана бирачког одбора.

Резервни списак ОИК/ГИК

273. Одређене изборне комисије нису разумјеле суштину прописа из члана 11. Правилника о утврђивању квалификација и поступку именовања чланова бирачких одбора, а који се односи на успоставу резервног списка од стране изборних комисија, јер су изборне

⁵⁴ Централна изборна комисија БиХ је актом број 06-1-07-1-2372-1/22 од 07. 11. 2022. године, од изборних комисија тражила статистичке податке у три Excel табеле и скениране СГ1 и СГ3 обрасце, са роком доставе 24. 11. 2022. године, за све именоване чланове бирачких одбора и њихове замјенике. До 09. 02. 2023. године, тражене табеле нису доставили: Збирна табела – Горњи Вакуф-Ускопље, Центар Сарајево; Резервна листа - Горњи Вакуф-Ускопље, Центар Сарајево; Листа политичких субјеката - Горњи Вакуф-Ускопље, Центар Сарајево, Купрес РС, Нови Травник и Љубушки.

Скениране обрасце СГ1 је доставило 130 изборних комисија (недостају обрасци из 13 изборних комисија), док скениране обрасце СГ3 је доставило 128 изборних комисија (недостају обрасци из 15 изборних комисија). Изборне комисије које нису доставиле тражене обрасце су у више наврата контактиране телефоном са захтјевом да нам доставе скениране обрасце. На основу усмених информација изборне комисије Горњи Вакуф-Ускопље, Неум и Усора нису ни попуњавали СГ3 обрасце.

комисије кандидате за чланове бирачког одбора, који нису приједлози политичких субјеката, директно именовали у бирачке одборе, а да исте нису прво именовали на резервни списак након чега се требају именовати у бирачке одборе на упражњена мјеста чланова бирачких одбора или њихових замјеника.

274. Преглед добијених позиција у бирачким одборима и преглед достављених имена кандидата за члана /замјеника члана бирачког одбора према политичким субјектима је сљедећи:

Политичке странке

- Политичке странке су добиле позиције у бирачким одборима у 3.604 основне изборне јединице, међутим, у 1.074 основне изборне јединице (**29,80%**) нису доставили своје приједлоге за чланове бирачких одбора док су у 1.237 основних изборних јединица (**34,2%**) доставили приједлоге за све позиције које су добили (чланове бирачких одбора и њихове замјенике),
- Политичке странке су добиле 37.792 позиције у бирачким одборима (чланови бирачког одбора и њихови замјеници), а предали су имена 20.137 кандидата (**53,28%**),
- Од достављених 20.137 имена кандидата, изборне комисије су од приједлога политичких субјеката именовале 2.637 председника бирачких одбора (**13,1%**).

Коалиције:

- Коалиције су добиле позиције у бирачким одборима у 1.050 основних изборних јединица, међутим, у 389 основних изборних јединица (**37,05%**) коалиције нису доставиле своје приједлоге за чланове бирачких одбора, док су у 318 основних изборних јединица (**30,29%**) доставили приједлоге за све позиције које су добили (чланове бирачких одбора и њихове замјенике),
- Коалиције су добиле 7.308 позиција у бирачким одборима (чланови бирачког одбора и њихови замјеници), а предали су имена 3.591 кандидата (**49,14%**),
- Од 3.591 достављеног кандидата, изборне комисије су именовале 468 председника бирачких одбора (**13,03%**).

Независни кандидати:

- Независни кандидати су добили позиције у бирачким одборима у 781 основној изборној јединици али у 245 основних изборних јединица (**31,4%**) нису доставили своје приједлоге за чланове бирачких одбора, док су у 324 основне изборне јединице (**41,5%**) доставили приједлоге за све позиције које су добили (чланове бирачких одбора и њихове замјенике),
- Независни кандидати су добили 5.490 позиција у бирачким одборима (чланови бирачког одбора и њихови замјеници) али су доставили имена 3.314 кандидата (**60,4%**),
- Од 3.314 достављених кандидата, изборне комисије су именовале 377 председника бирачких одбора (**22,7%**).

Напомена. Општине Горњи Вакуф-Ускопље, Центар Сарајево, Купрес РС, Нови Травник и Љубушки нису доставили податке.

275. На основу ових података може се закључити сљедеће:

- Политички субјекти (политичке странке, коалиције и независни кандидати) су добили право да предају имена кандидата за чланове бирачких одбора у 31,1%

основних изборних јединица у којима немају своју инфраструктуру (од 5.401 основне изборне јединице у којој су имали право предати кандидате у 1.680 основних изборних јединица нису предали имена кандидата), односно особље које би у име политичког субјекта обављало дужности члана или замјеника члана бирачког одбора;

- У преосталим 3.721-ој основној изборној јединици, политички субјекти (политичке странке, коалиције и независни кандидати) су у 1.879 основних изборних јединица (34,8%) предали број кандидата колико су добили позиција, док су у 1.842 основне изборне јединице (34,1%) предали мањи број кандидата од броја позиција које су добили. Од укупно 50.206 кандидата које су требали предати, политички субјекти су предали имена 26.908 кандидата (53,6%).
- Независни кандидати су предали 60,4% кандидата, што је већи проценат од процента политичких странака које су предале 53,55% кандидата или од процента коалиција које су предале 49,2% кандидата.

276. У оквиру едиције “Изборно право у пракси – Опћи избори 2022.” Припремљена је публикација “Бирачки одбори: ко, како, зашто – Опћи избори 2022. године,” која садржи информације о начину именовања чланова бирачких одбора, као и временским роковима које су изборне комисије дужне поштовати у поступку именовања бирачких одбора. Такође, у публикацији су доступни статистички подаци по основним изборним јединицама као и политичким субјектима о предложеним кандидатима и именованим члановима бирачких одбора, као и њиховим замјеницима. Ово издање у потпуности приказује проблем са којима се сусрећу изборне комисије због недостатка кандидата који би били именовани за чланове бирачких одбора, као и неодговоран однос политичких субјеката према изборном процесу, чињеницом да не предају довољан број кандидата, а негдје и никако не предају кандидате у основним изборним јединицама у којима су добили позиције у бирачким одборима.⁵⁵

Слика 17. Публикација “Бирачки одбори: ко, како, зашто – Опћи избори 2022. године

⁵⁵ Laković, M., Petrović, V. (2023) „Birački odbori: ko, kako, zašto – Opći izbori 2022. godine – direktni izbori“. Sarajevo: Centralna izborna komisija BiH.
https://www.izbori.ba/Documents/CIK/Publikacije/2022/Brosura_Biracki_odbori_ko_kako_zasto.pdf

14. Дан одржавања Општинских избора 02. 10. 2022. године

277. За потребе провођења изборног дана, сачињен је оперативни план предизборних активности и изборног дана, те је рад био распоређен у двије смјене. Даље, Централна изборна комисија БиХ је 28. 09. 2022. године, донијела Временски План рада изборних комисија за Опште изборе 2022. године (Изборни дан), којим су утврђене активности и оквирни рокови за провођење појединачних изборних активности и обавезно извјештавање Централне изборне комисије БиХ, а које се односе на отварање и затварање бирачких мјеста, унос и обраду података о отварању бирачких мјеста и података о одзиву у 11, 15 и 19 сати, пребројавање гласачких листића према редослиједу изборних нивоа за које се проводе избори и унос података о резултатима пребројавања, те рокови за доставу изборног материјала.
278. На дежурне телефонске линије у сједишту Централне изборне комисије БиХ, запримане су поруке првенствено о техничким и процедуралним питањима као и недостацима друге врсте од стране општинских/градских изборних комисија у Босни и Херцеговини које су уочене на дан избора, те се по истим хитно реаговало и вршене су интервенције.
279. Уз стално особље Централне изборне комисије БиХ, додатно је ангажовано по 10 особа у двије смјене, а који су пратили унос података о отварању бирачких мјеста и одзиву бирача, те су били распоређени на дежурним телефонима, а у случају било каквих техничких недостатака, реаговали су према координаторима за рад са општинским/градским изборним комисијама.
280. На дан одржавања Општинских избора 02. 10. 2022. године, на дежурне инфо-линије 251 331 и 251 332, запримљено је укупно 162 позива, а већина позива се односила на провјеру бирачког мјеста.
281. Путем е-маила одговорено је на 236 питања, а највише питања се односило на провјеру бирачког мјеста. На све поруке је благовремено одговорено. Запримљено је и неколико позива који су се односили на сумњиве испоруке гласачког материјала. За неколико лица су нам достављени подаци да су умрла лица на бирачком списку. Чланове породице који су нам се јавили, упутили смо да изврше провјеру на званичној интернет страници ЦИК-а www.izbori.ba у рубрици “*Да ли сте регистровани?*” У вези с позивима који су запримљени на изборни дан, захтјеви за мобилни тим су се односили на особе које су се непосредно пред изборе повриједили или разбољели и нису у могућности приступити гласању на редовном бирачком мјесту.
282. Стручно особље Централне изборне комисије БиХ је континуирано пружало информације општинским/градским изборним комисијама, политичким субјектима и грађанима који су се обраћали путем телефона и е-маила. Такође, о свим значајнијим информацијама и подацима обавјештавана је Централна изборна комисија БиХ за потребе конференција за медије.
283. С обзиром да 02. 10. 2022. године, изборе на бирачком мјесту 007Б051 “Хозићи“ није било могуће одржати у складу са Изборним законом БиХ, Централна изборна комисија БиХ је на сједници одржаној 03. 10. 2022. године, донијела Одлуку о одгајању и расписивању избора за бирачко мјесто 007Б051 “Хозићи” у основној изборној јединици Нови Град. Одгођени избори на бирачком мјесту 007Б051 “Хозићи” су одржани у недјељу, 09. 10. 2022. године. Општинска изборна комисија Нови Град, именовала је нове чланове бирачког одбора. Кориштен је нови изборни

материјал, односно, листићи су били овјерени са штамбиљом са ознаком „одгођени избори“, а кориштен је и штамбиљ на бирачком мјесту са ознаком бирачког мјеста и додатном заштитом. Изборе су надзирали акредитовани супервизори Централне изборне комисије БиХ.

15. Бирачка мјеста и одзив бирача

284. За Опште изборе 2022. године, одређено је 5.903 бирачка мјеста (5.418 редовна, 7 за гласање у одсуству /за гласање лично, 21 бирачко мјесто у дипломатско-конзуларним представништвима БиХ у иностранству и 105 за гласање непотврђеним гласачким листићем те 352 мобилна тима).
285. На Општим изборима одржаним 02. 10. 2022. године, гласало је 1.729.215 бирача од чега је 49,73% жена 50,27% мушкараца.

Табела 27. Одзив бирача на Општим изборима 2022. године према полу

	Укупно	Жене	Жене %	Мушкарци	Мушкарци %
Федерација Босне и Херцеговине	1.037.304	516.668	49.81	520.636	50.19
Република Српска	659.327	327.128	49.62	332.199	50.38
Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине	32.584	16.116	49.46	16.468	50.54
УКУПНО	1.729.215	859.912	49.73	869.303	50.27

Извор: Модул за приступ статистичким подацима, ЦИК БиХ

286. Највећи одзив бирача у односу на број уписаних бирача забиљежен је у општини Равно и у којој је од укупно уписаних 1.571 бирача на изборе изашло 1.236 бирача или 78,67%, док је најмањи одзив бирача у односу на број уписаних забиљежен у општини Домањевац-Шамац у којој је од укупно уписаних 4.653 бирача на изборе изашло 1.412 бирача или 30,34%.

16. Неважећи гласачки листићи

287. Изборни закон БиХ у члану 5.17 дефинисао је критеријуме по којима је гласачки листић неважећи: (1) ако није испуњен, или је испуњен тако да није могуће са сигурношћу утврдити којој је политичкој странци, коалицији, независном кандидату или листи независних кандидата бирач дао свој глас; (2) ако су дописана имена кандидата; или (3) ако је означено више од једне политичке странке, коалиције, независног кандидата или листе независних кандидата; или (4) ако се на основу ознака, које је бирач дописао на гласачки листић, као што је потпис, може утврдити његов идентитет; или (5) ако бирач означи гласачки листић на начин другачији од оног који је утврђен у члану 5.14⁵⁶ овог Закона.

⁵⁶ Члан 5.14 став (1) Изборног закона БиХ прописује да Централна изборна комисија БиХ утврђује форму и садржај гласачког листића за све нивое непосредних избора у Босни и Херцеговини; у ставу (2) се наводи да гласачки листић омогућава бирачу да гласа само за једну од сљедећих опција: 1. независног кандидата; или 2. политичку странку, коалицију или листу независних кандидата; или 3. могућност да, у оквиру кандидатске листе једне политичке странке, коалиције или листе независних кандидата, означи једног или више кандидата. Ако је бирач исправно означио једног или више кандидата на једној листи, сматра се да је та листа добила један

288. Даље, на основу Одлуке о начину израде, облику и садржају, чувању, употреби и уништавању штамбиља којим се утискују гласачки листићи на Општим изборима у БиХ⁵⁷, односно Одлуке о измјени Одлуке о начину израде, облику и садржају, чувању, употреби и уништавању штамбиља којим се утискују гласачки листићи на Општим изборима у БиХ, за Опште изборе 2022. године⁵⁸ уведен је и сигурносни штамбиљ за свако бирачко мјесто у Босни и Херцеговини који се користио за овјеру гласачких листића, а што је за циљ имало онемогућавање изборних манипулација и превара. Сигурносним штамбиљом се утврђује аутентичност и сигурносна исправност гласачког листића. Штамбиљ се отискивао на предњој страни гласачког листића, у доњем лијевом углу, испод упутства за гласање. Поред сигурносног штамбиља, са десне стране потписивало се овлаштено лице, тј. члан бирачког одбора задужен за издавање гласачких листића. Уколико листић нема отисак штамбиља и потпис члана бирачког одбора, такав гласачки листић је неважећи.⁵⁹
289. У статистикама које Централна изборна комисија БиХ води у Јединственом изборном информационом систему БиХ (ЈИИС БиХ), неважећи гласачки листићи су груписани у (1) Неважеће неозначене (празне) гласачке листиће и (2) Неважеће листиће према осталим критеријима.

Преглед неважећих гласачких листића – Општи избори 2022. године

290. Укупан број обрађених гласачких листића за Опште изборе 2022. године износи 6.914.784 од чега је важећих 6.429.415 гласачких листића или 93%, а неважећих гласачких листића је 485.369 или 7%. Неважећих неозначених (празних) гласачких листића је било 264.782 или 3,8%, а неважећих гласачких листића према осталим критеријумима је било 220.587. или 3,2%.
291. Према нивоима власти, највећи укупни проценат неважећих гласачких листића евидентиран је за Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ (8,38%), затим слиједи Представнички дом Парламента Федерације БиХ (7,58%); Предсједништво БиХ (6,65%), скупштине кантона (6,59%); Предсједник и потпредсједници Републике Српске (5,75%), а најмањи проценат је евидентиран за изборну утрку за Народну скупштину Републике Српске (5,52%).

Табела 28. Преглед важећих и неважећих гласачких листића према нивоима власти - Општи избори 2022.

Назив утрке	Укупан број обрађених листића	Неозначени (празни) гл. листићи (број и %)		Неважећи гл. листићи према осталим критеријумима (број и %)		Укупно неважећих гл. листића (број и %)		Укупно важећи гл. листићи (број и %)	
		број	%	број	%	број	%	број	%
Предсједништво БиХ	1733206	68371	3.94%	46902	2.71%	115273	6,65%	1617933	93,35%
Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ	1733289	87956	5.07%	57325	3.31%	145281	8,38%	1588008	91,62%

важећи глас у сврху расподјеле мандата. У ставу (3) истог члана се наводи да бирач може гласати само на начин који је утврђен у овом члану.

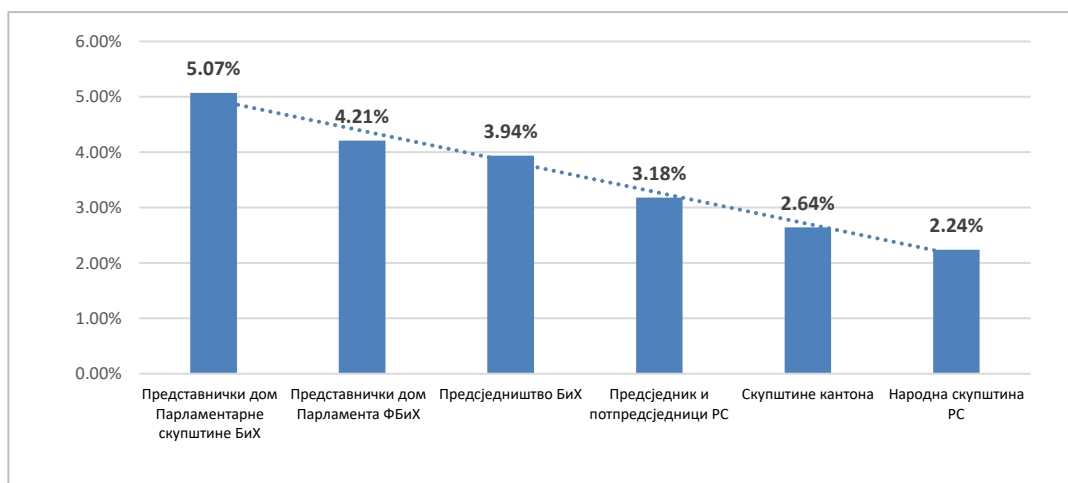
⁵⁷ Акт ЦИК БиХ број 05-1-02-3-631-2/22 од 04. 05. 2022. године

⁵⁸ Акт број 05-1-02-3-631-2/22 од 22. 07. 2022. године

⁵⁹ Уз финансијску подршку Владе Уједињеног Краљевства, кроз пројекат који је реализован у сарадњи са Удружењем изборних службеника у БиХ, израђено је 6.090 сигурносних еколошких штамбиља за свако бирачко мјесто.

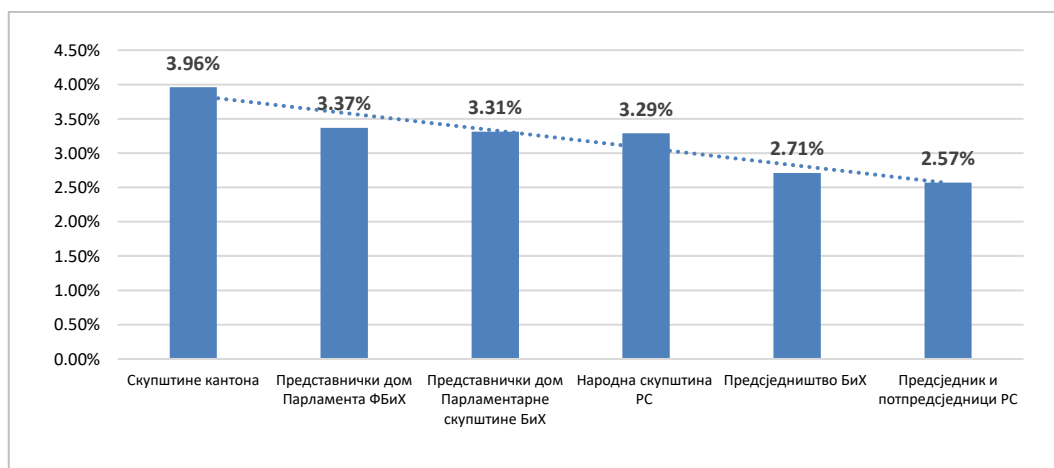
Назив утрке	Укупан број обрађених листића	Неозначени (празни) гл. листићи (број и %)		Неважећи гл. листићи према осталим критеријумима (број и %)		Укупно неважећих гл. листића (број и %)		Укупно важећи гл. листићи (број и %)	
		број	%	број	%	број	%	број	%
Представнички дом Парламента Федерације БиХ	1055976	44428	4,21%	35593	3,37%	80021	7,58%	975955	92,42%
Предсједник и потпредсједници Републике Српске	676762	21524	3,18%	17415	2,57%	38939	5,75%	637823	94,25%
Народна скупштина Републике Српске	676982	15133	2,24%	22241	3,29%	37374	5,52%	639608	94,48%
Скупштине кантона	1038569	27370	2,64%	41111	3,96%	68481	6,59%	970088	93,41%

292. Највећи проценат **неозначених (празних) гласачких листића** је евидентиран за Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ (5,07%), а најмање за Народну скупштину Републике Српске (2,24%).

Графикон 1. Неважећи - неозначени гласачки листићи према нивоима власти (%)

293. Највећи проценат неважећих гласачких листића **према осталим критеријумима** је евидентиран за скупштине кантона (3,96%), затим слиједи Представнички дом Парламента Федерације БиХ (3,37%), Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ (3,31%), Народна скупштина Републике Српске (3,29%), Предсједништво БиХ (2,71%) и најмањи проценат неважећих гласачких листића по осталим критеријумима је забиљежен за ниво Предсједник и потпредсједници Републике Српске (2,57%).

Графикон 2. Неважећи гласачки листићи по осталим критеријумима према нивоима власти (%)

294. Упоредни преглед неважећих гласачких листића са Општинских избора 2014, 2018. и 2022. године је показао да је проценат неважећих гласачких листића приближно исти за ова три изборна циклуса. Процент неважећих гласачких листића према изборним утркама за Опште изборе 2022. године показује благи пад у односу на изборне циклусе 2014. и 2018. године.

Табела 29. Упоредни преглед неважећих гласачких листића према изборним утркама – Општини избори 2014-2022. година

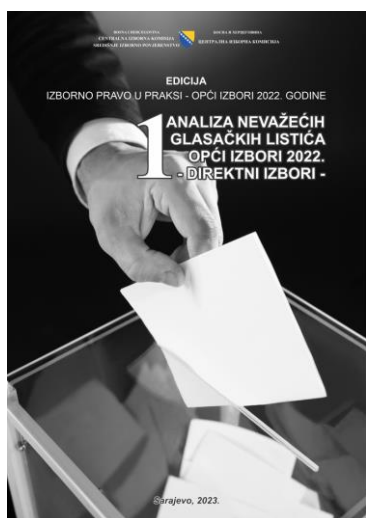
	2014	2018	2022
Предсједништво БиХ	7.68	6.63	6.65
Представнички дом РС БиХ	8.76	8.63	8.38
Представнички дом Парламента ФБиХ	8.19	7.72	7.58
Предсједник и потпредсједници РС	5.39	6.63	5.75
Народна скупштина РС	6.34	5.92	5.52
Скупштине кантона	7.46	6.97	6.59

295. Од укупног броја неважећих гласачких листића на Општинским изборима 2022. године, **(485.369)** удио неозначених (празних) гласачких листића износи 54,6% док је на Општинским изборима 2018. године од укупно 526.423 неважећих гласачких листића 48,56% било неозначених (празних).⁶⁰ На Општинским изборима 2014. године од укупно 545.020 неважећих гласачких листића неозначених (празних) је било 51,06%⁶¹.
296. Анализа је показала да се проценат неважећих гласачких листића разликује по нивоима власти. Од укупног броја неважећих гласачких листића на Општинским изборима 2022. године **за сваки појединачни ниво**, највећи проценат неозначених (празних) гласачких листића је евидентиран за изборну утрку за Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ (60,54% или 87.956 празних гласачких листића од укупно 145.281 неважећих гласачких листића за овај ниво); а затим слиједе Предсједништво БиХ (59,3% или 68.371 празних гласачких листића од укупно 115.273 неважећих гласачких листића за овај ниво); Представнички дом Парламента Федерације БиХ (55,52% или 44.428 празних гласачких листића од укупно 80.021 неважећих гласачких листића за овај ниво); Предсједник и потпредсједници Републике Српске (55,3% или 21.524 празних гласачких листића од укупно 38.939 неважећих гласачких листића за овај ниво); те Народна скупштина Републике Српске (40,5% или 15.133 празних гласачких листића од укупно 37.374 неважећих гласачких листића за овај ниво), и скупштине кантона (40% или 27.370 празних гласачких листића од укупно 68.481 неважећих гласачких листића за овај ниво).
297. Како би јавност у Босни и Херцеговини стекла детаљнији увид у проблематику која је доста стручно и научно неистражена у Босни и Херцеговини и да допринесе даљем и свеобухватнијем истраживању феномена неважећих гласачких листића, тј. да се покуша одговорити на питање зашто гласачи у гласачку кутију убацују непопуњене (празне) гласачке листиће и/или листиће који су непрописно означени или намјерно учињени неважећим због чега неће бити бројани нити ће утицати на коначне

⁶⁰ На Општинским изборима 2018. године укупно је обрађено 7.235.491 гласачких листића од чега је 526.423 било неважећих (255.609 неозначених - празних и 270.814 неважећих гласачких листића према осталим критеријумима).

⁶¹ На Општинским изборима 2014. године укупно је обрађено 7.138.046 гласачких листића од чега је 545.020 гласачких листића било неважећих (278.285 неважећих-празних и 266.735 неважећих гласачких листића према осталим критеријумима).

результате избора, Централна изборна комисија БиХ је у оквиру Едиције „Изборно право у пракси – Опћи избори 2022. године“ припремила и објавила публикацију „Анализа неважећих гласачких листића – Опћи избори 2022.- директни избори“.⁶² У публикацији је наведен низ мјера које Централна изборна комисија БиХ намјерава предузети како би се проценат неважећих гласачких листића смањио. Једна од мјера је провођење анонимне онлине анкете како би се идентификовали разлози зашто одређен проценат бирача у гласачку кутију убаци неозначен (празан) гласачки листић или листић који је означен на непрописан начин и који ће бити оцијењен као неважећи. Онлине анкета је покренута 04. 04. 2023. године и била је доступна јавности 30 дана.⁶³ Према мишљењу испитаника, примарни разлог за неважеће гласачке листиће је превелик број политичких субјеката и кандидата (30,22%); затим незадовољство понуђеним опцијама (20,74%); компликован изборни систем (17,39%), велики број гласачких листића (13,55%); формат гласачких листића (8,51%), све наведено (7,55%) и само 2,04% испитаника су означили да не разумију начин на који се гласа.

Слика 18. Публикација “Анализа неважећих гласачких листића – Опћи избори 2022.- директни избори”

17. Извјештај супервизора Централне изборне комисије БиХ

298. Централна изборна комисија БиХ је на 48. сједници одржаној 23. 09. 2022. године донијела Инструкцију о примјени члана 2.9 став (1) тачка 1. Изборног закона БиХ⁶⁴ којом је уређен поступак координисања и надгледања Општинских избора у БиХ, који су одржани 02. 10. 2022. године, од стране супервизора акредитованих и овлаштених од Централне изборне комисије БиХ.
299. Супервизор за надгледање рада изборне комисије основне изборне комисије у БиХ (изборна комисија) код провођења Општинских избора 2022. године, био је дужан надгледати рад изборне комисије од 01. 10. до 03. 10. 2022. године, са правом и могућношћу надгледања рада сваког бирачког одбора на бирачким мјестима у основној изборној јединици.

⁶² Joldić, J. (2023) *Analiza nevažećih glasačkih listića - Opći izbori 2022.- direktni izbori*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.
https://www.izbori.ba/Documents/CIK/Publikacije/2022/pub_analiza_nevazecih_glasackih_listica_opci_izbori_2022.pdf

⁶³ <https://www.izbori.ba/?Lang=4&CategoryID=361>

⁶⁴ Акт број 05-1-07-5-1805-1/22

300. Током надгледања рада изборних комисија, супервизор је имао обавезу да: врши надгледање рада изборне комисије и бирачких одбора; упозори изборну комисију и упуту је на обавезу отклањања неправилности; уколико изборна комисија не отклони неправилност или не поступи у складу са прописима, о томе обавијести Централну изборну комисију БиХ, пружа савјетодавну подршку изборној комисији у пословима уноса и обједињавања изборних резултата, упозорава изборну комисију о свим процесним радњама које треба извршити уколико овај не изврши прописану радњу и поднесе писани извјештај Централној изборној комисији БиХ најкасније 2 (два) дана након одржаних избора.
301. Изборне комисије су биле обавезне да супервизора обавијесте о свим својим активностима, као и да му омогуће увид у све њихове активности.
302. Супервизор, у току надгледања изборног процеса, није имао право ометати изборне активности и био је обавезан поштовати тајност гласања. За вријеме надгледања изборних активности супервизор је такође био обавезан носити службену акредитацију издату од Централне изборне комисије БиХ.
303. Након што је донијела наведену Инструкцију, Централна изборна комисија БиХ је на званичној веб страници расписала Јавни оглас за попуну позиција супервизора, а по затварању Јавног огласа донијела је Рјешење о именовану и овлаштењу супервизора испред Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за координисање и надгледање Општинских избора 2022. године⁶⁵. Након одустајања одређеног броја супервизора, донесено је Рјешење о измјенама рјешења о именовану и овлаштењу супервизора испред Централне изборне комисије БиХ за координисање и надгледање Општинских избора 2022. године⁶⁶, којим су именовани: Супервизори Централне изборне комисије БиХ (2 извршиоца), Главни супервизор (1 извршилац), Регионални супервизори (13 извршилаца), Локални супервизори (86 извршилаца).
304. Иако је Одлуком о организацији рада супервизора за потребе провођења члана 2.9 тачка 1. Изборног закона БиХ за провођење Општинских избора 2022. године⁶⁷ предвиђено именовање укупно 130 локалних супервизора, због одустајања именованих супервизора одређени локални супервизори пратили су и надгледали рад двије или више изборних комисија, при чему се водило рачуна да се ради о основним изборним јединицама са малим бројем бирачких мјеста, које територијално нису велике нити су пуно удаљене једна од друге.
305. Локални супервизори су на прописаним обрасцима подносили извјештаје надлежним регионалним супервизорима, који су за примљене извјештаје обједињавали и достављали Главном супервизору. Главни супервизор извјештавао је Супервизоре Централне изборне комисије БиХ који су о свим релевантним информацијама извјештавали Централну изборну комисију БиХ. Главни супервизор је, након одржаних избора, на 60. хитној сједници, одржаној 07. 10. 2022. године поднио усмени извјештај о раду супервизора, а одмах затим и писмени извјештај.
306. Методолошка обука супервизора одржана је 30. 09. 2022. године путем ZOOM платформе, а у обуци су узели учешће: др Суад Арнаутовић, предсједник Централне изборне комисије БиХ, др Ахмет Шантић, члан Централне изборне комисије БиХ, Горан Мишковић, генерални секретар Секретаријата Централне изборне комисије

⁶⁵ Акт број: 05-1-07-5-1856-3/22 од 29.09.2022. године

⁶⁶ Акт број 05-1-07-5-1856-6/22 од 01.10.2022. године

⁶⁷ Акт број 05-1-07-5-1856-1/22 од 27. 09.2022. године усвојен на 50. сједници ЦИК БиХ

БиХ, Селвер Келештура, главни супервизор те Мустафа Лаковић и Вељко Петровић, супервизори Централне изборне комисије БиХ.

307. Поред методологије рада супервизора, током обуке доста пажње је посвећено питањима супервизора и дати су одговори на иста чиме су се отклониле многе недоумице везано за ангажман супервизора. Снимак обуке је доступан на званичној веб страници Централне изборне комисија БиХ.⁶⁸

Резиме запажања регионалних супервизора

308. Разматрајући извјештаје које су Централној изборној комисија БиХ доставили регионални супервизори издваја се неколико најважнијих запажања, како слиједи:

- Ангажовање супервизора увелико је помогло да Централна изборна комисија БиХ, директно са терена добије тачне и благовремене информације о проблемима који се дешавају уочи и на дан самих избора.
- Закључак већине супервизора је, да је на Општим изборима 2022. године највећи проблем био рад бирачких одбора, њихова лоша обученост посебно у попуњавању образаца, паковање изборног материјала, недостављање гласачких листића и образаца на вријеме у сједиште изборне комисије. Већина супервизора такође закључује да је шема паковања компликована, посебно за људе који се нису до сада сусретали са изборном материјом.
- Још једана честа појава на бирачким мјестима јављала се због нових правила везаних за кориштење помоћи другог лица приликом гласања, гдје је долазило до притиска на бирачке одборе од стране гласача да овакву помоћ користе, а да не испуњавају услове нити имају право на њу. У већини случајева предсједници бирачких одбора нису дозвољавали помоћ другог лица без одређених видљивих доказа, да је тим лицима таква врста помоћи потребна.
- Присуство супервизора олакшало је рад изборној комисији, јер су у појединим ситуацијама, својим знањем помогли у рјешавању проблема с којим се сусретала изборна комисија.

309. Пројекат супервизије рада изборних комисија и бирачких одбора од стране супервизора овлаштених од стране Централне изборне комисије БиХ, дао је одличне резултате, учврстио кредибилитет Централне изборне комисија БиХ у примјени члана 2.9 став (1) тачка 1. Изборног закона БиХ осигуравши директан увид у рад изборних комисија и бирачких одбора од стране компетентних лица која су ангажована на пословима супервизије. С обзиром на то да је пројекат започет тек неколико дана прије одржавања Општих избора 2022. године, тиме се остварени резултати могу сматрати још већим и значајнијим.

310. Сви показатељи указују да активности координисања и надгледања рада изборних комисија и бирачких одбора од стране супервизора обучених и ангажованих од стране Централне изборне комисија БиХ, треба наставити приликом провођења наредних избора, стално унапређујући процес у смислу обуке, јачања степена координације и кредибилитета овлаштених супервизора, и питања опште организације, започињући

⁶⁸ <https://www.izbori.ba/Default.aspx?Lang=3&CategoryID=1179&PodmId=1189>

реализацију оваквих пројеката доста раније него што је то било приликом провођења Опшних избора 2022. године.

18. Потврђени резултати Опшних избора 2022. године

311. На Општим изборима 2022. године укупно је бирано 518 чланова сљедећих органа власти: Предсједништво БиХ (3); Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ (укупно 42 представника, из Федерације БиХ 28 (21 директно и 7 компензацијски мандати), из Републике Српске 14 (9 директно и 5 компензацијски мандати); Представнички дом Парламента Федерације БиХ (98 (73 директно и 25 компензацијски мандати); Предсједник и потпредсједници Републике Српске (3); Народна скупштина Републике Српске (83 представника - 63 директно и 20 компензацијски мандати); Кантон 1 (Унско-сански Кантон – 30 представника); Кантон 2 (Посавски кантон – 21 представник); Кантон 3 (Тузлански кантон -35); Кантон 4 (Зеничко-добојски кантон – 35); Кантон 5 (Босанско-подрињски кантон-Горажде – 25); Кантон 6 (Средњобосански кантон – 30); Кантон 7 (Херцеговачко-неретвански кантон – 30); Кантон 8 (Западнохерцеговачки кантон – 23); Кантон 9 (Кантон Сарајево – 35); Кантон 10 – 25 представника).
312. Дана 02. 11. 2022. године на 80. сједници Централна изборна комисија БиХ је донијела **Одлуку о потврђивању резултата Опшних избора у Босни и Херцеговини 2022. године.**⁶⁹ Укупно је изабрано 518 званичника, од чега 142 жене (27,41%) и 376 мушкараца (72,59%).

Табела 30. Изабрани званичници према нивоима власти

Ниво власти	Укупно мандата	Жене	Жене %	Мушкарци	Мушкарци %
Предсједништво БиХ	3	1	33.33	2	66.67
Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ	42	7	16.67	35	83.33
Представнички дом Парламента Федерације БиХ	98	27	27.55	71	72.45
Предсједник и потпредсједници Републике Српске	3	0	0	3	100
Народна скупштина Републике Српске	83	16	19.28	67	80.72
Кантоналне скупштине	289	91	31.49	198	68.51
Босна и Херцеговина - укупно	518	142	27.41	376	72.59

Извор: Модул за приступ статистичким подацима, ЦИК БиХ

19. Имплементација резултата Опшних избора 2022. године

Непосредни избори

313. Након потврђивања и објављивања резултата Опшних избора 2022. године, припремљено је, израђено 518 увјерења о додијељеним мандатима, затим 518 образаца Изјаве о прихватању/одбијању мандата, као и 518 образаца Потврде о пријему увјерења о додјели мандата.

⁶⁹ „Службени гласник БиХ“, број 73 од 02.11.2022. године

314. Увјерења о додјели мандата су скенирана те су, заједно са обрасцима Изјаве и Потврде, уредно достављена свим тијелима на свим нивоима власти. Попуњене и потписане обрасце Изјаве и Потврде су сва тијела власти доставила Централној изборној комисији БиХ, те су исти евидентирани и прописно архивирани.
315. Од 518 освојених мандата, 18 изабраних званичника је одбило прихватити мандат освојен на Општим изборима 2022. године.
316. Наведени предмети су обрађени, донесено је 18 одлука о додјели мандата наредним квалификованим кандидатима, те су, по правоснажности наведених одлука и попуњеним Изјавама о прихватању мандата, додијељена нова увјерења о додјели мандата наредним кандидатима са листи, о чему су и обавијештена тијела власти.

Табела 31. Преглед броја одбијених мандата након Општих избора 2022. године

Тијело власти	Број одбијених мандата
Скупштине кантона у Федерацији БиХ	8
Представнички дом Парламента Федерације БиХ	2
Народна Скуптина Републике Српске	7
Представнички дом Парламентарне Скупштине	1
Укупно:	18

317. Након потврђивања резултата Општих избора 2022. године, сачињена је анализа и утврђено је да је од 518 званичника изабраних на Општим изборима 2022. године, њих 118 имало мандате освојене на Локалним изборима 2020. године, те су све неспојивости ријешене на темељу захтјева, одбијања мандата или по службеној дужности.

20. Достављање образаца Изјава о имовинском стању

318. На основу члана 15.8 став (1) Изборног закона БиХ прописано је да кандидати изабрани на свим нивоима власти, дужни су, у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата у Службеном гласнику БиХ, на посебном обрасцу, предати Централној изборној комисији БиХ потписану изјаву о имовинском стању.
319. На основу члана 15.8 став (2) Изборног закона БиХ прописано је да изабрани члан органа власти на свим нивоима дужан је да Централној изборној комисији БиХ поднесе извјештај о имовинском стању у року од 30 дана након истека мандата на који је изабран, као и у случају престанка мандата.
320. Одредбом члана 19.10 став (1) тачка а) и б) Изборног закона БиХ прописано је да ће се новчаном казном у износу од 300,00 КМ до 3.000,00 КМ казнити за повреде кандидат изабран на свим нивоима власти ако у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата у „Службеном гласнику БиХ“, односно у року од 30 дана након истека мандата на који је изабран на посебном обрасцу, не преда потписану изјаву о имовинском стању из члана 15.8 став (1) и (2) овог Закона.

321. У сврху провођења наведних одреби дана 27. 05. 2022. године припремљен је Извјештај о изабраним званичницима који нису доставили образац изјаве о имовинском стању са приједлогом Одлука о санкционисању због недостављања обрасца Изјаве о имовинском стању и приједлог Закључака о обустави поступка за изабране званичнике који нису доставили образац Изјаве о имовинском стању. Поступајући по закључцима са 81. сједнице Централне изборне комисије БиХ, покренути су поступци за 569 изабраних званичника те истим послан захтјев за доставу изјашњења о свим релевантним чињеницама, а остављена је могућност и личног доласка у просторије Централне изборне комисије БиХ ради давања изјаве.
322. Након што је истекао рок за доставу изјашњења, увидом у достављену документацију утврђено је слjedeће: 439 изабраних званичника којим је истекао мандат односно почео мандат доставили су изјашњење и образац Изјаве о имовинском стању и 133 изабрана званичника којим је истекао односно почео мандат нису доставила изјашњење, као ни образац Изјаве о имовинском стању.⁷⁰
323. У погледу утврђивања висине санкције, а у складу са наведеним закључцима, извршене су провјере да ли је особа против које се води поступак раније обављала функцију изабраног званичника, да ли је раније изречена санкција због исте или сличне повреде Изборног закона БиХ.
324. Централна изборна комисија БиХ је на 24. сједници одржаној 02. 06. 2022. године донијела 133 Одлуке о санкционисању изабраних званичника због недостављања обрасца изјаве о имовинском стању и 439 Закључака о обустављању поступка покренутих у наведеној правној ствари.
325. Централна изборна комисија БиХ, наведеном Одлуком о санкционисању, свим изабраним званичницима је изрекла санкцију од 500,00 КМ.
326. Након што је извршена достава Одлука санкционисаним званичницима, у два случаја Одлуке су враћене поштом са напоменом да се пошта не може уручити због смрти. Извршене су провјере са Матичним уредима надлежних општина и након утврђеног чињеничног стања за преминуле особе Централна изборна комисија БиХ на 99. сједници одржаној 20. 12. 2022. године обуставила поступке.
327. Централна изборна комисија БиХ је 01. 11. 2022. године упутила Опомене изабраним званичницима који су новчано санкционисани (131) да изврше уплату цјелокупног износа новчане казне у износу од 500,00 КМ у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема ове опомене.
328. Закључно са крајем 2022. године од 131 изабраног званичника њих 43 извршило је уплату новчане казне.

21. Поврат таксе за овјеру учешћа на Општим изборима 2022. године

329. Чланом 4.16 Изборног закона БиХ прописано је да политичка странка или независни кандидат прилажу уз пријаву за овјеру доказ о уплаћеној такси у износу који је одредила Централна изборна комисија БиХ, као и услови за поврат уплаћеног новчаног износа таксе како слиједи:

⁷⁰ **Напомена:** поново је покренут поступак за тројицу изабраних званичника из 2019. године.

- уколико политичка странка или независни кандидат освоје 1/3 гласова од укупног броја гласова које је освојио изабрани члан Предсједништва БиХ односно изабрани предсједник и потпредсједници Републике Српске на изборима из одговарајућег конститутивног народа и
 - уколико политичка странка или независни кандидат освоје више од 3% од укупног броја важећих гласова за Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине, за Народну скупштину Републике Српске и за скупштине кантона у Федерацији Босне и Херцеговине.
330. Даље, чланом 4. став (1) Правилника о пријави и условима за овјеру политичких субјеката за учешће на Општим изборима 2022. године утврђена је висина таксе за овјеру, а у ставу (5) наведеног члана прописано је да ће Централна изборна комисија БиХ покренути процедуру поврата новца код надлежног органа у року од 15 дана од дана објаве изборних резултата у службеним гласилима у БиХ.
331. На име поврата таксе за Опште изборе 2022. године враћено је укупно 1.459.000 КМ од чега 1.441.000 КМ политичким странкама и 18.000 КМ независним кандидатима.⁷¹

⁷¹ Висина новчаног износа за поврат одговара највишем нивоу власти за који је политичка странка испунила услове за поврат, у складу са чланом 4.16 Изборног закона БиХ и чланом 4. став (1) Правилника.

ПРОВОЂЕЊЕ ПОСРЕДНИХ ИЗБОРА

1. Посредни избори за законодавне органе власти

332. У складу са одредбама Изборног закона БиХ и Упутства о поступку провођења посредних избора за органе власти у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом БиХ⁷² Централна изборна комисија БиХ током мјесеца децембра 2022. године извршила је овјеру кандидатских листи и кандидата за посредне изборе како слиједи:

1.1. Вијеће народа Републике Српске

333. За избор делегата у Вијеће народа Републике Српске укупно је достављено 30 кандидатских листи на којима су се налазила 73 кандидата за делегате у Вијећу народа Републике Српске. Централна изборна комисија БиХ одбила је овјерити 5 предложених кандидата за делегате у Вијећу народа Републике Српске, с обзиром на то да је у поступку провјера утврђено да имају мандате одборника у скупштинама општина/градова, а што није у складу са чланом 11.12 став (3) Изборног закона БиХ.⁷³

334. Укупно је овјерено 30 кандидатских лист и 68 кандидата.

Табела 32. Преглед овјерених кандидатских листи и кандидата за Вијеће народа Републике Српске

Бошњаци	Хрвати	Срби	Остали
6/19	9/19	11/22	4/8

335. Дана 12. 12. 2022. године на 95. сједници Централне изборне комисије БиХ донесена је Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Вијеће народа Републике Српске.⁷⁴

1.2. Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине

336. У складу са чланом 2.9 став (1) тачка б, а у вези с чланом 10.11 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ је овјерила кандидатске листе и кандидате за Дом народа Парламента Федерације БиХ како слиједи:

⁷² „Службени гласник БиХ“, број 75/22

⁷³ Предмет провјере предложених кандидата за Вијеће народа Републике Српске је био: да ли је кандидатска листа поднесена од стране овлаштеног предлагача, да ли су предложени кандидати на кандидатским листама уписани у Централни бирачки списак у општинама/градовима у Републици Српској, да ли имају евидентиране забране кандидовања у складу са Изборним законом БиХ, које се воде код Централне изборне комисије БиХ, да ли су све кандидатске листе поднесене на обрасцима утврђеним од стране Централне изборне комисије БиХ, да ли је сваки кандидат лично потписао изјаву о прихватању кандидатуре и да ли су предложене особе биле кандидати на Локалним изборима 2020. године и Општим изборима 2022. године те њихово изјашњење о припадности конститутивном народу или групи осталих из 2020. и 2022. године.

⁷⁴ „Службени гласник БиХ“, број 81/22

Табела 33. Преглед овјерених кандидатских листи и кандидата за Дом народа Парламента Федерације БиХ

Кантон	Број овјерених кандидатских листи / кандидата			
	Бошњаци	Хрвати	Срби	Остали
Унско-сански кантон	5/11	3/3	1/1	1/1
Посавски кантон	2/6	1/3	1/1	-
Тузлански кантон	6/11	2/3	2/2	1/1
Зеничко-добојски кантон	6/20	3/5	2/2	-
Босанско-подрињски кантон – Горажде	4/10	1/1	2/2	-
Средњобосански кантон	3/8	6/12	1/1	-
Херцеговачко-неретвански кантон	2/7	8/15	3/3	1/1
Западнохерцеговачки кантон	-	4/11	1/1	-
Кантон Сарајево	5/17	2/2	5/5	4/5
Кантон 10	2/3	4/11	3/4	-

337. Након извршених провјера кандидатских листи и достављене документације⁷⁵ утврђено је да је један кандидат на кандидатској листи Странке демократске акције, доставио изјаву којом одустаје од кандидатуре за Дом народа Парламента Федерације БиХ из личних разлога, те је Централна изборна комисија БиХ овјерила укупно 3 кандидата од 4 достављена кандидата из реда бошњачког народа на листама из Скупштине Кантона 10.
338. Дана 30. 12. 2022. године на 105. сједници Централне изборне комисије БиХ донесена је Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине.⁷⁶

⁷⁵ Предмет провјере предложених кандидата су сљедећи: да ли је кандидат уписан у Централни бирачки списак као бирач у општини у којој се кандидује; да ли се име кандидата налази у евиденцији забрана кандидовања у бази података која се води у Централној изборној комисији БиХ, да ли је кандидатска листа поднесена од стране овлаштеног предлагача, да ли је кандидатура поднесена у складу са чланом 10.11 Изборног закона Босне и Херцеговине, да ли су све кандидатске листе поднесене на обрасцима утврђеним од стране Централне изборне комисије БиХ, да ли је сваки кандидат лично потписао изјаву о прихватању кандидатуре и да ли је изјашњење припадности конститутивним народима и осталим идентично изјашњењу у изјавама и евентуалној кандидатуре на Локалним изборима 2020. године.

⁷⁶ „Службени гласник БиХ“, број 1/23 од 06.01.2023. година

1.3. Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине

1.3.1. Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске

339. За избор делегата из реда српског народа за делегате у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ укупно је достављено и овјерено 8 кандидатских листи на којима се налазило 18 кандидата.
340. Дана 16. 01. 2023. године на 5. сједници Централне изборне комисије БиХ донесена је Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске.⁷⁷
341. Мандати су додијељени сљедећим делегатима: Желимир Нешковић, Никола Шпирић, Средоје Новић, Радован Ковачевић и Сњежана Новаковић Бурсаћ.

1.3.2. Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине

342. Дом народа Парламента Федерације БиХ доставио је укупно 13 кандидатских листи за избор делегата из Федерације БиХ у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ на потврђивање и овјеру Централној изборној комисији БиХ.
343. За избор делегата из реда бошњачког народа достављено је и овјерено шест (6) листи на којима се налазило 14 кандидата за делегате у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ.
344. За избор делегата из реда хрватског народа достављено је и овјерено седам (7) листи на којима се налазило 27 кандидата за делегате у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ.
345. Дана 03. 02. 2023. године на 13. сједници Централне изборне комисије БиХ донесена је Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине.⁷⁸
346. Мандати су додијељени сљедећим делегатима: **Делегати из реда бошњачког народа:** Ценан Ђонлагић, Цемал Смајић, Кемал Адемовић, Шефик Џаферовић, Сафет Софтић;
Делегати из реда хрватског народа: Златко Милетић, Илија Цвитановић, Зденко Ћосић, Драган Човић, Марина Пендеш.

⁷⁷ „Службени гласник БиХ“, број 8/23

⁷⁸ „Службени гласник БиХ“, број 8/23 од 07.02.2023. године

1.4. *Посредни избори за председника и потпредседнике Федерације Босне и Херцеговине*

347. Дом народа Парламента Федерације БиХ доставио је дана 18. 01. 2023. године имена два (2) кандидата за избор председника и потпредседника Федерације БиХ на потврђивање и овјеру Централној изборној комисији БиХ како слиједи:
- Кандидат групе од 13 делегата у Дому народа Парламента Федерације БиХ, за избор председника и потпредседника Федерације БиХ из Клуба бошњачког народа **Рефик Лендо**.
 - Кандидаткиња групе од 22 делегата у Дому народа Парламента Федерације БиХ, за избор председника и потпредседника Федерације БиХ из Клуба хрватског народа **Лидија Брадара**.
348. Дана 27.01. 2023. године Дом народа Парламента Федерације БиХ доставио је име кандидата за избор председника и потпредседника Федерације БиХ из клуба српског народа на потврђивање и овјеру Централној изборној комисији БиХ како слиједи:
- Кандидат групе од 13 делегата у Дому народа Парламента Федерације БиХ, за избор председника и потпредседника Федерације БиХ из Клуба српског народа **Игор Стојановић**.
349. Након извршених провјера предложених кандидата⁷⁹, у складу са чланом 2.9 став (1) тачка б) Изборног закона БиХ за избор председника и два потпредседника Федерације БиХ Централна изборна комисија БиХ овјерила је три кандидата, с обзиром да су испуњени услови из члана 16.,1.7,1.8 став (1) тачка (5), 4.2 и члана 9.13 став (1) Изборног закона БиХ.
350. Након окончања поступка овјере кандидата за избор председника и два потпредседника Федерације БиХ, председавајућа Представничког дома Парламента Федерације БиХ доставила је дана 06. 02. 2023. године кандидатску листу за избор председника и два потпредседника Федерације БиХ на потврђивање и овјеру Централној изборној комисији БиХ.
351. Достављена је кандидатска листа коју сачињавају три овјерена кандидата за избор председника и два потпредседника Федерације БиХ из Клуба делегата бошњачког народа, Клуба делегата хрватског народа и Клуба делегата српског народа, како слиједи:
1. **Лидија Брадара** - кандидаткиња за председника/потпредседника Федерације БиХ из Клуба хрватског народа

⁷⁹ У складу са одребама Изборног закона БиХ и Упутства о поступку provedбе посредних избора за органе власти у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом Босне и Херцеговине, извршене су следеће провјере предложених кандидата: да ли је кандидатска листа поднесена од стране овлаштеног предлагача, да ли су предложени кандидати на кандидатској листи уписани у Централни бирачки списак у Федерацији БиХ, да ли се име кандидата налази у евиденцијама санкција које се воде у Централној изборној комисији БиХ, да ли је кандидатска листа поднесена на обрасцима утврђеним од стране Централне изборне комисије БиХ, да ли је сваки кандидат лично потписао изјаву о прихватању кандидатуре у складу са чланом 58б. Упутства о поступку provedбе посредних избора за органе власти у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом Босне и Херцеговине, да ли је изјашњење припадности конститутивним народима идентично изјашњењу у изјавама и евентуалној кандидатури на Општим изборима 2022. године и Локалним изборима 2020. године.

2. **Рефик Лендо** - кандидат за предсједника/потпредсједника Федерације БиХ из Клуба бошњачког народа
 3. **Игор Стојановић** - кандидат за предсједника/потпредсједника Федерације БиХ из Клуба српског народа.
352. С обзиром на то да је достављена кандидатска листа сачињена у складу са чланом 9.13 до 9.15 Изборног закона БиХ и чланом 58г. Упутства о поступку провођења посредних избора за органе власти у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом БиХ⁸⁰, Централна изборна комисија БиХ овјерила је наведену кандидатску листу, у складу са чланом 2.9 став (1) тачка б) Изборног закона БиХ.
353. Централна изборна комисија БиХ је 06. 03. 2023. године на 26. сједници донијела Одлуку о потврђивању резултата посредних избора за предсједника и потпредсједнике Федерације Босне и Херцеговине.⁸¹
354. Према усвојеној одлуци Централна изборна комисија БиХ потврђује резултате и овјерава да су посредни избори за предсједника и потпредсједнике Федерације Босне и Херцеговине проведени у складу са одредбама Изборног закона БиХ, те да су за предсједника и потпредсједнике Федерације БиХ изабрани: **Лидија Брадара** - предсједница Федерације Босне и Херцеговине; **Рефик Лендо** - потпредсједник Федерације Босне и Херцеговине; **Игор Стојановић** - потпредсједник Федерације Босне и Херцеговине.

⁸⁰ У складу са одредбама Изборног закона БиХ и Упутства о поступку provedбе посредних избора за органе власти у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом БиХ, извршене су сљедеће провјере предложених кандидата: да ли је кандидатска листа поднесена од стране овлаштеног предлагача, да ли су предложени кандидати на кандидатској листи овјерени у складу са одредбама члана 9.13 изборног закона БиХ и 58ц. Упутства о поступку provedбе посредних избора за органе власти у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом БиХ и да ли је кандидатска листа поднесена на обрасцу утврђеном од стране Централне изборне комисије БиХ.

⁸¹ Одлука број 05-1-07-1-304-1/23

ЗАШТИТА ИЗБОРНОГ ПРАВА

355. У свим фазама изборних активности предузетих од стране Централне изборне комисије БиХ с циљем припреме и одржавања Општих избора 2022. године, учесници у изборном процесу су подносили приговоре и жалбе и друга правна средства прописана Изборним законом БиХ за заштиту изборних права. На основу одредби Изборног закона БиХ заштиту изборног права осигуравају изборне комисије (општинске изборне комисије, градске изборне комисије, Изборна комисија Брчко дистрикта БиХ и Централна изборна комисија БиХ) и Апелационо одјељење Суда Босне и Херцеговине. Сви приговори подnose се у писаној форми на обрасцу који пропише Централна изборна комисија БиХ. Изборна комисија у својој општини/граду/дистрикту има првостепену надлежност за одлучивање о свим питањима која нису експлицитно додијељена Централној изборној комисији БиХ и Апелационом одјељењу Суда БиХ. Централна изборна комисија БиХ има другостепену надлежност за одлучивање о уложеним жалбама на одлуке свих изборних комисија.
356. Централна изборна комисија БиХ има и првостепену надлежност за одлучивање по приговорима уложеним због повреде правила изборног процеса, изборних права, повреде правила Поглавља 16. Изборног закона БиХ, учињене од политичког субјекта. Апелационо одјељење Суда БиХ надлежно је да рјешава по жалбама на одлуке Централне изборне комисије БиХ. Жалбе се подnose Апелационом одјељењу Суда БиХ у року од два дана од дана пријема одлуке Централне изборне комисије БиХ. Жалба се подноси путем Централне изборне комисије БиХ, а Апелационо одјељење Суда БиХ дужно је донијети одлуку по жалби у року од три дана од дана пријема жалбе.
357. **Жалбе на рјешења Централне изборне комисије БиХ којим се даје/не даје сагласност на именовање чланова изборне комисија** - На рјешења Централне изборне комисије БиХ којим се даје/не даје сагласност на именовање чланова изборне комисије је поднесено 30 жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ. Апелационо одјељење Суда БиХ је у поступку одлучивања 9 жалби одбацио као недопуштене, 16 жалби одбио као неосноване, 1 одбацио као недозвољену, 2 жалбе одбио као неосноване и одбацио у дијелу у којем се поништава рјешење Централне изборне комисије БиХ и 2 жалбе уважио и предмет вратио Централној изборној комисији БиХ на поновно одлучивање.
358. **Жалбе на одлуке Централне изборне комисије БиХ о овјери или одбијању овјере пријаве политичких субјеката** - На одлуке Централне изборне комисије БиХ о овјери односно одбијању овјере пријаве политичких субјеката за учешће на Општим 2022. године укупно су изјављене 3 жалбе Апелационом одјељењу Суду БиХ, а Апелационо одјељење Суда БиХ је 2 жалбе одбило као неосноване, а 1 жалбу одбацило као неблаговремену.
359. **Жалба на одлуку Централне изборне комисије БиХ о утврђивању права кориштења назива политичке странке у изборне сврхе** - Централна изборна комисија БиХ је донијела укупно 1 (једну) одлуку о утврђивању права кориштења назива политичке странке у изборне сврхе на Општим изборима 2022. године. На

наведену одлуку Централне изборне комисије БиХ изјављена је жалба Суду БиХ коју је Апелационо одјељење Суда БиХ уважио и предмет вратио Централној изборној комисији БиХ на поновно одлучивање.

360. **Жалбе на одлуке Централне изборне комисије БиХ о одбијању овјере кандидатских листи** - На одлуке Централне изборне комисије БиХ о овјери, односно одбијању овјере кандидатских листи политичких субјеката за учешће на Општим изборима 2022. године укупно су изјављене 2 жалбе Суду БиХ, које је Апелационо одјељење Суда БиХ одбило као неосноване.
361. **Жалбе на одлуке Централне изборне комисије БиХ о одбијању уписа у извод из Централног бирачког списка за гласање изван Босне и Херцеговине** - Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуку, број: 06-1-07-1-608-3/22 од 04. 08. 2022. године, којом је одбијен упис бирача у извод из Централног бирачког списка за гласање изван Босне и Херцеговине за Опште изборе 2022. године и Одлуку о измјенама Одлуке број: 06-1-07-1-608-3/22 од 04. 08. 2022. године, са 37. сједнице Централне изборне комисије БиХ, за укупно 10.720 бирача по поднесеним пријавама до 19. 07. 2022. године с обзиром на то да нису испуњени услов и прописани чланом 3.15 став (1), (2) и (3) Изборног закона БиХ и у којој су наведени и разлози одбијања.

Исто тако, Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуку, број: 06-1-07-1-608-2/22 од 04. 08. 2022. године, о утврђивању и објави броја бирача уписаних у извод из Централног бирачког списка за гласање изван Босне и Херцеговине за Опште изборе 2022. године и Одлуку о измјени Одлуке о утврђивању и објави броја бирача уписаних у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за Опште изборе 2022. године, којом је утврђено да ће се на изводу из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ наћи укупно 69.979 бирача.

Такође, Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуку број: 06-1-07-1-1341-1/22 од 04. 08. 2022. године којом је за избјегле особе одбијен упис у извод из Централног бирачког списка за гласање изван Босне и Херцеговине, по поднесеним пријавама до 19.07.2022. године, јер нису испуњени услови прописани чланом 3.15 став (1), (2) и (3) Изборног закона БиХ и у којој су наведени и разлози одбијања и Одлуку о измјени одлуке број: 06-1-07-1-1341-1/22 од 04. 08. 2022. године, са 37. сједнице Централне изборне комисије БиХ којом је одбијен упис у извод из Централног бирачког списка за гласање изван Босне и Херцеговине за 955 подносица пријаве.

На Одлуку број: 06-1-07-1-608-2/22 од 04. 08. 2022. године уложено је укупно 405 жалби, од тога је Централна изборна комисија БиХ је, као првостепени орган, уважила укупно 38 појединачних жалби. За укупно 275 жалби је отпремљено изјашњење Апелационом одјељењу Суда БиХ, од којих је Суд БиХ 240 жалби одбио као неосноване, 16 жалби одбацио као неблаговремене, те 19 жалби одбацио као недопуштене. За укупно 62 жалбе утврђено је да нема текста жалбе, од којих је за 24 жалбе утврђено да је подносилац жалбе био Николаш Маринко. Након увида утврђено је да су појединачне жалбе неосноване, те имајући у виду акт Суда БиХ број: С1 3 Иж 037085 20 Иж од 07. 10. 2020. године у којем је наведено да *“Чињеница да је поднесак изјављен у жалбеном року истом не може дати карактер жалбе јер не садржи ни један елемент прописан за правни лијек.”*

по истим није поступљено. Такође, било је 6 жалби за које је утврђено да у тим случајевима није обрађена пријава за гласање изван БиХ из разлога што пријава подносиоца кроз апликацију е-избори није завршена до краја, док је за 24 жалбе утврђено да су подносиоци жалби већ регистровани за гласање ван БиХ због чега им је упућена обавијест.

На Одлуку број: 06-1-07-1-1341-1/22 од 04. 08. 2022. године уложене су 42 жалбе. Централна изборна комисија БиХ је, као првостепени орган, од тога, уважила 4 појединачне жалбе. За укупно 19 жалби је отпремљено изјашњење Апелационом одјељењу Суда БиХ, од којих је Суд БиХ 17 жалби одбио као неосноване, једну (1) одбацио као недопуштену, а једну (1) одбацио као неблагоприятну. За 1 (једну) жалбу је утврђено да нема текст жалбе, док је за 18 жалби утврђено да није обрађена пријава (подносилац није довршио пријаву кроз апликацију е-избори).

362. **Жалбе на одлуке Централне изборне комисије БиХ у вези додјеле и престанка мандата** - На одлуке Централне изборне комисије БиХ о престанку мандата поднесене су 3 (три) жалбе, које је Апелациони одјел Суда БиХ одбио као неосноване. Централна изборна комисија БиХ је запримила једну (1) жалбу која се односи на опозив начелника у основној изборној једници Братунац, коју је Апелационо одјељење Суда БиХ одбило као неосновану.
363. **Жалбе на одлуке Централне изборне комисије БиХ ради кршења одредбе члана 15.8 став (1) и (2) Изборног закона БиХ** - На одлуке Централне изборне комисије БиХ о санкционисању ради неподношења изјаве о укупном имовинском стању Централној изборној комисији БиХ у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата/престанка мандата на који је кандидат изабран поднесене су 23 жалбе Апелационом одјељењу Суда БиХ. У поступку одлучивања Апелационо одјељење Суда БиХ је 2 жалбе одбацило као неблагоприятне, 18 жалби одбило као неосноване и једну (1) жалбу одбацило као недопуштену. У два поступка Централна изборна комисија БиХ је 2 жалбе уважила и поништила своје Одлуке, а поступке у тим предметима обуставила.
364. **Поступци у вези са повредом члана 16.14 став (3) Изборног закона БиХ** - Највећи број приговора и жалби везан је за период прије званичног почетка изборне кампање. Чланом 16.14 став (3) Изборног закона БиХ прописано је да је забрањено вођење плаћене изборне кампање путем електронских и штампаних медија или било којег облика плаћеног јавног оглашавања, осим одржавања интерних скупова органа и статутарних тијела политичких субјеката, у периоду од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање. Централна изборна комисија БиХ је запримила 95 предмета у вези са преурањеном изборном кампањом. У предметима кршења одредби Изборног закона БиХ донијела је укупно 21 одлуку којом се приговор одбија као неоснован, а изрекла 27 новчаних санкција. На само једну одлуку уложена је жалба Апелационом одјељењу Суда БиХ, коју је Суд БиХ одбио као неосновану. Такође, Централна изборна комисија БиХ је донијела 10 закључака којима се приговор сматра да није поднесен, 1 (један) закључак којим се приговор одбацује као неблагоприятан и 32 закључка којима се поступак обуставља. Осим тога, у 2 предмета је сачињена службена забиљешка јер се радило о празничној честитки,

у 2 предмета је Централна изборна комисија БиХ обавијестила подносиоце да је већ покренут поступак у вези са истим објавама, у 1 (једном) предмету је обавијестила подносица да не може поступити по достављеној пријави јер се није могло утврдити да је објава плаћена од стране званичника политичке странке, те је у (1) једном предмету упутила одговор подносиоцу на упит у вези са оглашавањем скупова прије званичне кампање.

У (1) једном предмету Централна изборна комисија БиХ је донијела закључак и приговор одбацила као неблаговремен, а у другом дијелу донијела одлуку којом се приговор одбија као неоснован, те је у (1) једном предмету донијела закључак којим се сматра да пријава није ни поднесена, а затим донијела закључак којим се поступак обуставља јер нису отклоњени недостаци у одређеном року.

На Одлуке Централне изборне комисије БиХ о изрицању новчане казне у вези са кршењем одредбе члана 16.14 став (3) Изборног закона БиХ поднесено је 11 жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ. Од тога је Апелационо одјељење Суда БиХ 8 жалби одбило као неосноване, док је 3 жалбе дјелимично уважио.

Поступци у вези са повредом изборног права у периоду изборне кампање политичких субјеката

365. Највећи број приговора и жалби везан је за период изборне кампање политичких субјеката, у којем политички субјекти на законом утврђен начин упознају бираче и јавност са својим програмом и кандидатима за Опште изборе и који према одредбама Поглавља 16. Изборног закона БиХ представља период од 30 дана прије дана одржавања избора. Упутством о роковима и редослиједу изборних активности за Опште изборе 2022. године, који ће се одржати у недјељу 02. 10. 2022. године, утврђено је да изборна кампања званично почиње дана 02. 09. 2022. године. Правила понашања политичких субјеката у периоду изборне кампање прописана су у Поглављу 7. Изборног закона БиХ, а представљање политичких субјеката путем електронских медија прописано је у Поглављу 16. Изборног закона БиХ. Кршења правила прописаних овим поглављима су пратила и ове изборе.
366. **Поступци у вези са кршењем члана 7.2а Изборног закона БиХ - Злоупотреба јавних средстава ресурса** - Одредбом члана 7.2а став (1) Изборног закона БиХ прописано је да носиоцима извршне функције утврђеним у члану 1.8, став (б) овог закона и носиоцима мандата забрањена је злоупотреба јавних средстава, док је ставом (2) истог члана прописано да злоупотребу јавних средстава из става (1) овог члана чине сљедеће радње: а) укључивање државних службеника који су подређени кандидату у обављању послова у радном времену у циљу промоције кандидата или политичких субјеката; б) кориштење просторија јавних установа и органа за обављање предизборних активности ако кориштење истих просторија није загарантовано другим кандидатима и политичким субјектима под истим условима; ц) кориштење средстава комуникације, информационих услуга, канцеларијске опреме јавних установа и органа за изборну кампању; д) кориштење средстава превоза у власништву државних, ентитетских, градских, кантоналних или општинских органа и организација без накнаде или по сниженим накнадама за активности кампање. Ова одредба се не односи на превоз особа које се посебно штите у складу са законом који се обавља као дио

сигурносних мјера које се примјењују у односу на високе званичнике који подлијежу службеној заштити коју пружају надлежни органи приликом обављања службене дужности или поступања по службеној дужности; е) прикупљање потписа или изборна кампања коју проводе лица која обављају изабране функције или су државни службеници, током службених активности или догађаја које организује јавна установа или орган.

Централна изборна комисија БиХ је запримила 63 приговора/пријаве у вези са кршењем члана 7.2а Изборног закона БиХ. У поступцима рјешавања по приговорима/пријавама, Централна изборна комисија БиХ је донијела 8 Одлука о изрицању новчане санкције, 19 Одлука којом се приговор одбија као неоснован, 19 Закључака о обустави поступка, 4 Закључка којима се поднесак сматра да није поднесен, 1 (један) Закључак којим се приговор одбацује као поднесен од стране неовлаштеног лица, 2 Закључка којима се приговор одбацује као неблаговремен, 2 Закључка којим се поднесак одбацује јер је раније ријешено, 2 Закључка о спајању предмета, те 10 Обавијести којима се подносилац приговора/пријаве обавјештава да је предмет по истој пријави већ ријешен.

На Одлуке Централне изборне комисије БиХ у вези са кршењем одредбе члана 7.2а Изборног закона БиХ поднесено је 8 жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ. Од тога је Апелационо одјељење Суда БиХ 6 жалби одбило као неосноване, док је 2 жалбе уважило, и то на начин да је у једном предмету жалбу уважило и поништило Одлуку Централне изборне комисије БиХ, а у другом предмету жалбу уважило и поништило Одлуку Централне изборне комисије БиХ као незакониту.

367. **Поступци у вези са кршењем члана 7.3 став (2) Изборног закона БиХ - Лажно представљање** - Чланом 7.3 став (2) Изборног закона БиХ прописано је сљедеће: “забрањено је лажно представљање у име било које политичке странке, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата као и злоупотреба законског права на учешће у раду бирачког одбора испред једног политичког субјекта противно одредби члана 2.19 овог закона и то фиктивним представљањем у име политичког субјекта којем је мјесто у бирачком одбору припало са циљем погодовања другом политичком субјекту којем то мјесто у бирачком одбору није припало. Ова забрана примјењује се и на чланове бирачког одбора”. Централна изборна комисија БиХ је запримила 37 приговора/пријава које се односе на лажно представљање. У поступању по приговорима/пријавама, Централна изборна комисија БиХ је донијела 20 Одлука о изрицању новчане санкције, 6 Одлука којима се приговор одбија као неоснован, 25 Закључка о обустави поступка, 4 Закључка којима се поднесак сматра да није поднесен, 3 Закључка којима се пријава/приговор одбацује као неблаговремен, 1 (један) Закључак о раздвајању предмета и 1 (једну) Пријаву достављену Кантоналном тужилаштву Зеничко-добојског кантона (ЗДК).

На одлуке Централне изборне комисије БиХ изјављено је 28 жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ, од тога је Апелационо одјељење Суда БиХ 21 жалбу одбило као неосноване, а 7 жалби уважило и поништило Одлуку Централне изборне комисије БиХ. Такође, Централна изборна комисија БиХ је запримила једну непотписану жалбу, подносиоцу жалбе је послана Обавијест о отклањању недостатка, те како недостаци нису отклоњени донесен је Закључак којим се сматра да жалба није ни поднесена.

368. **Поступци у вези са кршењем члана 7.3 став (1) тачка 7) Изборног закона БиХ - Говор мржње** - Одредбом члана 7.3 став (1) тачка 7) прописано је да кандидатима и присталицама политичких странака, листи независних кандидата, листи припадника националних мањина и коалиција, као и независним кандидатима и њиховим присталицама, те запосленима или на други начин ангажованим у изборној администрацији није дозвољено између осталог користити се говором мржње, и/или објавити или употријебити слике, симболе, аудио и видео записе, СМС поруке, интернет комуникације, друштвене мреже и мобилне апликације или друге материјале који могу тако дјеловати. Централна изборна комисија БиХ је запримила 35 приговора/пријава које се односе на кршење одредбе члана 7.3 став (1) тачка 7). Донијела је 2 Одлуке о изрицању новчане казне, 3 Одлуке којима се приговор одбија као неоснован, 3 Закључка о обустави поступка, 1 (један) Закључак којим се приговор одбацује као преурањен, 5 Закључака којима се приговор одбацује као неблаговремен, те 3 Закључка којим се поднесак одбацује.

На одлуке Централне изборне комисије БиХ изјављено је 5 жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ, од тога је Апелационо одјељење Суда БиХ 4 жалбе одбио као неосноване, а 1 (једну) уважило, поништило Одлуку Централне изборне комисије БиХ и предмет вратио на поновни поступак.

369. Потребно је напоменути да предметна област која се односи на “лажно представљање” и “кориштење јавних средстава и ресурса” јесте уведена измјенама и допунама Изборног закона БиХ које је Високи представник за Босну и Херцеговину прогласио 27. 07. 2022. године и тек сада се успоставља нова пракса у изборном систему.

Поступци у вези са кршењем изборне шутње

370. У периоду који почиње 24 сата прије отварања бирачких мјеста и траје до њиховог затварања, политичким странкама, коалицијама, листама независних кандидата и независним кандидатима и кандидатима на листама припадника националних мањина забрањено је учешће у јавним политичким активностима што укључује, али се не ограничава само на сљедеће: кориштење домаћих и међународних средстава комуникације с циљем утицаја на бираче.
371. Централна изборна комисија БиХ је запримила 61 приговор/пријаву у вези кршења изборне шутње. Поступајући по истим, Централна изборна комисија БиХ је донијела 16 Одлука о изрицању новчане санкције, 11 Одлука којима се приговор одбија као неоснован, 51 Закључак о обустави поступка, 10 Закључака којима се поднесак сматра да није поднесен, те два (2) Закључка којим се приговор одбацује јер је Централна изборна комисија БиХ утврдила да је исти или слични чињенични основ по којем је већ раније ријешено. Осим тога, сачињено је 7 Обавијести и достављено подносиоцу приговора/пријаве (није изборна шутња, води се поступак по истој пријави, итд.), 3 пријаве су прослијеђене на надлежност Вијећу за штампу, док је 1 (једна) пријава прослијеђена Агенцији за заштиту личних података БиХ, те је сачињено 5 службених забиљешки. У једном предмету запримљена је Обавијест ОИК-а да су они ријешили пријаву.

372. На одлуке Централне изборне комисије БиХ изјављено је 13 жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ, од чега је 12 жалби Апелационо одјељење Суда БиХ одбило као неосноване, а 1 (једну) одбацило као недозвољену.

Повреде бирачког права на дан избора

373. Централна изборна комисија БиХ је запримила укупно 149 пријава у вези са учињеним повредама на бирачким мјестима на дан избора, те исте у смислу одредбе члана 6.4 став (1) Изборног закона БиХ прослиједила ОИК/ГИК на надлежност.

Жалбе на првостепене одлуке изборних комисија

374. Централној изборној комисији БиХ се сходно одредби члана 6.6 став (2) може уложити жалба на одлуке изборних комисија (другостепена надлежност ЦИК БиХ). На првостепене одлуке изборних комисија, којим је одлучено по поднесеним приговорима, уложено је 76 жалби Централној изборној комисији БиХ. Одлучујући по жалбама, Централна изборна комисија БиХ је донијела 36 Одлука којим се жалба одбија као неоснована, 1 (једну) Одлуку којом се жалба одбацује као неблагоприятна, те 7 Одлука којим се жалба одбацује као поднесена од стране неовлаштеносг лица. Осим тога, Централна изборна комисија БиХ је донијела 3 Одлуке којима се жалба уважава, Одлука ОИК преиначава, приговор усваја као основан и изриче новчана казна, 10 Одлука којим се жалба уважава, Одлука ОИК поништава и предмет се враћа на поновни поступак, 1 (једну) Одлуку којом се жалба уважава, Одлука ОИК поништава и приговор одбацује као преурањен, 1 (једну Одлуку) којом се жалба уважава, Одлука ОИК поништава и поступак покренут по службеној дужности се обуставља, те 1 (једну) Одлуку којом се жалба одбацује као неоснована, а став (2) Одлуке преиначава. Централна изборна комисија БиХ је донијела и 7 Закључака којим се спајају предмети, жалбе политичких странака Народ и правда и Странка демократске акције. Такође, ОИК/ГИК је доставио 8 обавијести, да су у 6 предмета као првостепени орган уважили жалбу, у 2 предмета да су одбацили жалбу као неблагоприятну, те у 1 (једном) предмету приговор одбили као неоснован.
375. На одлуке Централне изборне комисије БиХ изјављено је 14 жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ, од којих је Апелационо одјељење Суда БиХ 6 жалби одбило као неосноване, а 8 жалби одбацило као недозвољене.
376. Даље, у 2023. години запримљено је 7 жалби на Одлуку Градске изборне комисије Високо којом се изриче новчана казна политичкој странци Народ и правда (НиП), Бабић Амри, Фатић Мирнесу и Османбашић Емиру, те је Централна изборна комисија БиХ донијела 7 Закључака којим се спајају предмети - жалбе НиП, Османбашић Емира, Фатић Мирнеса и Бабић Амре, као и 7 Одлука којим се жалбе НиП, Османбашић Емира, Фатић Мирнеса и Бабић Амре уважавају, Одлука ГИК Високо поништава и предмет враћа на поновни поступак у којем је ГИК Високо дужна поступити у складу са упутством Централне изборне комисије БиХ.

Захтјеви изборних комисија за отварање врећа са гласачким материјалом

377. У циљу правилног обједињавања изборних резултата у основним изборним јединицама изборне комисије су поднијеле 59 захтјева Централној изборној комисији БиХ за отварање врећа са гласачким материјалом. Централна изборна комисија БиХ је донијела 76 наредби којим је одобрила изборним комисијама отварање врећа са гласачким материјалом на 432 бирачка мјеста. Централна изборна комисија БиХ је по службеној дужности донијела Наредбу број: 05-1-07-5-2093/22 од 03. 10. 2022. године којом се наређује свим изборним комисијама да изврше поновно отварање врећа и утврде исправне резултате које ће унијети у апликацију до сриједице 05.10. 2022. године до 24 сата, те обавијест о урађеном доставе Централној изборној комисији БиХ. Наредба по службеној дужности се односила на отварање врећа са гласачким материјалом на 1.661 бирачком мјесту.
378. Централна изборна комисија БиХ је ради правилног обједињавања и утврђивања резултата избора на бирачким мјестима у изборној једници Република Српска по службеној дужности донијела Наредбу број: 05-1-07-11-2195-1/22 од 10. 10. 2022. године и Наредбу о исправци наредбе Централне изборне комисије БиХ број: 05-1-07-11-2195-2/22 од 10. 10. 2022. године. Наведеним наредбама се наређује Главном центру за бројање да изврши отварање врећа са гласачким листићима, изврши поновно контролно бројање гласачких листића, те утврди и обједини резултате избора са свих 2239 редовних бирачких мјеста у Републици Српској, укључујући и бирачка мјеста у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине, са опцијом гласања за Републику Српску, за ниво предсједника и потпредсједнике Републике Српске.
379. Даље, Централна изборна комисија БиХ је по службеној дужности донијела Наредбу број: 05-1-07-11-2195-3/22 од 11. 10. 2022. године којом се наређује Главном центру за бројање да се, у циљу правилног обједињавања и утврђивања резултата избора на бирачким мјестима гдје је број гласова за кандидата већи од укупног броја гласова које је освојио политички субјект испред којег је овјерен за учешће на изборима, изврши отварање врећа са гласачким листићима, изврши поновно контролно бројање гласачких листића, те утврди и обједини резултате избора са 45 редовних бирачких мјеста за нивое Парламентарна скупштина БиХ (11 бирачких мјеста), Парламент Федерације БиХ (14 бирачких мјеста), Народна скупштина Републике Српске (3 бирачка мјеста) и Скупштине кантона (17 бирачких мјеста). У циљу правилног обједињавања и утврђивања резултата избора на бирачким мјестима гдје бирачки одбор није спаковао изборни материјал по схеми паковања, донијела је и Наредбу број: 05-1-07-11-2195-4/22 од 13. 10. 2022. године по службеној дужности којом наређује Главном центру за бројање да изврши отварање свих врећа са изборним материјалом, а у циљу проналаска образаца за збирне резултате, 4 редовна бирачка мјеста у основној изборној јединици Бања Лука. Такође, Централна изборна комисија БиХ је у циљу правилног обједињавања и утврђивања резултата избора на бирачким мјестима гдје је број гласачких листића у гласачкој кутији различит од збира свих важећих и неважећих гласачких листића, по службеној дужности донијела Наредбу број: 05-1-07-11-2195-6/22 од 17. 10. 2022. године, којом наређује Главном центру за бројање да изврши отварање врећа са гласачким листићима, изврши поновно контролно бројање гласачких листића, те утврди и обједини

результате избора са 72 редовна бирачка мјеста за ниво Предсједништво БиХ (6 врећа), Парламентарна скупштина БиХ (35 врећа), Парламент Федерације БиХ (25 врећа), Народна скупштина Републике Српске (3 вреће) и Скупштине кантона (27 врећа). Исто тако, у циљу правилног обједињавања и утврђивања резултата избора на бирачким мјестима гдје се разликује број гласачких листића у гласачкој кутији на начин да има више гласачких листића од броја потписа, по службеној дужности донијела је Наредбу број: 05-1-07-11-2195-8/22 од 19. 10. 2022. године, којом се наређује Главном центру за бројање, да се изврши отварање врећа са гласачким листићима, изврши поновно контролно бројање гласачких листића, те утврди и обједини резултате избора са 14 редовних бирачка мјеста за ниво Предсједништво БиХ (4 вреће), Парламентарна скупштина БиХ (3 вреће), Парламент Федерације БиХ (4 вреће), Народна скупштина Републике Српске (1 врећа) и Скупштине кантона (3 вреће). Донијела је и Наредбу број: 05-1-07-11-2195-10/22 од 20. 10. 2022. године по службеној дужности којом се наређује Главном центру за бројање, да изврши отварање врећа са гласачким листићима, изврши поновно контролно бројање гласачких листића, те утврди и обједини резултате избора са 22 редовна бирачка мјеста за ниво Предсједништво БиХ (5 врећа), Парламентарна скупштина БиХ (5 врећа), Парламент Федерације БиХ (8 врећа), Народна скупштина Републике Српске (2 вреће) и Скупштине кантона (2 вреће), ради правилног обједињавања и утврђивања резултатима на тим бирачким мјестима јер се разликује број гласачких листића у гласачкој кутији, на начин да има мање гласачких листића од броја потписа. Централна изборна комисија БиХ донијела је и Наредбу о увиду у садржај врећа са гласачких листићима број: 05-1-07-11-2195-11/22 од 22. 10. 2022. године, у циљу правилног обједињавања и утврђивања резултата избора на бирачким мјестима гдје има мање гласачких листића у односу на број потписа, којом се наређује Главном центру за бројање да изврши увид у вреће са гласачким листића за друге нивое датог бирачког мјеста, како би се утврдило да ли је бирачки одбор недостајуће гласачке листиће упаковао у неку другу врећу (Предсједништво БиХ (093A112 бирачко мјесто), Парламентарна скупштина БиХ (093A086 и 093A112 бирачка мјеста), Представнички дом Парламента Федерације БиХ (200Ц020 бирачко мјесто) и Скупштине кантона (093A121, 093A086, 093A034 и 136A003 бирачка мјеста).

Поступци у рјешавању захтјева за поновно бројање гласачких листића

380. Прије доношења Одлуке о утврђивању и објављивању резултата Општих избора у Босни и Херцеговини 2022. године, на приједлог Главног контролора за обраду, унос и потврду резултата гласања за Опште изборе 2022. године, а због утврђених неправилности приликом обједињавања изборних резултата, Централна изборна комисија БиХ је Главном центру за бројање наложила да изврши бројање гласачких листића на 2.458 бирачких мјеста⁸².
381. Централна изборна комисија БиХ је запримила 89 преурањених захтјева за поновно бројање гласачких листића и донијела 76 Закључака којима се захтјеви одбацују као преурањени (*не укључујући захтјеве који су се односили на Републику Српску - обухваћени касније Наредбом Централне изборне комисије БиХ за контролно бројање*). Уложена је једна жалба, коју је Суд БиХ одбио као

⁸² Mišković, et al., (2023.), *Izvjestaj o radu Glavnog centra za brojanje*, str. 15

неосновану. Такође, достављена су и 2 захтјева за контролно бројање, које је Централна изборна комисија БиХ закључцима одбацила као недопуштене.

382. Након доношења Одлуке о утврђивању и објављивању резултата Општих избора у Босни и Херцеговини 2022. године, Централној изборној комисији БиХ укупно је поднесено 125 захтјева за поновно бројање гласачких листића. Централна изборна комисија БиХ, одлучујући по захтјевима, донијела је 5 Закључака којима се захтјеви одбацују као недопуштени, 44 Закључака којима се захтјеви одбијају као поднесени од неовлаштеног лица, 1 (један) Закључак који се одбија као неоснован, те 1 (један) закључак којим се Захтјев одбацује. Такође, Централна изборна комисија БиХ је донијела 24 Одлуке којима је усвојила захтјев подносиоца, 35 Одлука којима се одбија захтјев као неоснован, те 13 Одлука којима се захтјев одбацује као поднесен од неовлаштеног лица. Осим тога, Централна изборна комисија БиХ је донијела 2 Одлуке којима се захтјев уважава, те налаже корекција техничке грешке. Поновно бројање гласачких листића вршено је у Главном центру за бројање у Сарајеву.
383. На одлуке и закључке Централне изборне комисије БиХ изјављено је 9 жалби Суду БиХ. Централна изборна комисија БиХ је донијела Одлуку којом се једна жалба уважава и поништава Одлука, а захтјеви одбијају као неосновани. Суд БиХ је 7 жалби одбио као неосноване, а једну (1) одбацио као неблагоприятну. Запримљено је 17 захтјева за корекцију (за исправку резултата), а Централна изборна комисија БиХ је донијела 17 Одлука којима се усваја захтјев.
384. Централна изборна комисија БиХ је запримила и 32 приговора/захтјева за бројање гласова. Рјешавајући по истима, Централна изборна комисија БиХ је донијела 4 Одлуке којима се усваја захтјев, 4 Одлуке којима се захтјев одбацује као поднесен од неовлаштеног лица, 10 Одлука којима се захтјев одбија као неоснован, 1 (једну) Одлуку којом се захтјев одбија као неблагоприятан, 16 Закључака којима се захтјев одбацује као поднесен од неовлаштеног лица, 2 Закључка којима се захтјев одбацује као недопуштен. На 3 Одлуке је уложена жалба Апелационом одјељењу Суда БиХ, које је Суд БиХ одбио као неосноване.
385. Такођер, запримљена је и жалба на наредбу ЦИК БиХ од 25. 10. 2022. године у дијелу који се односи на поновно бројање гласачких листића у основној изборној једници Горажде на бирачком мјесту 167А003, 167А004, 167А008, 167А0009, 167А014 и 167А015, за ниво Скупштине кантона у Федерацији БиХ-Скупштина Босанско-подрињског кантона - БПК по свим политичким субјектима, а по кандидатима политичког субјекта Народ и правда када су у питању преференцијални гласови, а коју Суд БиХ Рјешењем одбацује као недозвољену.

Жалбе на Одлуку о утврђивању и објављивању резултата Општих избора у Босни и Херцеговини 2022. године

386. На Одлуку о утврђивању и објављивању резултата Општих избора у Босни и Херцеговини 2022. године број: 05-1-07-1-2317-1/22 од 22. 10. 2022. године којом се утврђују и објављују резултати Општих избора у БиХ 2022. године за ниво: Предсједништво БиХ, Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ, Представнички дом Парламента Федерације БиХ, Народну скупштину Републике Српске и Скупштине кантона у Федерацији БиХ изјављено је 7 жалби Суду БиХ,

од којих је Апелационо одјељење Суда БиХ 6 одбило као неосноване, док је 1 (једну) жалбу Централна изборна комисија БиХ ријешила кроз Одлуку о измјени Одлуке о утврђивању и објављивању резултата Општих избора у БиХ 2022. године.

387. Поднесене су 3 жалбе на Одлуку о измјени Одлуке о утврђивању и објављивању резултата Општих избора у БиХ 2022. године, од којих је Суд БиХ 2 одбио као неосноване, а 1 (једну) жалбу одбацио као недозвољену.
388. На 73. сједници одржаној 27. 10. 2022. године Централна изборна комисија БиХ је донијела Допунску одлуку о утврђивању и објављивању резултата Општих избора у БиХ 2022. године, којом су утврђени и објављени резултати за ниво председника и потпредседнике Републике Српске. На Допунску одлуку изјављене су 3 жалбе, од којих је Суд БиХ 2 одбио као неосноване, а 1 (једну) жалбу одбацио као недозвољену.

Захтјеви за поништење и понављање избора

389. Централна изборна комисија БиХ је запримила укупно 5 предмета. Од тога је донијела 5 Закључака којима се захтјеви одбацују као недопуштени.

Поступци потврђивања резултата Општих избора у БиХ 2022. године

390. На 80. сједници одржаној 02. 11. 2022. године Централна изборна комисија БиХ је донијела Одлуку број 05-1-07-1-2355-1/22 од 02. 11. 2022. године о потврђивању резултата Општих избора у БиХ 2022. године за све нивое власти. На ову Одлуку није било жалби.

Захтјев за оцјену законитости и жалба на Наредбу о поновном контролном бројању за ниво председник и потпредседници Републике Српске

391. Централна изборна комисија БиХ је запримила (1) један захтјев за оцјену законитости Наредбе о поновном контролном бројању за ниво председник и потпредседници Републике Српске који је Рјешењем Управног одјељења Суда БиХ одбијен и донесена је Пресуда којом се одбија захтјев за поништење наредбе као неоснован. Запримљена је жалба на Наредбу од 10. 10. 2022. године и Наредбу о исправци наредбе од 11. 10. 2022. године за поновно бројање по службеној дужности на свим редовним бирачким мјестима у Републици Српској за ниво председник и потпредседници Републике Српске која је Рјешењем Суда БиХ одбијена као неоснована.

Апелације/захтјеви поднесени Уставном суду Босне и Херцеговине

392. Уставном суду Босне и Херцеговине, у извјештајном периоду, поднесена је једна апелација од стране Савеза независних социјалдемократа-СНСД Милорад Додик и то Апелација против Рјешења Суда БиХ бр. С1 3 Иж 044019 22 Иж од 06. 10. 2022. године којим се жалба одбија као неоснована, уложена на Одлуку

Централне изборне комисије БиХ број 05-1-07-5-4081/22 од 27. 09. 2022. године којом се изриче новчана казна у износу од 4.000.00 КМ СНСД-у, јер су злоупотребили законско право о учешћу у раду бирачког одбора.

Злоупотреба бирачког права

Гласање бирача изван Босне и Херцеговине

393. Надлежним тужилаштвима послана је 41 пријава која се односила на пријаве злоупотреба везаних за гласање путем поште односно за злоупотребе личних података приликом процеса регистрације бирача за гласање изван БиХ, од чега се 36 пријава односило на Локалне изборе 2020. године, а 5 пријава на Опште изборе 2022. године.

Посредни избори за органе власти у БиХ обухваћени Изборним законом БиХ

394. На Одлуке Централне изборне комисија БиХ које се односе на посредне изборе изјављено је 17 жалби Суду БиХ од чега је 11 жалби одбијено као неосноване; у једном случају је утврђен одустанак од жалбе и 4 жалбе је Суд БиХ уважио.

395. Првобитно су уложене 3 жалбе на Одлуку о додјели мандата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске које је Апелационо одјељење суда БиХ Рјешењем уважило, поништило Одлуке Централне изборне комисија БиХ у дијелу у којем су утврђени резултати посредних избора у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске и предмете вратило Централној изборној комисији БиХ на поновно одлучивање.

396. На Одлуке Централне изборне комисија БиХ у поступку поновног одлучивања уложене су 2 жалбе, које је Суд БиХ поново уважио, поништио Одлуке Централне изборне комисија БиХ у дијелу у којем су утврђени резултати посредних избора за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске (став 1 диспозитива) и предмете вратио Централној изборној комисија БиХ на поновно одлучивање, те наложио Централној изборној комисија БиХ да у поновном поступку донесе нову одлуку о утврђивању резултата посредних избора за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске у складу са Извјештајем Комисије за избор и именовање Народне скупштине Републике Српске од 01. 12. 2022. године.

397. Уложена је 1 (једна) жалба на Одлуку о овјери кандидатске листе за избор делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ из Скупштине Средњобосанског кантона (СБК) из реда бошњачког народа која је Рјешењем Суда БиХ одбијена као неоснована, те 1 (једна) жалба на Одлуку о додјели мандата у Градско вијеће Града Сарајево коју је Суд БиХ одбио као неосновану.

398. Уложено је 9 жалби на одлуке о додјели мандата за Дом народа у Парламенту Федерације БиХ, које је Апелационо одјељење Суда БиХ одбило као неосноване.

399. Дана 06. 01. 2023. године уложена је једна (1) жалба политичког субјекта Партија демократског прогреса на Одлуку Централне изборне комисије БиХ о

утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске број: 06-1-07-1-4815/22 од 05. 01. 2023. године.

400. Такође, уложене су 2 (двје) жалбе на Одлуку Централне изборне комисије БиХ број: 06-1-07-3-29/23 од 02. 02. 2023. године којом се одбија овјера Златана Бегића, кандидата групе делегата у Дому народа Парламента Федерације БиХ из Клуба Осталих, за избор предсједника и потпредсједника Федерације БиХ из реда Осталих, а које је Суд БиХ одбио као неосноване.
401. Осим тога, уложене су 4 (четири) Апелације Уставном суду Босне и Херцеговине на рјешења Суда Босне и Херцеговине.
402. У фази изборног процеса који се односио на провођење Општих избора 2022. године, од расписивања избора до окончања посредних избора, укупно су изјављене 424 жалбе Апелационом одјељењу Суда БиХ, од којих је Суд БиХ 406 жалби (95,8%) одбио или одбацио, 16 жалби (3,8%) је уважио и вратио на поновни поступак, а 2 жалбе (0,4%) је дјелимично уважио из чега се види висок проценат потврђених одлука Централне изборне комисије БиХ од стране Апелационог одјељења Суда БиХ. Неколико жалби које је Апелационо одјељење Суда БиХ уважило односе се на предметну област лажно представљање и кориштење јавних средстава и ресурса које су уведене измјенама и допунама Изборног закона БиХ донесеним од стране Високог представника за Босну и Херцеговину у јулу 2022. године и тек сада се успоставља нова пракса у изборном систему.

Пријаве поднесене против Централне изборне комисије БиХ, против појединих чланова ЦИК БиХ и Н.Н. особа у вези са изборним неправилностима - Општи избори 2022. године

403. У вези са Општим изборима 2022. године у евиденцији Централне изборне комисије БиХ регистроване су 4 пријаве против Централне изборне комисије БиХ, било да су поднесене против ЦИК БиХ било против појединих чланова или су поднесене против Н. Н. лица због изборних неправилности, а тужилаштво је тражило информације, изјашњења и доказе од Централне изборне комисије БиХ. По свим поднесеним пријавама, достављена је тражена документација и информације које су затражене.
404. Преглед поднесених пријава је дат у наставку:
- Странка независних социјалдемократа - СНСД поднијела је пријаву против Суада Арнаутовића и других због наводне злоупотребе службеног положаја из члана 220 Кривичног закона БиХ, на основу одредби члана 35 став 2 тачка д) Закона о кривичном поступку БиХ. Пријава поднесена Тужилаштву БиХ 08. 12. 2022.г након што је Централна изборна комисија БиХ на 90.сједници одржаној 05. 12. 2022.године усвојила Одлуку о утврђивању резултата посредних избора у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске.
 - ПЛАТФОРМА ЗА ПРОГРЕС поднијела је пријаву против Н.Н. особа због изборних неправилности. Тужилаштво БиХ је захтијевало да им се доставе

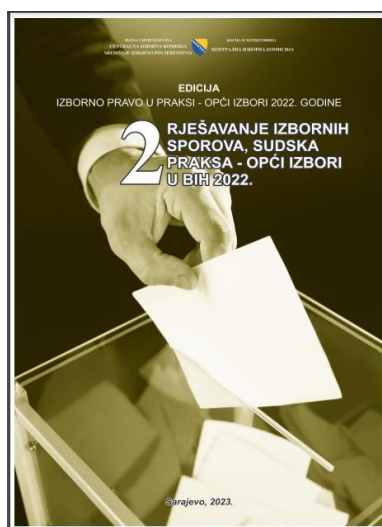
видео снимци 57. и 58. сједнице Централне изборне комисије БиХ записници са тих сједница, као и приговоре о изборним неправилностима поднесене Централној изборној комисији БиХ.

- Тужилаштво БиХ је доставило захтјев за доставу информације и документације у вези са провјером навода из кривичне пријаве поднесене против више особа због кривичног дјела злоупотребе положаја. У акту Тужилаштва БиХ нема информације о подносиоцу пријаве.
- БОСС-Босанска странка поднијела је пријаву против Суада Арнаутовића, осталих чланова Централне изборне комисије БиХ и других одговорних особа због наводне злоупотребе службеног положаја.

405. До тренутка писања овога Извјештаја Централна изборна комисија БиХ није запримила повратне информације о статусу поднесених пријава.

Публикација „Рјешавање изборних спорова, судска пракса-Опћи избори у БиХ 2022.“

406. Како би се широј и општој правној јавности омогућило да стекну и прошире знања о могућим рјешењима Суда Босне и Херцеговине у поступцима одлучивања по жалбама у изборним предметима Централна изборна комисија БиХ је у оквиру Едиције “Изборно право у пракси – Опћи избори 2022. године” припремила и објавила публикацију “Рјешавање изборних спорова, судска пракса – Опћи избори у БиХ 2022.“ „...Мисија ове публикације је да сви службеници Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, политички субјекти, аналитичари, правници у невладиним организацијама, студенти права као и јавност која се у свакодневном раду сусрећу са практичном примјеном прописа које доноси Централна изборна комисија БиХ, редовним праћењем актуелне судске праксе лакше схвате закон и подзаконске акте који се примјењују.”⁸³

Слика 19. Публикација “Рјешавање изборних спорова, судска пракса – Опћи избори у БиХ 2022. године”

⁸³ Delić, A. (2023) *Rješavanje izbornih sporova, sudska praksa – Opći izbori u BiH 2022. godine*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine. стр. 8
https://www.izbori.ba/Documents/CIK/Publikacije/2022/rjesavanje_izbornih_sporova_sudska_praksa_opcci_izbori_u_BiH_2022_godine.pdf

ФИНАНСИЈСКЕ И ЛОГИСТИЧКО-ОПЕРАТИВНЕ АКТИВНОСТИ

1. Проблеми у припреми и организацији избора узроковани кашњењем у усвајању буџета за провођење Општих избора 2022. године

407. У укупном буџетском захтјеву за 2022. годину у износу од 24.858.000 КМ, који је Централна изборна комисија БиХ доставила Министарству финансија и трезора БиХ у августу 2021. године, поред износа од 3.090.000 КМ за непосредну потрошњу, предвиђен је износ од 11.768.000 КМ за финансирање Општих избора 2022. године (9.768.000 КМ у оквиру горње границе расхода и анекс у износу од 2.000.000 КМ за повећање накнада члановима бирачких одбора). Достављен је и анекс од 10 милиона КМ за увођење дигиталних технологија у изборни процес који је укључен у укупан захтјев.
408. С обзиром на то да Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2022. годину није био усвојен до 31. 12. 2021. године, Савјет министара БиХ је усвојио Одлуку о привременом финансирању за период јануар-март 2022. године, те је Министарство финансија и трезора БиХ доставило 10.01. 2022. године Инструкцију за сачињавање оперативних/динамичких планова у складу са одлуком о привременом финансирању.
409. Дана 11. 01. 2022. године достављен је Приједлог оперативног/динамичког плана Централне изборне комисије БиХ за период јануар-март 2022. године у складу са наведеном Инструкцијом с обзиром на то да је на снази било привремено финансирање. Укупан износ оперативног буџета Централне изборне комисије БиХ за први квартал 2022. године износио је 1.811.700,00 КМ што износи $\frac{1}{4}$ средства одобрених Централној изборној комисији БиХ у Закону о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговину за 2020. годину. Ова средстава су распоређена на непосредну потрошњу у износу од 757.200,00 КМ, што износи $\frac{1}{4}$ средства одобрених Централној изборној комисији БиХ у Закону о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговину за 2020. годину у дијелу који се односи на непосредну потрошњу и на средства за провођење Општих избора 2022. године у износу од 1.054.500,00 КМ што представља $\frac{1}{4}$ средства одобрених Централној изборној комисији БиХ у Закону о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговину за 2020. годину у дијелу који се односи на програм посебних намјена Локални избори 2020. године
410. Дана 14. 01. 2022. године запримили смо одговор Министарства финансија и трезора БиХ којим нас информишу да не могу одобрити наш оперативни план јер садржи средства за “Опште изборе”, а за вријеме привременог финансирање не могу се започети нови или проширени програми посебних намјена. Истим актом су указали на члан 11. став (5) Закона о финансирању институција БиХ, односно

на законску могућност финансирања Општинских избора 2022. године, у вријеме трајања привременог финансирања.

411. Дана 19. 01. 2022. године доставили смо Кориговани приједлог оперативног/ динамичког плана за период јануар-март 2022. године у којем смо поред $\frac{1}{4}$ за непосредну потрошњу укључили $\frac{1}{4}$ средстава на програм посебне намјене Локални избори 2020. године, јер то није нови програм и био је одобрен у 2020. години, који је базна година за привремено финансирање, те би на том програму финансирани предстојеће изборе.
412. С обзиром да до 02. 02. 2022. године нису била на располагању средства ни за непосредну потрошњу, доставили смо Ургенцију са захтјевом да се хитно унесу средства у ИСФУ систем, како бисмо могли унијети плаћу и остале трошкове настале у јануару 2022. године, те тражили хитан одговор на наш кориговани оперативни план.
413. Након ове наше ургенције 04. 02. 2022. године Министарство финансија и трезора БиХ је унијело средства за јануар и фебруар 2022. године у ИСФУ систем, односно дало на располагање финансијска средства, али само износе за плате, накнаде и најнужније режијске и друге трошкове за редовно пословање. Нису унесена средства за одржавање избора.
414. Дана 21. 02. 2022. године доставили смо Другу ургенцију са поновним захтјевом да нам се достави хитан одговор везано за наш захтјев за осигурањем средстава за одржавање избора.
415. С обзиром на то да није било одговора ни на једну од наведених ургенција везано за финансирање избора, Централна изборна комисија БиХ је покренула процедуре доношења посебне одлуке за финансирање Општинских избора 2022. године, у складу са законском могућношћу на коју је и указало Министарство финансија трезора БиХ.
416. Дана 09. 03. 2022. године достављен је Приједлог Одлуке о одобравању расподјеле и кориштењу дијела пренесених средстава акумулираног вишка прихода из претходних година на име расхода програма посебне намјене у 2022. години Министарству финансија и трезора БиХ и Уреду за законодавство Савјета министара БиХ, са пратећом попутном документацијом, у складу са законом прописаним процедурама. (Члан 17. Закона о финансирању институција БиХ). Овом одлуком смо тражили 11.728.000 КМ за финансирање избора. (Овај износ представља дио буџетског захтјева који се односи на ППН - Општи избори 2022. године са укључених 2 милиона КМ у анекс, али без набавке комби возила који би се финансирао дијелом из продаје старог комби возила.
417. Дана 14. 03. 2022. године Канцеларија за законодавство Савјета министара БиХ је доставио позитивно Мишљење на Приједлог Одлуке о одобравању расподјеле и кориштењу дијела пренесених средстава акумулираног вишка прихода из претходних година на име расхода програма посебне намјене у 2022. години, са указаним сугестијама и препорукама.
418. Дана 24. 03. 2022. године Министарство финансија трезора БиХ је доставило Мишљење, којим не може подржати захтјев Централне изборне комисије БиХ о

Приједлогу Одлуке о одобравању расподеле и кориштењу дијела пренесених средстава акумулираног вишка прихода из претходних година на име расхода програма посебне намјене у 2022. години. (Министар финансија и трезора БиХ није потписао образац број 2а о фискалној процјени учинка, који је доставила Централна изборна комисија БиХ уз поменућу посебну одлуку, потписан од стране предсједника).

419. Дана 08. 04. 2022, године Централна изборна комисија БиХ је доставила Савјету министара БиХ Приједлог одлуке о одобравању расподеле и кориштењу дијела пренесених средстава акумулираног вишка прихода из претходних година на име расхода програма посебне намјене у 2022. години у износу од 11.728.000,00 КМ, са мишљењима, извјештајем о одржаним консултацијама са заинтересованом јавношћу, образац за претходну процјену утицаја прописа и образац за фискалну процјену учинка. На захтјев Генералног секретаријата Савјета министара БиХ, доставили смо допуну материјала дана 18. 04. 2022. године, са детаљним образложењем и изјашњењем на Мишљење Министарства финансија и трезора БиХ.
420. Дана 06. 05. 2022. године Савјету министара БиХ смо доставили захтјев за осигурање додатних средстава за реализацију набавки гласачких листића и другог изборног материјала за провођење Општих избора 2022. године у износу од 800.000,00 КМ, због значајног повећања цијена тих набавки у односу на претходно планиране, те је укупан износ тражених средстава износио 12.585.000,00 КМ.
421. Дана 06. 06. 2022. године Савјет министара БиХ на својој 51. сједници доноси Одлуку о одобравању привременог кориштења дијела средстава од дозвола за кориштење радио-фреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система. Овом одлуком средства у износу од 9.728.000,00 КМ би се користила за финансирање Општих избора 2022. године.
422. Истог дана Централна изборна комисија БиХ упућује допис Канцеларији Високог представника у Босни и Херцеговини у којем га извјештава о одлуци Савјета министара БиХ, те наводи да износ средстава утврђен у тој одлуци није довољан за финансирање Општих избора 2022. године. Истим га информише о претходно подузетим активностима на осигурању потребног износа средстава.
423. Након одржаних консултација са представницима Министарства финансија и трезора БиХ и Централне изборне комисије БиХ Високи представник у Босни и Херцеговини доноси Одлуку о одобравању расподеле средстава на име покрића расхода везаних за Опште изборе у Босни и Херцеговини 2022. године бр. 02/22, од 07. 06. 2022. године којом су Централној изборној комисији БиХ одобрена средства за финансирање Општих избора 2022. године у износу од 12.528.000,00КМ.⁸⁴ Поред ове одлуке Високи представник за БиХ је донио Одлуку којом се доноси Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине и Одлуку којом се доноси Закон о измјенама и допунама Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине.⁸⁵ Овим одлукама се аутоматски и континуирано рјешава питање финансирања свих наредних избора у БиХ у ситуацији када је на снази привремено финансирање.

⁸⁴ „Службени гласник БиХ“, број 38/22 од 10.06.2022. године

⁸⁵ *Ibid.*

424. Дана 08. 06. 2022. године Централна изборна комисија БиХ је доставила захтјев за отварање програма посебне намјене Општи избори 2022. године у складу са Одлуком о одобравању расподјеле средстава на име покрића расхода везаних за Опште изборе у Босни и Херцеговини 2022. године и оперативни план којим се средства у износу од 12.528.000,00КМ унесу у јуну 2022. године.
425. Исти дан Министарство финансија и трезора БиХ отвара програм посебних намјена Општи избори 2022. године под шифром 0706710 и ставља на располагање у ИСФУ Централној изборној комисији БиХ комплетан износ од 12.528.000,00 КМ.

2. Јавне набавке за Опште изборе 2022.године

426. На основу Одлука Централне изборне комисије БиХ, Одлука предсједника Централне изборне комисије БиХ и генералног секретара Секретаријата Централне изборне комисије БиХ извршене су набавке опреме, роба и услуга неопходних за благовремено и стручно провођење активности за припрему и одржавање Општих избора 2022. године, како слиједи:
427. Из програма посебних намјена и непосредне потрошње за 2022. годину планирано је 17 поступака:
1. услуге штампања и паковања гласачких листића-отворени поступак, међународни платни разред,
 2. услуге штампања и паковања изборног материјала (образаца, ознака за бирачка мјеста и коверата и сертификата за додјелу мандата и израда фасцикли са сухим жигом) (четири лота) – отворени поступак, међународни платни разред,
 3. набавка амбалажног материјала (два лота), отворени поступак, међународни платни разред,
 4. набавка материјала (канцеларијског материјала, тонера и компјутерског материјала и материјала за бирачка мјеста) (три лота) - отворени поступак,
 5. услуге транспорта изборног материјала-отворени поступак,
 6. набавка услуга-одржавање инфо система и развој нових апликација, (6 лотова) - отворени поступак,
 7. продужење и испорука редовних лиценци Лот 1, отворени поступак,
 8. услуге оглашавања у дневној штампи (три лота) - отворени поступак,
 9. услуге поштанске доставе изборног материјала (на адресе у иностранство и достава изборног материјала бирачима за гласање путем поште)-преговарачки поступак без објаве обавјештења о набавци,
 10. набавка услуга издавања авио карата, конкурентски поступак,
 11. набавка услуга оправке и сервисирања службених моторних возила, конкурентски поступак, уз напомену да исти није окончан обзиром да је један од понуђача у овом поступку изјавио жалбу УРЖ БиХ,
 12. набавка материјално-техничких средстава за хигијенско епидемиолошку заштиту у условима епидемије Цовид-19 – конкурентски захтјев за доставу понуда,
 13. услуге закупа опреме (два лота) (Закуп рачунара и закуп копиер апарата и мрежних принтера - конкурентски поступак,
 14. услуге израде и преснимавање видео спота и аудио цингла (три лота) – конкурентски захтјев,

15. услуге интернета и услуге повећања јачине брзине интернета – конкурентски поступак.
 16. Закуп пословног простора за смјештај складишног простора Централне изборне комисије БиХ проведен путем јавног позива за достављање понуда.
 17. Закуп пословног простора за смјештај Главног центра за бројање, путем јавног позива за достављање понуда.
428. Истичемо да је поступак закупа пословног простора за смјештај складишта Централне изборне комисије БиХ проведен након расписаног јавног позива за достављање понуда за изнајмљивање пословног простора складишног типа за потребе Централне изборне комисије БиХ који је објављен у трима дневним новинама дана 26. 01. 2022. године. На јавни позив је достављена само једна понуда понуђача “Инекс” д.о.о. Источно Сарајево са сједиштем у улици Касиндолског батаљона бр. 14 Источна Илиџа, Источно Сарајево (досдашњи закуподавац) са којим је закључен уговор о закупу пословног простора складишног типа дана 30. 03. 2022. године на период до двије године почев од 01. 05. 2022. године.
429. Такође поступак закупа пословног простора за смјештај Главног центра за бројање за провођење Општих избора 2022. године проведен је путем јавног позива за достављање понуда. Јавни позив за достављање информативних понуда је објављен у трима дневним новинама дана 04. 06. 2022. године. До крајњег рока за достављање понуда запримљена је само једна понуда понуђача КЈКП ЗОИ 84 ОЛИМПИЈСКИ ЦЕНТАР д.о.о. Сарајево са којим је закључен уговор о закупу пословног простора, олимпијске дворане “Зетра” у улици Алипашина бб у Сарајеву, са паркинг простором, дана 25. 08. 2022. године на период до три мјесеца почев од 30. 08. 2022. године.

3. Додатно запошљавање за потребе организације и провођења Општих избора 2022. године

430. Активности везане за Опште изборе 2022. године су се односиле на послове провођења поступака за пријем у радни однос на одређено вријеме и закључивања уговора о дјелу због повећаног обима послова у складу са Правилником о начину и трајању ангажовања додатног особља за припрему и provedбу Општих избора 2022. године број: 07-2-02-3-675-2/22 од 11. 05. 2022. године, а прије свега; послови везани за реализацију уговора и ангажовање запослених на краткорочне позиције које су попуњаване путем *уговора о дјелу* за потребе Главног центра за бројање (пријем на различите позиције – око 474 извршиоца на период до три мјесеца, почев од августа 2022. године) и за стручне послове у Одсјеку за информационо-комуникационе технологије путем уговора о дјелу гдје су ангажовани запослени Агенције за идентификациона документа евиденцију и размјену података на основу претходне сагласности директора, а на послове замјеника главног контролора за обраду, унос и потврду резултата гласања на Општим изборима 2022. године су ангажована два извршиоца Агенције за статистику БиХ по уговору о дјелу уз претходну сагласност директора.
431. Даље, уговори о дјелу су закључени са извршиоцима за обављање послова везаних за обрачун плата и комплетирање радних листа запосленика на одређено вријеме за све одсјеке у Централној изборној комисији БиХ, као и обрачунавање

свих уговора о дјелу рачунајући и Главни центар за бројање, као и послова везаних за додатно особље у појединим одсјецима Секретаријата Централне изборне комисије БиХ и у Складишту Централне изборне комисије БиХ.

432. Према Правилнику о начину и трајању ангажовања додатног особља за припрему и провођење Општих избора 2022. године, 34 запосленика су била запослена по уговору о раду на одређено вријеме.
433. У складу са Одлуком о организацији рада супервизора за потребе провођења члана 2.9 тачка 1. Изборног закона БиХ за провођење Општих избора 2022. године⁸⁶ на дан избора 02. 10. 2022. године предвиђен је ангажман 13 регионалних супервизора и 130 локалних супервизора за координисање и надгледање провођења Општих избора 2022. године међутим, због одустајања одређеног броја локалних супервизора ангажовано је 13 регионалних и 86 локалних супервизора са којима је закључен уговор о дјелу.
434. У табели у наставку презентована је структура различитих кадровских позиција са бројем извршилаца у току 2022. године који су ангажовани на одређено вријеме ради повећаног обима посла на припреми и провођењу Општих избора 2022. године и са истима је закључен уговор о раду.

Табела 34. Запослени на одређено вријеме

	Назив позиције	Датум запослења	Број извршилаца
1.	Сарадник на правним пословима и пословима управног рјешавања	01.07. 2022 -01.12. 2022.	3
2.	Референт за рад са политичким субјектима	01.07. 2022 -01.12. 2022.	2
3.	Сарадник за поступање по захтјевима за упис бирача у ЦБС изван БиХ	01.07. 2022 -01.10. 2022.	1
4.	Сарадник на пословима координације и обраде података	01.07. 2022 -01.12. 2022.	1
5.	Референт на инфо линији и подршка	01.07. 2022 -31.12. 2022.	4
6.	Референт на пријему и обради мејлова и факсова	10.08. 2022 -31.12. 2022.	4
7.	Референт за унос и обраду података	06.07. 2022 -06.12. 2022.	6
8.	Стручни сарадник за јавне набавке	01.07. 2022 -31.12. 2022.	1
9.	Запосленици на пријему, складиштењу и дистрибуцији изборног материјала	01.07. 2022 -31.12. 2022.	12

4. Трошкови Општих избора 2022. године

435. На програму посебних намјена – Општи избори 2022. године потрошен је укупни износ од 11.093.759,07КМ. Због кашњења у усвајању буџета период запошљавања

⁸⁶ Акт број 05-1-07-5-1856-1/22 од 27. 09. 2022. године усвојен на 50. сједници ЦИК БиХ

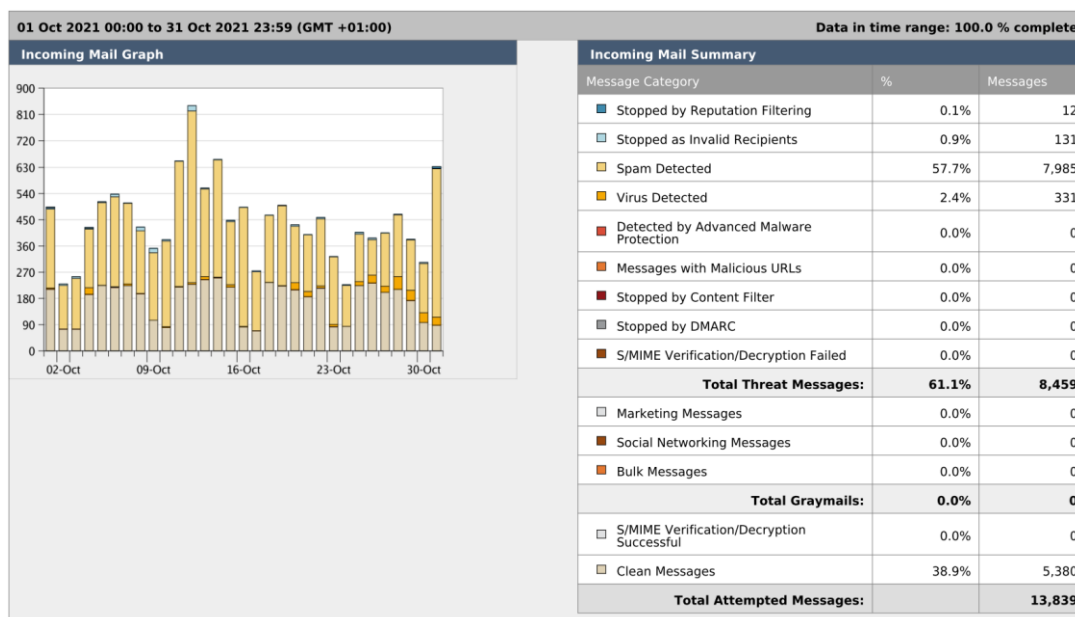
додатног особља за провођење избора је био краћи од планираног. Неке набавке нису реализоване због кашњења буџета јер њихова набавка више није била сврсисходна, а Централна изборна комисија БиХ је процијенила да нису биле неопходне за провођење избора јер су реализоване на други начин (штампање пријавних образаца за гласање путем поште и поштанска достава пријавних образаца за гласање путем поште нису реализоване). Неке набавке нису реализоване због тржишних прилика и наших специфичних захтјева, а односе се на набавку додатних транспарентних гласачких кутија, као допуна постојећим. Неке мање набавке финансиране су из других извора (штампање образаца за регистрацију политичких субјеката финансирано је из привременог буџета). Неке набавке су финансиране из донација (набавка опреме, информатичке услуге, веб страница, нове апликације, е-обуке и др.).

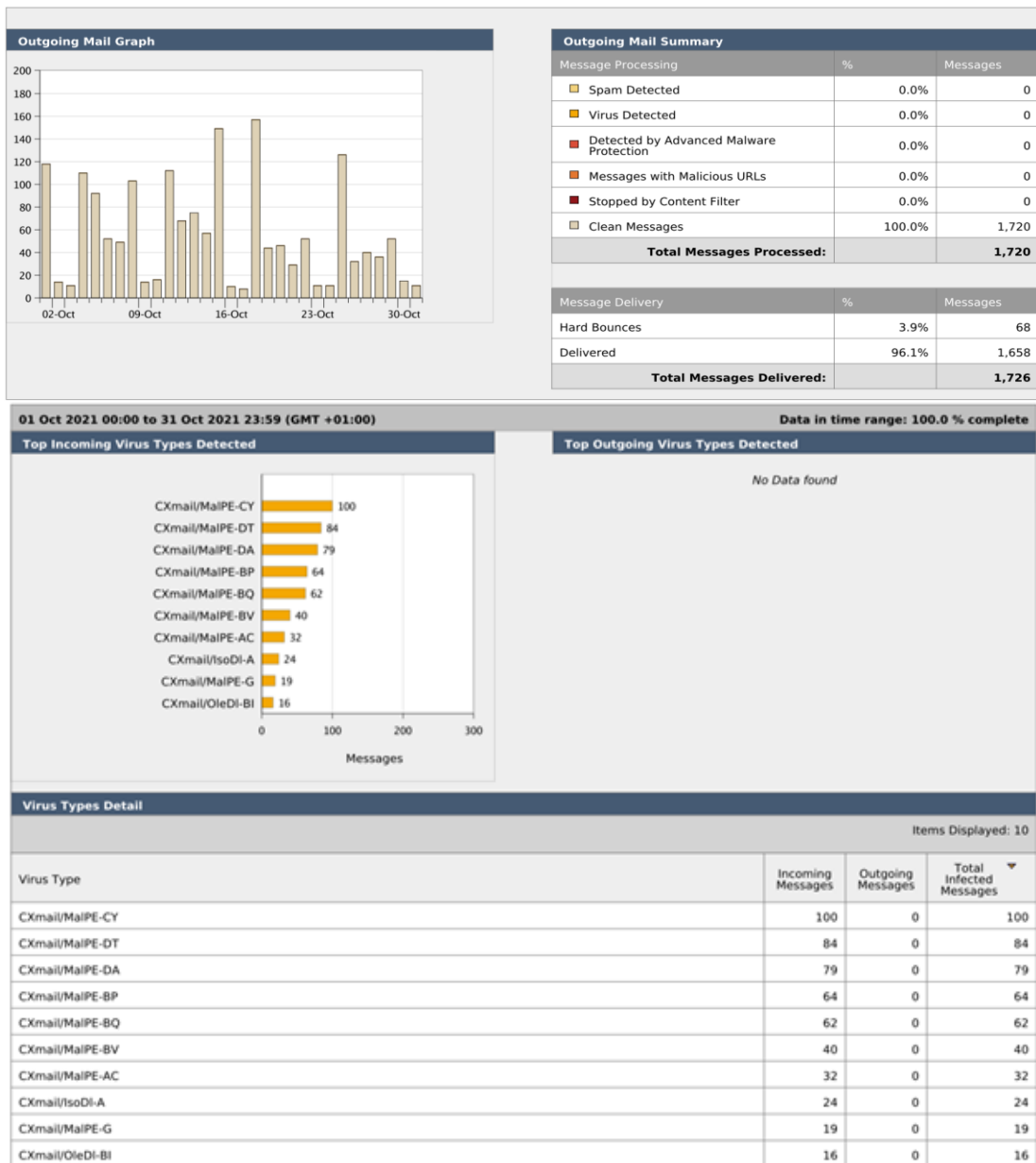
436. Највећи трошкови се односе на исплату накнада члановима бирачких одбора за рад на Општим изборима 2022. године. Укупни трошкови за накнаду за рад члановима бирачких одбора износе 4.312.973,11 КМ у нето износу односно 6.024.904,36 КМ у бруто износу (укључујући порезе и доприносе на нето накнаде).⁸⁷

⁸⁷ Годишњи извјештај о извршењу буџета Централне изборне коомисије БиХ за период 01. 01-31. 12. 2022. године број 07-1-16-1-45-2/23 од 28. 02. 2023. године

ИНФОРМАТИЧКО-ТЕХНИЧКА ПОДРШКА

437. Најважније активности у смислу информатичко-техничке подршке, поред редовних задатака на одржавању информатичко-технолошке инфраструктуре односили су се на припрему и провођење Општинских избора 2022. године.
438. За потребе Општинских избора 2022. године извршени су сљедећи задаци: Постављање тестне ЈИИС апликације и база; симулација избора Dry run; постављање апликације Јединственог изборног информационог система (ЈИИС) и база; постављање ЈИИС апликација; убацивање корисника и подешавање корисничких рола за 201-ог интерног и 1381 екстерног корисника; тестирање уноса и обраде података; контрола уноса података из општинских/градских изборних комисија; редовно сигурносно копирање (бекап) изборне базе; израда ЦД-ова са бирачким списковима за офлајн (изван мреже) провјеру бирача на лицу мјеста; извјештаји за гласаче путем поште; креирање и слање имејл кампања за гласаче путем поште; провјера посматрача; провјера кандидата; штампање гласачких листића; ручно убачени субјекти који су пријављени прије изборног циклуса; постављање и одржавање апликације Бирачки одбори; редовне провјере кандидата на раније кандидатуре, санкције, стање власти, пол, националност итд...; одржавање апликације Приговори и жалбе и одржавање апликација општинских/градских изборних комисија.
439. Током 2022. године Централна изборна комисија БиХ се суочила са сигурносним проблемима који су везани за пријетеће имејл поруке и хакерске нападе на веб страницу Централне изборне комисије БиХ. Антиспам програм (програм за детектовање непожељних порука) је у долазећој електронској пошти забиљежио 7.985 порука непожељног садржаја (спам); 331 порука је садржавала вирус, а укупан број порука са опасним садржајем је био 8.459. (видјети слику у наставку лог еса антиспам)

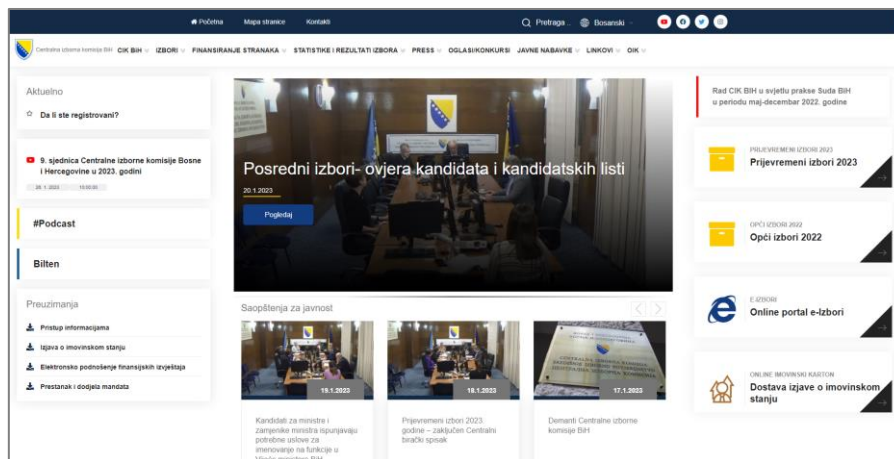

Слика 20. Лог еса антиспам

440. У циљу заштите информатичко-комуникационог система у Централној изборној комисији БиХ након проведених јавних набавки склопљени су уговори са следећим компанијама: са компанијом МИБО-КОМУНИКАЦИЈЕ д.о.о. Сарајево потписан је Оквирни споразум за одржавање виртуализоване серверске инфраструктуре оперативног система-базе података и система за заштиту и похрану података и рачунарске мреже (ЛОТ-1); док је фирма CloudIT d.o.o. Сарајево пружила услуге техничке подршке провођењу Општих избора 2022. године кроз софтвер ЛИИС и дорада модула о извјештајима за изборни процес (по ЛОТ-1); услуге техничке подршке апликацијама за имовинске картоне (по ЛОТ-2) и услуге израде модула за статистичко извјештавање и преглед похрањених података на репозиторију Централне изборне комисије БиХ (по ЛОТ-3).

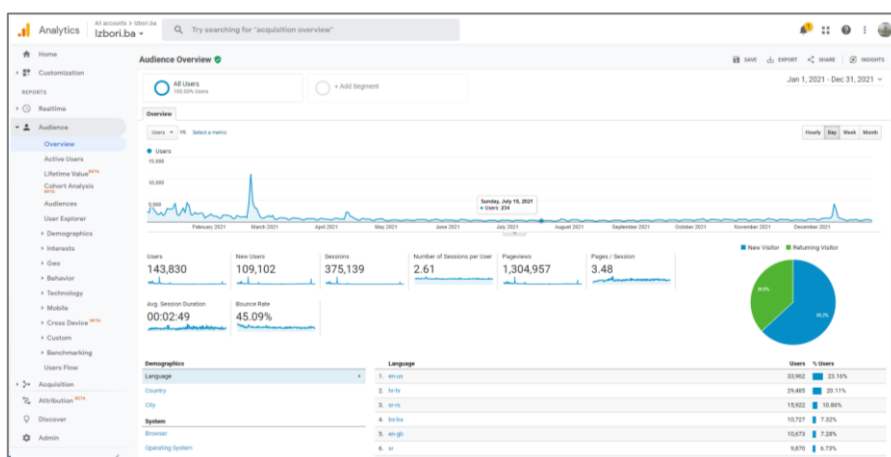
Интернет-презентација и онлајн преноси

441. У 2022. године постављена је нова веб страницу www.izbori.ba. За разлику од претходне веб странице, ново рјешење нуди бољи приказ за мобилне уређаје, бржи и прегледнији приступ.

Слика 21. Нова интернет страница www.izbori.ba

442. У току 2022. године на веб страници www.izbori.ba у 2022. години забиљежено је 8.925.010 прегледа (page views).

Слика 22. Број прегледа интернет странице ЦИК БиХ у 2022. години (Google web service)

443. У току 2022. године на интернет страници је објављен 1.761 документ; 756 саопштења за јавност на 4 језика (3 језика у службеној употреби у БиХ и на енглеском језику); за 105 сједница ЦИК БиХ објављени су дневни редови на језицима који су у службеној употреби у БиХ.
444. У 2022. години на званичном Youtube каналу Централне изборне комисије БиХ реализовано је 105 преноса уживо.

445. Успостављањем СМС центра Централне изборне комисије БиХ, сваки бирач је слањем свог Јединственог матичног броја путем СМС поруке на број **091 12 12 12** могао провјерити локацију свог бирачког мјеста. Број је био јединствен за кориснике свих мобилних мрежа у БиХ. Тело са бројем СМС центра прослијеђен је свим јавним ТВ и радио-станицама у Босни и Херцеговини. На СМС број је од 01. 09. 2022. до 03. 10. 2022. године за примљено 86.261 порука.

Графичка припрема документације

446. У извјештајном периоду вршено је графичко обликовање цјелокупног визуелног изгледа пратећих и неопходних елемената у раду Централне изборне комисије БиХ, односно: израда воденог жига апликованог на папир за гласачке листиће; израда и дизајн официјелног лога Општинских избора 2022; израда сертификата за изабране посланике; израда и дизајн печата за апликовање на гласачки листић; израда ТВ цингла за подкаст ЦИК БиХ; израда стикера за Вибер; дизајн насловница књига и ДТП - Приручник за рад бирачких одбора у Босни и Херцеговини - Општи избори 2022.; Практикум за изборну комисију основне изборне јединице у Босни и Херцеговини; Приручник за изборне посматраче Општи избори 2022.; Приручник за рад контролора изборних резултата; Приручник о раду Главног центра за бројање; Приручник за рад бирачког одбора на бирачком мјесту у дипломатско-конзуларном представништву Босне и Херцеговине; Цјелокупна ИНФО кампања за Опште изборе 2022! (ТВ спотови, радио-цинглови, рекламе); графичка подршка семинару за посматраче; графичка подршка Едукацијском центру (Прес-конференције, обуке, саопштења); графички дизајн и цјелокупна припрема за штампу рекламе, црно-бијела варијанта, за дневне новине у кампањи “Упис бирача у Централни бирачки списак-бирачко право” (расељене особе и особе у иностранству); графички дизајн и цјелокупна припрема за штампу рекламе, црно-бијела варијанта, за дневне новине у кампањи “Како гласати” (два писма, три језика – три припреме); графички дизајн и цјелокупна припрема за штампу рекламе, пуни колор, постера “Како гласати” (два писма, три језика – три припреме); припрема израда и графичко обликовање постера “Бирачко право” (два писма, три језика – три припреме); припрема за штампу Гласачких листића; припрема и графичко обликовање образаца за бројно стање (мобилни тим, ковид тим, непотврђени, редовни); припрема и графичко обликовање цјелокупног штампаног материјала који се налази на гласачком мјесту (путокази, забране, ознаке...); израда акредитација за посматраче; графичка подршка Главном центру за бројање (постери, акредитације, лого, натписи, ознаке.); континуирано праћење и фотографисање рада Централне изборне комисије БиХ са домаћим и међународним званичницима и обрада фотографија; графичко обликовање цјелокупног визуелног изгледа пратећих и неопходних елемената у раду Централне изборне комисије БиХ: акредитације (службене и имунитетске), визит карте, плочице на вратима, карте БиХ, натписи на столовима, календари, панои, позивнице, захвалнице, логоа, презентације.

Слика 23. Илустрације

ФИНАНСИРАЊЕ ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ

1. Постизборни финансијски извјештај

447. У складу с одредбама члана 15.1 став (1) Изборног закона БиХ и члана 12. став (2) Закона о финансирању политичких странака, све политичке странке и независни кандидати који су учествовали на Општим изборима 2022. године имали су обавезу да у року од тридесет дана од дана објављивања изборних резултата у “Службеном гласнику БиХ“ Централној изборној комисији БиХ поднесу финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата избора (постизборни финансијски извјештај), који обухвата период од 01. 05. 2022. године до 02. 11. 2022. године.
448. Постизборни финансијски извјештај садржи сљедеће податке: а) расположиву готовину политичког субјекта; б) све приходе и расходе, засноване на чланарини, транспарентним прилозима из иностранства, прилозима физичких и правних лица, прилозима у облику робе и услуга, приходима на властиту имовину и предузетничке активности, у складу с одредбама Закона о финансирању политичких странака, кредитима, позајмицама, донацијама, олакшицама, поврату новца, осталим материјалним трошковима и осталим изворима прихода; ц) идентитет лица или извора уплате и доприноса у натура, као и идентитет лица које је примило такву уплату која премашује износ од стотину (100) конвертибилних марака, заједно са датумом и износом такве уплате; д) укупан износ свих доспјелих дуговања и укупан износ исплата по сљедећим основама: трошкови штампања плаката и плакатирања, трошкови штампања предизборних огласа, прогласа, саопштења и сл. у јавним гласилима, трошкови организације и одржавања предизборних скупова и трошкови штампања, репродукције и слања предизборног материјала који се шаље бирачима; е) износ и врсту неизмирених дугова и обавеза које дугује подносилац извјештаја или које трећа лица дугују подносиоцу извјештаја, а у случају да су такви дугови и обавезе измирени за мањи износ од њиховог пријављеног износа или вриједности, и изјаву која се односи на околности и услове под којима су такви дугови или обавезе отписани.
449. На Општим изборима 2022. године учествовало је 90 политичких странака самостално или у коалицијама са другим политичким странкама и 17 независних кандидата.
450. Централној изборној комисији БиХ постизборни финансијски извјештај су поднијеле 84 политичке стране, што чини 93,33 % од укупног броја политичких странака које су учествовале на изборима⁸⁸.
451. Финансијски извјештај није поднијело 6 политичких странака или 6,67%.
452. У року прописаном Изборним законим Босне и Херцеговине извјештај је поднијело 80% политичких странака, док је 13,33% политичких странака извјештај поднијело са закашњењем од три до 18 дана.

⁸⁸ Подаци су од 20. 01. 2023. године

Графикон 3. Приказ поднесених финансијских извјештаја политичких странака

453. Од укупно 17 независних кандидата који су учествовали на изборима, постизборни финансијски извјештај поднијело је 16 кандидата, док извјештај није поднио само један кандидат⁸⁹.

Графикон 4. Приказ поднесених финансијских извјештаја независних кандидата

1.1. Трошкови изборне кампање

454. У складу са одредбама из члана 23. став (1) тачка б) Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака⁹⁰, а у вези са одредбом из члана 15.1 став (1) тачка 4. Изборног закона БиХ, трошкови изборне кампање су класификовани на: трошкове штампања плаката и плакатирања; трошкове оглашавања у штампаним и електронским медијима; трошкови интернет-оглашавања; трошкове организације и одржавања предизборних скупова; трошкове штампања, умножавања и слања предизборног материјала бирачима и остале трошкови пропаганде.

⁸⁹ Исто као претходно

⁹⁰ “Службени гласник БиХ“, број: 96/13, 89/16 и 5/22

1.1.1. Лимит на трошкове кампање

455. За финансирање изборне кампање у складу са чланом 15.10 Изборног закона БиХ политички субјекти у оквиру законом прописаног лимита могли су потрошити **68.390.242,30 КМ**, од чега политичке странке **61.967.700,10 КМ** (48.135.716,20 КМ самостално и 13.831.983,90 КМ у оквиру коалиција) и независни кандидати **6.422.542,20 КМ** (Прилог 1).
456. Политичке странке које су Централној изборној комисији БиХ поднијеле постизборни финансијски извјештај пријавиле су трошкове изборне кампање у износу од **11,422,813.91 КМ**.
457. Према подацима о трошковима изборне кампање, које су политичке странке и независни кандидати пријавили у постизборним финансијским извјештајима, једна политичка странка је за износ од 10.141,10 КМ прекорачила лимит прописан у члану 15.10 Изборног закона БиХ (Прилог 2).

1.1.2. Структура трошкова изборне кампање

458. Структуру трошкова изборне кампање политичких странака, које су поднијеле постизборни финансијски извјештај чине:

Табела 35. Структура трошкова изборне кампање

Врста трошка	Износ	Структура
Трошкови штампања плаката и плакатирања	2,820,033.18	24,69 %
Трошкови оглашавања у штампаним и ел. медијима	3,928,296.19	34,33 %
Трошкови интернет оглашавања	933,800.39	8,17 %
Трошкови организације и одржавања предизборних скупова	1,154,854.10	10,11 %
Трошкови штампања, умножавања и слања предизб. материјала бирачима	874,289.86	7,65 %
Остали трошкови пропаганде	1,711,540.19	14,98 %
УКУПНО	11,422,813.91	100,00%

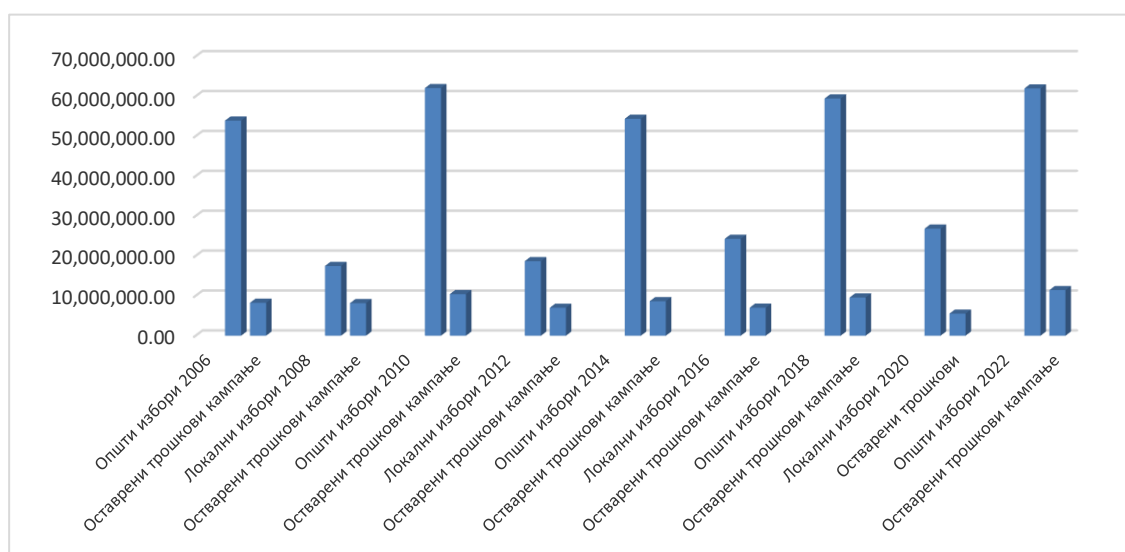
Графикон 5. Приказ структуре трошкова изборне кампање политичких странака

459. У свом финансијском извјештају 26 политичких странака није исказало трошкове изборне кампање, четири странке су исказале трошкове мање од 1.000,00 КМ, 17 странака трошкове је исказало у износима до 10.000,00 КМ, 18 странака у износима до 100.000,00 КМ, 11 странака у износима до 500.000,00 КМ, шест странака у износима до милион КМ и двије странке 1,5 милиона КМ. (Прилог 3.)
460. Трошкове изборне кампање, у својим финансијском извјештајима, пријавила су само два независна кандидата и то у укупном износу од **1,902,80** КМ (Прилог 2.1).

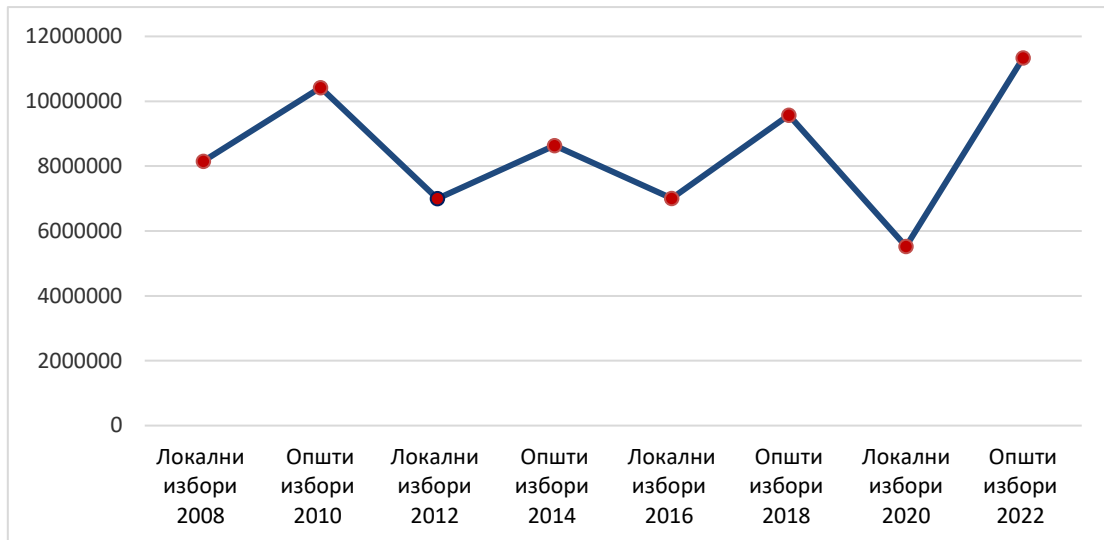
1.1.3. Упоредни преглед трошкова изборне кампање у периоду 2006–2022. година

461. За финансирање трошкова изборне кампање, за изборе који су проведени у периоду од 2006. до 2022. године, политичке странке су утрошиле средства у износу од **75.885.998,99** КМ, како слиједи:

ИЗБОРИ	Дозвољени трошкови изборне кампање у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ	Остварени трошкови изборне кампање
Општи избори 2006	53.921.265,49	8.236.564,58
Локални избори 2008	17.471.224,39	8.156.606,92
Општи избори 2010	62.056.017,60	10.423.425,31
Локални избори 2012	18.675.372,71	6.994.309,42
Општи избори 2014	54.370.031,43	8.632.256,37
Локални избори 2016	24.273.008,14	7.004.404,78
Општи избори 2018	59.455.478,60	9.577.347,57
Локални избори 2020	26.818.297,20	5.522.686,13
Општи избори 2022	61.967.700,30	11.422.813,91

Графикон 6. Приказ трошкова изборне кампање у периоду 2006–2022. године

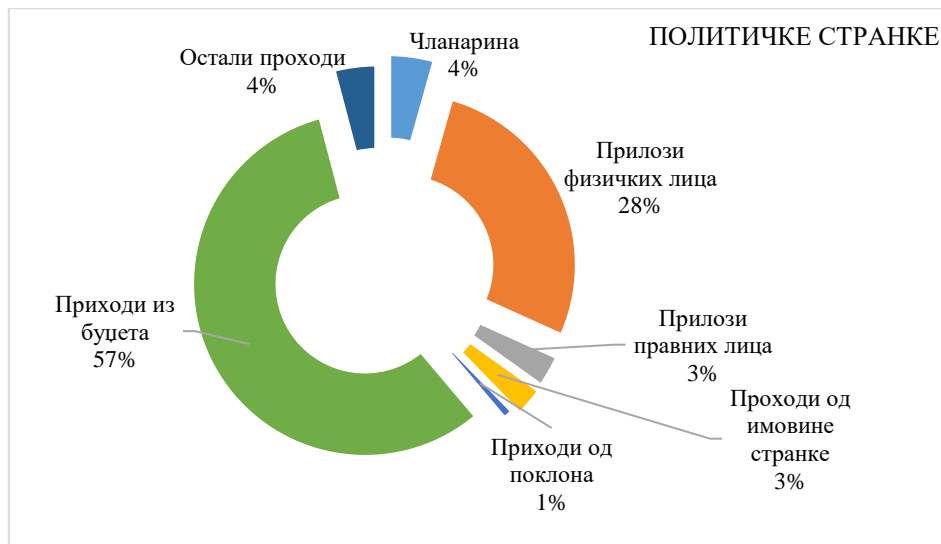

Графикон 7. Тренд трошкова изборне кампање у периоду 2006–2022. године

1.2. Извори финансирања политичких странака

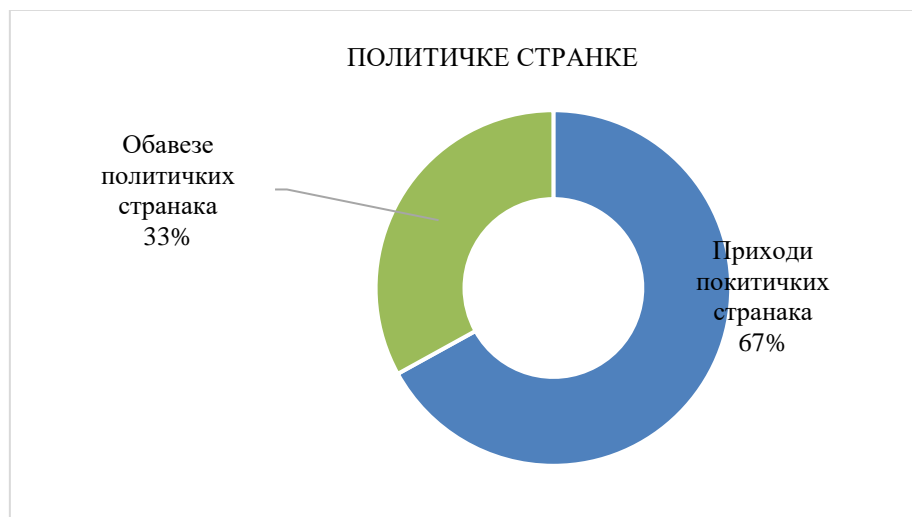
462. У периоду од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора 2022. године политичке странке су у финансијским извјештајима исказале укупне приходе у износу од **17,666,066.00** KM, чију структуру чине:

Врста прихода	Износ	Структура
Чланарина	771,786.59	4,37 %
Прилози физичких лица	4,835,444.51	27,37 %
Прилози правних лица	552,510.00	3,13 %
Приходи од имовине странке	507,477.09	2,87 %
Добит од прав. лица у власништву странке	0,00	0,00 %
Приходи од поклона	191,094.07	1,08 %
Приходи из буџета	10,083,876.41	57,08 %
Приходи од изд. дјелатности, продаје проп. материјала и орг. страначких манифестација	0,00	0,00 %
Остали приходи	723,877.33	4,10 %
УКУПНО	17,666,066.00	100,00%

Графикон 8. Приказ извора финансирања политичких странака

463. Политичке странке су на дан извјештајног периода (02. 11. 2022. године) исказале обавезе у износу од **8.618.929,63 КМ**.
464. На основу података из финансијских извјештаја политичких странака, у овом извјештајном периоду странке су се финансирале из властитих извора (прихода политичких странака) у проценту од 67,21 %, док су за финансирање користиле туђе изворе (обавезе политичких странака – зајмови, лизинг, добављачи, обавезе према запосленим и сл.) у проценту од 32,79 %, као што је представљено на наредном графикону.

Графикон 9. Однос прихода и дугова политичких странака

465. Политичке странке и независни кандидати су, на основу одредбе из члана 4. став (2) Правилника о пријави и условима за овјеру политичких субјеката за учешће на Општим изборима 2022. године⁹¹, а у складу са Упутством о поступку отварања и кориштења посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање⁹²

⁹¹ „Службени гласник БиХ“, број 27/22

⁹² „Службени гласник БиХ“, број 5/22 и 27/22

отворили посебне трансакцијске рачуне са којих су уплатили таксу за овјеру за учешће на изборима и путем истих су финансирани трошкове изборне кампање.

466. У складу са одредбом из члана 5. став (1) Упутства о поступку отварања и кориштења посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање, политичке странке и независни кандидати који су учествовали на изборима за органе власти у Босни и Херцеговини на свим нивоима, били су дужни да приликом подношења финансијског извјештаја за раздобље од дана подношења пријаве за овјеру до дана потврђивања резултата избора, поднесу и извјештај (извод) о промету посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање.

П Р И Л О З И

Прилог 1. Дозвољени и остварени трошкови изборне кампање - Општи избори 2022. године

Ред. бр.	Политички субјект	Дозвољени трошкови кампање у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ	Остварени трошкови изборне кампање
1	2	3	4
1	ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	48,135,716.20	11,422,813.91
2	КОАЛИЦИЈЕ ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА	13,831,983.90	
3	НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТИ	6,422,542.20	1,902.80
	УКУПНО	68,390,242.30	11,424,716.71

Прилог 2. Дозвољени и остварени трошкови изборне кампање - Општи избори 2022. године по политичким странкама

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Дозвољени трошкови кампање странке у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Дозвољени трошкови кампање по основу учешћа у коалицији у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Укупно дозвољени трошкови кампање у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ	Остварени трошкови кампање	Прекорачени лимит на трошкове кампање	Пријављени трансакцијски рачун за финансирање изборне кампање
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	00515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА	2,508,955.30	19,611.90	2,528,567.20	1,544,851.29		5620998146329766
2	00090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	2,651,912.90	91,750.60	2,743,663.50	1,517,734.80		3387302220061502
3	00008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	1,678,589.60	293,870.56	1,972,460.16	885,588.63		3387302205322158
4	02317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА НАРОД И ПРАВДА	1,009,686.40	497,513.01	1,507,199.41	825,999.68		1610000197720155
5	00440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТскоГ ПРОГРЕСА	1,766,193.00	2,620.16	1,768,813.16	726,961.67		5620998146396017
6	01182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ	1,986,357.70	239,899.62	2,226,257.32	550,065.62		1027080000035947
7	00877	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ГРАЂАНА "НАША СТРАНКА"	1,600,472.50	202,119.96	1,802,592.46	538,997.14		1610000006321016
8	00027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	653,992.60	301,235.45	955,228.05	507,689.68		3381302270968081
9	01972	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	1,119,473.70	0.00	1,119,473.70	480,552.28		5551000038573764
10	00004	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	1,542,013.70	137,356.00	1,679,369.70	427,807.42		3387302207653650

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Дозвољени трошкови кампање политичке странке у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Дозвољени трошкови кампање по основу учешћа у коалицији у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Укупно дозвољени трошкови кампање у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ	Остварени трошкови кампање	Прекорачени лимит на трошкове кампање	Пријављени трансакцијски рачун за финансирање изборне кампање
11	01698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	632,803.20	891,986.85	1,524,790.05	406,209.45		1610000106750257
12	00461	ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ	1,694,593.30	58,939.41	1,753,532.71	387,991.24		5620998146251196
13	00018	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	1,217,541.20	22,232.06	1,239,773.26	363,014.11		5551000056929753
14	00074	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	287,595.80	317,450.66	605,046.46	356,080.56		5620998146270208
15	03056	ЗА НОВЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ	217,211.60	210,934.40	428,146.00	287,365.73		1610000282620181
16	02447	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРПСКЕ- СПС	807,580.20	6,550.40	814,130.60	232,140.93		5710100000287087
17	00882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	126,605.70	540,041.23	666,646.93	219,504.70		1321002024900519
18	02321	ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	830,734.80	37,779.66	868,514.46	170,372.40		1321002024933887
19	02420	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ-ДЕМОС	755,593.20	0.00	755,593.20	141,308.96		5551000056982133
20	03038	НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		833,911.80	833,911.80	89,130.84		1321002024900810
21	03035	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ		125,932.20	125,932.20	84,416.00		5551000056911614

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Дозвољени трошкови кампање политичке странке у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Дозвољени трошкови кампање по основу учешћа у коалицији у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Укупно дозвољени трошкови кампање у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ	Остварени трошкови кампање	Прекорачени лимит на трошкове кампање	Пријављени трансакцијски рачун за финансирање изборне кампање
22	02314	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА НЕЗАВИСНИ БЛОК		725,495.25	725,495.25	76,505.40		1994990002714755
23	03045	СТРАНКА ЖИВОТ	1,474,731.90	0.00	1,474,731.90	57,550.26		5551000057007741
24	02423	ПОКРЕТ ЗА МОДЕРНУ И АКТИВНУ КРАЈИНУ	129,967.50	0.00	129,967.50	57,517.83		3385002286092718
25	01718	НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ		125,932.20	125,932.20	55,082.00		5620998172147868
26	01701	ЛАБУРИСТИЧКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	227,599.20	0.00	227,599.20	55,068.90		3385102227002835
27	01705	ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	1,438,425.40	0.00	1,438,425.40	53,786.99		1995320002714205
28	00769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	296,351.50	556,404.51	852,756.01	47,999.66		3381302265808457
29	02802	ХРВАТСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОМАК	476,761.00	552,875.21	1,029,636.21	40,852.73		3382302273729330
30	01703	ХРВАТСКА НЕЗАВИСНА ЛИСТА	138,099.80	63,280.32	201,380.12	39,252.89		3382302273569668
31	02495	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИ БХ ЗЕЛЕНИ	1,062,512.40	134,638.20	1,197,150.60	30,705.21		5540060001257150
32	02324	НАША ПРИЧА РЕПУБЛИКА СРПСКА	755,593.20	0.00	755,593.20	23,771.54		5620998172394830

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Дозвољени трошкови кампање политичке странке у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Дозвољени трошкови кампање по основу учешћа у коалицији у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Укупно дозвољени трошкови кампање у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ	Остварени трошкови кампање	Прекорачени лимит на трошкове кампање	Пријављени трансакцијски рачун за финансирање изборне кампање
33	02697	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА ФБИХ	377,796.60	2,620.16	380,416.76	23,400.00		5713000000121654
34	03037	РЕПУБЛИЧКА СТРАНКА СРПСКЕ	204,856.20	0.00	204,856.20	23,165.09		3381902212284603
35	02798	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИ ДЕМОКРАТИ - ЏЕБРАИЛ БАЈРАМОВИЋ	4,555.40	0.00	4,555.40	14,696.50	-10,141.10	1028400000011728
36	02711	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	929,398.20	388,204.11	1,317,602.31	12,684.43		1321002024934760
37	00513	СТРАНКА ПЕНЗИОНЕРА / УМИРОВЉЕНИКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	235,608.80	321,386.55	556,995.35	11,423.60		3387302238034147
38	00001	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА - СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	584,192.10	427,804.38	1,011,996.48	5,555.15		1011010077942155
39	03061	ЗЕЛЕНИ ПОКРЕТ		350,424.45	350,424.45	5,226.51		1401091130000947
40	01241	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ И ХЕРЦЕГ-БОСНЕ	22,999.20	314,573.38	337,572.58	4,878.90		
41	00521	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		301,235.45	301,235.45	4,390.17		3381302292951385
42	00028	ДЕМОКРАТСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА БИХ - КРАЈИШКА СТРАНКА		58,596.95	58,596.95	3,896.33		1980013040004918

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Дозвољени трошкови кампање политичке странке у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Дозвољени трошкови кампање по основу учешћа у коалицији у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Укупно дозвољени трошкови кампање у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ	Остварени трошкови кампање	Прекорачени лимит на трошкове кампање	Пријављени трансакцијски рачун за финансирање изборне кампање
43	03055	СРПСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОКРЕТ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		6,550.40	6,550.40	3,613.48		1544002015375124
44	01728	ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	962,662.90	0.00	962,662.90	3,267.85		1995430002688155
45	00005	ХРВАТСКА КРШЋАНСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	39,223.80	294,698.15	333,921.95	3,120.50		1402011130005169
46	02731	ДЕМОКРАТСКИ ЦЕНТАР РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	377,796.60	0.00	377,796.60	3,004.20		5540040000071520
47	03058	СРПСКИ НАРОДНИ ПОКРЕТ		314,830.50	314,830.50	2,992.28		5554000056983826
48	01270	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА СТЕПАНА РАДИЋА	161,099.00	87,788.78	248,887.78	2,583.00		3386702220438377
49	01188	ПОСАВСКА СТРАНКА	8,088.60	0.00	8,088.60	2,477.48		3381802255902986
50	02311	ПРВА СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА		125,932.20	125,932.20	2,303.30		5551000048857704
51	03046	ПОТКОЗАРСКИ НАРОДНИ ПОКРЕТ	377,796.60	0.00	377,796.60	1,830.00		5551000057024716
52	00049	ЗАВИЧАЈНИ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТИ - МИЛЕ МАРЧЕТА	345,175.20	0.00	345,175.20	1,684.50		5517202204480403
53	01730	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ*		0.00	0.00	1,500.00		5514502264695519

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Дозвољени трошкови кампање политичке странке у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Дозвољени трошкови кампање по основу учешћа у коалицији у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Укупно дозвољени трошкови кампање у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ	Остварени трошкови кампање	Прекорачени лимит на трошкове кампање	Пријављени трансакцијски рачун за финансирање изборне кампање
54	02322	ЖУПАНИЈСКА НЕОВИСНА ЛИСТА	13,100.80	0.00	13,100.80	1,457.89		3381502289718850
55	03047	ЗЕЛЕНИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		323,777.70	323,777.70	631.80		1346101008057673
56	02319	БОСАНСКА НАРОДНА СТРАНКА	4,555.40	0.00	4,555.40	435.00		1011400077922881
57	02455	ГЛАС НАРОДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		42,887.60	42,887.60	400.00		3386402227560520
58	02765	НЕЗАВИСНИ-НЕОВИСНИ	8,088.60	0.00	8,088.60	319.41		1321002024923023
58	00017	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ	36,100.00	297,507.80	333,607.80	0.00		1544802010409072
60	00036	БОСС - БОСАНСКА СТРАНКА-МИРНЕС АЈАНОВИЋ	1,771,331.50	0.00	1,771,331.50	0.00		1321002019863212
61	00279	ПАРТИЈА УЈЕДИЊЕНИХ ПЕНЗИОНЕРА	377,796.60	0.00	377,796.60	0.00		5517202204482246
62	00502	НАРОДНА СТРАНКА "РАДОМ ЗА БОЉИТАК"	352,735.90	19,606.70	372,342.60	0.00		3382202265232135
63	00879	ЕКОЛОШКА ПАРТИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	534,137.70	0.00	534,137.70	0.00		5674912700003274
64	01178	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ДР. АНТЕ СТАРЧЕВИЋ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	100,685.80	287,977.22	388,663.02	0.00		3382202265155408

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Дозвољени трошкови кампање политичке странке у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Дозвољени трошкови кампање по основу учешћа у коалицији у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Укупно дозвољени трошкови кампање у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ	Остварени трошкови кампање	Прекорачени лимит на трошкове кампање	Пријављени трансакцијски рачун за финансирање изборне кампање
65	01179	САВЕЗ ЗА ДЕМОКРАТСКУ СРПСКУ	377,796.60	0.00	377,796.60	0.00		5550000056984026
66	01269	РАДНИЧКА ПАРТИЈА	377,796.60	0.00	377,796.60	0.00		5675612700000426
67	01290	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА		240,727.21	240,727.21	0.00		3060060001013423
68	01694	НАПРЕДНА СРПСКА-НС	377,796.60	0.00	377,796.60	0.00		5551000057000078
69	01702	ЗА ПРАВДУ И РЕД-ЛИСТА НЕБОЈШЕ ВУКАНОВИЋА	755,593.20	0.00	755,593.20	0.00		5559000056943127
70	01706	САВЕЗ ЗА НОВУ ПОЛИТИКУ	1,319,318.70	0.00	1,319,318.70	0.00		5620038172395557
71	01714	ХРВАТСКИ САВЕЗ ХКДУ - ХРАСТ		297,507.80	297,507.80	0.00		3381202253949242
72	01872	ПОКРЕТ УСПЈЕШНА СРПСКА		125,932.20	125,932.20	0.00		5540010000558898
73	02072	ГРАЂАНСКИ САВЕЗ		891,986.85	891,986.85	0.00		5556000048913326
74	02327	ЛИЈЕВО КРИЛО	1,010,599.80	0.00	1,010,599.80	0.00		5620058146386073
75	02496	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА РЕ-БАЛАНС	1,010,599.80	0.00	1,010,599.80	0.00		5553000048877877

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Дозвољени трошкови кампање политичке странке у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Дозвољени трошкови кампање по основу учешћа у коалицији у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Укупно дозвољени трошкови кампање у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ	Остварени трошкови кампање	Прекорачени лимит на трошкове кампање	Пријављени трансакцијски рачун за финансирање изборне кампање
76	02501	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА "КРУГ"	1,010,599.80	0.00	1,010,599.80	0.00		5553000048882145
77	02734	ОТАЏБИНСКА СТРАНКА	377,796.60	0.00	377,796.60	0.00		5540030000086992
78	02743	НОВО ДОБА	549,670.20	0.00	549,670.20	0.00		5540010000558607
79	02855	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА РС-ФБИХ	377,796.60	0.00	377,796.60	0.00		5620998172119059
80	03048	НОВА ПОЛИТИЧКА ИНИЦИЈАТИВА	4,555.40	0.00	4,555.40	0.00		1346201008056310
81	03050	НЕЗАВИСНА ГРАЂАНСКА ЛИСТА	4,555.40	0.00	4,555.40	0.00		1028400000013377
82	03054	РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	4,555.40	0.00	4,555.40	0.00		1011400077915897
83	03066	НОВИ ПОЧЕТАК	4,555.40	0.00	4,555.40	0.00		1011400077907749
84	00073	СЕЉАЧКА СТРАНКА	352,383.90	0.00	352,383.90	0.00		5540090001140603
85	00366	ХРВАТСКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		55,595.20	55,595.20	Н/П		1540012015365187
86	02320	ПЛАТФОРМА ЗА ПРОГРЕС	718,578.40	1,004,396.20	1,722,974.60	Н/П		1994990049598929

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Дозвољени трошкови кампање политичке странке у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Дозвољени трошкови кампање по основу учешћа у коалицији у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Укупно дозвољени трошкови кампање у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ	Остварени трошкови кампање	Прекорачени лимит на трошкове кампање	Пријављени трансакцијски рачун за финансирање изборне кампање
87	02325	САВЕЗ МЛАДИХ СНАГА	1,010,599.80	203,479.10	1,214,078.90	Н/П		1610000200530051
88	02499	СЛОБОДНА СТРАНКА СРПСКЕ	377,796.60	0.00	377,796.60	Н/П		5620998159821884
89	03044	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ИНИЦИЈАТИВА - КАСУМОВИЋ ФУАД	1,181,940.80	55,595.20	1,237,536.00	Н/П		3385802253368758
90	03051	НЕЗАВИСНА ЛИСТА - ХРВАТСКА ЗВОНА	13,100.80	0.00	13,100.80	Н/П		1610000282240135
		УКУПНО	48,135,716.20	13,831,983.90	61,967,700.10	11,422,813.91	-10,141.10	

Прилог 2.1. Дозвољени и остварени трошкови изборне кампање - Општи избори 2022. године

Независни кандидати

НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТИ			Дозвољени трошкови кампање у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ	Остварени трошкови кампање	Пријављени трансакцијски рачун за финансирање изборне кампање
Ред. бр.	Код	Име и презиме независног кандидата			
1	2	3	4	5	6
1	01239	ДУРАКОВИЋ ЋАМИЛ	377,796.60	0.00	1863210337474843
2	02337	ИГОР ГАШЕВИЋ	377,796.60	0.00	5520002020259997
3	02362	ДРАГИЧЕВИЋ СЛАВКО	377,796.60	0.00	5521153351600050
4	02366	СЛАВКО СЕКУЛИЋ	377,796.60	0.00	5722560000717047
5	02748	ДУШАН ДРАГИЧЕВИЋ	377,796.60	917.00	5551000057001630
6	03039	МИЛОШЕВИЋ ГОРАН	377,796.60	0.00	5620038172413211
7	03040	ДЕСПОТ ДАВОР	377,796.60	0.00	5672415001580890
8	03041	ДОБРИЛОВИЋ АНА	377,796.60	0.00	5556000056978488
9	03042	СМИЉАНИЋ МИЉАН	377,796.60	0.00	5721060001733779
10	03049	АНЂЕЛИЋ МИЛАН	377,796.60	0.00	5550000056918357
11	03052	ИВАН БЕГИЋ	377,796.60	Н/П	5710000112191336
12	03053	БУБИЋ ЈЕЛЕНКО	377,796.60	0.00	5620058172407487
13	03057	МИРОСЛАВ ИЛИЋ	377,796.60	0.00	3383902182090343
14	03059	ДАЛИБОР ИВАНОВИЋ	377,796.60	0.00	5722460001043554
15	03060	ЦВИЈЕТИН МИЛИВОЈЕВИЋ	377,796.60	0.00	5620038172321061
16	03062	ГАЗМЕНД ДАЧАЈ	377,796.60	0.00	5620128172358838
17	03064	ДУШКО БУРЂЕВИЋ	377,796.60	985.80	5551000049003592
		УКУПНО	6,422,542.20	1,902.80	

Прилог 3: Структура трошкова изборне кампање по политичким странкама

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Дозвољени трошкови кампање у складу са чланом 15.10. Изборног закона БиХ странке	Укупно остварени трошкови предизборне кампање	Трошкови штампања плаката и плакатирања	Трошкови оглашавања у штампаним и ел. медијима	Трошкови интернет оглашавања	Трошкови организације и одржавања предизборних скупова	Трошкови штампања, умножавања и слања предизб. материјала бирачима	Остали трошкови пропаганде
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	00515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА	2,528,567.20	1,544,851.29	431,694.21	530,155.35	250,352.06	151,185.79	131,630.98	49,832.90
2	00090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	2,743,663.50	1,517,734.80	398,293.70	592,774.84	54,150.00	245,473.66	168,773.86	58,268.74
3	00008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	1,972,460.16	885,588.63	57,239.06	106,641.90	24,422.00	112,992.63	0.00	584,293.04
4	02317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА НАРОД И ПРАВДА	1,507,199.41	825,999.68	484,163.63	118,300.00	29,835.00	78,446.73	30,721.13	84,533.19
5	00440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТскоГ ПРОГРЕСА	1,768,813.16	726,961.67	204,898.90	338,155.75	48,903.13	71,758.72	532.70	62,712.47
6	01182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ	2,226,257.32	550,065.62	202,338.23	168,133.26	124,027.01	6,564.30	15,000.04	34,002.78
7	00877	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ГРАЂАНА "НАША СТРАНКА"	1,802,592.46	538,997.14	155,221.62	184,608.92	86,177.52	8,174.85	89,700.12	15,114.11
8	00027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	955,228.05	507,689.68	85,516.04	102,995.65	31,747.99	160,583.05	39,372.32	87,474.63
9	01972	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	1,119,473.70	480,552.28	0.00	235,188.37	0.00	0.00	0.00	245,363.91
10	00004	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	1,679,369.70	427,807.42	117,038.55	105,062.14	21,437.85	11,545.00	56,353.05	116,370.83
11	01698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	1,524,790.05	406,209.45	200,335.08	154,233.17	3,000.00	12,231.43	0.00	36,409.77

12	00461	ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ	1,753,532.71	387,991.24	21,007.35	296,008.52	32,743.87	26,513.72	7,089.78	4,628.00
13	00018	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	1,239,773.26	363,014.11	69,392.85	149,388.77	33,835.00	39,502.27	33,719.29	37,175.93
14	00074	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	605,046.46	356,080.56	83,623.29	183,970.56	0.00	0.00	40,768.18	47,718.53
15	03056	ЗА НОВЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ	428,146.00	287,365.73	17,657.39	131,715.77	22,707.17	74,365.80	10,964.68	29,954.92
16	02447	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРПСКЕ- СПС	814,130.60	232,140.93	20,404.80	132,122.80	17,550.00	6,930.00	55,133.33	0.00
17	00882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	666,646.93	219,504.70	75,447.00	50,790.68	42,902.00	8,114.66	29,967.90	12,282.46
18	02321	ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	868,514.46	170,372.40	57,159.83	1,150.74	4,121.00	44,910.18	15,852.74	47,177.91
19	02420	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ-ДЕМОС	755,593.20	141,308.96	26,544.96	91,454.60	23,309.40	0.00	0.00	0.00
20	03038	НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	833,911.80	89,130.84	16,282.32	32,793.93	8,665.77	9,763.56	19,023.03	2,602.23
21	03035	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ	125,932.20	84,416.00	5,967.00	59,832.00	228.00	528.00	0.00	17,861.00
22	02314	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА НЕЗАВИСНИ БЛОК	725,495.25	76,505.40	4,937.40	7,739.95	33,110.87	3,579.40	23,337.48	3,800.30
23	03045	СТРАНКА ЖИВОТ	1,474,731.90	57,550.26	0.00	57,550.26	0.00	0.00	0.00	0.00
24	02423	ПОКРЕТ ЗА МОДЕРНУ И АКТИВНУ КРАЈИНУ	129,967.50	57,517.83	23,043.30	9,589.12	0.00	7,177.00	14,233.00	3,475.41
25	01718	НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ	125,932.20	55,082.00	8,999.00	0.00	0.00	0.00	0.00	46,083.00
26	01701	ЛАБУРИСТИЧКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	227,599.20	55,068.90	3,350.00	2,669.49	163.43	11,767.10	37,118.88	0.00
27	01705	ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	1,438,425.40	53,786.99	2,378.50	5,863.87	28,908.81	300.00	11,827.92	4,507.89
28	00769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	852,756.01	47,999.66	2,552.00	8,017.43	4,859.95	6,067.00	400.00	26,103.28

29	02802	ХРВАТСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОМАК	1,029,636.21	40,852.73	11,733.10	5,170.00	0.00	18,626.13	5,323.50	0.00
30	01703	ХРВАТСКА НЕЗАВИСНА ЛИСТА	201,380.12	39,252.89	8,649.80	2,566.33	950.00	20,447.01	6,639.75	0.00
31	02495	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИ БХ ЗЕЛЕНИ	1,197,150.60	30,705.21	2,342.34	8,106.19	0.00	0.00	0.00	20,256.68
32	02324	НАША ПРИЧА РЕПУБЛИКА СРПСКА	755,593.20	23,771.54	1,755.00	16,511.04	0.00	0.00	4,500.00	1,005.50
33	02697	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА ФБИХ	380,416.76	23,400.00	0.00	23,400.00	0.00	0.00	0.00	0.00
34	03037	РЕПУБЛИЧКА СТРАНКА СРПСКЕ	204,856.20	23,165.09	666.90	7,128.50	3,400.00	0.00	8,932.95	3,036.74
35	02798	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИ ДЕМОКРАТИ - ЦЕБРАИЛ БАЈРАМОВИЋ	4,555.40	14,696.50	1,696.50	0.00	0.00	0.00	0.00	13,000.00
36	02711	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	1,317,602.31	12,684.43	4,496.25	352.47	733.56	5,202.15	1,900.00	0.00
37	00513	СТРАНКА ПЕНЗИОНЕРА / УМИРОВЉЕНИКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	556,995.35	11,423.60	281.03	213.80	0.00	690.24	5,981.04	4,257.49
38	00001	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА - СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	1,011,996.48	5,555.15	0.00	0.00	0.00	5,555.15	0.00	0.00
39	03061	ЗЕЛЕНИ ПОКРЕТ	350,424.45	5,226.51	0.00	351.00	1,500.00	0.00	772.26	2,603.25
40	01241	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ И ХЕРЦЕГ-БОСНЕ	337,572.58	4,878.90	631.80	386.10	0.00	0.00	0.00	3,861.00
41	00521	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	301,235.45	4,390.17	0.00	0.00	0.00	4,390.17	0.00	0.00
42	00028	ДЕМОКРАТСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА БИХ - КРАЛИШКА СТРАНКА	58,596.95	3,896.33	0.00	3,896.33	0.00	0.00	0.00	0.00
43	03055	СРПСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОКРЕТ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	6,550.40	3,613.48	3,444.48	110.00	59.00	0.00	0.00	0.00

44	01728	ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	962,662.90	3,267.85	1,746.85	0.00	0.00	0.00	0.00	1,521.00
45	00005	ХРВАТСКА КРШЋАНСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	333,921.95	3,120.50	1,607.50	444.60	0.00	1,068.40	0.00	0.00
46	02731	ДЕМОКРАТСКИ ЦЕНТАР РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	377,796.60	3,004.20	126.00	0.00	0.00	0.00	2,878.20	0.00
47	03058	СРПСКИ НАРОДНИ ПОКРЕТ	314,830.50	2,992.28	2,290.28	0.00	0.00	0.00	702.00	0.00
48	01270	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА СТЈЕПАНА РАДИЋА	248,887.78	2,583.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,583.00	0.00
49	01188	ПОСАВСКА СТРАНКА	8,088.60	2,477.48	2,459.93	17.55	0.00	0.00	0.00	0.00
50	02311	ПРВА СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	125,932.20	2,303.30	0.00	2,303.30	0.00	0.00	0.00	0.00
51	03046	ПОТКОЗАРСКИ НАРОДНИ ПОКРЕТ	377,796.60	1,830.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,830.00	0.00
52	00049	ЗАВИЧАЈНИ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТИ - МИЛЕ МАРЧЕТА	345,175.20	1,684.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,684.50
53	01730	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ*	0.00	1,500.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,500.00
54	02322	ЖУПАНИЈСКА НЕОВИСНА ЛИСТА	13,100.80	1,457.89	300.00	431.14	0.00	0.00	726.75	0.00
55	03047	ЗЕЛЕНИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	323,777.70	631.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	631.80
56	02319	БОСАНСКА НАРОДНА СТРАНКА	4,555.40	435.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	435.00
57	02455	ГЛАС НАРОДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	42,887.60	400.00	0.00	0.00	0.00	400.00	0.00	0.00
58	02765	НЕЗАВИСНИ-НЕОВИСНИ	8,088.60	319.41	319.41	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
59	00017	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ	333,607.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

60	00036	БОСС - БОСАНСКА СТРАНКА-МИРНЕС АЈАНОВИЋ	1,771,331.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
61	00279	ПАРТИЈА УЈЕДИЊЕНИХ ПЕНЗИОНЕРА	377,796.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
62	00502	НАРОДНА СТРАНКА "РАДОМ ЗА БОЉИТАК"	372,342.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
63	00879	ЕКОЛОШКА ПАРТИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	534,137.70	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
64	01178	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ДР. АНТЕ СТАРЧЕВИЋ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	388,663.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
65	01179	САВЕЗ ЗА ДЕМОКРАТСКУ СРПСКУ	377,796.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
66	01269	РАДНИЧКА ПАРТИЈА	377,796.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
67	01290	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА	240,727.21	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
68	01694	НАПРЕДНА СРПСКА-НС	377,796.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
69	01702	ЗА ПРАВДУ И РЕД-ЛИСТА НЕБОЈШЕ ВУКАНОВИЋА	755,593.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
70	01706	САВЕЗ ЗА НОВУ ПОЛИТИКУ	1,319,318.70	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
71	01714	ХРВАТСКИ САВЕЗ ХКДУ - ХРАСТ	297,507.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
72	01872	ПОКРЕТ УСПЈЕШНА СРПСКА	125,932.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
73	02072	ГРАЂАНСКИ САВЕЗ (ГС)	891,986.85	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
74	02327	ЛИЈЕВО КРИЛО	1,010,599.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
75	02496	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА РЕ- БАЛАНС	1,010,599.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
76	02501	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА "КРУГ"	1,010,599.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

77	02734	ОТАЏБИНСКА СТРАНКА	377,796.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
78	02743	НОВО ДОБА	549,670.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
79	02855	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА РС-ФБИХ	377,796.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
80	03048	НОВА ПОЛИТИЧКА ИНИЦИЈАТИВА	4,555.40	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
81	03050	НЕЗАВИСНА ГРАЂАНСКА ЛИСТА	4,555.40	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
82	03054	РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	4,555.40	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
83	03066	НОВИ ПОЧЕТАК	4,555.40	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
84	00073	СЕЉАЧКА СТРАНКА	352,383.90	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
85	00366	ХРВАТСКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	55,595.20	Н/П	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
86	02320	ПЛАТФОРМА ЗА ПРОГРЕС	1,722,974.60	Н/П	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
87	02325	САВЕЗ МЛАДИХ СНАГА	1,214,078.90	Н/П	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
88	02499	СЛОБОДНА СТРАНКА СРПСКЕ	377,796.60	Н/П	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
89	03044	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ИНИЦИЈАТИВА - КАСУМОВИЋ ФУАД	1,237,536.00	Н/П	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
90	03051	НЕЗАВИСНА ЛИСТА - ХРВАТСКА ЗВОНА	13,100.80	Н/П	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
		УКУПНО	61,967,700.06	11,422,813.91	2,820,033.18	3,928,296.19	933,800.39	1,154,854.10	874,289.86	1,711,540.19

Ред.	Код	Назив политичке странке	Чланарина	Прилози физичких лица (обр 3-а)	Прилози правних лица (обр 3-б)	Приходи од имовине странке (обр 3-ц)	Добит од прав. лица у власништву странке (обр 3-д)	Приходи од поклона (обр 3-е)	Приходи из буџета (обр 3-ф)	Приходи од изд. дјелатности, продаје проп. материјала и орг. страначких манифестација (3-г)	Остали приходи	УКУПАН ПРИХОД ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	Дуговања политичке странке (образац 5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	00090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	34,153.72	1,121,177.71	137,800.00	22,360.00	0.00	3,444.00	1,611,296.97	0.00	13,654.33	2,943,886.73	1,396,335.64
2	00515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА	312,702.41	552,970.00	0.00	1,800.00	0.00	25,765.00	994,683.97	0.00	0.00	1,887,921.38	550,420.04
3	00008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	125,100.02	100,425.00	83,250.00	478,173.60	0.00	0.00	930,058.17	0.00	0.00	1,717,006.79	290,687.39
4	00027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	34,616.01	70,000.00	6,000.00	40.33	0.00	504.00	1,196,544.23	0.00	0.00	1,307,704.57	167,695.57
5	01972	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	17,880.00	548,300.00	500.00	0.00	0.00	0.00	202,339.50	0.00	0.05	769,019.55	88,081.25
6	00018	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	85,488.57	17,015.00	50,000.00	5,100.00	0.00	0.00	534,867.53	0.00	7,090.27	699,561.37	427,000.12
7	01182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ	40,597.00	209,577.50	30,700.00	0.00	0.00	4,320.90	401,326.09	0.00	0.00	686,521.49	266,965.23
8	02317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА НАРОД И ПРАВДА	14,131.00	258,407.99	13,700.00	0.00	0.00	0.00	379,654.27	0.00	0.00	665,893.26	762,499.29
9	01698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	1,685.34	124,271.69	11,000.00	0.00	0.00	4,380.00	413,018.26	0.00	17,000.00	571,355.29	296,154.76
10	00074	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	17,220.00	160,800.00	45,000.00	0.00	0.00	19,234.00	313,285.67	0.00	3,688.55	559,228.22	368,100.51
11	00877	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ГРАЂАНА "НАША СТРАНКА"	3,301.00	131,066.50	10,600.00	0.00	0.00	38,453.30	352,224.51	0.00	59.47	535,704.78	322,588.89
12	00440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	6,125.76	89,616.87	2,000.00	0.00	0.00	0.00	370,499.84	0.00	48,382.29	516,624.76	793,551.53
13	00461	ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ	420.00	29,921.00	5,000.00	0.00	0.00	33,143.87	441,366.25	0.00	5,467.29	515,318.41	547,312.49
14	00882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	0.00	63,567.17	0.00	0.00	0.00	0.00	278,835.99	0.00	0.00	342,403.16	40,657.39
15	02321	ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	4,184.80	14,600.00	300.00	0.00	0.00	0.00	174,129.20	0.00	123,295.34	316,509.34	38,654.69

Ред.	Код	Назив политичке странке	Чланарина	Прилози физичких лица (обр 3-а)	Прилози правних лица (обр 3-б)	Приходи од имовине странке (обр 3-ц)	Добит од прав. лица у власништву странке (обр 3-д)	Приходи од поклона (обр 3-е)	Приходи из буџета (обр 3-ф)	Приходи од изд. дјелатности, продаје проп. материјала и орг. страначких манифестација (3-г)	Остали приходи	УКУПАН ПРИХОД ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	Дуговања политичке странке (образац 5)
16	00004	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	4,804.50	81,353.00	14,000.00	0.00	0.00	10,367.85	189,350.66	0.00	0.00	299,876.01	393,438.54
17	00769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	1,109.00	4,490.00	1,300.00	0.00	0.00	600.00	233,633.02	0.00	8,051.36	249,183.38	659,473.02
18	02420	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ-ДЕМОС	10,232.00	121,270.00	1,000.00	0.00	0.00	3,900.00	63,561.70	0.00	43,319.58	243,283.28	41,965.03
19	01730	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ*	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	90.00	1,946.69	0.00	222,658.98	224,695.67	97.25
20	03035	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ-ДАРКО БАЊАЦ	600.00	177,890.00	0.00	0.00	0.00	0.00	42,165.00	0.00	0.00	220,655.00	8,390.70
21	03056	ЗА НОВЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ	0.00	201,848.91	0.00	0.00	0.00	1,170.00	0.00	0.00	0.00	203,018.91	130,407.31
22	02314	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА НЕЗАВИСНИ БЛОК	0.00	3,678.04	0.00	0.00	0.00	0.00	168,390.28	0.00	2.93	172,071.25	75,508.73
23	02447	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРПСКЕ- СПС	1,510.00	65,010.00	10,000.00	0.00	0.00	0.00	81,535.86	0.00	0.00	158,055.86	161,569.06
24	03045	СТРАНКА ЖИВОТ	0.00	100,000.00	50,000.00	0.00	0.00	3,600.00	0.00	0.00	0.00	153,600.00	2,037.54
25	01701	ЛАБУРИСТИЧКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	1,134.00	32,471.00	0.00	0.00	0.00	0.00	107,981.65	0.00	1.31	141,587.96	25,653.14
26	03037	РЕПУБЛИЧКА СТРАНКА СРПСКЕ	400.00	77,705.54	18,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.24	96,105.78	1,484.78
27	03038	НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	1,670.00	73,760.49	2,000.00	0.00	0.00	8,665.77	0.00	0.00	0.00	86,096.26	40,361.96
28	01705	ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	0.00	0.00	13,000.00	0.00	0.00	0.00	67,069.92	0.00	0.00	80,069.92	34,715.49

Ред.	Код	Назив политичке странке	Чланарина	Прилози физичких лица (обр 3-а)	Прилози правних лица (обр 3-б)	Приходи од имовине странке (обр 3-ц)	Добит од прав. лица у власништву странке (обр 3-д)	Приходи од поклона (обр 3-е)	Приходи из буџета (обр 3-ф)	Приходи од изд. дјелатности, продаје проп. материјала и орг. страначких манифестација (3-г)	Остали приходи	УКУПАН ПРИХОД ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	Дуговања политичке странке (образац 5)
29	02423	ПОКРЕТ ЗА МОДЕРНУ И АКТИВНУ КРАЛИНУ	0.00	22,532.00	37,700.00	0.00	0.00	0.00	8,867.85	0.00	0.18	69,100.03	12,655.60
30	02711	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	2,605.71	0.00	7,000.00	0.00	0.00	0.00	59,404.87	0.00	0.00	69,010.58	337.16
31	01728	ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	55,846.06	0.00	0.00	55,846.06	40,540.01
32	02495	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИ БХ ЗЕЛЕНИ	13,440.00	17,000.00	0.00	0.00	0.00	15,264.38	8,475.33	0.00	0.00	54,179.71	0.00
33	02802	ХРВАТСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОМАК	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	52,782.00	0.00	1.67	52,783.67	0.00
34	02319	БОСАНСКА НАРОДНА СТРАНКА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	52,686.06	52,686.06	0.00
35	01703	ХРВАТСКА НЕЗАВИСНА ЛИСТА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	50,516.66	0.00	7.25	50,523.91	0.00
36	01188	ПОСАВСКА СТРАНКА	0.00	0.00	0.00	3.07	0.00	0.00	47,313.80	0.00	0.00	47,316.87	6,784.00
37	00036	БОСС - БОСАНСКА СТРАНКА-МИРНЕС АЈАНОВИЋ	0.00	12,750.00	0.00	0.00	0.00	0.00	33,001.36	0.00	0.00	45,751.36	8,053.98
38	00502	НАРОДНА СТРАНКА "РАДОМ ЗА БОЉИТАК"	0.00	19,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,283.47	0.00	0.23	44,283.70	144,109.24
39	01872	ПОКРЕТ УСПЕШНА СРПСКА	0.00	41,875.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	41,875.00	0.00
40	00513	СТРАНКА ПЕНЗИОНЕРА / УМИРОВЉЕНИКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	32,324.75	4,800.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,718.87	0.00	0.28	41,843.90	11,080.10
41	01702	ЗА ПРАВДУ И РЕД-ЛИСТА НЕБОЛШЕ ВУКАНОВИЋА	0.00	15,000.00	0.00	0.00	0.00	900.00	0.00	0.00	23,665.37	39,565.37	11,622.10
42	02324	НАША ПРИЧА РЕПУБЛИКА СРПСКА	300.00	24,300.00	500.00	0.00	0.00	0.00	11,186.71	0.00	793.39	37,080.10	6,013.42

Ред.	Код	Назив политичке странке	Чланарина	Прилози физичких лица (обр 3-а)	Прилози правних лица (обр 3-б)	Приходи од имовине странке (обр 3-ц)	Добит од прав. лица у власништву странке (обр 3-д)	Приходи од поклона (обр 3-е)	Приходи из буџета (обр 3-ф)	Приходи од изд. дјелатности, продаје проп. материјала и орг. страначких манифестација (3-г)	Остали приходи	УКУПАН ПРИХОД ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	Дуговања политичке странке (образац 5)
43	01718	НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ	2,610.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10,091.00	24,131.00	0.00	0.00	36,832.00	20,449.00
44	00017	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30,504.50	0.00	0.00	30,504.50	0.00
45	03058	СРПСКИ НАРОДНИ ПОКРЕТ	0.00	30,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30,000.00	3,292.28
46	01694	НАПРЕДНА СРПСКА-НС	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,132.68	0.00	25,000.00	26,132.68	35,010.00
47	02496	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА РЕ-БАЛАНС	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,590.00	25,590.00	0.00
48	00005	ХРВАТСКА КРШЋАНСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,473.41	0.00	0.00	25,473.41	0.00
49	01270	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА СТЕПАНА РАДИЋА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,210.99	0.00	0.46	25,211.45	209.28
50	02327	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА ЛИЈЕВО КРИЛО	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,100.00	25,100.00	0.00
51	02501	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА "КРУГ"	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,090.00	25,090.00	0.00
52	02697	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА ФБИХ	0.00	23,400.00	600.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	24,000.00	0.00
53	03046	ПОТКОЗАРСКИ НАРОДНИ ПОКРЕТ	0.00	23,550.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	23,550.00	0.00
54	02731	ДЕМОКРАТСКИ ЦЕНТАР РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	0.00	18,010.00	0.00	0.00	0.00	100.00	4,426.81	0.00	0.00	22,536.81	3,737.30
55	02311	ПРВА СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	0.00	20,322.10	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20,322.10	0.00
56	00879	ЕКОЛОШКА ПАРТИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	19,200.00	19,200.00	0.00

Ред.	Код	Назив политичке странке	Чланарина	Прилози физичких лица (обр 3-а)	Прилози правних лица (обр 3-б)	Приходи од имовине странке (обр 3-ц)	Добит од прав. лица у власништву странке (обр 3-д)	Приходи од поклона (обр 3-е)	Приходи из буџета (обр 3-ф)	Приходи од изд. дјелатности, продаје проп. материјала и орг. страначких манифестација (3-г)	Остали приходи	УКУПАН ПРИХОД ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	Дуговања политичке странке (образац 5)
57	00049	ЗАВИЧАЈНИ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТИ - МИЛЕ МАРЧЕТА	0.00	15,770.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,887.05	0.00	0.00	18,657.05	9,000.00
58	01179	САВЕЗ ЗА ДЕМОКРАТСКУ СРПСКУ	0.00	18,070.00	0.00	0.00	0.00	500.00	0.00	0.00	0.00	18,570.00	8,497.85
59	02734	ОТАЏБИНСКА СТРАНКА	0.00	18,050.00	0.00	0.00	0.00	350.00	0.00	0.00	0.00	18,400.00	0.00
60	00279	ПАРТИЈА УЈЕДИЊЕНИХ ПЕНЗИОНЕРА	0.00	18,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,000.00	18,438.08
61	01269	РАДНИЧКА ПАРТИЈА	0.00	18,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,000.00	0.00
62	02743	НОВО ДОБА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,000.00	18,000.00	0.00
63	00073	СЕЉАЧКА СТРАНКА	0.00	12,400.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5,000.00	0.00	0.00	17,400.00	19,015.66
64	01178	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ДР. АНТЕ СТАРЧЕВИЋ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	10,500.00	0.00	0.04	0.00	0.00	6,750.00	0.00	0.00	17,250.04	14,550.00
65	00028	ДЕМОКРАТСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА БИХ - КРАЈИШКА СТРАНКА	0.00	2,500.00	500.00	0.00	0.00	6,250.00	7,285.71	0.00	0.00	16,535.71	30,601.54
66	03054	РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13,000.00	13,100.00	0.00
67	02322	ЖУПАНИЈСКА НЕОВИСНА ЛИСТА	96.00	1,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	9,591.00	0.00	0.45	10,687.45	0.00
68	03047	ЗЕЛЕНИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	9,698.00	960.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10,658.00	10,000.00
69	00001	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА - СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	240.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10,374.66	0.00	0.00	10,614.66	0.00

Ред.	Код	Назив политичке странке	Чланарина	Прилози физичких лица (обр 3-а)	Прилози правних лица (обр 3-б)	Приходи од имовине странке (обр 3-ц)	Добит од прав. лица у власништву странке (обр 3-д)	Приходи од поклона (обр 3-е)	Приходи из буџета (обр 3-ф)	Приходи од изд. дјелатности, продаје проп. материјала и орг. страначких манифестација (3-г)	Остали приходи	УКУПАН ПРИХОД ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	Дуговања политичке странке (образац 5)
70	01706	САВЕЗ ЗА НОВУ ПОЛИТИКУ	0.00	524.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5,992.46	0.00	0.00	6,516.46	24,119.20
71	01714	ХРВАТСКИ САВЕЗ ХКДУ - ХРАСТ	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	5,662.50	0.00	0.00	5,662.51	54,529.39
72	02798	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИ ДЕМОКРАТИ - ЦЕБРАИЛ БАЈРАМОВИЋ	975.00	3,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	270.00	4,245.00	19,200.00
73	03055	СРПСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОКРЕТ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	3,700.00	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,800.00	0.00
74	02765	НЕЗАВИСНИ-НЕОВИСНИ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,812.02	0.00	0.00	2,812.02	8,900.00
75	03050	НЕЗАВИСНА ГРАЂАНСКА ЛИСТА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,700.00	2,700.00	0.00
76	02072	ГРАЂАНСКИ САВЕЗ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,400.00	0.00	100.00	2,500.00	28,000.00
77	02455	ГЛАС НАРОДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,400.00	0.00	0.00	2,400.00	12,158.50
78	01290	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,079.41	0.00	0.00	2,079.41	29,470.00
79	01241	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ И ХЕРЦЕГ-БОСНЕ	0.00	200.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,400.00	25,000.00
80	00521	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	0.00	0.00	0.04	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,200.04	26,100.00
81	03061	ЗЕЛЕНИ ПОКРЕТ	30.00	300.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	330.00	31,648.60
82	02855	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА РС-ФБИХ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	200.00	0.00	0.00	200.00	0.00
83	03048	НОВА ПОЛИТИЧКА ИНИЦИЈАТИВА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	14,000.00
84	03066	НОВИ ПОЧЕТАК	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
85	00366	ХРВАТСКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ										Н/П	Н/П

Ред.	Код	Назив политичке странке	Чланарина	Прилози физичких лица (обр 3-а)	Прилози правних лица (обр 3-б)	Приходи од имовине странке (обр 3-ц)	Добит од прав. лица у власништву странке (обр 3-д)	Приходи од поклона (обр 3-е)	Приходи из буџета (обр 3-ф)	Приходи од изд. дјелатности, продаје проп. материјала и орг. страначких манифестација (3-г)	Остали приходи	УКУПАН ПРИХОД ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	Дуговања политичке странке (образац 5)
86	02320	ПЛАТФОРМА ЗА ПРОГРЕС										Н/П	Н/П
87	02325	САВЕЗ МЛАДИХ СНАГА										Н/П	Н/П
88	02499	СЛОБОДНА СТРАНКА СРПСКЕ										Н/П	Н/П
89	03044	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ИНИЦИЈАТИВА - КАСУМОВИЋ ФУАД										Н/П	Н/П
90	03051	НЕЗАВИСНА ЛИСТА - ХРВАТСКА ЗВОНА										Н/П	Н/П
		УКУПНО	771,786.59	4,835,444.51	552,510.00	507,477.09	0.00	191,094.07	10,083,876.41	0.00	723,877.33	17,666,066.00	8,618,929.63

Прилог 4. Структура извора финансирања политичких странака

ЗАКЉУЧАК

467. Препоруке за унапређење изборног законодавства и изборног процеса ће бити елабориране у Извјештају о провођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2022. години који ће бити достављен Парламентарној скупштини БиХ.

Број 04-2-07-10-885-1/23

Предсједник

Сарајево, 03. 08. 2023. године

др Суад Арнаутовић

Попис нормативних аката донесених за Опште изборе 2022. године

Акти Централне изборне комисије БиХ објављени у службеним гласилима

1.	Одлука о измјени Одлуке о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 1/22)
2.	Одлука о измјенама Одлуке о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 8/22)
3.	Одлука о расписивању и одржавању Општинских избора 2022. године („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
4.	Одлука о закључивању Централног бирачког списка са стањем на дан 03. 05. 2022. године у 24:00 сата („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
5.	Одлука о логу Централне изборне комисије Босне и Херцеговине који ће се користити за Опште изборе 2022. године („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
6.	Одлука о дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине, у којима се планира организирање гласања за Опште изборе 2022. године („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
7.	Одлука о допуни Одлуке о дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине, у којима се планира организирање гласања за Опште изборе 2022. године („Службени гласник БиХ“, број 41/22)
8.	Одлука о допуни Одлуке о дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине, у којима се планира организирање гласања за Опште изборе 2022. године („Службени гласник БиХ“, број 46/22)
9.	Одлука о одређивању бирачких мјеста за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 55/22)
10.	Одлука о измјени Одлуке о одређивању бирачких мјеста за гласање у дипломатско-конзуларним представништвима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 59/22)
11.	Одлука о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
12.	Одлука о измјенама Одлуке о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 16/22)
13.	Одлука о измјенама Одлуке о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 23/22)
14.	Одлука о измјени Одлуке о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 44/22)
15.	Одлука о измјени Одлуке о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 77/22)
16.	Одлука о називима и ознакама основних изборних јединица и изборних јединица Градског подручја Града Мостара („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
17.	Одлука о висини накнаде за рад чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
18.	Одлука о закључивању и потврђивању извода из Централног бирачког списка, за Опште изборе 2022. године и објављивању броја бирача за сваку изборну јединицу („Службени гласник БиХ“, број 59/22)
19.	Одлука о утврђивању извода из Централног бирачког списка за бираче који ће гласати путем мобилног тима за Опште изборе 2022. године („Службени гласник БиХ“, број 64/22)
20.	Одлука о одгађању и расписивању избора за бирачко мјесто 007Б051 "Хозићи" („Службени гласник БиХ“, број 67/22)

21.	Одлука о потврђивању резултата Општих избора у Босни и Херцеговини 2022. године („Службени гласник БиХ“, број 73/22)
22.	Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата у Вијећу народа Републике Српске – Општи избори 2022. године („Службени гласник БиХ“, број 81/22)
23.	Одлука о избору председника Централне изборне комисије Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 19/22)
24.	Одлука о разрјешењу председника Централне изборне комисије Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 19/22)
25.	Правилник о измјенама и допунама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 5/22)
26.	Правилник о измјенама и допунама Правилника о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 5/22)
27.	Правилник о измјенама и допунама Правилника о предизборним и постизборним финансијским извјештајима независних кандидата („Службени гласник БиХ“, број 5/22)
28.	Правилник о измјенама и допунама Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 5/22)
29.	Правилник о пријави и условима за овјеру политичких субјеката за учешће на Општим изборима 2022. године („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
30.	Правилник о медијском представљању политичких субјеката у периоду од дана расписивања избора до дана одржавања избора („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
31.	Правилник о употреби и изради извода из Централног бирачког списка („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
32.	Правилник о организацији рада и утврђивању резултата гласања у Главном центру за бројање за Опште изборе 2022. године („Службени гласник БиХ“, број 64/22)
33.	Правилник о утврђивању квалификација и поступку именовања чланова бирачких одбора („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
34.	Правилник о провођењу избора у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
35.	Правилник о измјенама и допунама Правилника о провођењу избора у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 66/22)
36.	Упутство о утврђивању квалификација, броју, именовању, обуци и разрјешењу чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 1/22) – Пречишћени текст
37.	Упутство о поступку отварања и коришћења посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање („Службени гласник БиХ“, број 5/22)
38.	Упутство о доношењу финансијског плана и програма утрошка средстава политичке странке („Службени гласник БиХ“, број 5/22)
39.	Упутство о измјени Упутства о поступку отварања и кориштења посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
40.	Упутство о врстама, начину и роковима за одређивање бирачких мјеста („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
41.	Упутство о измјенама и допунама Упутства о утврђивању квалификација, броју, именовању, обуци и разрјешењу чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 13/22)
42.	Упутство о поступку слања, примања, обраде, архивирања и заштите електронских пријава и докумената држављана Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
43.	Упутство о условима и процедурама за акредитовање изборних посматрача у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 27/22)

44.	Упутство о додјели и престанку мандата („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
45.	Упутство о допунама Упутства о додјели и престанку мандата („Службени гласник БиХ“, број 77/22)
46.	Упутство о измјенама и допунама Упутства о додјели и престанку мандата („Службени гласник БиХ“, број 78/22)
47.	Упутство о процедурама за рјешавање по приговорима и жалбама поднесеним изборним комисијама („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
48.	Упутство о роковима и редослиједу изборних активности за Опште изборе 2022. године који ће се одржати у недјељу 02. октобра 2022. године („Службени гласник БиХ“, број 27/22)
49.	Упутство о поступку провођења посредних избора за органе власти у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 75/22)
50.	Упутство о допунама и измјенама Упутства о поступку провођења посредних избора за органе власти у Босни и Херцеговини обухваћених изборним законом Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 83/22)
51.	Инструкција о обуци, тестирању и сертификавању контролора изборних резултата изборних комисија („Службени гласник БиХ“, број 41/22)
52.	Овјерене кандидатске листе за учешће на Општим изборима који се одржавају 2. октобра 2022. године („Службени гласник БиХ“, број 55/22)
53.	Критеријуми и поступак попуне недостајућих мандата у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 75/22)
54.	Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине – Општи избори 2022. године, („Службени гласник БиХ“, број 1/23)
55.	Одлука о потврђивању и објављивању резултата посредних избора за предсједника и два потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 15/23)

**Акти Централне изборне комисије БиХ објављени на интернет-страници
www.избори.ba**

1.	Одлука о одређивању редослиједа политичких субјеката на гласачком листићу за Опште изборе 2022. године, број: 06-1-07-3-1253-2/22 од 22. 07. 2022. године.
2.	Одлука о успостављању Главног центра за бројање и именовању директора и замјеника директора Главног центра за бројање за провођење Општинских избора у Босни и Херцеговини 2022. године, број: 05-1-07-1-1291-1/22 од 28.07.2022. године.
3.	Одлука о измјени Одлуке о утврђивању и објави броја бирача уписаних у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за Опште изборе 2022. године, број: 06-1-07-1-608-953/22 од 18. 08. 2022. године.
4.	Одлука о измјени Одлуке број 06-1-07-1-608-3/22 од 04. 08. 2022. године
5.	Одлука о измјени Одлуке број 06-1-07-1-1340-1/22 од 04. 08. 2022. године
6.	Одлука о измјени Одлуке број 06-1-07-1-1341-1/22 од 04. 08. 2022. године
7.	Одлука о именовању главног контролора, замјеника главног контролора, контролора за обраду, унос и потврду резултата гласања и контролора за транспорт, руковање и складиштење гласачких листића и другог изборног

	материјала на Општим изборима у Босни и Херцеговини 2022. године, број: 05-1-07-1-1545-1/22 од 31. 08. 2022. године.
8.	Одлука о утврђивању и објављивању резултата Општинских избора у Босни и Херцеговини 2022. године, број: 05-1-07-1-2317-1/22 од 22. 10. 2022. године.
9.	Одлука о Измјени Одлуке број: 05-1-07-1-2317-1/22 од 22. 10. 2022. године о утврђивању и објављивању резултата Општинских избора у Босни и Херцеговини 2022. године, број: 05-1-07-1-2317-13/22 од 25. 10. 2022. године.
10.	Допунска Одлука о утврђивању и објављивању резултата Општинских избора у Босни и Херцеговини 2022. године, број: 05-1-07-1-2317-22/22 од 27. 10. 2022. године.
11.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине из Западнохерцеговачког кантона, број: 06-1-07-3-4759/22 од 30. 11. 2022. године.
12.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине из Тузланског кантона, број: 06-1-07-3-4755/22 од 30. 11. 2022. године.
13.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата у Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске, број: 06-1-07-1-4815/22 од 05. 12. 2022. године.
14.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине из Посавског кантона, број: 06-1-07-1-4735/22 од 05. 12. 2022. године.
15.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине из Зеничко-добојског кантона, број: 06-1-07-1-4782/22 од 07. 12. 2022. године.
16.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине из Унско-санског кантона, број: 06-1-07-1-4809/22 од 07. 12. 2022. године.
17.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине из Средњобосанског кантона, број: 06-1-07-3-4805/22 од 08. 12. 2022. године.
18.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине из Херцеговачко-неретванског кантона, број: 06-1-07-3-4758/22 од 08. 12. 2022. године.
19.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине из Кантона Сарајево, број: 06-1-07-1-4793/22 од 08. 12. 2022. године.
20.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Вијећу народа Републике Српске из реда српског народа, број: 06-1-07-1-4781/22 од 08. 12. 2022. године.
21.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине из Кантона 10, број: 06-1-07-1-4783/22 од 08. 12. 2022. године.
22.	Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата делегатима у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине из Босанско-подрињског кантона – Горажде, број: 06-1-07-3-4795/22 од 09. 12. 2022. године.
23.	Одлука о примјени члана 10.16 став (2) Изборног закона БиХ у поновној расподјели мандата делегату из реда српског народа у Дому народа Парламента ФБиХ, број: 06-1-07-1-4903/22 од 13. 12. 2022. године.
24.	Одлука о примјени члана 10.16 став (2) Изборног закона БиХ и поновној расподјели мандата делегату из реда бошњачког народа у Дому народа Парламента ФБиХ, број: 06-1-07-1-4896/22 од 13. 12. 2022. године.

25.	Одлука о примјени члана 10.16 став (2) Изборног закона БиХ и поновној расподјели мандата делегату из реда Осталих у Дому народа Парламента ФБиХ, број: 06-1-07-1-4899/22 од 13. 12. 2022. године.
26.	Одлука о додјели мандата делегату у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине – Халил Селимбашић, број: 06-1-07-1-4938/22 од 20. 12. 2022. године.
27.	Одлука о додјели мандата делегату у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине – Кристина Петровић, број: 06-1-07-1-4935/22 од 20.07. 2022. године.
28.	Одлука о додјели мандата делегату у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине – Алмир Бабајић, број: 06-1-07-1-4939/22 од 20. 12. 2022. године.
29.	Одлука о додјели мандата делегату у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине – Белма Капо, број: 06-1-07-1-4937/22 од 20. 12. 2022. године.

Акти Централне изборне комисије БиХ који се не објављују у службеним гласилима и интернет-страници www.izbori.ba

1.	Одлука о начину израде, облику, садржају, чувању, употреби и уништавању штамбиља којим се отискују гласачки листићи број: 05-1-02-3-631-1/22 од 04. 05. 2022. године
2.	Одлука о измјени Одлуке начину израде, облику, садржају, чувању, употреби и уништавању штамбиља којим се отискују гласачки листићи број: 05-1-02-3-631-2/22 од 22. 07. 2022. године
3.	Одлука о форми, садржају гласачког листића за нивое власти на Општим изборима 2022. године број: 05-1-02-2-629-1/22 од 04. 05. 2022. године